

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 21/2018 - 120 pàgines

Sessió ordinària del dia 6 de desembre del 2018

El dia 6 de desembre del 2018, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 119/2018, que és el següent:

1- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposta de reforma del Reglament del Consell General.

2- Examen i votació del Projecte de Llei qualificada de seguretat pública.

3- Examen i votació de la Proposició de llei qualificada de relacions laborals.

4- Examen i votació de la Proposició de llei qualificada d'acció sindical i patronal.

5- Examen i votació de la Proposició de llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Miquel Aleix Areny
M. I. Sr. Gerard Alís Eroles
M. I. Sr. Marc Ballestà Alias
M. I. Sr. Josep Anton Bardina Pau
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Antoni Fillet Adellach

M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sr. Carles Jordana Madero
M. I. Sr. Josep Majoral Obiols
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Antoni Missé Montserrat
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Víctor Naudi Zamora
M. I. Sra. Judith Pallarés Cortés
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sra. Patrícia Riberaigua Marme
M. I. Sr. Justo Ruiz González

S'ha excusat l'absència del M. I. Sr. Pere López Agràs.

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Xavier Espot Zamora, Ministre d'Afers Socials, Justícia i Interior; Francesc Camp Torres, Ministre de Turisme i Comerç; Jordi Torres Falcó, Ministre d'Ordenament Territorial; Sílvia Calvó Armengol, Ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Eric Jover Comas, Ministre d'Educació i Ensenyament Superior; Olga Gelabert Fàbrega, Ministra de Cultura, Joventut i Esports i Eva Descarrega García, ministra de Funció Pública i Reforma Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Maria Martisella González, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 9.35h)

El Sr. síndic general:

Bon dia a tothom.

Passem doncs al primer punt de l'ordre del dia.

1- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposta de reforma del Reglament del Consell General.

La proposta fou publicada en el Butlletí número 116/2018 del 28 de novembre.

Intervé per exposar la proposta la Sra. Maria Martisella González, secretària de torn de la Sindicatura.

Teniu la paraula. Des de la tribuna, si us plau.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies Sr. síndic.

En tant que secretària de torn de la Sindicatura, he rebut l'encàrrec de fer una breu presentació de la iniciativa que tot seguit analitzarem.

Avui es sotmet a la presa en consideració del Consell General una proposta de reforma del seu Reglament.

El document que avui es presenta és el fruit dels treballs que els representants de les diferents forces polítiques presents al Consell General han dut a terme sota l'impuls del síndic general en les 11 reunions que s'han mantingut durant gairebé 11 mesos, després que la qüestió fos plantejada en Junta de Presidents pel síndic general els dies 1 de desembre del 2017 i 1 de febrer del 2018.

Es tracta en aquest cas de la primera gran revisió que es fa al Reglament, després de la seva entrada en vigor l'1 de gener del 1994.

Durant aquests gairebé 25 anys, el Reglament s'ha mostrat com una eina útil per ajudar a la convivència i a la bona gestió dels afers parlamentaris, però s'han posat també en evidència com és natural, algunes mancances o necessitats d'adaptació a noves situacions.

En alguns casos s'han anat resolent per mitjà de les eines ja previstes pel propi Reglament. La interpretació i la suplència i en un cas, per mitjà de la formalització d'una modificació concreta a l'article

59 per regular el lloc d'ús de la paraula en l'hemicicle de la nova seu.

Ara però, es presenta un treball més global que ha comportat la revisió general de tot el text, tenint en compte les experiències recollides des de l'any 1994, incorporant aquelles pràctiques fins ara regulades per mitjà de resolucions o criteris interpretatius que s'han mostrat adequades i contemplant alhora els requeriments actuals quan a transparència, control de la despesa o altres, així com també per donar resposta a noves situacions sobrevingudes.

En tractar-se com he dit abans del resultat d'un treball efectuat amb la participació de les diferents forces polítiques representades en el si del Consell General, aquesta breu introducció obviarà com sembla procedent lloar les virtuts de bondats de les propostes recollides i presentades a tràmit, com també inventariar les novetats que el document conte, doncs són abastament conegudes per tots els membres, els quals han pogut fer el seguiment durant tot el procés d'elaboració, limitant-la doncs a la simple presentació del document al ple. Desitjar com no podria ser altrament que la iniciativa sigui presa en consideració i que en la fase d'esmenes que en aquest cas s'obrirà pugui ser millorada si escau, amb les aportacions que els consellers generals considerem oportú efectuar.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Demanaria als grups si desitgen intervenir...

Bé, si no hi ha cap grup que desitgi intervenir, entenc que podem proposar la presa en consideració per assentiment.

Es pren en consideració la Proposta de reforma del Reglament del Consell General, i segons disposa l'article 104, s'obre un termini de set dies i mig per poder presentar esmenes que no poden ser de totalitat.

Passem tot seguit al segon punt de l'ordre del dia.

2- Examen i votació del Projecte de llei qualificada de seguretat pública.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Interior ha estat publicat en el Butlletí número 113/2018 del 21 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió, el M. I. Sr. Josep Pintat Forné, nomenat ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

El proppassat 15 d'octubre, la Comissió Legislativa d'Interior, em va nomenar ponent del Projecte de llei qualificada de seguretat pública, i com a tal, exposo avui, davant del Consell General, l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa d'Interior va examinar, en les reunions mantingudes els dies 15, 22 i 29 d'octubre i 5, 12 i 19 de novembre, el referit Projecte de llei així com les 87 esmenes presentades:

- 8 per part del Grup Parlamentari Demòcrata.
- 13 per part del Grup Mixt- PS.
- 46 esmenes presentades pel Grup Parlamentari Liberal, i
- 20 per part del Grup Mixt-UL i Independents de la Massana.

D'aquestes, se n'han aprovat 6 per unanimitat; 2 per majoria, 52 no han estat aprovades; 15 han estat retirades per ser transaccionades i aprovades per unanimitat; 7 han estat retirades per ser transaccionades i aprovades per majoria i 5 han estat retirades.

Com a resultat de les esmenes aprovades, s'ha addicionat un nou article 18, i una Disposició transitòria quarta.

D'altra banda, per coherència amb l'aprovació de les esmenes 34 i 35, s'ha procedit a canviar el títol del Capítol segon així com la Disposició transitòria segona.

Del resultat de la votació de les esmenes, se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la intervenció del ponent, proposo procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena, i continuar després amb el debat de les altres parts del text.

Us informo que ha estat presentada una única reserva d'esmena pel M. I. Sr. Gerard Alís Eroles, conseller general del Grup Parlamentari Mixt.

Iniciem doncs el debat de la reserva d'esmena.

La reserva d'esmena presentada pel Sr. conseller és la que es correspon amb la número 81 de l'informe del ponent, proposant afegir un nou apartat 3 a l'article 58 del projecte de llei.

Intervé per exposar la reserva d'esmena, el Sr. Gerard Alís Eroles.

Teniu la paraula.

El Sr. Gerard Alís:

Gràcies Sr. síndic.

Els consellers socialdemòcrates hem presentat una reserva d'esmena com acabem de sentir en relació a l'esmena que vàrem presentar que afecta als menors en cas de comissió d'infraaccions de consum de begudes alcohòliques i drogues tòxiques en via pública, i que tenia per objectiu que dits menors d'edat en aquella situació, no fossin sancionats amb multes sinó que se'ls imposés mesures educatives i de rehabilitació.

Cal recordar que entre altres aspectes aquesta llei que debatem sancionarà el consum de begudes alcohòliques i drogues tòxiques en via pública, i a aquest efecte, es preveu imposar sancions pecuniàries per dites conductes.

Al nostre entendre i en el cas de menors d'edat, entenem que dites sancions econòmiques acabaran afectant més a la família del menor, certament, interpel·lant i responsabilitzant així als pares per la conducta dels seus fills, però sense incidir realment en la problemàtica.

Creiem que perquè les sancions siguin efectives, aquestes actuacions comeses per part de menors d'edat, s'han d'abordar des de l'educació, la prevenció i l'acompanyament dels menors.

El treball en comissió ha permès transaccionar i incorporar una disposició addicional presentada a iniciativa nostra per tal que les administracions públiques promoguin accions i programes per conscienciar els menors d'edat pels riscos per la salut que comporta el consum de begudes alcohòliques i drogues tòxiques.

Certament ens satisfà que dita disposició hagi estat tinguda en compte, però creiem que mantenir la sanció econòmica per aquells menors que consumeixen begudes alcohòliques o drogues tòxiques en via pública treu efectivitat i no resol el real problema existent avui en la nostra societat.

En aquestes circumstàncies, i en ares de fer més efectiva la prevenció i la lluita contra el consum de begudes alcohòliques i drogues tòxiques per part dels nostres menors, hem cregut oportú elevar al ple la nostra esmena, buscant la conscienciació de la problemàtica real existent en relació als consum d'alcohol i drogues per part dels menors, i alhora oferir així una ajuda a les famílies que es troben en aquesta situació complicada.

Per això, demanen als consellers i conselleres avui presents que tinguin en consideració la problemàtica referida i donin suport a la reserva d'esmena.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem la nostra posició que vam mostrar a la comissió, i que va ser en contra.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Jo m'abstindré en aquesta reserva d'esmena.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP, dins del Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi:

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

El meu vot serà favorable a la reserva d'esmena.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana- Independents de la Massana, dins del Grup Mixt també.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre vot serà del mateix sentit del que vam emetre a la comissió i serà d'abstenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies:

Pel Grup Demòcrata, Sr. Jordana.

El Sr. Carles Jordana:

Gràcies Sr. síndic.

La nostra posició serà la mateixa que la que vam mantenir en la comissió, que serà en contra d'aquesta reserva d'esmena.

Com ja es va comentar en la comissió Sr. Alís, ja hi ha una previsió d'implementació de programes en el si del projecte de llei i també reiterem que una cosa és la conscienciació, i estem d'acord que cal conscienciar, i l'altra és responsabilitat dels menors.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Govern, Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

M'adrego plenament a les consideracions que acaba de fer el conseller Jordana. Només afegiré que a banda d'aquesta disposició addicional quarta que s'ha introduït al Projecte de llei de seguretat pública en el qual estem plenament d'acord i que obliga a les administracions públiques a promoure accions, programes i serveis que tinguin com a objectiu la sensibilització i el foment del civisme i la convivència i també la prevenció dels riscos per a la salut que pot comportar el consum de les begudes alcohòliques i les drogues tòxiques, no només hi haurà aquesta disposició en aquesta llei, sinó que a més a més la llei qualificada de la jurisdicció de menors ja preveu com una de les mesures educatives que poden imposar els batlles en cas de comissió d'infraaccions penals, el seguiment de programes de caràcter socioeducatiu. Des d'aquest punt de vista jo crec que la previsió que pretenia introduir el grup o el conseller del Grup Parlamentari Mixt del Partit Socialdemòcrata, com he dit abans, no és necessària.

Dit això, penso que també és important incidir en el fet que evidentment doncs aquests programes educatius, aquests programes de sensibilització i de foment del civisme són importants, però la sanció pecuniària també ho és. I l'experiència pràctica així ho demostra, no hi ha res més dissuasiu que aquesta sanció pecuniària. I és veritat que si en molts casos els menors no podran fer-hi front perquè no tenen capacitat econòmica ni patrimoni per fer-ho, subsidiàriament ho hauran de fer els seus pares i des d'aquest punt de vista crec que també incideix en la necessària responsabilització de molts progenitors respecte de la conducta dels seus fills.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, precisament i m'adreço a la darrera qüestió que ha plantejat el ministre. El que plantegen és que justament els menors, per la seva manca de capacitat econòmica no podran fer front a aquesta sanció pecuniària. Per aquest motiu creiem que no és efectiva, i creiem que seria més efectiu preveure expressament que se'ls imposarà aquestes mesures educatives per conscienciar-los, per evitar que s'endinsin dins del món del consum, direm abusi d'alcohol o de drogues i no carregar les famílies i els pares que sovint ja tenen problemes. Evidentment tenint en compte que un cop arribin a la majoria d'edat aquí ja seran responsables perquè cal dir, ho acotàvem expressament al cas de menors.

Per tant, el que estem fent és sancionar una conducta de menors però acabant gravant o perjudicant als pares i sovint famílies que amb situació de dificultats, situació a vegades de precarietat econòmica, tenen problemes amb els seus menors que s'endinsen en el món del consum de drogues o d'alcohol i que només farem que perjudicar-los en lloc de donar-los el suport i l'ajuda necessària perquè els seus fills recondueixin aquesta situació. I la millor manera seria imposar aquestes mesures educatives perquè ells mateixos prenguessin consciència i veiessin aquest problema.

Aquesta era la voluntat que teníem nosaltres. Bé, vostès consideren que s'ha de continuar mantenint aquesta sanció economia i sobre aquí tenim una postura totalment diferent.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, no sé si algun altre grup desitja manifestar-se...

No hi ha més manifestacions...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot.

Sí, gràcies Sr. síndic.

Nosaltres el que venim a dir és que una cosa no treu l'altra. És a dir que les ambdós consideracions són complementàries. Evidentment s'han de fer accions

de sensibilització i de rehabilitació, però a vegades la sanció pecuniària també és necessària per l'efecte dissuadiu que té.

Seguint el seu raonament, al Codi penal hauríem d'eliminar totes les penes de multa que s'imposen, precisament també en cas de consum de productes estupefaents. Crec doncs que el fet de voler eliminar les sancions pecuniàries no és una bona mesura i per tant doncs crec que aquesta proposta que vostès fan, s'ha de desestimar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només per contestar a l'última intervenció del ministre.

No pretenc que en el Codi penal ens canviïn les sancions pecuniàries. Jo el que estic dient és que aquí estem parlant de menors i hem de fer la diferència perquè la llei imposa sancions pecuniàries per a majors d'edat que puguin consumir alcohol o drogues en via pública, i això no ho hem tocat, estem parlant de menors que tenen una situació diferent dels majors d'edat, i precisament que per l'efecte d'aquesta sanció econòmica que ells no hi podran fer front i que pot donar-se el cas, -i de fet passa en famílies que estan una mica superats per una situació de l'entrada en el món del consum de drogues i d'alcohol dels seus fills en el qual l'únic que fem és agreujar la situació en lloc de donar una solució efectiva, una solució que seria que es sanciona imposant el seguiment d'una mesura educativa que ha de permetre reconduir la situació, i per tant ajudar a les famílies a què resolguin un problema que tenen els seus menors. I això és el que crec que no estem tenint en consideració amb aquesta mesura. No es tractava d'eliminar la sanció pecuniària de manera general, simplement no aplicar-la o no fer-la en casos de menors precisament per ajudar a les famílies a resoldre la situació que poden arribar a tenir amb els seus fills.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Ladislau Baró.

El Sr. Ladislau Baró:

Sí Sr. síndic.

És una qüestió tècnica. A mi se m'encén una inesperada llumeta vermella aquí, i no sé si això pot pertorbar la votació o no...

(Se sent riure)

Pregunto, no sé si...

El Sr. síndic general:

En tot cas quan sigui arribat el moment de la votació, veiem si hi ha algun problema...

El Sr. Ladislau Baró:

Però que sàpiga...

El Sr. síndic general:

...i en tot cas aleshores estarem avisats que caldria una demanda de vot oral.

Moltes gràcies.

El Sr. Ladislau Baró:

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. ministre...

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, procedim tot seguit a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no, i deixant aleshores el text tal i com ha sortit de la comissió.

Recordar que és la reserva d'esmena número 1 que es correspon amb l'esmena número 81 de l'informe del ponent, proposant afegir un nou apartat 3 a l'article 58 del projecte de llei.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Maria Martisella:

Sí.

3 vots a favor, 18 en contra, 6 abstencions.

El Sr. síndic general:

Bé, doncs a la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Sembla Sr. Baró que el sistema funciona.

El Sr. Ladislau Baró:

La llum permanent, però bé.

El Sr. síndic general:

Molt bé.

Acabat el debat i la votació d'aquesta reserva d'esmena, procedirem a debatre les altres parts del text.

Li demanaria al Sr. ministre si vol intervenir a la tribuna.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

La seguretat pública o seguretat ciutadana han estat sempre un valor fonamental per als ciutadans andorrans, de forma que els poders públics han donat una constant atenció.

En l'actualitat, aquest fet ha generat la coexistència d'una sèrie de normes disperses, poc dissuasives i, en alguns casos, no adaptades a la realitat social i a l'ordre jurídic vigent.

Per tant, el Projecte de llei que avui se sotmet a votació dóna una resposta apropiada a aquesta problemàtica, a través de la regulació, compilada en un únic text, de totes aquelles conductes que tenen, bé directament o indirectament, una incidència en la preservació de la seguretat pública.

En aquest sentit, les disposicions contingudes al Projecte de llei representen una regulació actualitzada i plenament adaptada a la realitat social del nostre país, la qual està basada en tres pilars fonamentals i indissociables.

En primer lloc, la tipificació ordenada de les conductes que poden afectar la seguretat pública, i particularment, la convivència ciutadana i la tranquil·litat.

En segon lloc, l'establiment, d'acord amb el principi de proporcionalitat, de les sancions aparellades a la comissió d'aquestes infraccions.

I, en tercer lloc, la instauració d'un procediment sancionador àgil i eficaç, però a la mateixa vegada respectuós de les garanties dels ciutadans, que permetrà dotar al Cos de Policia d'un mecanisme

idoni per executar la seva missió de protecció de l'ordre públic.

A més a més, el Projecte de Llei en qüestió dóna resposta a una segona problemàtica relativa a la subsistència de determinades matèries que, a dia d'avui, no comptaven amb la necessària empara legal, com és el cas dels drets de reunió i de manifestació de la matèria relativa a la documentació i la identificació personal i també a la videovigilància.

Pel que respecta als drets de reunió i de manifestació, en compliment del mandat constitucional, el Projecte de Llei conté el desenvolupament legal oportú, i en particular, pel que fa al dret de manifestació, preveu un procediment de comunicació prèvia flexible.

Aquest procediment que té com a objectiu promoure el consens entre els promotors de la manifestació i les autoritats concernides, s'ha dissenyat amb la finalitat de salvaguardar l'equilibri entre l'exercici del dret de manifestació i l'obligació de les autoritats públiques d'adoptar les mesures que siguin necessàries per garantir que, en l'exercici d'aquest dret, es preservi el dret de la resta de ciutadans a la integritat física i a circular lliurement pel territori nacional.

Quant a la documentació i la identificació personal, el Projecte de Llei estableix les normes oportunes en aquesta matèria i regula específicament, el control de la identitat per part del Cos de Policia. Així mateix conté una sèrie de disposicions relatives a les actuacions que es poden efectuar per al manteniment de la seguretat pública i estableix alhora, uns límits i garanties precisos, aplicables al desenvolupament d'aquestes actuacions.

Quant a la videovigilància, tenint en compte la seva utilitat per prevenir o investigar infraccions penals i administratives, el Projecte de Llei integra un títol específicament destinat a regular-la, i estableix un llistat taxatiu de les finalitats que poden justificar la instal·lació d'aquests sistemes, així com de les condicions en les que ha de dur-se a terme la seva utilització, sotmetent sempre aquesta utilització al principi de proporcionalitat, en la seva doble vessant d'idoneïtat i d'intervenció mínima.

Abans de concloure, vull reconèixer la implicació dels diferents grups parlamentaris, els quals amb les esmenes proposades han permès sense dubte millorar el redactat de les disposicions del projecte de Llei inicial, i en concret volia esmentar -hi han fet referència tot just fa un moment- que per unanimitat s'ha incorporat una disposició addicional que contempla la promoció d'accions, programes i serveis que tinguin com a objectiu la sensibilització, el

foment del civisme i la convivència, i la prevenció dels riscos que comporta el consum de begudes alcohòliques i drogues tòxiques per part del nostre jovent.

En definitiva, el Projecte de Llei presentat a tràmit parlamentari pel Govern, permetrà dotar l'ordenament jurídic andorrà d'una regulació ordenada, moderna, integral i proporcionada, que afavorirà la protecció de la seguretat pública com a valor essencial de la nostra societat que tots plegats volem mantenir en el futur.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés, teniu la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

La seguretat és un dels béns més apreciats a Andorra. Aquest és un fet indiscutible en el que segur que tots nosaltres ja coincidim.

Tal com diu l'exposició de motius del Projecte de Llei qualificada de seguretat pública que es pren en consideració ara mateix, s'exposa que la normativa que teníem fins ara doncs és dispersa i que en molts casos ha quedat obsoleta ja que part d'aquesta és preconstitucional i que emanava de disposicions dels veguers que eren els que disposaven de l'exercici d'aquestes competències.

Ara es considerava necessari compilar i actualitzar algunes qüestions per tal de poder continuar protegint aquesta seguretat tan preuada al nostre país. Igualment era necessari regular i reforçar algunes accions dels poders públics per tal de garantir l'ordre en algunes situacions cada cop més freqüents com l'abús i promoció desmesurat de begudes alcohòliques o en el famós cas del "botellón" que altera la bona convivència ciutadana o modernitza també la norma necessària en aspectes tan sensibles com la videovigilància.

Tot i així, al nostre criteri, aquest text ha volgut regular coses molt diverses en un sol text deixant en mans de futurs reglaments moltes qüestions sensibles com per exemple la regulació de les armes de foc. A més és un text que queda coix ja que el Projecte de Llei qualificada de seguretat pública és un text legal que pensem que havia d'anar acompanyat d'altres dos altres textos més: un és el Projecte de Llei de protecció civil que el Govern va anunciar però que finalment no s'ha tramitat; i un altre el de seguretat privada, aquest no anunciat però que sabem que el

Grup Demòcrata havia intentat estar treballant però que tampoc s'ha arribat a presentar i que sincerament pensem que hauria completat molt bé moltes d'aquestes disposicions.

Igualment el Govern també ens va comunicar a principis del 2017 que estava treballant en un Projecte de Llei qualificada que regularia el desenvolupament de l'article 42 de la Constitució en relació als estats de l'arma i emergència. Una regulació que també està molt vinculada a la seguretat de l'Estat i que s'hauria de considerar però que tampoc ha estat presentada.

En relació al contingut del text. Nosaltres vam proposar suprimir tot el relacionat amb la regulació de les armes de foc al considerar incomplerta la proposició en el text i no compartir la idea de la regulació per via reglamentària d'una matèria tan sensible.

Al llarg de les diferents propostes d'esmenes presentades hem volgut justificar aquesta proposta de supressió tenint en compte en texts legislatius propis el component tècnic de la matèria o l'actual tendència internacional i regulació, dels últims anys sobretot, des de la incidència del terrorisme que ha anat creixent.

Concretament el decret d'armes del 3 de juliol del 89 que conté 127 articles, doncs, pensem que el règim sancionador era reduït i no consta regulat en els termes que actualment hi ha en altres legislacions més modernes. A més, convindria discutir oportunament si ha de quedar en mans del Govern els termes d'aquesta regulació o bé en mans del Consell General, tenint en compte la sensibilitat de la matèria, com a mínim els principis més elementals.

Convé recordar que alguna tradició andorrana, l'obligació de tot cap de casa de disposar d'una escopeta sense cap mesura de control o de supervisió, podria suposar un handicap en matèria de control de les armes atès que avui en dia cap arma llarga o d'ànima llisa, les escopetes que posseeix un andorrà està subjecte a control. Sí que és cert que s'ha afegit una provisió que contempla la disposició transitòria quarta que remet a un reglament a la qual es pugui regular per començar a tenir un cert control sobre aquesta matèria, però aquests reglaments com el ministre ens va exposar el dia de la seva presentació del text en la comissió doncs no n'hi ha, en principi, no estan desenvolupats.

A més, tot el relacionat amb la compra i el transport de les armes tal com es preveia en els anys 80 i 90, no obeeix a la nostra realitat comercial avui en dia i pensem que s'hauria de tenir en compte també amb altres mesures de supervisió.

Per consegüent, aquesta matèria mereixia efectivament una actualització que hauria de fer-se sota el paraigües d'una llei que pensàvem hauria de fixar i regular com a mínim uns principis més amplis del que s'estableix en aquesta regulació i més enllà de les previsions de reglamentació que estableix també l'articulat.

També a títol d'observació suplementària precisar que tampoc no es contempla cap actualització de la normativa en matèria d'explosius, com per exemple a Espanya, que ve també de la mateixa normativa d'armes de foc, un tema que també és especialment sensible.

En relació a l'altre contingut de l'articulat, com la regulació del dret de manifestació o el control de la identitat de les persones, el treball de les esmenes en comissió ha ajudat a millorar i clarificar algunes qüestions sobre procediments i protocols establerts. Alguns dels protocols, ja es va clarificar, que són existents i que segons la llei es va dotant de més garanties al ciutadà en moltes qüestions. Tot i així, pensem que la implementació d'aquesta transformació d'aquests mateixos via legislativa requerirà una adaptació i una inversió en recursos en el departament i és un fet que no està previst, en cap cas, en la memòria de la Llei.

També en el treball en comissió, i gràcies a una sèrie d'esmenes que vam poder proporcionar, s'ha pogut incloure una provisió en relació al destí dels béns confiscats que s'emmagatzemaven sense disposar d'un destí final i que ara amb un procediment adequat podran ser destinats a una venda en subhasta pública donant una solució força pràctica en aquesta situació.

Dir que el debat en la comissió va ser positiu, també molt complex a l'hora de trobar certs redactats adequats que poguessin permetre capacitar les forces de l'ordre públic actuar en casos com el que comentava, el famós "botellón" en la via pública, sense limitar la llibertat de les persones en altres casos en els quals consideràvem totalment lícits.

Sincerament s'ha trobat un redactat final però, esperem que la Llei no obri la porta a cap discrecionalitat ni desproporcionalitat de les actuacions sinó que ajudi a mantenir l'ordre públic i el bon veïnatge que tots desitgem i que es pretén seguir.

La videovigilància... La videovigilància ha estat igualment molt discutida per l'afectació que té en els drets fonamentals de les persones. El text proposat ha necessitat de ser definit de forma més específica la diferenciació entre quan es parla de la videovigilància que està a càrrec de la pública, i la

privada en la qual hi havia qüestions que no s'acabaven d'entendre.

Pensem que en aquesta qüestió la Llei de seguretat privada també hagués estat molt útil. La regulació que es preveu aquí tant en la videovigilància com en relació a les alarmes sonores no està, pensem, en concordança amb moltes qüestions més actuals. Segons l'exposició de motius una de les voluntats era la de modernitzar algunes qüestions en aquestes matèries i hem de reconèixer que la tecnologia avui en dia ha avançat de tal forma que es requeria una regulació segurament més àmplia i més precisa adaptada a noves realitats. En canvi, tornem a reproduir certa normativa antiga de les regulacions que ja eren antigues marcades pels veguers en aquesta qüestió.

En definitiva, vull agrair i aprofitar aquesta ocasió també al ministre que va estar disposat també a presentar-se amb els tècnics i a donar-nos més explicacions en relació a tot el contingut. Però, vist tot l'exposat i la quantitat d'esmenes que nosaltres vam mantenir, nosaltres no donarem suport a aquest Projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn del Grup Mixt. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

La seguretat pública representa la forma de garantir la convivència dintre d'una societat. El respecte, l'eradicació de la violència, l'ús pacífic i ordenat de vies i d'espais públics i, tot en general, té l'objectiu d'evitar la comissió de delictes i faltes contra les persones i contra llurs béns.

En termes generals, per seguretat ciutadana s'entén el conjunt d'accions, evidentment democràtiques a favor de la seguretat dels habitants i dels seus béns, i ajustades cal que es trobin ajustades a dret, com no pot ser d'un altra manera. De fet, el repte actual és harmonitzar l'exercici dels Drets Humans de cada un amb les diferents polítiques en matèria de seguretat ciutadana.

Segur que cadascú de nosaltres tenim un concepte diferent sobre què representa la seguretat ciutadana. Aspectes com els llocs on hem viscut, les pròpies experiències fan que adoptem unes posicions o unes altres.

Sempre ens hem vanagloriat per disposar d'una excel·lent seguretat ciutadana, la considerem un valor excepcional i escàs de trobar en altres indrets. I de ben segur que tots els que estem aquí el volem mantenir.

Tot i que en aquest Projecte de llei no vaig presentar esmenes, entenc que sempre existeixen i existiran dubtes raonable d'on s'han de situar els límits entre el respecte de les llibertats i els drets humans i la seguretat ciutadana. I la variabilitat d'opinions sempre és i serà molt àmplia.

Revisat l'informe de la comissió i el text final, penso que amb les esmenes acceptades s'ha millorat el text inicial, motiu pel qual el meu vot serà favorable.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Ja avanço que el meu vot no serà favorable al Projecte de llei qualificada de seguretat pública.

Malgrat comparteixo la necessitat de disposar d'una llei de seguretat pública, una vegada més com i acaba succeint amb d'altres projectes de llei tramitats pel Govern de DA, a finals de legislatura, es presenten lleis incomplertes i precipitades.

Aquest Projecte de llei té la virtut de plasmar per llei aquelles qüestions que han de garantir una bona convivència social, però entenc que ho fa de forma esbiaixada i parcial.

No comparteixo la forma en què finalment s'ha tancat la regulació de la videovigilància que acaba atribuint unes potestats excessives als comuns més es enllà dels seus drets constitucionals. Una vegada més es posa de manifest la feblesa de la reforma de les competències comunals promoguda pel Sr. Martí.

Les presses per acontentar certs comuns abans de l'acabament de la legislatura, els atribueixen unes competències en un camp, el de la videovigilància que cada dia és més controvertit en els països més avançats en relació a la pèrdua de les llibertats de la persona.

D'altra banda si bé comparteixo la transposició d'alguns decrets que emanaven dels antics veguers, encara queda en el tinter la regulació del marc regulador de les empreses de seguretat.

Es tanca malament una regulació més estricta dels horaris laborals excepcionals i la generació de molèsties als veïns.

Queda en el tinter la regulació de les molèsties per generació de sorolls acústics, tot i que probablement caldria una llei específica sobre la matèria, però en tot cas en aquells aspectes relacionats amb la convivència ciutadana la llei havia d'emparar uns mínims.

En el seu dia no vaig presentar esmenes al Projecte de llei conscient que el text tramitat necessitava un treball més aprofundit a l'origen, i que per moltes esmenes presentades difícilment assoliria els objectius que al meu entendre calen.

Com ja he avançat el meu vot serà negatiu al Projecte de llei presentat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers del PS, dins del Grup Mixt, Sr. Gerard Alís, teniu la paraula.

El Sr. Gerard Alís:

Gràcies Sr. síndic.

Sotmetem doncs avui el Projecte de llei qualificada de seguretat ciutadana.

Com venim sentint, i com diu l'exposició de motius del mateix text, aquest persegueix modernitzar i unificar la normativa en vigor fins a la data en relació a la preservació de l'ordre públic i, alhora, regular aquelles circumstàncies que poden afectar la seguretat pública i que fins ara no ho estaven, com: l'exercici de manifestacions, la videovigilància, les actuacions policials de manteniment de seguretat ciutadana.

Compartim l'objectiu d'aquesta llei. Creiem que és necessari una regulació moderna de la seguretat pública que permeti l'exercici de drets i llibertats fonamentals dels nostres ciutadans vetllant, però, que això no comprometi la seguretat dels mateixos.

Ara bé, no podem compartir el fons del text i les normes que s'imposen. Hem debatut anteriorment de la qüestió de, al nostre parer, la poca efectivitat de les mesures sancionadores que s'imposen als menors d'edat que consumeixen alcohol i drogues en vies públiques.

S'ha generat controvèrsia en relació a les instal·lacions privades de sistemes de seguretat i videovigilància que, a parer nostre, no han quedat del tot regulades. I finalment no compartim la regulació del dret de manifestacions que creiem que

més que una regulació d'aquests drets, estableix un no dret. Pensem que els requisits per convocar una manifestació són molt carregosos i suposen una responsabilitat que em sembla que a la pràctica impossibiliten l'exercici del dret de manifestacions constitucionalment reconegut.

El treball en comissió ha estat certament positiu i ha permès millorar molts aspectes del text essencial, però al nostre entendre, les principals mancances que hem posat de manifest no han quedat resoltes.

En aquestes circumstàncies no podem donar suport al text que sotmetem.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana i Independents de La Massana, Sr. Josep Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Avui sotmetem en aquest Ple l'aprovació d'una llei que té per objecte regular la seguretat pública i per conseqüent, l'ordre públic, sempre amb un respecte escrupolós dels drets fonamentals i les llibertats públiques del nostre país, compilant i actualitzant les matèries a què fa referència.

Amb l'aprovació, de la present llei, es deroguen 28 normes, moltes elles aprovades pels veguers, abans de la Constitució i fins i tot abans, de la creació del Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

La tasca efectuada s'acompanya doncs, d'una voluntat d'actualitzar i d'adaptar, a la realitat actual, molta normativa que havia quedat obsoleta.

De la mateixa manera, la present llei regula matèries que no disposaven de la corresponent empara legal.

En efecte, amb l'aprovació d'aquest Projecte de llei es regulen els drets de reunió i de manifestació, que, per bé que són reconeguts a la Constitució, no han estat desenvolupats legalment.

També es regula la videovigilància, un recurs del tot cabdal per prevenir o investigar degudament la comissió d'infraccions penals i administratives, avui dia.

Es regulen les actuacions de manteniment de la seguretat ciutadana que pot portar a terme el Cos de Policia, en què només es disposa de normes molt parcials a la llei qualificada del Cos de Policia.

O, finalment, es regula la documentació i la identificació personals, on únicament, es disposa del

marc jurídic que ofereix la Llei qualificada d'immigració a les persones residents no andorranes, o de les normes reglamentàries que regulen les característiques dels passaports andorrans.

En definitiva, la present Llei regula d'una forma compilada i actualitzada les matèries que incideixen en la seguretat pública.

Abans d'acabar la meua intervenció, voldria agrair la compareixença, prop de la Comissió d'Interior, del Ministre d'Afers Socials, Justícia i Interior, de la Secretària d'Estat de Justícia i Interior i el Director i Subdirector del Cos de Policia, el passat 21 de setembre.

És per tot l'exposat que els consellers d'Unió Laurediana i Independents de La Massana votarem a favor del present Projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el conseller, Sr. Carles Jordana.

(El Sr. síndic general deixa la sala)

El Sr. Carles Jordana:

Gràcies Sr. síndic.

Debatem avui un nou projecte de llei que regularà la seguretat pública per protegir el ciutadà, assegurar la convivència pacífica, l'eradicació de la violència, l'ús pacífic i ordenat de les vies i espais públics.

Cal evidenciar senyors consellers, que aquesta pretensió ha estat una preocupació constant dels poders públics andorrans, pel qual actualment hi ha un normativa molt nombrosa i dispersa en aquesta matèria, majoritàriament -com ja s'ha dit anteriorment- preconstitucional i emanades dels veguers (fins uns 28).

Per tant, ja podem anticipar que amb aquest Projecte de llei, es regularà d'una forma compilada i actualitzada les matèries que incideixen en la seguretat pública.

Efectivament el text de llei que avui sotmetem a votació regula: el dret de reunió, que no està subjecte a cap autorització o comunicació prèvies, sempre que se celebri d'acord amb les premisses de la nostra Constitució.

Regula també el dret de manifestació, establint un procediment de comunicació previ àgil i flexible que, en virtut del principi de proporcionalitat, permet preservar l'equilibri entre l'exercici del dret fonamental de manifestació i l'obligació de les

autoritats públiques d'adoptar les mesures apropiades per assegurar que, en l'exercici d'aquest dret, no es generin desordres públics.

El Projecte de llei també regula les normes oportunes pel que fa a la documentació i la identificació dels ciutadans andorrans, la identificació dels ciutadans no andorrans i el control de la identitat de les persones.

Regula també la Llei, les actuacions de manteniment de la seguretat ciutadana, amb la regulació de l'entrada i l'escorcoll en domicilis i altres béns immobles, i les restriccions de circulació i controls a les vies públiques, establint uns límits i unes garanties molt clares i precises.

La Llei també regula la videovigilància, establint l'objecte, la definició i les finalitats d'aquesta, instaurant un règim d'autorització prèvia, sotmès al compliment del principi de proporcionalitat. S'estableixen les condicions d'instal·lació i utilització dels sistemes de videovigilància, amb una regulació específica de les instal·lacions temporals, i les vicissituds relatives a la destrucció, l'accés i les còpies de les gravacions. El Projecte també crea la Comissió Nacional de Videovigilància, d'acord amb les recomanacions del Consell d'Europa.

La Llei estableix obligacions als establiments i les instal·lacions vulnerables i, per exemple, les armeries, les joieries, les entitats bancàries, les empreses de seguretat o de venda de material de seguretat, a disposar de les mesures pertinents de protecció.

S'incorpora la prohibició legal de la prostitució.

Es regula també per primera vegada els esdeveniments esportius, culturals, de lleure, festius o de qualsevol altra índole que requereixen ser comunicats prèviament, i es detallen els motius que en permeten la finalització anticipada.

La Llei estableix la protecció de l'ordre públic i la convivència ciutadana, amb la finalitat, de preservar els espais públics com a lloc de convivència i civisme en el qual tots els ciutadans puguin desenvolupar en llibertat els seus drets, amb dignitat i amb respecte dels drets de la resta dels ciutadans, incidint particularment en el consum de begudes alcohòliques i drogues tòxiques als espais públics; també s'incideix en els establiments de restauració i oci nocturn.

Regula també aquesta Llei les alarmes sonores, els dispositius de les quals hauran de ser autoritzats prèviament.

També es regula la tranquil·litat pública i el dret al descans des de la perspectiva dels sorolls que poden provocar els particulars o els vehicles.

Finalment, s'instaura un procediment sancionador unificat i més àgil que permet donar garanties als drets de les persones expedientades.

Sr. consellers, amb l'aprovació d'aquest Projecte de llei acabarem de donar aquest impuls tan necessari per garantir la seguretat ciutadana tan preuada al nostre Principat.

Així doncs, em reitero per acabar en les meves paraules de suport a aquest Projecte de llei de seguretat pública que creiem fermament és un pas més indispensable al nostre país, i per tant, el Grup Parlamentari Demòcrata votarà a favor.

Gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies Sr. conseller.

Obrim un segon torn de paraula.

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sra. subsíndica.

En primer lloc volia transmetre el meu agraïment tant a la consellera Sílvia Bonet com als consellers d'Unió Laurediana-Independents de la Massana del Grup Parlamentari Mixt, i també, evidentment al Grup Parlamentari Demòcrata pel fet que ja han avançat que votarien favorablement en relació a aquest Projecte de llei que efectivament, doncs, constitueix un pas endavant molt important al nostre país des de la perspectiva de la protecció i la garantia de la convivència ciutadana i de la seguretat pública. I alhora també, doncs, lamentar particularment el vot desfavorable del Grup Parlamentari Liberal i del Sr. Víctor Naudi, perquè a diferència dels consellers socialdemòcrates entenc, doncs, que aquest vot desfavorable no acaba de fonamentar-se del tot amb discrepàncies reals i efectives de fons.

Evidentment, en el cas que els consellers socialdemòcrates sí que hi ha discrepàncies de fons que des del meu punt de vista justifiquen en major mesura aquest desfavorable.

Pel que fa a les manifestacions que ha fet la Sra. Judith Pallarés hi respondré molt breument, perquè de fet, doncs, són qüestions que ja vam debatre en el moment de la meua compareixença, i només dir-li que tal com li vam avançar en el seu moment, és del tot impossible el que ella demanava. És a dir, que per reglament es regulés amb detall tota la qüestió relativa a les armes de foc i els explosius. Aquesta matèria és una matèria molt tècnica, és una matèria molt canviant en el temps, que requereix molta

precisió i, per tant, doncs, és una evidència que aquí i arreu el desenvolupament detallat en aquesta qüestió s'ha de fer per reglament.

Dit això, evidentment, cal que hi hagi una regulació bàsica que es faci per llei, i per aquest motiu, doncs, hem introduït aquesta matèria en aquesta llei i, també evidentment, cal que el procediment sancionador al tomb dels incompliments derivats del port o de l'ús de les armes de foc, també es continguin en una llei, perquè com bé sap la Sra. Pallarés, doncs, el règim sancionador té reserva de llei.

Dit això, la regulació detallada d'aquesta matèria no es pot fer d'una altra forma que no sigui per reglament. També ens ha fet el retret, doncs, que mancaven altres projectes de llei que havien d'acompanyar aquest projecte de llei de seguretat pública, i concretament s'ha referit al Projecte de llei de protecció civil, al Projecte de llei de seguretat privada i al Projecte de llei que regula els estats d'alarma i emergència.

Bé, aquí, si em permet, el que li diré és que no es pot al mateix temps criticar que el Govern està provocant una situació d'embús al Consell General, i al mateix temps, doncs, reclamar que introduïm o que entrem a tràmit parlamentari tres lleis més. Moltes d'aquestes lleis, i vostè ho sap, estan enllestides, estan perfectament preparades per si les vol reprendre el proper Govern, però també, doncs, vam tenir en consideració el fet que no es tractava d'empitjorar aquesta situació de càrrega important de feina legislativa i, per tant, doncs, vam prioritzar aquells projectes de llei que ens semblaven més importants, i en concret el Projecte de llei de seguretat pública.

Pel que fa a l'afirmació que ha fet segons la qual la regulació de la videovigilància i de les alarmes no estaven en concordança amb la realitat actual, una vegada més l'he de contradir, Sra. Pallarés, perquè justament si hem introduït aquesta regulació en aquest Projecte de llei tant d'una matèria com de l'altra, ha estat no només per donar-li rang legal, sinó també per establir una nova regulació i un nou procediment perfectament adaptat a la realitat del dia a dia i de la feina del Cos de Policia. Tenint en compte que ho hem fet de forma compartida amb ells i ho hem treballat conjuntament amb els agents del propi Cos.

Pel que fa al Sr. Víctor Naudi, ha dit, doncs, que era una llei incompleta i precipitada, però més enllà d'aquesta afirmació genèrica m'agradaria saber per què és incompleta o precipitada. Crec que hem abastat, crec que hem introduït totes les matèries que interessaven en relació amb la seguretat pública,

i crec que, a més a més, estan perfectament regulades. I des d'aquest punt de vista, doncs, no acabo de veure quines són aquestes mancances a les quals vostè fa referència.

També s'ha referit al fet, doncs, que es donava una excessiva potestat als comuns en la regulació que fèiem de la videovigilància. I no puc estar d'acord amb vostè. Les instal·lacions tant públiques com privades en matèria de videovigilància estan sotmeses a l'autorització del Ministeri d'Interior, en cap cas a l'autorització exclusiva dels comuns. I l'única potestat, si em permet, que es dona als comuns és que tenen un representant a la Comissió nacional de videovigilància. Però més enllà d'això, poques més facultats hem atribuït als comuns perquè com vostè diu, evidentment, aquesta és una competència que correspon al Govern, i així ho hem introduït en aquest Projecte de llei.

Pel que fa a la regulació, també s'hi ha referit, la regulació de les molèsties dels sorolls acústics crec, doncs, que la regulació que fa aquest Projecte de llei és del tot suficient, i ens permetrà, doncs, poder sancionar les conductes que atemptin contra la tranquil·litat pública i, particularment, quan es tracti de conductes consistents en sorolls. Per tant, doncs, crec que des d'aquest punt de vista el Projecte de llei també és prou complet.

Pel que ja al Sr. Gerard Alís, efectivament, aquí tenim discrepàncies de fons. Abans n'hem parlat, tenim una discrepància pel que fa, diguem, al règim sancionador, a la qüestió de si cal o no introduir sancions pecuniàries. En aquest sentit, si em permet, doncs, això també té un transfons ideològic que va més enllà del contingut d'aquest Projecte de llei, perquè és una evidència i vostès ho han reiterat moltíssimes vegades, que vostès entenen que l'únic responsable de tots els problemes que existeixen a la societat és el Govern i que, per tant, doncs, el Govern és el que ha de disposar i el que ha de proveir en tots els casos. Vostès consideren, doncs, que les famílies no tenen cap tipus de responsabilitat, i des d'aquest punt de vista jo crec que aquest raonament l'han traslladat aquí en la qüestió de les sancions pecuniàries. En canvi nosaltres creiem que hi ha una coresponsabilitat, la nostra societat s'ha de fonamentar amb aquesta coresponsabilitat entre els poders públics i entre les pròpies famílies. I és des d'aquest punt de vista que, evidentment, hem de donar tota l'atenció requerida a les famílies que estan en una situació de vulnerabilitat, però al mateix temps, doncs, aquells pares que no exerceixin les seves responsabilitats parentals, doncs, també han de ser degudament sancionats.

Aquesta discrepància ideològica també la trobem en el concepte que vostès defensen del dret de

manifestació. Jo només li diré que la nostra regulació, la regulació que hem traslladat en aquest Projecte de llei de seguretat pública és una regulació absolutament respectuosa amb el propi tenor de la Constitució, que el que ve a dir en certa forma, doncs, que aquest dret de manifestació no pot impedir la lliure circulació de les persones o dels béns.

Altra cosa és que vostès això no els hi agradi i que vostès, doncs, defensen un dret de manifestació il·limitat que encara, doncs, que impedeixi la lliure circulació de les persones o dels béns, es pugui exercir.

Bé, aquesta no és la previsió que conté la nostra Constitució, i aquesta Llei de seguretat pública ha de ser conforme amb la Constitució.

Si vostès, doncs, defensen aquest altre model, doncs, el que han de fer primer és modificar la Constitució, però per la porta del darrere no podem regular un exercici il·limitat del dret de manifestació, amb el qual, d'altra banda, ni el Govern, ni crec que el grup parlamentari que li doni suport hi estem d'acord.

El que sí que li he de contradir és quan vostè diu, doncs, que hem convertit aquest dret de manifestació en un no dret, jo crec que justament el procediment mitjançant el qual es pot autoritzar aquest dret de manifestació és un procediment molt garantista que permet assolir un consens que en cas, doncs, que hi hagi, diguem... en la comunicació prèvia hi hagi alguns elements que facin pensar, doncs, que es pot posar en risc la integritat de les persones o que es pot impedir - abans m'hi referia - la lliure circulació de les persones o dels béns, la resolució del ministre ha d'establir de forma concreta quines són les objeccions o els impediments, ha de suggerir ubicacions o itineraris alternatius, dates o hores diferents, i si malgrat això, els promotors o organitzadors no s'avenen a fer les modificacions que suggereix el Ministeri d'Interior, fins i tot es preveu que es poden sol·licitar que es convoqui una reunió per intentar consensuar les condicions que facin compatible l'exercici del dret de manifestació amb els drets fonamentals dels ciutadans.

Per tant, jo crec que un procediment més garantista i amb més vocació de consens que aquest era difícil de trobar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Demana als grups si desitgen intervenir...

Pel Grup Liberal, Sra. Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

He de reconèixer al Sr. ministre que és veritat que hi ha una qüestió de forma, sobretot amb aquest plantejament que es fa amb el text en relació a la regulació de les armes de foc, que penso que no ens posarem d'acord. Nosaltres pensàvem que era millor excloure-ho d'aquest text, que pensem que barrejar moltes coses i que haver deixat això per tenir una consideració més àmplia endavant, vist que a més a més ens van reconèixer que el reglament que hauria de desplegar-ho ni tan sols l'han començat, doncs, potser valia la pena deixar-lo per més endavant.

De fet, és el que han fet amb els altres textos de llei que vostès van anunciar, perquè jo no he fet referència a coses que vostès no hagin fet públiques. En relació la Projecte de llei de protecció civil des de principis de la legislatura que se'n parla, sinó des d'abans, i en canvi no el tindrè. I no es tracta de l'embús legislatiu, no hi ha cap contradicció. El tema és perquè si es produeix un embús és perquè vostès no han fet la feina a temps. Si porten tota una legislatura per poder regular aquestes qüestions de seguretat de l'Estat i no les presenten amb el temps necessari perquè el Consell General les pugui debatre, doncs, sincerament, aquesta llei que pretenen entrar sense haver acabat o finalitzat els altres projectes, doncs, per a mi és una posada en escena per quedar bé i dir que com a mínim en aquesta qüestió han acabat fent alguna cosa ja que allò altre no ho han fet.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Doncs, simplement per respondre per respondre al ministre, diu que no entenia els motius. Hi ha dos aspectes entre altres, per a mi són fonamentals. És veritat que aquesta llei era necessària, sempre l'he defensada i és una llei feixuga, complexa i que ha d'emparar moltes coses, però hi ha aspectes fonamentals com per exemple per garantir la bona convivència ciutadana. Jo crec que malgrat la qüestió dels sorolls, és a dir, tant els sorolls com la seguretat de les empreses privades de seguretat s'haurien d'emparar amb lleis específiques, jo crec que la llei de seguretat ciutadana havia de contemplar alguns paràmetres per poder, d'alguna forma, garantir els drets de bona convivència dels

ciutadans i tenir elements oposables, tant pel que fa a la definició dels sorolls que es poden determinar com a molestos. No es poden emparar actualment a nivell tècnic, és difícil de decidir.

I pel que fa, doncs, a les empreses de seguretat privada, actualment és veritat que estan regulades o estaven regulades a partir del Decret dels Veguers i la policia té unes potestats, però continua mancant un seguiment, un control, unes inspeccions. Recordem, doncs, que aquestes persones tot sovint porten armes al carrer, a la via pública, caldria definir els seus espais de treball, zones d'actuació d'aquestes empreses i això jo crec que s'havia d'haver posat en aquesta llei.

I per altra banda, dos aspectes fonamentals. Jo crec que aquesta llei és un retrocés de cara a la llibertat individual al respecte del capítol 3 de la Constitució quant a cotes redueix les llibertats individuals de la persona. És una negació dels drets bàsics de les persones, en el sentit, doncs, que va massa enllà o pot anar massa enllà en el sentit de la videovigilància. Jo crec que i quan em refereixo que els comuns tenen la porta oberta...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Víctor Naudi:

Vaig acabant Sr. síndic.

...doncs, se'ls hi atribueix unes potestats que poden anar molt més enllà d'allò estrictament necessari. I aquest debat de la videovigilància, jo crec que actualment s'hauria d'actualitzar, perquè s'havia donat moltes esperances arreu i això no impedeix, doncs, que hi hagin hagut atemptats terroristes en un moment donat, tenint un efecte dissuasiu i ara simplement és un efecte de control i encara molt controvertit de cara a la identificació de persones. Jo crec que aquí hi ha un problema.

I quant al tema del conjunt d'alcohol i de drogues tòxiques al carrer, ja vam tenir un debat que vam tancar per unanimitat amb un redactat que possiblement tampoc m'acaba de satisfer, però li vaig donar suport, perquè fins i tot, el que és la definició del que és l'espai públic queda d'una forma ambigua i també contravé, jo entenc, la llibertat de les persones.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Gerard Alís, dins del Grup Mixt.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Primer com a punt de partida una constatació. Agraeixo, Sr. ministre que, jo diria, per primera vegada en aquesta legislatura reconegui que les nostres discrepàncies amb la Llei són per qüestions ideològiques i no que ens critiqui com sistemàticament ho fa que votem que no només per portar la contrària al Govern.

En tot cas, crec que sempre hem exercit les nostres decisions de manera responsable en funció de recolzar aquelles decisions que són bones pel país i defensar els nostres postulats ideològics.

Dit això i entrant als dos punts que realment crec que sí que són discrepàncies de base en la Llei, voldria fer dos puntualitzacions en el que ha dit.

Pel que fa a les sancions pecuniàries en el tema de menors d'edat, escolti, nosaltres no creiem que Govern, sigui l'únic responsable. Evidentment que el conjunt de la societat i, en tot cas, els pares, i les famílies s'han de responsabilitzar de l'educació dels seus fills. Però sí que pensem que el Govern té una funció molt important en educar i promoure que els problemes socials es resolguin. En aquest cas, i vostè ho sap, l'increment de les addiccions en joves i, per tant, el Govern sí que té una obligació de promoure polítiques per lluitar contra aquesta addicció.

I aquí ho lligo amb una cosa. No es tracta de responsabilitzar pares i mares, però es tracta una mica de donar-los-hi una ajuda, una ajuda més important. Perquè vostè sap que es troben en situacions complexes a vegades que, ja sigui per situacions de precarietats en la família, ja sigui per situacions de dificultat i de conciliar la vida laboral amb la vida familiar, dificulten aquest control i aquesta educació dels menors. I per tant, el que dèiem és que no és carregant aquestes famílies amb noves sancions econòmiques pel fet que els seus fills siguin enganxats a la via pública consumint alcohol o drogues tòxiques, que solucionem el problema.

I aquí anava la nostra mesura. Escolti'm, posem una mesura que afecti directament als menors, que els responsabilitzi d'aquests actes, que segueixin aquesta mesura per reconduir la situació i no carreguem als pares de noves sancions.

Dit això, això de cap manera obvia que puguem responsabilitzar als pares de l'educació dels seus fills. I de fet hi ha altres mitjans que poden anar, fins i tot, fins a la privació de la custòdia en la pàtria potestat dels pares en cas que tinguin desatesos als seus fills. Però realment no estem parlant d'això aquí.

Pel que fa al dret de manifestacions. Sí, efectivament aquí és el moll de l'os de la gran discrepància nostra en relació a aquest text. I de fet, tindrem ocasió de parlar-ne avui durant el dia quan parlem del que creiem que és la regulació del dret a no vaga o del dret a no manifestació en pròpies lleis.

I pensem que vostès fan una Llei, una Llei per maquillatge per dir: s'ha regulat el dret de manifestació però que en realitat els requisits i les càrregues que suposa poder organitzar això, fan que la converteixin amb un dret i impossibilitin a la pràctica aquest exercici.

I aquí diríem dos coses, primer les obligacions de comunicació i les obligacions d'organització. Nosaltres hem respectat que hi ha d'haver una comunicació, ho entenem. Però hi ha situacions que potser no cal comunicar amb 8 dies o amb 45 dies d'antelació una manifestació. A vegades hi ha esdeveniments que necessiten que es puguin organitzar ràpidament i això amb aquesta Llei s'impossibilita perquè hi ha uns requisits mínims de temps.

I després hi ha el que creiem que és el moll de l'os en el no dret. És la responsabilitat que es carrega sobre els organitzadors de les manifestacions. Nosaltres ja admetem que una manifestació s'hagi de proposar mesures de seguretat i pot ser una mesura tan simple com advertir que el servei de policia estigui convocat en aquesta manifestació, doncs, per la seguretat. El que passa és que vostès carreguen i fan responsables directament els organitzadors de les manifestacions. I això posa una pressió tal sobre les persones que vulguin organitzar una manifestació que creiem que des incentiva la possibilitat de fer aquestes manifestacions. I aquí està el moll de l'os.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Gerard Alís:

Acabo Sr. síndic.

Aquí està el moll de l'os de la qüestió, i aquí és on creiem que més que regular la manifestació, el terme manifestació reconegut per la Constitució, estem regulant el no dret i impossibilitem la partida que es pugui fer.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció dins del Grup Mixt...

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, per respondre breument a la Sra. Judith Pallarés, val a mi em sembla bé, ella defensava doncs excloure completament la regulació de les armes de foc d'aquesta llei, però tampoc teníem poc clar on acabaríem regulant-ho en un futur. Jo crec que no hi ha altra llei que la Llei de la seguretat pública, o no hi ha llei més adequada que la Llei de la seguretat pública per regular aquesta qüestió. No veig quina altra llei pot regular aquesta qüestió. Excloure-ho hagués comportat que ens continuéssim regint per un decret dels Veguers de l'any 89. Per tant, un decret obsolet i un decret que no dona resposta a la realitat del dia d'avui.

Dit això i per evitar doncs que durant aquest període transitori no hi hagi un buit normatiu, nosaltres ja vam preveure en aquest projecte de llei les disposicions oportunes de tal manera que fins que no desenvolupem reglamentàriament la matèria relativa a les armes de foc i als explosius, en tot allò que no contradigui el projecte de llei, se seguirà aplicant aquest decret de l'any 89.

Jo crec que el mètode i la forma en què s'ha regulat aquesta matèria és perfectament adequada, ha estat consensuada amb el Cos de Policia, que és qui en definitiva doncs haurà d'acabar aprovant aquest projecte de llei i permeti'm que li digui, vostè tampoc ha fet una regulació alternativa que ens pogués fer plantejar que aquesta regulació alternativa que vostè presentava es podia incorporar en aquest projecte de llei per donar resposta a aquesta llacuna que vostè diu que ara tenim doncs en aquesta matèria pel fet que fem una regulació bàsica en virtut del projecte de llei.

Jo crec que a més a més aquest projecte de llei és completament independent dels altres projectes de llei els quals vostè ha fet referència. El fet que tirem endavant una llei de seguretat pública, crec que no és cap obstacle, és a dir que no es contradiu amb el fet que la Llei de seguretat privada o la Llei de protecció civil la puguem promoure en el futur i a més a més em sembla que la conclusió segons la qual aquesta llei, vostè ho ha dit, és una posada en escena, a mi em sembla que ha estat una afirmació desafortunada perquè no crec que es pugui dir que aquest projecte de llei sigui una posada en escena. Aquest projecte de llei suposa un pas endavant significatiu en la regulació de la seguretat pública del nostre país. Vostè sap, perquè a més a més l'ha treballat i em consta que l'ha treballat de forma detallada, que hi ha una regulació extensa i precisa

en moltes matèries que requerien ser regulades i actualitzades i per tant, no crec en cap cas que es pugui titllar de posada en escena.

Pel que fa al Sr. Víctor Naudi, vostè reitera el fet que es dona massa potestat als comuns, i jo li he de dir el que li he dit abans, jo crec que en matèria de videovigilància, els comuns no tenen més potestat de la que pot tenir qualsevol institució o persona privada. L'única facultat que els hi atribuïm és el fet doncs de pertànyer a la comissió nacional de videovigilància i amb el que sí no puc estar d'acord en cap cas amb vostè és que aquesta regulació de la videovigilància suposi un retrocés de la llibertat individual, ben al contrari. Si hi ha drets, quan parla de llibertat individual es referia doncs al fet que suposa un retrocés en matèria de garantia dels drets fonamentals, jo crec que és tot el contrari. Precisament el fet que avui en dia no tinguem cap regulació de la videovigilància, vol dir que qualsevol institució pública o qualsevol institució o persona privada pot instal·lar una càmera de videovigilància sense cap tipus de control previ, sense cap norma que estableixi en quin moment s'han de destruir les gravacions. Per tant doncs tot això ara que passem a regular mitjançant aquest projecte de llei, el que comporta doncs és un increment de les garanties i dels drets fonamentals dels nostres ciutadans i crec que no podem dir el contrari.

Pel que fa al Sr. Gerard Alís, jo crec que abans ho he explicat de forma detallada com és el procediment doncs per autoritzar una manifestació, jo crec que aquest procediment el que vol és que en definitiva aquesta manifestació es pugui acabar celebrant, però per celebrar-ho doncs en cas que hi hagi impediments majors calgui assolir un consens previ. Jo crec que és prou revelador de què ben al contrari del que diu, la voluntat d'aquesta regulació és que el dret de manifestació es pugui exercir de forma plena. Vostè ha parlat de 45 dies hàbils, no digui les coses que no són Sr. Alís. El projecte de llei diu com a màxim 45 dies hàbils i com a mínim vuit dies hàbils. És a dir, en supòsits normals, la manifestació s'ha de demanar en un termini de vuit dies hàbils com a mínim, i en cas que hi hagi circumstàncies extraordinàries o greus, aquest termini de vuit dies hàbils es pot reduir a dos dies hàbils. Per tant, no digui 45 hàbils perquè això és el termini màxim que estableix el projecte de llei.

I pel que fa a la responsabilitat dels promotors i els organitzadors, bé, vostès consideren que un promotor i un organitzador d'una manifestació no ha de tenir cap tipus de responsabilitat amb com es desenvolupa aquesta manifestació. I nosaltres creiem el contrari. Evidentment la responsabilitat principal és d'aquell participant que causa d'anys o que posa

en perill la integritat física de les persones, però en certa forma si els promotors i els organitzadors tenen mitjans i formes de poder evitar aquests danys o aquestes lesions i evidentment no ho fan, també n'han de respondre. A mi em sembla doncs que això és una norma bàsica del dret que també hem intentat traslladar en aquest projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

De forma molt breu, només per respondre al Sr. ministre, la regulació no l'he plantejat jo però és que tampoc no la plantejaven vostès.

Quan nosaltres fem un exercici d'anàlisi del text legislatiu i fem un exercici de dret comparat que és on moltes vegades anem a buscar aquests referents a fora en aquestes qüestions, també ens donem compte que és una matèria molt difícil de regular la situació de les armes de foc i molt complexa i que implica moltes qüestions, i moltes d'aquestes han d'anar via reglament, però moltes altres estan molt més especificades i d'altres formes. Per tant, és una qüestió de criteri, nosaltres pensàvem que era molt més senzill treure d'aquest projecte de llei aquesta qüestió per poder-ho regular de forma més acurada en un futur i també i més encara quan vostès mateixos van reconèixer que aquests reglaments no s'han començat ni a treballar. Per aquesta qüestió, en definitiva, la llei amb les disposicions finals estan permetent, aquest text de llei no suprimeix el decret del 89, el manté per no deixar un buit en aquesta qüestió. Doncs si al final l'ha de mantenir el decret del 89, no toquin el tema de les armes, deixi'n com està i treballem-ho d'una forma més acurada i molt més àmplia tal i com es fa en altres lloc i també d'una forma més tècnica perquè evidentment cap grup parlamentari disposa dels recursos per fer-ho, i entenc que és el Govern qui té aquesta obligació.

Més enllà d'això és evident que és una qüestió de criteri, no ens posarem d'acord amb això, i com hem dit nosaltres per aquesta qüestió principalment no donarem suport al text.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Gerard Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només per incidir sobre la darrera qüestió de la responsabilitat dels administradors. Jo voldria una mica deixar clar del perquè considerem que és excessiva.

El text diu que els promotors i els organitzadors de les manifestacions responen subsidiàriament dels danys que puguin causar a alguns manifestants, llevat que justifiquin que han adoptat totes les mesures raonables. Aquí està la diferència. Vostès exigeixen i posen la càrrega de la prova en els promotors. És a dir que estan creant la situació d'impossibilitat. Ells han de provar que han fet el necessari.

Nosaltres certament vam demanar en període d'esmenes d'eliminar aquest tros. I vostès ens van dir que consideraven que els promotors havien de tenir alguna responsabilitat. El que vam dir, hi podem estar d'acord. Llavors el que vam proposar és de què una esmena que s'havia presentat, en aquest cas d'UL, el que deia que els promotors de les manifestacions únicament responen en cas que s'acrediti que no han pres d'això. Per tant hi havia un tema d'inversió de la càrrega de la prova. És a dir que s'hauria de provar que no han fet aquestes mesures. Però això tampoc ho van voler. Per tant això demostra ben bé que la seva voluntat és carregar en els organitzadors la responsabilitat de qualsevol cosa que pugui protegir durant l'organització i per tant és on vaig, a la pràctica això impossibilita, perquè qui farà una organització on pot haver-hi molta gent, i no tothom es pot responsabilitzar dels actes dels altres, ha de prendre mesures, ja s'han de prendre perquè l'obligació de comunicació preveu exigir una sèrie de mesures que es presenten. Però aquí estem acabant carregant a sobre de les organitzacions la responsabilitat dels danys que es puguin cometre, i això a la pràctica farà que ningú es veurà en cor de tirar endavant una manifestació perquè la responsabilitat que incorre és molt gran. I aquí està la gran diferència.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció dels Srs. consellers...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, molt breument Sr. síndic.

Jo només li diré al Sr. Gerard Alís que abans de fer aquest projecte de llei, d'elaborar-lo, vam consultar tota la normativa comparada amb la matèria dels països del nostre entorn. Països perfectament homologats en matèria de respecte dels drets fonamentals, li puc garantir que tots ells estableixen la responsabilitat principal dels participants evidentment en els danys on les lesions que es puguin ocasionar en una manifestació, i com no pot ser d'una altra manera la responsabilitat subsidiària dels promotors o els organitzadors. Algú que promou o organitza una manifestació ha de fer el possible evidentment sempre que sigui raonable, per això ho estableix el projecte de llei i sempre que estigui al seu abast, per això ho estableix el projecte de llei, de tal forma que aquesta manifestació es desenvolupi en condicions de normalitat. No es pot promoure o voler organitzar una manifestació i després rentar-se les mans, passi el que passi.

Altra cosa evidentment és si hi ha una situació de descontrol que va més enllà de la comunicació prèvia i que es demostrï doncs que els organitzadors o promotors d'aquesta manifestació no en tenien coneixement i que malgrat doncs haver advertit aquesta situació doncs en certa forma s'ha sortit de les previsions inicials, en aquest cas evidentment no se'ls exigirà responsabilitat. Però com a qüestió de principi, eliminar qualsevol tipus de responsabilitats en els promotors o organitzadors, jo crec que no és adequat. Crec que llençaria un senyal molt dolent i que a més a més la majoria de països que ens envolten o preveuen de la mateixa manera, i crec que es pot defensar plenament.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Si no hi ha més intervencions, donaríem per acabat el debat i procediríem a la votació final del conjunt del text..

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Maria Martisella:

Sí.

21 vots a favor, 6 en contra, cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat declaro aprovat el projecte de llei.

Passem al tercer punt de l'ordre del dia.

3- Examen i votació de la Proposició de llei qualificada de relacions laborals.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials ha estat publicat en el Butlletí número 117/2018 del 29 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió, el M. I. Sr. Josep Anton Bardina, nomenat ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

El passat dia 8 de maig, la Comissió Legislativa d'Afers Socials, em va nomenar ponent de la Proposició de llei de relacions laborals, i com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa d'Afers Socials va examinar, en les reunions mantingudes els dies 15 i 29 de maig; 5, 12, 19, 26 i 29 de juny; 4, 11 i 25 de setembre; 9, 16, 23 i 30 d'octubre; i 5, 13, 20 i 27 de novembre la Proposició de llei de relacions laborals així com les 272 esmenes que s'hi han presentat: 4 esmenes per part del Grup Mixt-SDP, 97 esmenes per part de la consellera general membre del Grup Mixt, Sílvia Eloïsa Bonet Perot, 27 esmenes per part del Grup Mixt- UL/consellers general Independents de la Massana, 11 esmenes per part del Grup Parlamentari Demòcrata, 78 esmenes per part del Grup Mixt-PS i finalment 55 esmenes per part del Grup Parlamentari Liberal.

D'aquestes, 16 han estat aprovades per unanimitat; 17 per majoria; 152 han estat rebutjades; 36 han estat retirades per ser transaccionades i posteriorment aprovades per unanimitat; 29 han estat retirades per ser transaccionades i posteriorment aprovades per majoria i finalment se n'han retirat 22.

Del resultat del treball en Comissió, el text final ha passat de 164 a 167 articles: concretament s'ha afegit un nou article 20 que regula el contracte per sessions; un nou article 30 que regula el contracte de treball a distància o teletreball; i un nou article 96 relatiu a les garanties dels assalariats. S'ha afegit també una disposició transitòria primera i s'ha suprimit una disposició addicional, concretament la

disposició addicional segona del text original. Com a conseqüència, s'ha procedit a la re numeració de l'articulat i per coherència també s'ha modificat l'índex i l'exposició de motius.

D'altra banda, en compliment de l'acord de Sindicatura del 13 d'octubre de 2017, s'ha suprimit la paraula "qualificada" del títol original de la Proposició de llei i conseqüentment de la totalitat del text de la llei.

Finalment manifestar que la Comissió d'Afers Socials ha intentat aplicar, de manera ferma i unànime, un llenguatge inclusiu en el treball legislatiu relatiu a aquesta Proposició de llei.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la intervenció del ponent, proposo procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena i continuar després amb el debat de les altres parts del text.

Us informo que han estat presentades un total de 39 reserves d'esmena, quatre de les quals per la M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot, consellera general del Grup Parlamentari Mixt, i 35 per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, també consellera del Grup Parlamentari Mixt.

Alhora han estat presentats també 3 vots particulars per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals del Grup Parlamentari Mixt.

D'una banda, les 4 reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet serien defensades de la manera següent:

Les reserves número 1 i 2 de forma conjunta.

I després també de forma conjunta les reserves número 3 i 4.

D'altra banda, les 35 reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals serien defensades de la manera següent:

Les reserves número 1, 2, 4, 11, 12, 15, 22, 23, 26 i 27 serien defensades de forma conjunta.

Les reserves número 3, 7 i 8 defensades de forma conjunta.

Les reserves número 5 i 6 de forma conjunta.

Les reserves número 9, 10, 31, 32, 33 i 35 de forma conjunta.

Les reserves número 13, 24 i 25 de forma conjunta.

Les reserves número 14, 18, 29, 30 i 34 de forma conjunta.

Les reserves número 16, 17 i 18 de forma conjunta.

Les reserves número 19, 20 i 21 de forma conjunta.

I finalment, els tres vots particulars també serien defensats de forma conjunta.

Iniciem doncs el debat de les reserves d'esmena.

Comencem pel primer grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot, consellera general del Grup Parlamentari Mixt.

La primera és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 13 de l'informe del ponent proposant l'addició d'un nou títol segon i la número 2, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 143 de l'informe del ponent proposant modificar l'article 69.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

Teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Aquestes dos esmenes tenien l'objectiu per una part crear un títol: "Principis d'igualtat i no discriminació en l'àmbit laboral", amb 3 articles: Principis i definicions, Igualtat d'oportunitat d'accés al mercat de treball, i Igualtat i conciliació de la vida laboral i personal amb l'objectiu de lluitar contra les desigualtats en l'accés al mercat de treball i salarials.

El l'àmbit internacional, la prohibició de tota forma de discriminació i per tant també per raó de sexe, es troba ja inicialment continguda en el conveni per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals del Consell d'Europa i plenament incorporada posteriorment a l'actual Carta Social Europea revisada i al seu protocol addicional de 1988 on s'incorpora el dret a la igualtat d'oportunitats de tracte entre homes i dones respecte al treball i a la carrera professional sense discriminacions per raó de sexe.

El primer article inclou les definicions i discriminació directa i indirecta i d'assetjament i aclareix que l'adopció de mesures d'acció positiva han de promoure la igualtat d'homes i dones pel que fa l'accés a l'ocupació, la formació, la promoció professional, la igualtat salarial, les condicions de treball i la incentivació de la igualtat en la negociació dels convenis col·lectius.

El segon article entra en l'objecte de garantir l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes

d'ocupació relacionat amb l'estabilitat, la qualitat i la igualtat en la promoció de la carrera professional.

I el tercer és exactament el mateix que el projecte de llei, article 79 que el que es fa és traslladar-lo perquè s'entén que els principis generals han d'estar al principi de llei perquè emanin amb la resta d'articles.

L'altre article objecte de la reserva d'esmena, el que feia era incorporar la igualtat de remuneració o salari per raó de sexe i poder lluitar així contra la bretxa salarial.

En comissió l'argument que se'm dona per rebutjat tant l'un com l'altre és que no es poden acceptar aquestes esmenes presentades perquè aquestes s'inclouran a la Llei d'igualtat. En aquell moment ja vaig argumentar que aquests aspectes calia que es trobessin a dintre de la Llei laboral de la mateixa manera que han fet en altres indrets com pot ser el Codi de treball francès o el Codi de treball de Luxemburg, on tant l'un com l'altre presenten importants articles i capítols dedicats a aquesta matèria.

Fins aquí tot ho podríem acceptar però quina és la meva sorpresa que quan reviso la Llei d'igualtat i em trobo amb la disposició final primera que modifica la Llei laboral per incorporar més o menys el que jo ja havia proposat amb les meves esmenes, sobretot amb el tema relacionat amb la lluita contra la bretxa salarial; i la disposició final tercera que modifica la Llei de contractació pública per incorporar de forma més detallada els principis que vaig incorporar en el segon article del capítol proposat. I per què aquests principis no es poden demanar a la part privada? Només representa assegurar que no existeixi discriminació en la contractació incloure per evitar-ho als currículums cecs. No anava més enllà. Els puc assegurar que si se m'hagués proposat una transacció l'hauria acceptat però es va rebutjar dient que això havia d'anar a la Llei d'igualtat, i la Llei d'igualtat ara ho torna a enviar al Codi de relacions laborals.

Jo crec que realment s'han de fer millores en aquest sentit i les decisions que s'han de fer en aquest sentit han de ser fermes i de ben segur que hi haurà gent que no els agradaran però és el que té tenir càrrecs de responsabilitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Seria el moment de la intervenció dels grups parlamentaris. Pel Grup Liberal, Sra. Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres en relació a aquesta qüestió mantindrem el nostre vot tal i com es va mantenir en el si de la comissió i bé, entenc que es votaran separadament.

Dir que vam mantenir abstenció en la seva primera reserva d'esmena, tot i que compartíem l'essència de la proposta, haguéssim pogut millorar alguna part del contingut i que votarem a favor en relació de la reserva d'esmena 2 tal i com vam fer dins de la comissió.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi, per SDP.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El meu vot serà d'abstenció perquè si bé comparteixo una part de les argumentacions hi ha una altra part de qüestions formals que no em semblen bé.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers del PS, Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Nosaltres també mantindrem el vot que vam fer en comissió que va ser d'abstenció. Més que res va ser perquè certament en aquell moment vam tenir dubtes de si calia posar-ho aquí, però en tot cas estem totalment d'acord amb el que ha exposat la consellera Sílvia Bonet, en el sentit que això és important i que s'ha de contemplar i també vam fer alguna proposta en aquest sentit.

Per tant, abstenció en la primera reserva d'esmena, i en la segona reserva d'esmena -tal com vam fer en comissió- donarem suport a aquesta.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres donarem suport a la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet. Pensem que és important posar èmfasi sobre aquest tema en aquesta llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sra. Riberaigua.

La Sra. Patrícia Riberaigua:

Gràcies Sr. síndic.

Les dos reserves d'esmena que tractem són, com ha dit la consellera Sílvia Bonet, sobre la igualtat i la no-discriminació per raó de sexe en les relacions laborals, tant en l'oportunitat d'accés al mercat laboral com en la remuneració, i també en la igualtat en la conciliació laboral i personal.

Des del Grup Parlamentari Demòcrata compartim plenament el contingut de les esmenes sobre aquest tema, però em sembla més adient que estigui a la Llei d'igualtat de tracte i no-discriminació, projecte de llei que està a tràmit de presentació d'esmenes i que podrem treballar en la Comissió d'Afers Socials, així espero properament.

De fet, en el Projecte de Llei d'igualtat de tracte i no-discriminació els temes plantejats en les vostres reserves d'esmena estan contemplats Sra. Bonet, i si creu que s'ha d'entrar en més detall en algun tema estem, evidentment, disposats a treballar en comissió les vostres aportacions.

Així doncs, el nostre grup parlamentari votarà en contra de les dos reserves d'esmena com ja vam fer en comissió.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Govern desitja intervenir...

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Comparteixo plenament el que acaba de dir la Sra. Riberaigua.

Nosaltres vam entendre quan vam promoure el Projecte de Llei d'igualtat que una de les bondats d'aquest text era no només regular de forma autònoma el dret a la igualtat i a la no-discriminació sinó també fer mitjançant diverses disposicions finals que es convertís en una mena de llei omnibus que modifiqués totes aquelles lleis del nostre ordenament

jurídic que no estaven del tot adaptades al respecte d'aquest dret a la igualtat, i és per aquest motiu que vam modificar en aquell moment doncs, encara era vigent i de fet encara ho és avui l'actual Codi de relacions laborals, i el vam modificar des d'aquesta perspectiva.

Jo entenc que tenint en compte que aquesta Llei d'igualtat està en tràmit d'esmenes, si entretant s'aprova avui la Llei de relacions laborals doncs, el que haurem d'introduir és algun retoc per canviar aquests articles d'acord amb aquesta nova realitat. I evidentment, tal com ha dit la Sra. Riberaigua, per part del Govern si alguna de les propostes que mitjançant esmenes ha fet la Sra. Bonet, van fins i tot una mica més enllà del que estableix la Llei d'igualtat jo crec que no hi haurà absolutament cap problema, en tot cas el Govern no s'oposarà en cap cas a ser una mica més ambiciosos des d'aquest punt de vista.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

En definitiva és una queixa de la forma. Del que em queixo és una mica per la forma. Evidentment que ho podem tractar i que podem parlar de coses i aquestes esmenes les tornaré a presentar pràcticament en la seva molt poca diferència amb la Llei d'igualtat, però si això s'hagués acceptat i s'hagués fet la feina aleshores, ja ho tindríem fet. I això és el que dic, és a dir, ja ho tindríem fet i això ja estaria incorporat i no seria una novetat internacional d'arreu del món, sinó seria seguir en la mateixa línia que han fet... Com he posat l'exemple de França, els convido a mirar-se el Codi de treball francès, però és que els convido encara més a mirar-se el Codi de treball de Luxemburg que a més a més sé que va ser font d'inspiració pel Grup Demòcrata en alguns aspectes per aquesta Llei. Doncs, els capítols que té són prou interessants i prou importants per modificar.

I jo ja entenc el de la Llei omnibus però ja que teníem en aquell moment el Codi i hi havia aquesta oportunitat jo penso que s'havia d'haver aprofitat.

I aquí és on hi ha una mica la meva reclamació i la meva queixa, i he utilitzat la fórmula de la reserva d'esmena per poder argumentar de forma clara una

mica aquest aspecte que penso que hem perdut una oportunitat.

Jo com a presidenta de la Comissió d'Afers Socials intentaré també que la Llei d'igualtat passi i m'esforçaré per això perquè sempre he tingut molt bona col·laboració per part de tots els membres de la comissió, però jo penso que això ja ho podríem tenir fet.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels senyors consellers o del Govern...

Bé, si no hi ha intervencions procediríem tot seguit a la votació de les reserves d'esmena votant sí a la reserva d'esmena, o no, i deixant el text aleshores tal i com ha sortit de la comissió.

Anem a votar la reserva d'esmena número 1 que es correspon amb l'esmena número 13 de l'informe del ponent proposant l'addició d'un nou títol segon.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

6 vots a favor, 15 en contra i 6 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Anem a votar a continuació la reserva d'esmena número 2 que es correspon amb l'esmena número 143 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 69.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí.

11 vots a favor, 15 en contra i 1 abstenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda també desestimada la reserva d'esmena.

Seguim tot seguit amb el segon grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, consellera del Grup Parlamentari Mixt.

Estem parlant ara de l'esmena 3, reserva d'esmena que es correspon amb l'esmena número 161 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 82.

I la quarta que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 187 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 90.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. consellera, Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Aquestes dos reserves d'esmena el seu objectiu era actuar per evitar l'acomiadament lliure, o si els agrada més, no causal -que per a mi no deixa de ser el mateix. I que l'abaratiment de la indemnització no fos una causa que provoqués un augment del mateix.

Aquest model és el mateix model adoptat per Espanya fa pocs anys i després de la seva aplicabilitat el resultat és dolent: augmenta la precarietat laboral, cada cop les persones consideren que perden drets i que amb els salaris no són capaços de poder cobrir ni les necessitats bàsiques.

L'objectiu de l'esmena primera, i sabent que no es voldria eliminar aquest tipus d'acomiadament i cal dir que el Comitè Europeu de Drets Socials ja va advertir a Andorra al 2015 que la indemnització que reben els treballadors amb menys de deu anys de servei semblava ser insuficient, i ara ho serà més, per aquest motiu vaig proposar que en algun moment donat es considerés que la persona que es trobés amb un contracte indefinit no li fos aplicable l'acomiadament lliure. Ja existeixen prou causes per aplicar l'acomiadament causal quan existeixen problemes. I que, a més, la indemnització tornés a ser la mateixa que hi havia fins ara.

També la Llei laboral ajuda en cas de problemes econòmics a l'empresa per poder fer els ajustos necessaris i poder continuar tant amb els treballadors i assegurar la seva productivitat.

Entenc que hi ha suficients recursos per poder fer front a les diferents casuístiques i potser teníem una oportunitat de fer un pas endavant i decidit, de generar seguretat laboral però s'ha optat per la inseguretat laboral.

Si volem que la nostra societat de consum funcioni, els puc assegurar que mantenir el risc de

l'acomiadament, arribarà un moment en què el consum es veurà afectat i tornarem un altre cop a la recessió; o sinó, la insatisfacció ciutadana, que ja veiem que és el que està provocant arreu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels grups parlamentaris si desitgen intervenir...

Algun conseller desitja intervenir...

Sra. Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres en aquesta qüestió també ens mantindrem segons la votació que vam tenir a la comissió, que serà el vot negatiu.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller...

Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El meu posicionament o vot serà d'abstenció.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Nosaltres compartim la preocupació expressada per la consellera Bonet.

Tanmateix nosaltres no donarem suport a aquestes reserves d'esmena perquè tenim el nostre propi posicionament i en parlarem més endavant.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Nosaltres votarem en contra. No compartim la visió del punt de vista de la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Martisella.

El Sr. Maria Martisella:

Gràcies Sr. síndic.

El Grup Parlamentari Demòcrata no donarà suport tampoc a aquestes dues reserves d'esmena tal i com va fer en comissió.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Govern desitja intervenir...

No hi ha intervenció per part del Govern...

Alguna altra intervenció...

Sra. consellera, no hi ha intervencions...

Doncs, acabades les intervencions procediríem a la votació de les reserves d'esmena. Anem a votar en primer lloc la reserva d'esmena número 3 que es correspon a l'esmena número 161 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 82. Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

1 vot a favor, 24 en contra i 1 abstenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem tot seguit a la votació de la reserva d'esmena número 4 que es correspon a l'esmena número 187 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article número 90. Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

1 vot a favor, 24 en contra i 1 abstenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació també queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Abans de passar a l'anàlisi del segon grup de reserves d'esmena, presentades en aquest cas per la Sra. Rosa Gili, suspenem la sessió durant vint minuts.

Se suspèn la sessió.

(Són les 11.10h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 11.41h)

El Sr. síndic general:

Demanaria als senyors consellers que ocupessin els seus escons.

Continuem amb el primer grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals. Recordo que són la reserva primera, reserva d'esmena que es correspon amb l'esmena número 18 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 6.

La segona és la reserva d'esmena que es correspon amb l'esmena número 20 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 4 a de l'article 6.

La quarta que es correspon amb l'esmena número 27 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 9.

L'onzena que es correspon amb l'esmena número 92 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'apartat 1 de l'article 40.

La dotzena que es correspon a l'esmena número 99 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 5 de l'article 44.

La quinzena que es correspon a l'esmena número 128 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 4 de l'article 63.

La 22ena que es correspon a l'esmena número 183 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'apartat 4 de l'article 88.

La 23ena que es correspon a l'esmena número 184 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 5 de l'article 88.

La 26ena que es correspon a l'esmena número 196 de l'informe del ponent, proposant afegir un nou apartat entre els apartats 5 i 6 de l'article 94.

I la 27ena que es correspon a l'esmena número 202 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 17 de l'article 95.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Amb aquesta intervenció comencem ara un important debat que els consellers del PS considerem absolutament necessari ja que aquestes proposicions de llei que tractarem avui regularan la situació laboral de tots els ciutadans d'Andorra.

De les múltiples reserves d'esmena hem decidit agrupar-les en temàtiques que hem considerat destacables. Així en aquesta primera agrupació detallaré tot un seguit de noves mesures que al nostre parer suposen precarietat i retrocessos de drets en les condicions laborals dels treballadors del país. Unes condicions de treball que ja van empitjorar amb el Codi de relacions laborals del 2008 en relació a la legislació anterior.

Des del PS lamentem actuacions que en cap cas beneficien el conjunt de la societat andorrana.

Així, començaré primer per lamentar que no s'hagin acceptat les nostres propostes de les reduccions dels períodes de prova. Malgrat aquestes seguien les indicacions de l'informe del Comitè Europeu dels Drets Socials del Consell d'Europa sobre la Carta Social Europea Revisada adoptada per Andorra.

Continuaré constatant rebaixes de terminis en decisions que afecten i que concerneixen als assalariats.

Fins ara, per un acomiadament fet de forma indeguda el treballador tenia seixanta dies per reclamar la indemnització deguda; ara, es rebaixa aquest termini de vint dies: serà només de quaranta dies. És a dir, que qui no reaccioni prou ràpid es quedarà sense drets a reclamar. A qui beneficia això? Al treballador? Al patró?...

Un altre exemple. Malgrat vàries sentències de la Sala Civil del Tribunal Superior, que diuen que no es pot presumir de la renúncia d'un treballador, a partir d'ara una persona que haurà exhaurit el termini màxim de tres dies laborables i no s'haurà reincorporat a la seva empresa es considerarà desistida de forma unilateral del seu contracte de treball. A qui beneficia això, senyors de DA?... També m'ho pregunto.

Una altra cosa. A partir de l'aprovació d'aquesta Llei les empreses podran descomptar de les quitances de

finalització de contracte el que elles considerin adequat, de manera unilateral, i la Llei remet els desacords a la Justícia. Fins ara, calia intervenció judicial per poder-ho fer, cosa que és una evidència que protegia més l'assalariat que no oblidem que és la part més feble dins de la relació laboral. A qui beneficia això Srs. de DA?

També a partir d'avui, un desistiment sense preavís suposarà no tenir dret a indemnització. Cosa que també a nosaltres ens sembla més que qüestionable.

Una altra cosa fàcilment entenedora, tema vacances dels treballadors. Per raons d'extrema urgència, i aquí encara ho podríem arribar a entendre una mica, però també per raons extraordinàries, cosa que ja és molt més subjectiva, l'empresa, a partir d'ara, podrà modificar el període fixat per les vacances fins a 15 dies abans de començar-les. És a dir, Srs. assalariats, vagin fent atenció amb les seves reserves anticipades de vacances, que fins a 15 dies abans no tindran la certesa de poder marxar i gaudir d'aquest descans.

Amb quina de les dues parts de la relació laboral han parlat vostès per prendre aquestes decisions, Srs. de DA?

Una altra cosa que pot semblar innocent, però potser no ho és tant! Vostès posen com a falta greu no comunicar a l'empresa en el termini màxim de 48 hores les renovacions eventuais de la baixa mèdica, i l'alta mèdica o administrativa emesa per la CASS. Falta Greu.

No els sembla una mica excessiu. Una persona malalta, recordem, malalta, pot no pensar en fer aquest tràmit, pot no tenir ningú al costat que li pugui fer el tràmit. I se l'ha de penalitzar amb una falta greu? Algú veu mala fe en un oblit d'aquesta mena?

Cal saber que una falta greu pot suposar suspensió de salari i ocupació durant 10 dies.

Continuem amb les sancions on fins ara les faltes lleus prescrivien en tres mesos, ara ho faran en sis. És a dir, s'endureix també el règim sancionador dels assalariats. Perquè sembli més entenedor, si abans es posava el comptador a zero de les faltes lleus del treballador en un període de temps de tres mesos, ara aquest període serà més llarg i serà de sis mesos. Per tant, és una evidència que a l'assalariat no el beneficia.

Per tot el que he explicat, la pregunta és, i ja l'he fet una vegada i ara la reitero: amb qui han parlat de les dues parts de la relació laboral per prendre totes aquestes decisions, Srs. de DA? Ho veuen bé els treballadors? Qui ho havia demanat? Què motiva aquests enduriments?

Per tot l'exposat i com que no compartim decisions, ni consensuades ni debatudes amb totes les parts afectades, demano avui el vot positiu a totes aquestes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. síndic.

És el torn dels grups parlamentaris, pel Grup Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem el nostre sentit del vot igual que vam mantenir dins de la comissió.

Voldria afegir només dues qüestions, una que algunes de les qüestions que ha comentat la Sra. Rosa Gili van ser molt debatudes. En relació a l'article 6, per exemple, es va arribar a una transacció després de molt debat i també en d'altres.

Amb altres de les reserves que ella fa nosaltres vam votar en contra, però moltes vegades també perquè nosaltres teníem una esmena pròpia i, per tant, a l'hora de mantenir el nostre propi text, doncs, ens manifestarem igual que a la comissió, tot i que també hem de dir que altres es van transaccionar àmpliament.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Abans de passar la paraula als representants dels Grup Mixt, només recordar que votarem individualment cadascuna de les esmenes.

Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Doncs, de manera general també mantindré el mateix vot que vaig mantenir en comissió. Tot i que comparteixo molts dels aspectes que ha presentat la Sra. Gili, jo tenia algunes esmenes, doncs, que incorporaven algun dret millor, per exemple amb el cas del tema de l'avís per notificar les vacances, jo ho augmentava a 30 dies. I és clar, això feia que alguna com aquesta o altres esmenes, doncs, el meu vot sigui negatiu, no perquè estigui en contra, sinó perquè la meua proposta o anava més enllà o anava en un sentit diferent.

Això també em passa amb la reserva d'esmena 1, que és l'esmena 18, doncs, que amb el tema del preavís m'he cenyit al Conveni de l'OIT 158 que diu que el període de prova ha de ser raonable i és el mateix que el Comitè europeu de drets socials va fer la interpretació que té sobre l'article 4.4 de la Carta Social, que també parla de disposar d'un termini de preavís raonable.

Per la resta, poc més a dir, que en algunes m'he mantingut en l'abstenció i en d'altres hi he votat en contra no perquè estigui en contra amb la finalitat, sinó més aviat perquè jo tinc altres tipus de propostes que tampoc van ser acceptades.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Per les raons exposades per la Sra. Gili, hi ha un seguit de reserves d'esmena que puc compartir, d'altres no. Per tant, el meu vot serà en funció d'aquests criteris.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem el vot que es va fer en comissió.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili, ha agrupat sota aquest primer bloc de reserves d'esmena moltes esmenes, i crec que es mereixen que hi hagi el debat pertinent que vostè sol·licitava i que mai se li ha negat des de l'inici del

treball d'aquestes lleis en comissió. I que per tant, arribat a aquest punt, doncs, permeti'm que ara jo també expliqui el que enteníem i el que així van mostrar que explicaven les seves reserves d'esmena.

Per un costat plantejaven suprimir els dos mesos màxims que hem volgut posar en el termini del període de prova. Nosaltres vam explicar en comissió que el període de prova era una figura que quedava totalment definida que enteníem que es posava en funcionament sempre que les parts ho volguessin, i dotàvem la norma d'una seguretat jurídica molt important que ara no hi és. Que era, en el fet de què tots els contractes s'hagin de fer per escrit, que aquest període de prova també hagués de quedar obligatòriament pactat per escrit. I és més, milloràvem el redactat actual, perquè com vostè sap, la nostra Proposició de llei ens marca un període de prova màxim de dos mesos. I això vol dir que no hi ha un mínim. És a dir, que qualsevol tipus de contracte pot o no pot tenir aquest període de prova.

Què assegurem aquí? Assegurem poder donar resposta a la diversitat, a l'àmplia diversitat de famílies professionals i de llocs de treball, perquè vostè sap com jo que no és pas el mateix, i sense desmerèixer a ningú, un contracte bàsic d'una persona que pot estar 8 hores darrera d'un taulell o d'un mostrador, que un contracte, potser, d'un alt directiu del sector bancari. Impliquem molts condicionants diferents, moltes clàusules diferents i entenem que el període de prova, doncs, també es pot pactar. La seguretat rau en què el període de prova es pacta entre les parts, queda escrit en el contracte i mai pot ser superior a aquests dos mesos. Per tant, això entenem que dóna molta més seguretat jurídica que la que hi ha actualment a la norma vigent.

Per un altre costat, proposava una esmena on durant el període de prova sol·licitaven que s'hagués de produir un preavís per poder resoldre el contracte. Li vam explicar en comissió, Sra. Gili, això desvirtua totalment la norma, desvirtua totalment el sentit del període de prova, perquè entenem que el període de prova pactat i regulat en un contracte i sabut per les dues parts, és aquell que permet en qualsevol moment del període de prova, que tant el patró com l'assalariat puguin resoldre lliurement la relació. I aquesta és la motivació de ser d'aquest període de prova, que no impliqui que hi hagi d'haver altres condicionants i que, per tant, al posar una figura d'un dia de preavís com vostès proposaven, doncs, desvirtua totalment aquesta norma.

També ens ha parlat que reduint terminis, o rebaixem, o tallem els terminis marcats a la legislació. Sra. Gili, si estem davant d'un procés on hi ha una reclamació d'indemnització, vostè creu

que un assalariat s'esperarà 60 dies si ho pot resoldre en 40? Jo crec que quan hi ha una resolució, l'assalariat és el primer que té ganes que això s'acabi ràpid i de percebre el que li pertoca per aquest acomiadament o aquesta indemnització, que per tant, entenem que reduir el termini en aquest cas, en cap cas vol dir minvar els drets de l'assalariat.

També ens estava parlant... i aquí perdoni perquè m'ha fet una mica... ens deia: s'ha posat en vigor amb aquesta nova Proposició de Llei. No, és que això ja és existent a la Llei actual. Els tres dies que passen entre que hi ha una alta d'una baixa laboral i que la persona no s'incorpori al lloc de treball, actualment la nostra legislació ja ens marca que això es percep com un abandonament d'aquest lloc de treball. I per tant, nosaltres entenem que aquests tres dies són suficients com per saber si aquesta persona assalariada vol reincorporar-se o no. Què diu la norma? Doncs, si després de tres dies aquesta persona no s'ha presentat a l'empresa, l'empresari ha de resoldre aquesta contractació. O és que pretén que l'empresari s'esperi eternament a què aquest treballador torni o que vagi cotitzant sense saber ni tan sols el parador d'aquesta persona?

Doncs, entenem que, com dèiem al principi, les normes de joc són clares, sabem que hi ha tres dies entre una alta i la incorporació al lloc de treball. I entenem que és temps suficient i malgrat vulgui dir que davant de situacions específiques, poden haver-hi, i és cert i li vam reconèixer en comissió, situacions on la resolució d'aquella problemàtica sigui més difícil, també entenem que hi ha molts canals i moltes accions que poden donar cobertura a aquest fet. I repeteixo, no és un fet canviant ni és un fet nou, és un fet existent a la legislació actual. Per tant, aquí no hem fet cap canvi.

Si acceptéssim això estariem obrint la porta a permetre que els assalariats un cop obtinguessin l'alta després d'una suspensió del contracte de treball, poguessin lliurement no optar a reincorporar-se al lloc del treball sense cap limitació. Crec que la inseguretat jurídica en aquest cas és important i crea, doncs, diferències entre els dos àmbits de la relació laboral.

Sra. Gili, la incertesa en les relacions laborals no és bona per cap de les parts. I precisament el que fa aquesta legislació, aquesta nova legislació, que jo ho vaig dir quan presentàvem les lleis a tràmit parlamentari. Diem nova legislació però no deixa de ser una revisió amb profunditat de la legislació actualment vigent. És a dir, no estem provocant cap canvi de legislació, ni cap canvi de sistema, ni cap rumb de 90 graus cap a un altre tipus de legislació diferent. És agafar la legislació que tenim, actualitzar-la, homologar-la, modernitzar-la i donar-

li contingut, i sobretot, adequar-la al nostre país i dotar-la de major seguretat jurídica.

També ens deia que una de les altres de les seves esmenes que pretenien era poder suprimir de la quitança el fet que la persona no respongués a la permanència pactada en el contracte per temes de formació. A veure, anem-ho a explicar bé això. Resulta que hi ha un contracte laboral que se signa de forma lliure i voluntària per les parts entre un empresari i un treballador, i en un moment determinat es pacta una clàusula de permanència a l'empresa, on, per exemple, aquest empresari li ofereix a l'assalariat la possibilitat de seguir una formació específica valorada en ics euros amb el compromís que un cop obtinguda aquesta formació, aquesta formació sigui beneficiosa per a l'empresa. I per tant, aquest treballador hagi de tenir permanència a l'empresa perquè pugui aportar el que ha assolit amb aquesta formació.

Home! Si l'empresari està fent aquí un acompte d'aquesta formació que queda pactada, que queda escrita, que és un acord entre les parts i que sap i que en un moment determinat aquest assalariat que ha rebut aquesta prestació per la formació desapareix del mapa, jo crec que és important que l'empresari tingui un mecanisme on pugui reclamar aquests diners que ha avançat, perquè s'entén que aquests diners han estat un acompte d'aquest contracte laboral.

I finalment, ens plantejava el tema de si la falta greu o no és greu el fet de comunicar a la casa amb 48 hores, doncs, el canvi de situació d'un assalariat. Jo li puc dir, Sra. Gili, que en l'àmbit dels empresaris la comunicació és directa de la CASS cap a l'empresari obrir una incoació d'expedient d'administració si no es comunica l'alta d'un treballador en el moment que pertoca. Jo entenc que hi ha una coresponsabilitat de les parts i que, per tant, doncs, l'assalariat té aquestes 48 hores perquè un cop ha canviat la seva situació, pugui comunicar a l'empresa i informi a l'empresa de quina és la nova situació laboral que presenta, i que per tant, la relació es coordini i es desenvolupi amb tota normalitat.

Per totes aquestes explicacions i tal com vam fer amb la comissió, doncs, el nostre sentit de vot serà el mateix i no podem votar favorablement a les seves esmenes.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern alguna intervenció...

El Govern desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Algún altre conseller...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Lamento la no intervenció del Govern perquè entenc que hauria de tenir alguna cosa a dir, però bé, ells sabran el què perquè també els incumbeix.

En relació a la intervenció del Sr. Bardina, a veure, jo una cosa que crec que serà recurrent durant el dia d'avui, i ja ho he dit una mica. És a dir, vostès han fet aquestes modificacions sense consultar la part assalariada, i això em faré un fart de dir-ho avui. Ja ho vam dir quan vam fer la presa en consideració, bé, la no-presa en consideració de la nostra llei sindical i quan vam prendre en consideració aquestes tres lleis, els tempos per nosaltres no són bons. És a dir, vostès han pres totes aquestes decisions sense tenir ni idea de les afectacions de cara als treballadors.

Certament, Sr. Bardina, hi ha hagut debat en comissió i això ho agraeixo, perquè, penso que d'aquesta manera ens enriqueim tots quan hi ha debat encara que divergim, no hi ha cap problema, no estem aquí per pensar el mateix, però el que crec que sí que queda clar avui és que, amb totes aquestes mesures que vostès han pres van només en un sentit, en el sentit de beneficiar una part. L'altra part no la beneficia en res. De totes aquestes mesures que hem parlat ara, el període de prova, vostè m'ha dit, no hi ha un mínim, és a dir hi ha una mica de marge de maniobra. Però qui ho decidirà? Qui decidirà quin ha de ser aquest període de prova? Algú es creu que ho decidirà el treballador? No! No ho decidirà el treballador! Això ho decidirà el patró. En podem parlar d'això! En podem parlar, però crec que és evident que un treballador no hi tindrà res a dir, ja no ha tingut res a dir en el moment en què s'ha introduït aquest canvi, però és que tampoc tindrà res a dir quan el seu patró li digui el període de prova serà aquest i punt. Crec que això és una evidència.

Mateixa cosa, el tema del dret a reclamar en el cas d'un acomiadament mal fet, reduir els dies té la seva importància? És a dir, no em vingui a dir que aquí no té cap importància. La gent fem tots el que podem, el temps passa molt ràpid, tenim altres preocupacions i, evidentment que té afectacions reduir un termini de 60 dies que la persona primera que entengui el que li ha passat, que consulti, que parli amb la família, que busqui, que s'informi, que busqui un advocat, que vegi que incumbeix tot això, doncs, ho sento molt, però reduir de 60 a 40 dies té afectacions. I a més a

més, crec que la reducció aquesta és molt important. I li torno a dir, és que no ho entenc. És a dir, no entenc quina necessitat hi havia de fer això, i li reitero el que li he dit abans, els treballadors segur que no.

I també afegint, vostè m'ha dit això ja ho era abans. Això ja ho era abans, sí! Però ara és causa d'extinció immediata de la relació laboral. Per tant, que s'empitjoren les condicions del treballador. Crec que queda clar!

En relació a la quitança, el mateix, és a dir, el tema de la quitança surt també en algun altre article. És el que dèiem, és a dir, estem donant unes possibilitats al patró, de prendre decisions unilaterals i el treballador, doncs, poca cosa pot fer que no sigui mirar-s'ho. Perquè certament sí que hi ha mesures per queixar-se de la decisió, però són feixugues, són costoses, són llargues i no són anodines.

Després també vostè em deia que passaria una persona que no torna, un treballador que no compleix? A veure, el patró sempre té la possibilitat d'acomiar-lo. Per tant, jo crec que en cap cas aquest patró es trobava desproveït de mitjans.

Per tant, reitero avui en relació a totes aquestes reserves d'esmena, un retrocés amb la relació laboral, essencialment per la part assalariada, i lamento, i això em sembla que me'n faré un fart de dir-ho durant tot aquest debat d'avui, una fragilització de la situació d'un treballador que no ha tingut veu ni vot en totes aquestes decisions.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Els grups parlamentaris...

Algú desitja intervenir...

Hi ha alguna intervenció d'algún conseller...

No hi ha intervencions...

Per part part de Govern...

Perdó, Sr. Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili, no ens digui que no en tenim ni idea del camp privat, no ens ho digui això. Penso que li he demostrat sobradament amb més de 18 sessions en treball en comissió, -més de 18 sessions en treball en comissió- li he demostrat que tenim cert coneixement del camp privat. I ho sap! Li he explicat històries de d'alt a baix. Possiblement perquè aquí tinc, bé, ja ho sap, tinc una incidència

directa en aquesta situació i el conec. I jo parlo molt amb els treballadors del camp privat. Moltíssim! Possiblement no d'una manera formal i com ho vam voler fer en el nostre procés de negociació amb els col·lectius, perquè no estan creats o perquè ens falta aquesta representació, que precisament una de les lleis que discutirem després és el que persegueix.

Per tant, coneixem la realitat d'aquest sector privat i a vegades valdria la pena que la gent que tramita i que treballa aquestes lleis també la conegués una mica millor aquesta realitat del sector privat, perquè una cosa és el que ens diuen o el que ens vénen a parlar i l'altra és quan 24 hores al dia desenvolupes aquesta llei en aplicació en el sector privat, i et trobes amb les situacions reals a les quals has de fer front per poder donar resposta a cada una d'aquestes situacions.

El tema de què els tres dies ara puguin ser fulminants per acomiadar una persona Sra. Gili, és que al Codi del 2008 també hi és això. És que no ho hem canviat, no ho hem tancat, és el mateix. Vostès s'empenyen a dir que això és una novetat que va en contra dels treballadors, i jo li vinc a dir que doncs tot això ja queda regulat en el Codi del 2008, i l'únic que hem fet és mantenir-lo.

I finalment, ens parlava que no es cansaria de dir que el que estem fent és fer fràgil la figura de l'assalariat, que anem en contra del treballador.

Jo llegint les seves esmenes Sra. Gili, penso que el que vostè pretén aquí és, jo no sé si és correcta la paraula, Sr. Costa em corregirà, si és demonitzar la figura de l'empresari potser. Perquè és que i ja li vaig dir en comissió, ni en un costat tots són sants, ni en l'altre tots són dimonis. I crec que la relació laboral rau en deixar unes regles del joc molt clares per les parts i que tothom sàpiga com s'ha de funcionar.

I finalment quan em parlava del període de prova, torni's a llegir la llei Sra. Gili, però queda claríssim que el període de prova es pacta. I quan es diu es pacta, és que el treballador i l'empresari seuen, defineixen un contracte i acorden quin ha de ser aquest període de prova. Que com a màxim serà dos mesos, però que potser que no hi sigui, que no hi figuri en aquest contracte.

I per tant, tot això millora, repeteixo, la seguretat jurídica de les parts i dota també els treballadors doncs de més seguretat en les seves relacions laborals.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Sí, nosaltres des de la nostra formació pensem també que un període de prova de dos mesos és molt millor que un mes perquè s'ha de mirar la part patronal però també la part de l'assalariat. A vegades els assalariats no estan a gust amb el lloc de treball, doncs de manera lliure així ja poden posar fi a la relació laboral.

S'ha de veure en els dos sentits. No és una guerra per mi aquesta llei entre els treballadors i els empresaris. És a dir, els empresaris no poden fer res sense els treballadors i els treballadors no poden fer res sense els empresaris.

Després hi havia una cosa a nivell de les reserves d'esmena que parlava del contracte de relleu o successió. Nosaltres entenem que és un contracte que dóna resposta als joves que volen integrar el mercat laboral o una persona desocupada per rellevar o succeir una persona que marxarà a la jubilació, i és un període màxim de sis mesos.

Això dóna resposta a l'empresa i també permet a la joventut d'agafar experiència i a les persones desocupades també de trobar un lloc de treball.

Després per la permanència per formació, jo entenc que quan un empresari aposta per una persona que li paga una formació, doncs té tot el dret de tenir un mecanisme per reclamar el que ha pagat. Perquè clar, l'empresa està apostant per una persona. I per tant, també s'ha de donar garanties a les empreses en aquest nivell.

Quan una persona no es presenta en tres dies sense comunicar res a l'empresa, penso que és una falta de respecte. L'empresari ha de... imagineu, una botiga doncs clar, si la dependent no obra la botiga, doncs aquesta empresa deixa de facturar, i per tant, pensem que hi ha d'haver un mecanisme. Això hi era també en la llei anterior, és veritat.

Pel que fa després pels menors, hi havia un... nosaltres discrepem. Pensem que els menors, sobretot els menors que volen fer un ofici com forner, que pugui treballar evidentment a la nit perquè sinó aquest nen que desitja fer de forner, doncs no podrà fer-ho. Si ja tanquem portes, llavors tanquem portes per certs oficis, i és llàstima perquè a vegades pot tenir el repte de ser DJ o un repte de ser forner. Doncs jo crec que en aquest sentit s'ha de ser una mica més flexibles, s'ha de ser una mica més liberal en aquest sentit.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern, Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només per al·lusions, perquè ha dit fa una estona la consellera Gili, si no he intervingut és perquè òbviament a ningú se li escapa que estic plenament conforme amb el posicionament que ha expressat el conseller Bardina, i a més no ho hagués pogut argumentar millor que ell, i és per aquest motiu que no he intervingut.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Sr. ministre, espero que el fet que estigui fent campanya no l'hagi impedit de treballar això.

A veure, el que li voldria dir al Sr. Bardina, -quan em deixin parlar-, Sr. Bardina jo no dubto que vostè parla amb la gent, que parla amb treballadors, segurament amb treballadors de la seva empresa que vostè coneix bé, però jo crec que és una evidència que vostè parla des de la seva situació professional, i probablement no té la visió de tots els sectors. Probablement també alguns treballadors de la seva empresa potser no li diuen ben bé tot el que pensen perquè ja se sap que a vegades costa més dir-li al seu superior jeràrquic el que realment es pensa. Per tant, jo no poso en dubte que vostè es vulgui interessar cap aquesta situació però sempre serà des de la seva visió, des del seu prisma i des de la seva empresa o aquelles que vostè tingui properes, però en cap cas jo crec que pot pretendre ser la veu de tots els treballadors de totes les empreses d'aquí d'Andorra.

De fet, jo m'hauria quedat tranquil·la si tingués un retorn de tots els sectors, és a dir que nosaltres no pretenem tenir la veritat absoluta, mai ho hem pretès i avui tampoc ho pretenem, però certament intentem compensar aquesta mancança que nosaltres veiem de l'opinió dels treballadors des de la millor manera que ho podem fer. Però és una evidència que m'hauria agradat poder disposar d'interlocutors del món de l'hoteleria, del món de la construcció, però dels treballadors em refereixo, perquè de la patronal més o menys ja els tenim aquests retorns. Però jo vull l'opinió dels treballadors, és a dir amb què els afecten totes aquestes noves disposicions. Hi estan d'acord? Potser

hi ha alguna impossibilitat que ara se'ns escapa, se'ls hi escapa a vostès, però fins i tot se'm pot escapar a mi i als meus companys. Per tant, jo crec que aquí sí que ens haguéssim pogut sentir tranquils de dir que aquesta gent estan organitzats, han tingut els recursos per mirar-s'ho amb coneixement i ens han expressat la seva opinió. Per tant, si aquest hagués sigut el cas, doncs ja li podria comprar de dir molt bé doncs si la gent ho veu bé, doncs nosaltres també.

Sr. Bardina, vostè ha vingut a dir que jo volia demonitzar la part patronal. Miri, mai de la vida, és que nosaltres no tenim cap problema amb la part patronal. Tenim claríssim que és una part molt important dins de l'economia del país, i per tant en cap cas la volem demonitzar. L'única cosa que ens sap greu, que hi hagi lleis o disposicions dins de les lleis, articles, que permetin que algunes parts patronals puguin aplicar malament algunes coses, perquè hi ha mals empresaris, hi ha mals treballadors, hi ha mals sindicats, sindicalistes més aviat diria, i hi ha mals ciutadans. Per tant, jo crec que l'obligació de les institucions és protegir la societat andorrana i reitero el que he dit abans, i suposo que ho diré més d'una vegada, encara més la situació més feble a dins de la relació laboral, que és l'assalariada, amb l'agreujant que dins d'aquesta part assalariada tenim moltíssims ciutadans, bé que no són ciutadans perquè no tenen dret a vot. És a dir que encara els tenim més silenciats. Per tant, demonitzar a ningú, no busquem demonitzar a ningú, només volem buscar una situació d'una societat equilibrada en la qual tothom pugui viure dignament i que no sigui una tensió permanent, una olla a pressió que algun dia ens pugui explotar.

Estem veient la situació francesa, doncs això és el que no volem. No arribar a un punt en el qual la vida de tots, no només d'una part, s'empitjori.

Bé, això ho il·lustraré més concretament, vostè em parlava d'això de què pacten entre dues parts. Crec que ja ho he dit una mica, però són dues parts que estan en posició desigual, i per tant dir que les coses es pacten entre les dues parts, crec que no enganyem a ningú dient que la part assalariada sempre està molt més fràgil en aquest punt perquè és qui necessita més la feina i que per tant, no està massa en disposició de posar sobre la taula moltes exigències. Per tant, ja sabem que un pacte entre dos parts, sabem qui té la part més forta.

I després, hem estat parlant de l'extinció de la relació laboral. Sí, el treballador podia acomiadar, però el canvi que hi ha aquí és que a partir d'ara es dóna per suposat que el treballador ha desistit, i aquest canvi és brutal. No ho emboliquem, queda clar per nosaltres que és un retrocés, i per aquesta raó no ens agrada.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili, no m'ha de comprar res a mi. Jo no veng res, jo treballo una llei i l'he intentat treballar amb el màxim de consens possible i per tant, no li demano que em compri res, però també em sap greu que vingui avui aquí i que digui que no té aquesta base o que no té aquest coneixement de la base salarial, de la base dels assalariats o dels treballadors, i jo li diria Sra. Gili, les lleis es van entrar a tràmit parlamentari el 27 de novembre de l'any passat. Un any llarg on podria haver fet les reunions i haver-se reunit amb qui vostè hagués cregut necessari. Jo a part dels treballadors de la meva empresa i de les meves empreses, em reuneixo amb moltíssima altra gent i intento tenir doncs informacions no d'un únic camp sinó de molts que em puguin aportar diferents visons i diferents conceptes que em permetin analitzar i ser crític amb allò que penso que se n'ha de ser.

És cert, no hi ha organitzacions d'assalariats actualment i que per tant ens hem de moure d'una altra manera. Així com tenim els sindicats i les patronals organitzades, doncs amb aquesta base que vostè fa referència, no hi és. Doncs haurem d'intentar que aquesta base hi sigui i que sigui molt més clara a nivell de la referència i de la informació que puguem obtenir.

També ens deia que això dels tres dies del treballador. No, jo li dic, siguem clars i diguem exactament el que diu la llei.

La llei diu que l'empresari podrà fer fora aquest treballador que no s'ha presentat durant tres dies a treballar quan ho hauria d'haver fet, sempre i quan no hi hagi una causa justificada, i ho deixa molt clar.

Per tant, si hi ha una causa justificada, i aquell treballador pels motius que sigui no hi ha pogut anar, queda tot regulat. I per tant, doncs doni'm aquesta seguretat i aquesta tranquil·litat al treballador. Per tant entenem que això encara dóna major seguretat jurídica que la que hi ha en la llei actual.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part de Govern...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Crec Sra. Gili que si avui volem tenir un debat pausat i constructiu, hauríem d'intentar evitar les al·lusions personals o les frases poc elegants com la que m'acaba de dirigir fa una estona.

Crec que del que es tracta aquí és de què tothom faci servir els arguments legítims que convinguin en relació amb la llei que ens ocupa, si és que cadascun d'ells els té i que deixem la propera campanya electoral per més endavant. Si hi ha un greuge que no em pot fer a mi, me'n pot fer molts segurament i tindrà raó, però si hi ha un greuge que no em pot fer a mi és la manca de rigor o la manca de coneixement dels textos normatius que em concerneixen i que són sotmesos a l'aprovació d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo una mica per precisar aquest tema dels tres dies perquè realment considerem que és un tema greu i cal explicar-ho bé als ciutadans.

Llavors, efectivament, la legislació actual ja preveu que en cas que un assalariat estigui tres dies sense venir a la feina sense causa justificada, això és una causa d'acomiadament. En això hi estem d'acord i això no ho hem tocat. Segueix sent una causa d'acomiadament. Però el canvi que es farà és diferent. Ara s'està pressuposant que en un cas concret, que és el cas que es torni després d'una suspensió del contracte, aquesta mancança de donar tres dies, suposa un desistiment unilateral del treballador al contracte de treball. Per tant, és un canvi substancial, i posaré un exemple perquè ens entenguem, perquè és un exemple que es dóna i existeix.

Una persona que estigui de baixa per malaltia, una malaltia qualsevol, que pel que sigui, la CASS li comunica una alta administrativa de malaltia, cosa que vostès saben que succeeix.

Aquesta alta administrativa, l'empresa la té comunicada immediatament, aquell treballador que

potser vol fer recurs contra aquella alta o vol discutir això, l'últim que pensarà és anar-se a incorporar al seu treball, perquè el que està discutint és que l'estan posant en situació d'alta quan la seva situació mèdica creu que no el permet treballar.

I en aplicació de l'article 40, que llegiré, com diu: "se suposarà que estarà desistida", perquè diu: "...que no es reincorpori sense motiu justificat es considerarà desistida".

Si aquest empleat no diu res al patró perquè com els hi dic té una altra feina, automàticament el contracte s'extingeix perquè s'entén que ha desistit. I aquesta és la gran diferència.

Una cosa és que el patró el pugui acomiadar perquè no ha complert la llei, i l'altra cosa és que automàticament se l'hagi d'estar desistit. I aquesta és la gran diferència, i el gran retrocés que estem fent en aquest aspecte.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sr. Alís, repeteixo, sense causa justificada. Això s'entén, oi que sí. Doncs si no hi ha causa justificada es pot procedir a l'acomiadament. I si hi ha una causa justificada no es podrà acomiadar, i si hi ha una alta de la CASS que prové després que hagi passat per aquesta baixa, vostè sap que l'empresa té l'obligació de reincorporar aquest assalariat a la seva empresa perquè així ho preveu la normativa. Per tant, la seguretat jurídica hi és, i no es perd a ninguna de les parts en aquest procés perquè vagi en contra del treballador.

El que entenem és que hem de donar una seguretat a l'assalariat però també a l'empresari. I això és el que pretén aquesta esmena seva, ja està.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Justo Ruiz.

El Sr. Justo Ruiz:

Gràcies Sr. síndic.

Sí, només per fer una pregunta i un parell d'observacions.

La pregunta Sra. Gili, em sap greu que vulgui portar el debat a un escenari bèl·lic. La pregunta és si vostè ha parlat amb l'altra part també, ja que és acusar de no parlar amb la part assalariada.

Li he de recordar, no sé si ho té en compte que a Demòcrates per Andorra hi ha molts treballadors assalariats, i jo sóc un d'ells, i pot estar segura que de diferents sectors el Sr. Bardina i el grup parlamentari tenen opinions. Això per una banda.

I per una altra, vostè ve com a representant del treballador assalariat i m'agradaria que respectés a tots els que com jo no estem d'acord amb les seves puntualitzacions.

També i per una altra banda, i una mica on vol portar el debat, vostè parla del candidat de Demòcrates com si estigués fent campanya. Jo crec que no està fent campanya, però en tot cas sí que es presenta avui aquí.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

No sé si el Govern desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

A veure, no sé perquè s'ho agafen tan malament. És a dir jo crec que és una evidència Sr. ministre que el veiem a tots els actes, vostè fa campanya, però que no passa res, no passa res! Només és una constatació, i Sr. Justo no és cap tema bèl·lic, de veritat que no, no és la meva pretensió, és una constatació i no sóc l'única.

A nivell de carrer molta gent ho veu, però no passa res! No se m'enfosquin per això, que en cap moment era la meva intenció.

Sr. ministre i Sr. Ubach, sí hem parlat amb la gent. Hem parlat amb el sindicats, hem parlat amb tots aquells que hem pogut, i la resposta és que no els hi agrada aquesta llei. I em sembla, justament ahir hi havia unes declaracions del Sr. Gabriel Ubach que anaven en aquest sentit. Hem parlat amb tots aquells que hem pogut, però els hi reitero, hauríem volgut parlar amb més gent.

Sr. Ruiz vostè em diu que vostè és un assalariat, jo també ho sóc, però no pretenc per ser assalariada

conèixer la realitat de tots els assalariats d'Andorra. Res més. En parlarem després, en parlarem d'aquesta llei d'acció sindical i de l'altra, és una evidència i vostès ho reconeixen en l'exposició de motius que la situació dels sindicats al país no funciona. És a dir que no tenim la part treballadora organitzada. Això és una evidència. És que a veure, ho escriuen vostès en la seva exposició de motius. Per tant, no sé per què ara pretenen dir el mateix. I el fet de no disposar d'aquests interlocutors, doncs m'ha faltat a mi, però també els hi ha faltat a vostès. I crec que això la gent que ens escolti ho entendrà perfectament i em sobta que vostès vulguin fer creure el contrari.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció d'algun conseller...

Sr. Gerard Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només una precisió perquè al llegir el text, he comès un error. Ho sento, és veritat que hi ha moltes modificacions.

El text final tancat a l'informe de la comissió, justament s'ha eliminat el tema de causa justificada en aquest assumpte que comentava. Diu: "...exhaurit el període de suspensió del contracte de treball regulat en aquest capítol, l'empleat que no es reincorpori a la seva empresa es considera desistit de forma unilateral del contracte de treball".

Per tant, ja no existeix ni la menció "causa justificada", que és aquí on volia anar. El canvi és aquest. Una cosa és que el patró pugui acomiadar, doncs perquè no s'ha complert, -això ja existia ara-, i altra cosa és que si no es reincorpora pel motiu que sigui, se l'entengui automàticament desistit. I aquest és el retrocés important i lamento aquesta pressió, però és que al llegir l'esmena he fet l'error. Però, justament també s'ha eliminat la causa justificada.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels senyors consellers...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sense voler posar més llenya al foc, però és que cansa una mica Sra. Rosa Gili aquesta manera que tenen vostès, eh? I ho dic perquè veig venir que al llarg d'aquesta jornada serà així de forma continuada.

Vostès no paren de fer al·lusions personals... Esperí, esperí que ara li faré una, jo. Però vist que vostè les fa amb tanta facilitat, a veure si té també la facilitat d'aguantar la que li faré jo. I parla del ministre Espot... Ministre Espot, que fa les seves funcions de ministre amb plenitud. I vostè li diu obertament que gairebé no s'ha llegit la Llei...

Sap el què passa Sra. Gili? Perquè al llarg d'aquest debat se'n parlarà, i dic Sr. síndic que se'n parlarà perquè estem parlant de drets socials, són lleis laborals. I el Sr. Pere López, fixi's, ara faré com vostè -i potser no és ni digne del cap de Govern- però, és que ja comencem a estar una mica cansats... El Sr. Pere López va a molts actes polítics, i jo penso que fa bé, però l'acte polític major del que ha fet campanya i ha fet bandera, és anar en contra d'aquestes lleis laborals perquè ell pensa que és un retrocés abismal. I en canvi, escull -contràriament a un ministre Espot que s'ha llegit la llei i defensa el que són les conviccions que també defensa el Sr. Josep Anton Bardina-, està aquí present en aquesta Sala. En canvi, el que és el gran avantguardista en la defensa dels drets dels treballadors prefereix anar a l'internacional socialista que assistir al Consell General. Oi que li sap greu això? Oi que sap greu? Doncs, faci veure que no ho he dit! Però també de la mateixa manera pari sempre de fer el mateix i després també tingui la facilitat -serà l'última vegada que faré, mentre sigui cap de Govern, una al·lusió personal-, però és que ja estem una mica cansadets.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

(Se senten aplaudiments)

Si us plau!

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Molt honorada la sortida estel·lar del Sr. cap de Govern!

A veure Sr. cap de Govern, els veig a vostès molt nerviosos. Jo l'única cosa que he dit és que m'ha sorprès que el Sr. ministre no volgués intervenir en aquestes reserves d'esmena. Res més!... Res més!

M'ha sorprès! És el seu tema... És el seu tema i a més a més és un tema que com a futur candidat, que no hi ha cap problema, el Sr. Pere López també és el nostre futur candidat, hauria de seguir... Res més! Res més! No pretenia dir res més.

Vostès es posen molt nerviosos i ja sabran el perquè.

I portar-ho al terreny de si el Sr. López hi és o no hi és, aquí sí que a mi, perdoni'm, però realment vostè ha quedat aquí retratat. Vostè sap perfectament que els tempos d'aquesta casa no els marquem nosaltres, els marquen vostès, i quan vostès tenen alguna cosa, alguna sortida no es preocupin que aquí no hi ha Consell General. Per tant, dir això francament crec que ha quedat fora de lloc i jo crec que estaria bé que vostè rectificqués.

Tanmateix, el que sí que m'agradaria ara Sr. síndic és que poguéssim re centrar-nos al que ens importa, que són les lleis laborals, i deixar de costat aquestes coses estèrils que no aporten res i que a partir d'un petit comentari que era una constatació d'un fet vostès aquí han volgut veure mal i han volgut fer molt gran la bola quan crec que no correspon.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, Sr. síndic.

I dins de la calma més absoluta. Molesta, eh, Sra. Rosa Gili? Doncs és vostè que ha començat. És vostè qui ha començat fent al·lusions. No ho vull allargar!

Però, si això pot servir... I per tant amb el que queda de legislatura ens podem passar d'aquests comentaris, fins i tot jo, millor. Però vostè entendre que no costa res de llençar-los però encaixar-los costa més.

Miri, acabaré així i ara sí que serà l'últim comentari, Sr. síndic.

El Sr. Espot, com a ministre d'Afers Socials, al llarg del dia d'avui intervindrà quan pensi que ha d'intervenir. El Sr. Pere López no podrà intervenir però gràcies a Deu o gràcies a què tenen un gran partit vostè ho fa molt millor, n'estic segur, que ho faria el Sr. Pere López. Així acabo amb un compliment.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, procediríem a la votació de les reserves d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena, o no, i deixant el text aleshores tal com ha sortit de la comissió.

Votem la reserva d'esmena número 1 que es correspon amb l'esmena número 18 de l'informe del ponent proposant modificar l'apartat 1 de l'article 6.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 24 en contra i cap abstenció.

1 abstenció, perdó.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem a la votació de la segona reserva d'esmena, és la número 2, que es correspon a l'esmena número 20 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 4 de l'article 6.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

3 vots a favor, 23 en contra i cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 4 que es correspon a l'esmena número 27 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 9.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

3 a favor i 24 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 11 que es correspon a l'esmena número 92 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'apartat 1 de l'article 40.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 20 en contra i 5 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 12 que es correspon a l'esmena número 99 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 5 de l'article 44.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor i 25 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la següent reserva d'esmena, número 15, que es correspon a l'esmena número 128 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 4 de l'article 63.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

3 a favor i 24 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la següent reserva d'esmena, la número 22 que es correspon a l'esmena número 183 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'apartat 4 de l'article 88.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor i 25 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la següent reserva d'esmena que és la número 23 que es correspon a l'esmena número 184 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 5 de l'article 88.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor i 25 en contra.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la següent reserva d'esmena que és la número 26 que es correspon a l'esmena número 196 de l'informe del ponent, proposant afegir un nou apartat entre els apartats 5 i 6 de l'article 94.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

3 vots a favor i 24 en contra.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la següent reserva d'esmena, que és la darrera d'aquest grup, reserva d'esmena número 27 que es correspon a l'esmena número 202 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 17 de l'article 95.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

3 vots a favor i 24 en contra.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Continuem amb el segon grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals. Serien les esmenes número 3, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 24 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 2 de l'article 7.

La número 7, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 61 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'article 27.

I, finalment, la número 8, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 66 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'article 28.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Aquestes tres reserves d'esmena tenen per objectiu elevar al Ple l'aparició de dues noves modalitats de contracte que al nostre parer són precàries i afebleixen la situació dels assalariats afectats.

El primer, el contracte de relleu o de successió. És un nou contracte a temps parcial per una persona que s'integra per primera vegada al mercat de treball o que es troba sense ocupació i que pretén rellevar o succeir una persona assalariada de la mateixa empresa que ha assolit l'edat que li permet percebre la pensió de jubilació. Aquest nou contracte, al

nostre parer, suposa un contracte precari pel nou treballador. Ho he dit abans, és un treball a temps parcial, però també és un contracte precari per aquella persona que ha arribat a l'edat de jubilació i que no tenia previst marxar de l'empresa.

El segons nou contracte, és el contracte de continuïtat de la vida laboral de la persona assalariada. Aquest contracte obliga a l'extinció del contracte de treball per la persona que arriba a l'edat dels 65 anys. Certament això ha estat matisat en comissió, i ara la persona que no assoleixi el llinar econòmic de cohesió social podrà continuar treballant.

Senyors i senyores consellers i conselleres, coneixem la situació de les pensions de jubilació d'aquest país. La Federació de la gent gran ens ho recorda constantment, són moltes les persones que no arriben a final de mes i que no tenen prou mitjans per viure. Al mes d'agost d'aquest any ens assabentàvem que la pensió mitja de jubilació era de 603,57 euros... Repeteixo, 603,57 euros.

Abans d'ahir mateix, el Govern ens presentava un estudi sobre el cost de la vida a Andorra i anunciava que calien entre 1.050 i 1.200 euros per cobrir les despeses mínimes, dades no actualitzades i ajustades a la realitat d'avui ja que està basat en unes xifres recollides entre el 2014 i el 2016 i que certament no tenien en compte que l'accés a l'habitatge s'ha tornat un malson per molts.

Per tant senyors de DA, en molts casos no és que la gent vulgui continuar treballant després dels 65 anys, ho fan perquè no tenen més remei vist el cost de la vida a Andorra i vist el que cobren com a pensions.

Per totes aquestes raons, avui demanem el suport a les nostres reserves d'esmena que demanen eliminar aquests dos contractes de treball.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Liberal, si hi ha intervenció...

Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Igual que les causes anteriors nosaltres mantindrem el vot que vam tenir durant la discussió d'aquestes qüestions en la comissió, que a més són uns articles que es van debatre molt i que també es van transaccionar i nosaltres també teníem la nostra pròpia esmena, per tant, ens mantindrem en el votat a la comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo també mantindré el vot que vaig dur a terme en comissió però vull destacar un parell de coses.

Quant a la reserva d'esmena número 3 que és l'esmena 24, jo tot i que em vaig abstenir, em vaig abstenir no per una qüestió de fons sinó de forma, de forma perquè en aquesta pròpia esmena es mantenen dos tipus de contractes amb els quals jo tampoc estava d'acord. És a dir, jo ja des del principi amb les meves esmenes la meva voluntat era disminuir el nombre de contractes i simplificar-ho de tal manera perquè fos més àgil seguint una mica moltes de les legislacions europees.

Quant al contracte de continuïtat de la vida laboral no hi estic d'acord perquè sobretot per un fet molt clar, és a dir, un cop arribes als 65 anys el que es fa és que s'estableix un nou contracte amb unes condicions diferents a les que disposava la persona en arribar a l'edat de jubilació, i aquest fet a més a més representa una discriminació envers els treballadors públics als quals se'ls hi permetrà una pròrroga de la continuïtat de la relació laboral mantenint les mateixes condicions laborals de què disposava i el salari. Penso que això genera una discriminació entre els dos col·lectius que penso que no és bona.

Quant al contracte de relleu també penso que és un contracte que representa una modalitat de precarietat laboral. Ja s'ha dit que és un contracte a temps parcial d'una persona desocupada o que s'incorpora de nou al món laboral. Aquest contracte és un contracte que s'ha copiat d'Espanya. Espanya el va dissenyar pel sector de l'automòbil i hi ha un informe i varis articles a la premsa que parlen del fracàs d'aquest contracte perquè estava creat per un sector que no és existent en el nostre entorn.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En aquest cas no donaré suport a les reserves d'esmena plantejades. No comparteixo l'argumentació i crec que van en el sentit contrari del que haurien d'anar. Crec que el text o el treball resultant de comissió doncs, dóna una garantia i una seguretat jurídica, unes situacions que avui en dia es poden donar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció dins del Grup Mixt...

Unió Laurediana i Independents de La Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, a nivell del contracte de relleu, pensem nosaltres que a nivell del Grup Mixt Independents de La Massana, que és una oportunitat pels joves, és a dir, els hi donem sis mesos per estar a l'empresa per justament substituir una persona, està a temps parcial, no està a ple temps però pensem que és una oportunitat i nosaltres ho veiem des del punt de vista positiu.

Pel que fa a un jubilat, una persona que arriba als 65 anys i que desitja continuar la seva vida laboral doncs, efectivament hi ha un nou contracte, -això la Llei ho preveu- però què passa? Que aquesta persona s'ha transaccionat inclús en comissió. Aquesta persona pot cobrar la pensió i continuar treballant, i això s'ha fet per tothom, per salaris baixos i per salaris elevats.

Pensem que, de vegades, hi ha gent jubilada que desitja continuar treballant perquè porten anys a l'empresa i estan apassionats pel que fan. I a vegades volen continuar en aquest sentit amb salaris baixos i amb salaris elevats.

Nosaltres ho entenem en aquest sentit.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Bardina, teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili té habilitat per explicar les coses com vol, eh! I jo crec que és bo que les acabem d'explicar totes bé.

Comencem pel contracte de relleu de la vida laboral. És veritat, l'ha definit molt bé i diu que això precaritzava. Però s'ha deixat de dir una de les característiques d'aquest contracte, que mai pot excedir els 6 mesos de durada. Això no precaritzava el mercat laboral Sra. Gili, això flexibilitza i dona peu a què l'empresari que té aquell treballador, que arribada l'edat de jubilació i que tingui dret a percebre la pensió de jubilació, plegui de l'empresa, que es posi en funcionament un contracte on entrarà una persona nova amb l'objectiu de substituir aquesta que marxa i estarà amb un contracte parcial amb aquesta persona que marxarà. Però només durant 6 mesos. Perquè la finalitat d'aquest contracte, i així queda estipulat a la Llei, quan acabin els 6 mesos el contracte passa a ser de forma indefinida i a temps complet. De precarització ni una!

I després ens diu que gràcies al treball en comissió, que se n'ha fet molt, ja li dic, molt -i això també li repetiré a vegades ja avui- gràcies al treball en comissió es va poder millorar el redactat de l'extinció del contracte quan arribava la persona a l'edat de jubilació, a l'edat d'extinció o a l'edat de percebre la prestació de jubilació. Permeti'm que li llegeixi com va entrar la Llei a comissió. El punt i) de l'article 81 diu: "en assolir la persona assalariada l'edat que li permet percebre la pensió de jubilació, llevat que aquesta pensió no assoleixi el llindar econòmic de cohesió social vigent, serà una causa d'extinció del contracte". Això no va sortir en el treball en comissió. Això ja ho vam preveure DA des de l'inici de la legislació, Sra. Gili.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, una vegada més m'adhereixo plenament a les consideracions que ha fet el conseller Bardina, i no ho dic per ignorància del text, sinó perquè realment, doncs, estic completament d'acord amb el que ha dit ell i poca cosa més hi podria afegir.

Només faré dos petits incisos respecte de dos consideracions que ha fet la consellera Gili. Efectivament, doncs, ha dit que la pensió mitjana era

de 600 euros, però jo crec que també s'ha oblidat de dir que aquelles persones, doncs, que tenen més de 35 anys cotitzats, aquesta pensió mitjana ja s'eleva a 1.300 euros.

Vostè sap Sra. Gili, i amb això no vull fer cap mena de triomfalisme, ni vull dir que les pensions amb caràcter general siguin elevades, perquè no ho són, però sí que penso, doncs, que cal matisar aquesta afirmació que vostè ha fet. Perquè sap perfectament que abans de la Llei de la seguretat social de l'any 2008, no hi havia límit al temps cotitzat per poder tenir accés a una pensió. I per tant, hi ha molta gent que ha cotitzat molt poc temps i que, per tant, té una pensió molt petita que, evidentment, fa baixar aquesta mitjana.

Per tant, jo crec que la dada amb la qual ens hem de quedar, amb les dos ens hem de quedar, però la dada rellevant que des del meu punt de vista també hem de posar sobre la taula, és el fet, doncs, que quan hi ha més de 35 anys cotitzats ja estem parlant d'una pensió d'aproximadament de 1.300 euros.

I pel que fa a l'estudi sobre el cost de la vida, vostè s'ha referit o ha manifestat que feia referència a dades que no eren actualitzades. Bé, jo li he de dir que és veritat que aquest estudi s'ha fet sobre la base, diguem, de 4 subestudis, 3 dels quals es fonamenten en aquesta de pressupostos familiars pel període 2014-2016, però també és cert, doncs, que la despesa que contempla en aquesta enquesta s'ha actualitzat a valors 2018. I no només això, un dels 4 subestudis no fa referència a aquesta enquesta de pressupostos familiars, sinó que fa referència a una enquesta específica que s'ha fet a beneficiaris de prestacions socials i que s'ha fet durant l'any 2018.

Per tant, amb independència del fet que és veritat, doncs, que hi ha hagut o que hi ha unes tensions sobrevingudes en el mercat de lloguer que ens exigiran revisar i actualitzar constantment aquestes dades i que, per tant, doncs, no les hem de donar per bones al 100%, crec que també és important dir que els resultats d'aquests estudis no es fonamenten exclusivament en dades del període 2014-2016, sinó que també es fonamenten en dades de l'any 2018.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre torn d'intervencions...

Per part dels grups, Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Sr. Bardina li reconec el meu error, és veritat, quan ho he dit he tingut dubte, ho he verificat. Té vostè raó i com no faltaria li dono la raó. És veritat, aquí m'he equivocat. Suposo que amb la confusió de tantes coses, aquestes coses passen.

Bé, referent a aquest contracte de relleu o de successió, més que res nosaltres el que no ens agradava, és a dir que per la persona nova que entri, això ja es podia fer. És a dir, ja hi havia la possibilitat de fer aquest tipus de contractacions a temps parcial. Per tant, no hi havia necessitat de crear aquesta nova figura, aquesta nova modalitat de contracte laboral.

Ara bé, ens preocupa justament que des del Govern, des de les lleis, doncs, incentivem aquest tipus de coses, és a dir, més aviat pensem que hauríem d'anar cap a un altre tipus de legislació que vagi més aviat a valoritzar la feina i no en sentit contrari. Perquè sí que hi veiem que no és tan positiu per aquella persona que justament estigui ja al final de la seva carrera, que aquesta, doncs, haurà de treballar de manera parcial, per tant, més precària. Vostè diu que flexibilitza el mercat de treball. Bé, aquesta paraula l'hem sentit. Abans la Sra. Bonet es referia al cas espanyol. Moltes vegades flexibilitzar és el detriment de precarietat per alguns treballadors.

Referent a la continuïtat de la vida laboral, d'aquest segon contracte, nosaltres, cerc que ja ho hem explicat abans, i al Sr. Espot li voldria dir que, a veure, jo em remeto a les queixes constants que està fent la gent gran. És a dir, se'ns està dient per activa i per passiva que aquestes pensions no permeten que aquesta gent, la gran majoria de la gent, molta gent, puguin viure dignament. Estic d'acord amb vostè, potser és perquè no han cotitzat prou anys. Bé sí, però la realitat és que no arriben a final de mes. I aquí anava, al fet d'obligar-los a plegar de manera obligatòria, doncs, entenem que pot posar en dificultat gent. Sabem que hi ha gent gran que també són un suport pels seus fills, perquè és una època complicada i també poden ser un suport dins de la família.

Per tant, nosaltres aquest nou contracte no ens agrada, el fet que es fiqui el comptador a zero i que es faci un nou contracte, fa que aquestes persones perden tots els drets adquirits que tenien fins aquell moment, és a dir l'antiguitat, si l'empresa decideix indemnitzar-los, doncs, evidentment, no seran les mateixes condicions si a partir dels 65 se'ls hi posa el comptador a zero i se'ls hi diu que és un contracte, que si és una continuïtat d'aquest primer contracte que potser portaven 35 o 40 anys dins de la mateixa empresa.

Per tant, crec que queda clar que per a nosaltres l'aparició d'aquestes dues noves modalitats de contractes precaritzen el mercat de treball.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algún altre conseller desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, molt breument, Sr. síndic.

Jo penso, Sra. Gili, que és un error barrejar en aquest debat la qüestió de les pensions baixes amb aquesta nova modalitat contractual que s'ha introduït, perquè el conseller Bardina li ha explicat prou bé. Justament, si hi ha una salvaguarda establerta a l'aplicació d'aquesta modalitat contractual, és el fet, doncs, que la persona, el treballador concernit no assoleixi el llindar econòmic de cohesió social. Per tant, aquelles persones que tenen pensions baixes i que, per tant, no arriben a aquest llindar econòmic de cohesió social, sigui dit de passada, llindar que vam fixar nosaltres amb la Llei de serveis socials, perquè si no fos per aquesta Llei i, per tant, doncs, abans d'aquesta Llei aquestes pensions eren molt més baixes o, en tot cas, el cúmul de les contributives i no contributives era molt més baix del que és ara, doncs, com li deia, el fet que no s'arribi a aquest llindar que vam establir nosaltres i que està indexat el salari mínim, permetria o no permetria aplicar aquesta modalitat contractual.

Per tant, jo crec que són dos debats molt diferents. Estic segur que el debat de les pensions i de la sostenibilitat del sistema de pensions o de la suficiència de les pensions de la nostra gent gran, també és un debat molt important, però crec que va més enllà o que és aliè, diguem, a l'objecte del debat que tenim avui. I estic segur, doncs, que tindrem ocasió de parlar-ne i de posar propostes sobre la taula més endavant.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

No hi ha més intervencions...

Bé, si no hi ha més intervencions, procediríem a la votació de les reserves d'esmena.

Recordo que estem parlant de la reserva d'esmena número 3, la que votaríem ara, que es correspon a

l'esmena número 24 de l'informe del ponent, proposant modificat l'apartat 2 de l'article 7.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 24 en contra i 1 abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la votació de la reserva d'esmena número 7 que es correspon a l'esmena número 61 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'article 27.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

3 vots a favor i 24 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 8 que es correspon a l'esmena número 66 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'article 28.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

3 vots a favor i 24 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Seguim tot seguit amb el tercer grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili, consellera del Grup Parlamentari Mixt.

Són l'agrupació, en aquest cas és de l'esmena 5, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 48 de l'informe del ponent proposant modificar l'article 20.

I de l'esmena 6, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 52 de l'informe del ponent proposant, modificar l'apartat 1 de l'article 22.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

En aquestes dues reserves d'esmena demanem retornar al redactat anterior, perquè no considerem ni adequat ni necessari fer treballar 8 hores als menors d'entre 15 i 18 anys, ni tampoc considerem necessari fer-los treballar a partir de les 6 del matí. No entenem la motivació d'aquets canvis. Fins ara, els nostres menors d'entre 16 i 18 podien treballar 6 hores no 8.

De fet, mentre preparava aquestes intervencions, ens arribava el quart informe de seguiment relatiu al tercer cicle d'avaluació de la Carta Social Europea revisada del Consell d'Europa per Andorra. L'article 7, en els paràgrafs 4 i 8, es refereix als drets dels menors a la protecció en el treball. Sense ser massa explícits, deixen clar en l'informe, que la durada del treball pels joves de menys de 18 anys és un tema important. Això ens reforça en pensar que no cal augmentar la durada del temps de treball dels nostres joves menors.

Qui ho ha demanat això? Aquí també demano: s'han consultat els organismes de defensa dels drets dels menors sobre aquest aspecte i què en diuen els representants dels treballadors?

En el paràgraf 8 d'aquest mateix article, l'informe diu: no tenir constància de cap canvi jurídic, malgrat haver analitzat el període 2014-2017. Cosa que sorprèn que no se'ls expliqués el que es preveia aprovar amb una llei que la tenien vostès tancada al 2017.

En l'informe es dona per bo limitar les hores de treball dels menors entre les 10 de la nit i les 8 del matí, exceptuant els aprenents de forners o de pastissers. Aquí, aviat veurem els nostres joves menors preparant i servint esmorzars a les 6 del matí als hotels d'Andorra. Que és el que vostès han previst a la Llei! Per tant, ara ja no hi ha cap impediment perquè això sigui així, i sinó ja m'explicaran per què ho han canviat?

A més, aquestes noves disposicions es contradiuen fortament amb l'afirmació de l'article 23 d'aquesta Llei, intítulat treballs prohibits i excepcions per als menors, que demana en el seu apartat 5 al ministeri competent en matèria de treball, de fer comprovacions de demanar informació i documentació per autoritzar treballs pels menors a fi d'assegurar-se que els ritmes biològics del menor quedin garantits.

Senyors de DA, començar a treballar a les 6 del matí no s'adapta en cap cas als ritmes biològics dels menors. Hi ha ple d'estudis que així ho corroboren!

Per tot això, ara el que faig és demanar suport a les dues reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part dels grups parlamentaris, alguna intervenció...

Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Igual que en les anteriors, mantindrem el nostre sentit de vot igual que en la comissió.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo també mantindré el mateix vot que vaig mantenir en comissió. Penso que es van transaccionar en els dos casos unes esmenes tant meves com del Grup Liberal, que feien millorar les condicions de treball dels menors, que les adaptaven a aquestes recomanacions de la OIT i de la Carta social europea i, a més a més, hi ha la Llei de seguretat i salut en el treball, que regula de forma molt clara quins són els treballs que no han de realitzar els menors protegint-los d'aquesta manera.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Les argumentacions exposades per la Sra. Gili les puc compartir parcialment, però evidentment, el resultat del treball de la comissió ja em satisfà.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per Independents de la Massana-Unió Laurediana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Crec que s'hauria de valoritzar totes les feines, primer de tot. I crec que hi ha nens que volen treballar, i treballar desenvolupa valors, penso, i a vegades diuen he treballat, em puc pagar coses que no podria tenir, i penso que s'ha de deixar l'oportunitat a aquests joves, justament per treballar 8 hores com els altres, com un adult.

Nosaltres hem debatut això a la comissió, i penso que realment no s'ha de dir als nens que no poden treballar, penso, s'ha d'obrir la porta. I bé, nosaltres defensarem això. S'han de valoritzar totes les feines, perquè hi ha nens que sí que volen servir cafès o plats en un restaurant, i és clar, no s'ha de dir que hi ha feines millors que d'altres.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Demanaria silenci, si us plau.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina, teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Sra. Gili, tornem a explicar una part de l'articulat i ens en deixem una altra. Volen retornar a l'articulat actual que ens dona el Codi de relacions laborals vigent, que li recordo, que aquest Codi vigent és el que estipula que en aquests contractes de 16 a 18 anys, pot ser que amb aquest assalariat de 16 a 18 anys se li redueixi també un 20 % el seu salari. I aquí la pregunta a la comissió va ser clara.

Algú em pot explicar la diferència que hi ha entre una persona de 17 anys i una de 19 que està al darrera d'un mostrador durant 8 hores al dia fent la mateixa tasca? Entenem que han de cobrar el mateix

i han de tenir les mateixes condicions salarials o no?
O no és discriminatori això?

Doncs, partint d'aquí, vam voler homologar aquesta situació, però a més fent-la coherent amb la resta de legislacions del nostre país. I per tant, fins als 14 anys l'alumne està en escolaritat obligatòria. A partir dels 15 posem uns mecanismes de defensa i de garantia d'aquests joves, on es diu que només se'ls hi permetrà treballar durant dos mesos l'any. Això voldrà dir que assegurarem que com a mínim, aquells que estan escolaritzats, tindran un mes més de vacances que hauran de gaudir obligatòriament a l'any per protegir aquests joves.

I a més a més, dels 16 als 18 anys -16, 17 i 18- hi posem també una sèrie de garanties en aquestes contractacions, que efectivament són: no poder treballar més de 8 hores al dia, prohibidíssim realitzar hores extres, assegurar dos dies de descans seguit i consecutiu, no poder realitzar treballs perillosos, i podem acabar donant resposta al que la Sra. Carine Montaner ens estava explicant, que és disposar i possibilitar que la gent jove que té ganes de treballar, ho pugui fer encara amb millor garantia i encara amb més responsabilitat. Això és el que pretenen aquestes esmenes i que vostè vol anul·lar i que nosaltres no hi podem votar a favor.

Gràcies Sr. síndic .

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

Jo també penso que aquesta reserva d'esmena o en tot cas aquesta esmena s'ha de votar desfavorablement perquè la redacció assolida en virtut de la Proposició de llei de relacions laborals és perfectament ponderada i equilibrada. Ho ha explicat molt bé el conseller Bardina, és a dir que es concilia el dret, perquè també és un dret de les persones, dels menors d'edat de més de 16 anys de poder treballar, però es concilia evidentment amb unes garanties reforçades que en certa forma articulen mecanismes de protecció més que suficients i perfectament homologables a nivell internacional.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí moltes gràcies Sr. síndic.

A veure, jo en cap cas he dit que no estàvem d'acord en què els joves treballin. És a dir que ens sembla molt educatiu que puguin treballar, que puguin guanyar-se els seus diners, que puguin ajudar a la família i que mentre treballen no estan al carrer desocupats. És a dir que en cap cas hem dit que no volíem que aquests joves no poguessin treballar. Les úniques coses que qüestionàvem eren dues. Una, de si era encertat fer treballar joves menors de 15 anys durant 8 hores diàries.

Entenem que no hi ha cap necessitat i en tot cas no se'ns ha explicat bé el perquè, i és per això que ho diem. I em remeto al que deia de l'informe de la Carta Social Europea. Ja veurem en el proper informe què ens diran, però a nosaltres això ens suposa molts dubtes. I referent al sou, al salari, evidentment que compartim que un menor que fa la mateixa feina i les mateixes hores que un adult, cobri el mateix. És que amb això crec que en cap cas hem dit el contrari, hi estem totalment d'acord.

Només Sr. Bardina si no ha canviat, em sembla que l'edat d'educació obligatòria són els 16 anys i no els 14.

Per tant era això. Les dos coses que ens preocupaven eren això: les sis hores diàries de treball, que pensàvem que eren més adients sobretot per un menor de 15 anys i després també, hem posat en qüestió el fet de què un menor pugui començar a treballar a les sis del matí. Ens sembla excessiu, innecessari. Quan arribi als 18, que el temps passa molt ràpid, ja si convé, ja ho farà. Per tant, jo crec que ningú ha de... voldria que quedés clar que en cap cas no hem dit res més que no sigui això.

Sr. Bardina, vostè només diu la part que li toca. És veritat, jo faig les meves reserves d'esmena, entenc que ni tinc temps, ni em toca a mi explicar la llei. Entenc que això ja ho faran vostès després. Jo a través de les meves reserves d'esmena el que vull és que es torni a fer la votació per retornar el que nosaltres proposàvem i tenir l'oportunitat avui d'explicar el què a totes aquelles persones que ens escoltin. Per tant no hi ha cap voluntat aquí de dir una veritat parcial, una realitat parcial sinó que és de la part que jo vull destacar, que crec que es quedarà al tinter perquè sens dubte vostès ho descartaran, però aquest és l'objectiu de defensar unes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Sra. Gili, simplement li dic perquè jo no li dic que expliqui la llei, jo li dic que quan parli d'un article, ens expliqui tot el que diu l'article, no la part que li interessa dir i l'altra la obviï perquè llavors no està explicant la realitat d'aquell article i provoca confusió. I en un camp tan important com aquest la confusió no és bona. Ja li he dit al principi.

És veritat, m'he equivocat, no són els 14 anys i a sobre ara encara m'ha donat més la raó. És als 16 anys l'escolaritat obligatòria i el que preveu la llei precisament és que dels 15 als 16 hi hagi encara un control més exhaustiu d'aquells menors que estan en aquella franja d'edat.

I s'ha centrat en dos articles que parla del contracte de menors. Però és que se n'ha obviat un altre que és com es posa en pràctica aquest contracte de menors. I jo li vull recordar que quan es contracta un menor hi ha d'haver un seguiment exhaustiu des del departament de treball. Ha d'haver-hi una inspecció que acompanya aquest contracte i hi ha d'haver una revisió per donar tota garantia perquè els drets dels menors quedin totalment garantits. I per tant, potser sí que pensem que és millor que aquests menors de 15, 16 i 17 anys estiguin en una feina durant vuit hores al dia, a vegades fins i tot potser és millor que estiguin, - i perdoni'n la paraula i no ho vull dir així-, fent "botellon" segons en quina plaça a les quatre de la matinada. D'acord!

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Algun altre conseller desitja intervenir...

Bé, si no hi ha més intervencions procedirem a la votació de les reserves d'esmena.

Procedim en primer lloc amb la reserva d'esmena número 5 que es correspon amb l'esmena número 48 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 20.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor i 25 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Votem a continuació la reserva d'esmena número 6 que es correspon amb l'esmena número 52 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 22.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 22, abstencions 3.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Continuem amb el quart grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili.

Són la número 9, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 77 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 31.

La 10, que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 81 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 33.

La 31, que es correspon a l'esmena número 265 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena, que modifica l'article 154 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

La 32, que es correspon amb l'esmena número 267 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena, que modifica l'article 156 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

I la 33, que es correspon a l'esmena número 268 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena, que modifica l'article 159 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

I finalment la 35, que es correspon a l'esmena número 271 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena, que

modifica l'article 240 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

L'agrupació següent tracta de reserves d'esmena relacionades amb la baixa de maternitat o d'adopció.

Certament aquesta proposició de llei allarga la baixa de maternitat i de paternitat en relació al que hi ha ara, i ens n'alegrem.

Tanmateix, pensem que aquesta podia haver sigut molt millor, molt més adaptada i adaptable a les necessitats de cada família i de la nostra societat. I en aquest sentit, anava la proposta del PS.

Una proposta sens dubte avantguardista, moderna, que trenca motlles. Segurament massa avançada perquè es pogués entendre i estudiar en un procés de treball accelerat pels tempos polítics de final de legislatura.

Intentaré explicar-ho de manera clara perquè tots aquells que ens escoltin ho puguin entendre.

L'objectiu era oferir flexibilitat sense que això suposés cap cost addicional ni al patró ni a la CASS, amb la contrapartida d'oferir un benefici molt important per a la conciliació familiar pensant també en uns nadons que deixem massa d'hora a les guarderies amb uns pares i unes mares estressats i amb uns bebès que acumulen malalties víriques, les unes rere les altres, i tot això té les seves afectacions en la societat andorrana. Té un cost econòmic, moral i afectiu que podíem haver millorat amb aquesta proposta. De fet, aquesta també hauria pogut beneficiar aquella persona, pare o mare, que no volia veure perjudicada la seva carrera professional per l'aturada laboral que suposa una baixa de maternitat. Entenem que podia ser una manera de conciliar les dues coses.

Agafaré ara algun cas pràctic perquè sigui entenedor. Per exemple, un noi o una noia, pare o mare del seu primer fill que decideix amb la seva parella gaudir de la baixa de maternitat, i decideix allargar-la per estar amb el seu nadó més temps en lloc de cobrar al 100% la baixa durant tota la durada prevista per la CASS, tria cobrar-ne el 75%. És a dir, cobrar menys cada mes però en contrapartida allarga aquest 25% el temps que comparteix amb el seu fill o filla. I nosaltres proposàvem, fins i tot, que aquesta família ho hagués pogut allargar fins a un 50%, és a dir, més temps cobrar menys, una possibilitat.

Agafó una altre exemple, un altre cas, un pare o una mare que aquests malauradament, conjuntament amb la seva parella amb els recursos de tots dos, disposen de menys recursos econòmics que la família anterior i aquests opten per una altra solució. Ell o ella decidirà cobrar el 50% de la seva prestació de maternitat per allargar-la, el que deia abans, és a dir cobres menys però allargues durant més temps. Però aquesta família necessita la integritat dels seus ingressos per arribar a final de mes, com que al seu patró també li interessa, la persona en el moment en què ho consideri adequat i abans de finalitzar tot el temps, tota la durada que li permet la prestació de maternitat tornarà a la feina, però ho farà a mitja jornada cobrant la meitat del sou, per tant, tindrà la meitat del sou i l'altra meitat li vindrà compensada per la seva prestació de maternitat que també cobrarà el 50%. D'aquesta manera, aquesta família podrà disposar de més temps per gaudir del nouvingut de la família.

Les variants en aquesta possibilitat les podíem discutir. Quant temps mínim s'ha d'imposar al 100% de baixa a la mare o als dos progenitors en cas que s'ho partissin? Era un tema que en podríem parlar. Quant temps abans calia avisar a la CASS o al patró... En podríem parlar.

Des del PS estàvem oberts a discutir-ho, a arribar a consensos, a modificar aspectes però malauradament no va ser possible.

S'han preguntat vostès, senyors consellers, quina qualitat de vida tenen les famílies treballadores aquí a Andorra? S'han preguntat vostès si tenen temps per gaudir dels seus fills? S'han preguntat quin cost tenen les malalties infantils a la CASS? I a les empreses que veuen a aquests pares i a aquestes mares que han de faltar per cuidar dels seus fills? S'han demanat quin cost té dins de la societat andorrana? Al nostre parer aquesta era una bona ocasió per donar opcions a les famílies. Malauradament serà una ocasió perduda si avui no ens donen suport a aquestes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels grups parlamentaris, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres votarem igualment en el sentit de la comissió. A més en aquesta qüestió també nosaltres teníem una proposta d'esmena pròpia en un altre sentit.

He de dir que el debat en aquesta qüestió va ser molt enriquidor tant per la proposta que va fer la Sra. Rosa Gili com també unes opcions diferents que també s'havien fet per part de la Sra. Sílvia Bonet per tal de potser arribar a allargar també el termini més enllà del que es proposava ara. Evidentment és una millora perquè s'amplien les vint setmanes però pensàvem que valia la pena estudiar altres opcions. En aquest cas no va ser possible, nosaltres mantindrem el vot en contra de la proposta de la Sra. Gili perquè teníem la nostra pròpia però entenem que potser en aquest sentit sí que es podia haver arribat una mica més lluny.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Gairebé una mica el mateix que acaba d'expressar la Sra. Pallarés.

Mantindré el mateix vot que es va mantenir en comissió. Comparteixo al 100% que l'allargament de la baixa de maternitat doncs, en un moment donat, haurà d'arribar fins als sis mesos. No s'ha pogut allargar tot i que és una millora el que es proposa en el Projecte de llei i, bé, com a proposta alternativa doncs potser no és que m'agradés massa la seva proposta però sí que és veritat que es va debatre molt però al final no es va arribar a un consens o a un acord, jo també tenia les meves propostes.

Per aquest motiu em mantindré amb el mateix vot a la comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP, Sr. Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, comparteixo el fet d'allargar parcialment doncs aquesta baixa per maternitat i les millores en les condicions, però el redactat proposat per la Sra. Gili tampoc m'acaba de satisfer.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres veiem un model innovador que s'hagués pogut estudiar, la proposta ens agradava, l'única cosa és que no hem tingut temps d'estudiar-la i en comissió s'ha debatut però molt poquet comparat a altres temes i altres punts. Penso que també era un model per evitar el *burn out*, és a dir, l'estrès i hagués valgut la pena estudiar-ho parlant amb la CASS per exemple, però no hem tingut temps ja que a final de legislatura és impossible.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili, ja sap que pressa per estudiar-ho no en vam tenir cap ni una, eh? I vostè sap que en aquest cas concret jo vaig agafar el tema que ens va presentar i li vaig dir que el volia revisar perquè a priori m'havia semblat una proposta interessant a revisar. Malauradament no és tan novedosa i tan trencadora com vostè en vol fer pretendre perquè jo li vaig informar en el moment que discutíem l'esmena que feia poc temps que precisament el personal del Sindicat de treballadors del Comú d'Andorra la Vella havia ja fet públic aquesta postura i que estaven negociant això amb el comú, més o menys quan es presentava això perquè ho vam discutir en aquest punt.

Bé, el que li vull dir és que, a veure, no és una cosa novadora, trencadora, és una cosa que s'ha de revisar i que s'ha de mirar si es pot implementar. Nosaltres vam estar mirant com fer-ho i ens vam estudiar la proposta que ens havíeu presentat però és que al final més que novadora i trencadora ens van dir que el que era, és que era una mica un experiment de laboratori i que fer això amb una incidència cap a la llei laboral sense tenir-ho clar i ben marcat i ben estudiat, doncs podia suposar un perill. En tant que el que feiem era desvirtuar el component jurídic de la definició d'una baixa, és a dir, el que no es podia entendre és que una persona durant el matí fa baixa i a la tarda treballa, quan el concepte de la baixa és tenir tot el temps suficient per afavorir i potenciar

encara més els vincles amb el nadó en el cas de la maternitat, i entenem que l'opció del Grup Parlamentari Demòcrata va ser amb pas ferm anar a augmentar la baixa de maternitat en un mes, anar a augmentar la baixa de paternitat de quinze dies... però, la baixa de maternitat de quatre mesos a cinc mesos, la baixa de paternitat de quinze dies a un mes i fer que aquests permisos, aquestes baixes fossin acumulatives, que poguessin ser gaudides pels dos membres de la parella, indistintament del sexe d'aquests membres de la parella i de l'orientació sexual d'aquestes persones, i entenem que això era un pas ferm, per alguns no suficients, per a altres prou llarg però que, en tot cas, millora substancialment el que ens està marcant la nostra codificació laboral actual.

I per tant, ens vam mantenir en augmentar les baixes de maternitat i paternitat i no tancar la porta al que vostè proposava però no fer-ho de manera obligatòria perquè la realitat del món empresarial del país, com vostè sap format per mitjanes i petites empreses en la seva gran majoria, doncs suportar això seria molt difícil.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

No hi ha intervenció per part dels senyors consellers...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Bé, ja li he dit, és veritat, a través de la seva Proposició de llei millora però bé, reitero, nosaltres ja d'entrada la volíem allargar més -que abans no ho he dit- aquesta baixa de maternitat i, a més a més, proposàvem això que reitero que per a mi és una ocasió perduda no haver-ho fet.

Certament, i vaig amb el sentit del que deia la Sra. Montaner, era un tema que calia no tenir pressa. Calia estudiar-ho bé.

A veure, vostè em diu, és que això trenca un comportament jurídic. A veure, jo crec que el Consell General estem per marcar les pautes. És a dir, quan es vol fer una cosa es pot fer. Jo crec que no hi ha cap impediment que ens prohibís fer això.

A més a més li diria, és clar, vostè ha dit una prestació, és una baixa. A veure, jo crec que la baixa de la maternitat és molt important recalcar que no estem parlant d'una persona malalta, és a dir, una

maternitat no és una malaltia, i, per tant, no hi ha cap impediment perquè la persona pogués treballar al mateix temps que cobrava això. És a dir, no podem fer-ne l'equivalència amb una prestació d'incapacitat temporal, que aquí ja estic d'acord amb vostè que podria arribar a ser contradictori.

Per tant, entenem que això es podia fer i em sap molt greu que no s'hagi pogut fer.

I una altra cosa que, miri, fa estona que no ho dic ara. Vostè ha dit, ho vam parlar amb la part patronal i no ho van compartir i aquí torno a dir, n'han parlat amb la part treballadora? Jo he tingut l'ocasió durant molt temps de treballar amb escoles, amb escoles amb nens molt petits, i li puc assegurar que quan s'està amb una primera línia es veu el patiment de les famílies. Jo he vist nens que els truques als pares amb una febrada molt important, nens que es mereixerien estar tres dies a casa i l'endemà t'arriben amb dopatge a tope, amb medicaments a tope, perquè és una realitat de les famílies. És a dir, la nostra societat no és una societat... tinc ganes de dir *friendly*, amigable, amb els infants i amb les famílies. Hi ha molt patiment, tenim molts treballadors que no tenen família, que no tenen uns avis que es poden fer càrrec d'aquests infants, i la realitat és molt difícil.

Ja crec que, justament, el que he dit abans, i no és per reprotxar-los-hi res, no se m'ho agafin malament, però a mi m'agradaria poder tenir com a interlocutors a tota aquesta gent, aquesta gent que treballa en el comerç, que fa moltes hores, que gràcies als horaris laborals que vostès van instaurar a principis de legislatura, arriben molt i molt tard a casa, que això fa que tenim uns nens col·locats a les escoles fins molt tard, col·locats als esplais, a moltíssims llocs, a guarderies. I això té un cost. I a les escoles es veu, i els companys, -aquí hi ha gent del món de l'educació ho podran dir-, es veu perfectament la diferència entre aquell nen que té uns pares disponibles, que té uns pares amb uns horaris normals, que no aquell nen que no té l'ocasió d'estar amb els seus pares, que es passa el dia en col·lectivitat, i la seva qualitat de vida és una altra. I això, al final ens repercuteix a tota la societat andorrana.

Per tant, això era una proposta, era un punt de partida, i crec que pot ser una proposta més de les que hauríem d'estar estudiant per millorar la realitat de tots els ciutadans d'Andorra, no només de la part d'aquells que treballen entre setmana i que tenen la sort de tenir el cap de setmana i d'acabar en hores normals. No, no, de tots, d'aquells que treballen el cap de setmana, d'aquells que pleguen a les nou de la nit, a les deu de la nit i que tenen fills petits.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sí, Sra. Gili, li repeteixo, trobo una proposta molt lloable i analitzable, però també li vull dir, aquesta proposta que vostè planteja avui en dia es pot aplicar sense haver de modificar la Llei. Serà un pacte, és veritat, és un pacte entre el treballador i l'empresari. El cas que vostè ens proposa és una obligació. I entenem que la nostra obligació rau en augmentar aquesta baixa de maternitat i paternitat pels motius que explicava. Perquè durant els sis primers mesos de vida del nen els pares poden disposar íntegrament d'aquell període per estar amb el nadó, doncs, entenem que la baixa de maternitat té una motivació de ser per establir aquests vincles amb el fill i de poder gaudir i cuidar aquest fill.

A partir d'aquí, si s'arriba a un acord entre l'empresari i el treballador i es pot pactar una mitja jornada, una reducció o el que escaigui, que es pugui fer. Però això ja es pot fer ara mateix sense necessitat de modificar ni el codi actual vigent.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Des d'una perspectiva general, només li volia dir a la Sra. Rosa Gili que després d'aquest discurs colpidor que ens acaba de fer, jo el que li volia recordar és que no té el monopoli del poble la Sra. Rosa Gili, ni es pot dirigir en la veu dels treballadors. Jo li recordaré una mica el que li deia el Sr. Ruiz fa un moment, dins de Demòcrates per Andorra, hi ha molts treballadors, també, que per tant coneixen aquesta realitat que vostè avui ens ha exposat i que sembla que ens la vulgui presentar com si fos una novetat o com si nosaltres no la coneguéssim, i també hi ha molts empresaris que respecten plenament els drets dels seus treballadors. I per tant, nosaltres des de la perspectiva de la centralitat política, entenem que aquesta Proposició de Llei el que fa és conciliar els interessos dels empresaris i

molt sovint dels petits i mitjans empresaris que constitueixen la gran majoria del nostre teixit empresarial, però sense desmerèixer tampoc, els drets dels treballadors.

I des d'aquest punt de vista, jo només li volia recordar això, que no crec, doncs, que sigui de rebut que vostè parli en nom dels treballadors o doni la sensació que és l'única persona, doncs, que ha consultat aquests treballadors i les persones que tenen dificultats al nostre país.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Sr. Espot, jo no he dit que tenia el monopoli ni del tema social ni que fos la portaveu de tots els treballadors o de tots els ciutadans. No ho he dit mai. Li exposo la meua experiència que crec que és vàlida, i si vostè no em creu, parli amb d'altres persones on he pogut treballar jo. Per tant, no sé perquè vol aquí denigrar el que estic dient. No ho sé. Bé, és igual! Vostè sabrà!

Sr. Bardina, el que proposem nosaltres ara, ara no es pot fer. És a dir, hi ha una pèrdua d'ingressos. pactar amb l'empresari... l'empresari pot no voler. És a dir, el fet de posar-hi com un dret, doncs, era un avanç dins de la normativa de conciliació familiar i de relació laboral. Jo lamento que vostès no ho hagin volgut transaccionar. Ho sé, hagués demanat més temps, però jo crec que el tema s'ho valia.

Vostè diu que això no correspon a l'interès d'una baixa. Jo crec que no som ningú per dir què és el que volen les famílies.

Jo crec que cada família és un món, cada família sap els ingressos que té, sap la realitat que té dins dels horaris laborals que té i, per tant, això permetia flexibilitat. Flexibilitat permetent, o bé qui s'ho podia permetre, doncs, està més temps amb el seu infant sense cobrar tant, certament, però hi ha gent que potser s'ho pot permetre o que faran aquest sacrifici, perquè de fills en general, ara actualment a la nostra societat no en tenim molts, la gent en té un, dos i com a molt tres, és a dir, i són moments que la gent consideren importants de poder gaudir d'aquests moments. Hi ha famílies que fan un esforç econòmic. Jo entenc que no era una obligació, però era una possibilitat que la gent s'hi pogués adaptar.

I a més a més, una altra cosa que també dèiem, és a dir, els petits empresaris, fins i tot, jo crec que això podia ser una cosa positiva, perquè permetia justament, que en lloc que una persona estigui de baixa 20 setmanes, doncs, potser si pogués fer una mitja jornada, doncs, podria anar bé a les dues parts. Perquè tots ho sabem, per tots els empresaris no és fàcil gestionar una baixa de maternitat d'un treballador, perquè certament, doncs, és clar, és algú que s'absentarà de la seva feina durant un temps llarg, i això també permetria justament als petits empresaris equilibrar una mica, és a dir, fer una mica de tampó el problema que li pot suposar que una mare o un pare s'absenti de la seva feina.

Per tant, bé, lamentar que no s'hagi pogut transaccionar i que no s'hagi treballat més profundament aquest tema.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Òbviament Sra. Gili, jo no li nego a vostè la possibilitat d'exposar quina ha estat la seva experiència. A més a més, no només no li nego, sinó que estic d'acord amb vostè amb el fet, doncs, que hi ha moltes famílies i moltes persones al nostre país que travessen dificultats. També reconec, doncs, que en un país en què la importància del turisme i del comerç és la que és, doncs, també hi ha moltes famílies que tenen dificultats de conciliació de la vida personal, familiar i laboral. L'única cosa que jo li he dit, és que vostè té una forma, doncs, d'articular aquest discurs en el sentit que vostè dóna la sensació, en tot cas així ho he interpretat jo, que s'erigeix en portaveu d'aquestes persones que tenen dificultat. I jo en aquest sentit, doncs, també em permetrà que li digui que penso que vostè no pot ser la portaveu, pot ser una de les portaveus, però també vull defensar que hi ha altres formacions polítiques que també prenen en compte els interessos i els drets d'aquestes persones.

Perquè jo per exemple com a ministre d'Afers Socials i més enllà de fer campanya cada dia rebo quatre o cinc persones que em vénen a explicar les seves dificultats i intentem trobar solucions a les dificultats que ens exposen i des d'aquest punt de vista doncs crec que aquesta experiència que vivim des del

Govern o des del grup parlamentari que li dóna suport, és igual de vàlida que la seva.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Molt ràpidament, Sr. Espot jo crec que nosaltres, jo en aquest cas i el meu company Gerard Alís quan intervé o el meu company Pere López som portaveus almenys d'aquells que ens han votat, que se suposa que creien en el nostre programa i en la nostra manera de pensar. Per tant, jo no pretenc aquí ser portaveu de tothom, però penso que el meu rol és fer de portaveu de tots aquells que se senten representats amb els valors que nosaltres compartim, i ja està. No veig quin problema hi ha. Vostè farà de portaveu dels qui li donen suport a vostè. Jo i els meus companys doncs intentem fer-nos portaveus d'una altra part de la població. Però igualment, a veure, entenc que aquí cap on ens està portant no aporta massa cosa.

Em sembla molt bé, jo crec que cada un dels que parlem aquí, doncs som portaveus d'una part de gent, i és totalment legítim i faltaria més. I li he dit abans, no pretenc en cap cas tenir la veritat absoluta, però sí que crec que com a mínim val la pena que ens escoltin i que ens tinguin en consideració. Que se'ns ha tingut en la comissió de socials, però algunes vegades lamentem que la nostra feina sigui rebutjada massa fàcilment perquè això ens hi trobem en moltíssims casos.

I és aquí on sí que crec que és una llàstima perquè com a mínim se'ns ha de poder deixar treballar, se'ns ha de poder deixar explicar les nostres coses i després vostès ja faran servir la seva majoria absoluta. No hi ha cap problema.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Només per matisar molt breument. Respecto plenament el que acaba de dir la Sra. Gili però jo sí

que li vull recordar que nosaltres fem de portaveu i defensem i intentem trobar solucions a totes les persones i a tots els ciutadans del nostre país, tant als que ens han votat com als que no ens han votat perquè per això som el Govern d'Andorra i aquesta és la nostra obligació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, procediríem a la votació de les reserves d'esmena.

Comencem per la primera d'aquest grup, que seria la reserva d'esmena número 9 que es correspon a l'esmena número 77 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 31.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 21 en contra i 4 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la següent reserva d'esmena que és la número 10, que es correspon a l'esmena número 81 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 33.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 21 en contra i 4 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la votació de la reserva d'esmena número 31, que es correspon a l'esmena número 265 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova

disposició final desena que modifica l'article 154 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 20 en contra i 5 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Passem a la següent reserva d'esmena, que és la número 32, que es correspon a l'esmena número 267 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena que modifica l'article 156 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 20 en contra i 5 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Passem a la votació de la reserva d'esmena número 33 que es correspon a l'esmena número 268 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena que modifica l'article 159 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 20 en contra i 5 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

I finalment votem la reserva d'esmena número 35 que es correspon amb l'esmena número 271 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena que modifica l'article 240 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 20 en contra i 5 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Seguim amb el cinquè grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili, consellera general del Grup Parlamentari Mixt.

Són la número 13, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 116 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 56.

La número 24, que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 188 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'article 90.

I la 25, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 189 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 90.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

La reserva d'esmena número 13 té per objectiu parlar del canvi en la retribució de les hores extraordinàries dels treballadors.

De fet, el grup de la majoria en la modificació de la normativa laboral ha eliminat els tres trams que hi havia fins ara pel pagament d'aquestes hores extres.

Fins ara les quatre primeres hores extres es pagaven en un increment del 25%. Les quatre següents, amb

un increment del 50%. I les quatre últimes, amb un increment d'un 75%.

A partir d'ara amb el que es proposa amb aquesta llei, només hi haurà un sol tram, pagat al 40% de suplement per totes les hores extraordinàries.

Què canvia?

Ara els patrons els hi sortirà més barat carregar els treballadors amb hores extres. En lloc de pagar-les un 50 o un 75% més, ara les pagaran únicament amb un 40% de suplement. I evidentment, els treballadors que faran més hores extres, cobraran menys.

Encarir les hores extraordinàries normalment té per objectiu la contractació. Aquí anem al revés, les abaratim. I en cap cas aquesta mesura serveix per incentivar contractacions.

Els socialdemòcrates vam fer una proposta proposant dos trams. Un al 40% i un altre al 75%.

Aquesta proposta era bona pels treballadors. Manteníem la no incentivació d'un excés d'hores extres però malauradament aquesta esmena també va ser rebutjada.

Ara defensaré les reserves d'esmena 24 i 25 que fan referència a la modificació de les indemnitzacions en casos d'acomiadament no causal, és a dir sense cap raó que la justifiqui i en casos d'acomiadament injustificat, improcedent o fet de manera indeguda, és a dir, quan el patró no ha actuat correctament.

Després de l'entrada de la Proposició de llei a aquesta casa, per treure l'aigua clara enfront a declaracions o interpretacions confuses dels articles de la Proposició de llei, vam demanar que fos el Govern qui ens fes els càlculs per determinar les afectacions econòmiques sobre les indemnitzacions percebudes pels assalariats acomiadats. Així, els càlculs no els fèiem nosaltres, els feia el Govern sent, en cap cas, dubtós de voler-nos donar la raó... veritat?

En data del 18 d'abril d'aquest any les respostes a les nostres preguntes van ser publicades al Butlletí del Consell General 27/2018. En les preguntes vam demanar les afectacions del canvi normatiu per dos treballadors assalariats: un amb un sou de 1.000 euros i un altre amb un salari mitjà de 2.050 euros. Volíem saber com els afectava la Proposició de llei en comparació amb la legislació vigent, l'anterior.

Considerant que el preavís si no es treballa s'indemnitza i que quan una empresa ha decidit acomiadar algú la gran majoria de les vegades decideix pagar el preavís.

La conclusió és clara entre el Codi de relacions laborals d'ara i el que es votarà avui, l'assalariat perd

un 13% d'indemnització. En relació a l'acomiadament injustificat, improcedent o fet de manera indeguda la cosa és encara pitjor. Entre el Codi de relacions d'ara i el que es votarà avui el treballador perd un 27% d'indemnització. Nosaltres això ho veiem gravíssim. En lloc de pressionar perquè els empresaris ho facin bé, la majoria de DA amb aquesta proposició, modificació de norma, premia als empresaris que no actuen correctament. Els hi costarà menys car fer-ho malament i, cal que digui qui en sortirà perjudicat? Queda clar, sense dubte la part fràgil de la relació laboral que vostès avui encara faran encara més fràgil. Normal... Molt normal!

I això sense haver precisat encara que per poder demostrar que la irregularitat ha estat comesa el treballador haurà de pagar un advocat que li costarà molts diners i s'embrancharà en un procés judicial que pot arribar a tardar fins a dos anys, i molts d'aquí d'aquesta sala ho saben per les seves feines professionals.

Acabem pensant que com és sabut que poques persones solen acudir a la justícia en aquests casos, per ignorància alguns, per manca de recursos d'altres i també perquè saben que és un procés llarg i costós, i no em diguin aquí que hi ha assistència judicial gratuïta, ja ho sabem! Però, malgrat tot sabem que aquest procediment és incert, no se sap com acabarà, és llarg i costós.

Per tant, amb les seves disposicions podem acabar pensant que el que vostès han regulat serà un bon incentiu perquè els mals empresaris -no tots evidentment- però hi ha mals empresaris com hi ha mals assalariats se la jugaran i no s'esmerçaran gaire en fer les coses correctament. I aquí de nos els hi faig la pregunta, amb qui amb parlat per fer aquests canvis, senyors de DA? Què els justifica i què en diuen els representants dels treballadors amb qui vostès diuen que han parlat?

Per totes aquestes raons demano ara el vot positiu a totes aquestes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels grups parlamentaris...

Pel Grup Liberal.

Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres...

El Sr. síndic general:

Silenci, si us plau!

Perdoni Sra. consellera.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem el que vam mantenir a la comissió, teníem també altres propostes que vam plantejar i, per tant, no donarem suport a aquesta Proposició.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloisa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

També em mantindré amb el vot que em vaig tenir en comissió. Jo havia presentat en el tema de les hores extres que, probablement més que canviar la proposta que es feia de modificar el pagament probablement el que s'havia de modificar era el nombre d'hores extres per afavorir la contractació.

I després, quant al tema dels acomiadaments i les indemnitzacions em sembla que jo amb les meves reserves d'esmena doncs, ja m'he mantingut i el meu vot va una mica perquè mantinc la meva coherència amb les meves propostes.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP, Sr. Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Pel que fa a la tercera reserva d'esmena m'abstindré, ho comparteixo parcialment i per les altres dues no m'acaba de satisfer el redactat i, per tant, votaré contràriament.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per Unió Laurediana i Independents de La Massana, Sra. Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Mantindrem el vot que vam fer en comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Miri Sra. Gili, en el tema de les hores extraordinàries el que vam voler fer precisament era solucionar una situació de males praxis... Així de clar li dic! És veritat, tenim una legislació on ens marca una estructuració de pagament d'hores extraordinàries que van del 25 les quatre primeres, les quatre següent al 50% i a partir de la vuitena al 75%.

Una de les queixes més importants que es dona en el Departament de treball és aquesta. La manera de pagament de les hores extres i com es paguen o de quina manera, doncs, es marquen i precisament el que perseguia doncs la nostra proposta era regularitzar que aquesta situació i el pagament d'aquestes hores fos més entenedora per tothom, fos d'una manera més formal i respongués a la idiosincràsia no de fer precari el mercat laboral sinó, al revés, de fomentar la contractació i per això limitem la realització d'aquestes hores extres.

Entenem que aquesta limitació provoca que l'empresari... i creguin quan li dic això, quan hi ha una acumulació important d'hores extres tothom sabem que és millor contractar una nova persona que no pas pagar aquestes hores extres i, per tant, els empresaris el primer que opten quan hi ha aquesta acumulació important és doncs agafar noves persones, i aquesta limitació de les hores extres era el que perseguia, potenciar aquesta contractació.

Pel que em parlava de les indemnitzacions, és cert, però torna a haver-hi una confusió de concepte i és important d'aclarir-los. En la indemnització de l'acomiadament no causal que feia referència no s'ha tocat res: 25 dies per any treballat més un màxim de 365 dies, el mateix que hi ha al Codi actual és el mateix que surt a la nova norma. Sí que s'ha incidit en la figura del preavis i així ho vam explicar el dia que presentàvem les lleis a tràmit parlamentari, una altra figura que s'ha pervertit, una figura que acaba no realitzant-se o directament es realitza de manera no correcta. Per tant, el que enteníem aquí era que més valia centrar-nos en una figura de preavis que donés respostes a les realitats dels mercats i a més

que la incidència fos per ambdues parts de la relació laboral, perquè sí és cert, hem rebaixat el preavis que l'assalariat ha de donar a l'empresa passant... perdó, que l'empresari ha de donar al treballador passant de 90 a 30 dies, però també hem rebaixat el preavis que l'assalariat ha de donar a l'empresari quan vol canviar de feina que aquest passa de 30 a 15 dies i l'hem reduït a la meitat, i entenem que aquesta doble reducció per cada una de les parts i assegurant que el pagament de la indemnització no s'hagi tocat, doncs no es veu minvada la situació d'acomiadament d'aquesta persona. I efectivament en el canvi de l'acomiadament fet de forma indeguda o improcedent aquí el que hi ha hagut és un canvi de càlcul del procediment. Abans es realitzava d'una manera i el que hem entès és que perquè sigui també molt més entenedor a l'hora de què l'empresari sàpiga a què s'ha d'atenir si realitza de manera "malament" un acomiadament, i serà agafar el que hagués suposat un acomiadament no causal i incrementat com a mínim en un 25%, en cap cas això és el màxim i la Justícia dictaminarà fins a quin grau vol pujar aquest percentatge.

Per tant, no conec a gaires empresaris que vulguin procedir a un acomiadament malament per haver de pagar més del que suposaria ja de partida un acomiadament no causal.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Demana al Govern si desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo estic totalment d'acord i comparteixo les opinions que acaba de manifestar el conseller Bardina. Penso que el fet de què ja no tinguem tres trams en el pagament de les hores extraordinàries 25, 50, 75, sinó que des de la primera hora extraordinària es pagui el 40% no només suposarà una simplificació dels procediments sinó que estic convençut que en molts casos repercutirà positivament des d'un punt de vista econòmic pel que fa al treballador. A més a més, el fet, doncs, que s'estableixi d'una forma molt taxativa fins a quin punt es poden realitzar hores extraordinàries, es tanca la porta a substituir mitjançant un cúmul d'hores extraordinàries la contractació d'altres treballadors. I per tant, jo crec que aquest nou sistema de retribució o de compensació d'hores extraordinàries està ben articulada i ben configurada.

I de la mateixa manera també m'adhereixo a les consideracions que ha fet respecte de les noves modalitats de comiats o d'indemnitzacions relatives als comiats. És veritat i ho dic també perquè ho he conegut en primera persona per la meua anterior ocupació professional, que el preavis des de l'any 2008 s'havia desvirtuat completament. És a dir, jo crec, doncs, que no hi deu haver, ho dic així d'una forma molt aproximada, perquè no he fet cap estudi al tomb d'això, però no crec que més d'un 5% dels empresaris donin compliment estrictament al que estableix el preavis amb temps de treball, sempre es compensa econòmicament. I per tant, doncs, jo crec que el fet que s'hagi desvirtuat aquesta figura que no estava pensada per això, des de l'any 2008 mereixia com a mínim que es reconsiderés. Crec que es fa aquí i, a més a més, es fa d'una forma, ho dic i ho repeteixo, ponderada, raonable i sense que condueixi aquesta situació o aquesta eventual situació dramàtica que ens ha volgut exposar la consellera Gili.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part dels senyors consellers...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

A veure, Sr. Bardina, bé, podem entendre aquesta problemàtica que vostè em diu en relació a les hores extres. De fet, nosaltres sempre hem estat predisposats a debatre i a treballar amb el que convingui per arreglar el que suposa problemes. Vull dir que amb això no hi tenim cap problema. El que sí que ens sap greu és que totes les modificacions que estem fent per, suposadament, arreglar problemes, va en detriment dels treballadors. És a dir, ho he explicat abans, qui al final acabarà cobrant menys, amb un cas d'un treballador que fa moltes hores, serà el treballador. I això ja ho poden explicar com vulguin, però això és la realitat del que està dient el seu text.

La realitat quina és? Miri, no ho sé. Evidentment el Sr. Espot estant a Govern té més informació i malgrat tot també, ens ha dit que no ho sabia. Vull dir, encara ho sabem menys nosaltres. Però, el que sí que veiem llegint les normatives que vostès proposen i que avui votaran i aquestes van en detriment dels treballadors.

En relació a la indemnització, una altra cosa que també els hi podem acceptar. És a dir, sí el tema del

preavis, potser sí que s'ha de replantejar. És a dir, no sé si convé que hi hagi aquest preavis tan llarg. No ho sé, això també en podíem parlar. Però el que vostès potser haurien pogut fer és eliminar-lo o reduir-lo. Però llavors augmentar la indemnització dels treballadors. Perquè és clar, al final fent això, i ho tinc aquí amb les respostes de les preguntes que jo vaig fer, queda clar que aquell treballador que se'n va a casa sense haver esgotat el preavis, se'n va a casa amb un 13% menys d'indemnització. I això, el Sr. Espot diu que no és gran cosa o que hi ha poca gent. Bé la persona que s'hi troba sabrà la seva situació. I en tot cas, jo crec que avui és important que tots aquells que ens escoltin, sàpiguen que hi ha una reducció de les indemnitzacions. Li podem donar voltes que si el preavis, que si no el preavis, el que vostè vulgui, però aquests dos canvis van en detriment del treballador.

Per tant, lligo amb tot el que estem dient fins ara, hi ha una part sense veu, sense vot i que està perdent en gairebé totes les casuístiques que vostès han canviat. I aquesta és la realitat!

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Bé, només volia afegir una cosa, és que depèn des de quin punt de vista ens situem. Abans, les 4 primeres hores extres de còmput setmanal es pagava amb un increment del 25%. I ara paguem amb un 40% d'increment. Llavors és clar, si aquesta persona fa 4 hores suplementàries cada setmana, doncs, evidentment, li surt més a compte en aquest cas. És a dir, depèn. És clar, jo entenc que aquest 40% simplifica bastant, diguéssim, el càlcul de les hores extres de les empreses, i en certs casos beneficia també al treballador.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Gerard Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només per completar una cosa que ha comentat la meua companya en relació a les indemnitzacions.

Vostè Sr. Bardina ens ha dit que ara la previsió és que la indemnització en cas d'incompliment, en cas que es facin malament les coses, diguem-ho així, injustificat, improcedent i de forma indeguda, és el càlcul d'incrementar ha dit, com a mínim en un 25%. Jo he estat llegint el darrer text i parla d'incrementar en un 25%. Per tant, no és la justícia que acabarà decidint si és aquest mínim. Hi ha una rebaixa clarament, és el que es preveu per a l'acomiadament no causal incrementat a un 25%. Que és molt diferent dels 45 dies que ara la llei preveu.

I per tant, això torna amb el que deia la companya, la part perjudicada i la part ferida en aquest cas és el treballador i es premia aquell empresari que ho fa malament.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Molt breument, la Sra. Gili ha dit que és clar, que no podíem facilitar la informació respecte de quantes persones feien ús amb temps de treball del preavis o en quants casos es compensava. Efectivament no li podem facilitar aquesta informació, no per manca de voluntat del Govern, però vostè sap perfectament, doncs, que llevat dels contractes de menors, i n'hem parlat abans, i dels contractes d'aprenentatge, la resta de contractes no passen pel sedàs del Govern, i per tant, doncs, el Govern no té cap registre de la forma amb que aquests contractes acaben finalitzant i, si per tant, doncs, el preavis es compensa en temps de treball o amb compensació econòmica.

Jo crec que quan vostè fa la reflexió en el sentit que estava d'acord en què es pogués reduir el preavis perquè s'havia desvirtuat, però com a contrapartida calia augmentar la indemnització, jo crec que aquí demostra clarament que una vegada més està barrejant els dos conceptes. Una cosa no s'ha de compensar amb l'altra. Una cosa és el preavis que efectivament s'ha desvirtuat, i una altra cosa és la compensació econòmica que s'ha de pagar o la indemnització, que en certa forma, el que pretenen, doncs, és respondre a dos casuístiques molt diferenciades.

El preavis està pensat perquè aquella persona que es queda sense feina tingui temps suficient per trobar una altra feina, i la indemnització econòmica està pensada per retribuir a aquella persona el

menyscapse que li pot suposar la finalització de la relació laboral i la impossibilitat de poder trobar una altra feina que encadeni l'anterior feina que ha finalitzat.

Jo crec, doncs, que hem de tenir molt clar aquests dos conceptes, i precisament, partint d'aquesta idea conceptual prèvia, jo crec, doncs, que la reforma que s'introdueix en la Proposició de llei de relacions laborals és encertada.

I després només per acabar, i no tinc ànim de polemitzar, però vostè poc a poc va destil·lant determinades idees que van calant i que jo crec que no són correctes. Perquè ara ja no només ens ha dit en la seva anterior intervenció que els treballadors no tenien veu, sigui dit de passada, per tant, vostès són els únics que els representen, sinó que a més a més ha afegit una altra cosa, no tenen ni veu ni vot. És a dir, que ara ens faran o ens vol fer entendre que els treballadors d'aquest país no poden votar. A mi no em sembla correcte això i, per tant, doncs, permeti'm que corregeixi aquesta afirmació que vostè ha fet, perquè els treballadors, si són andorrans i n'hi ha molts, també voten.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies

Alguna altra intervenció...

Sr. Gerard Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només per començar amb aquesta darrera cosa que ha comentat. Sr. Espot, vostè sap que una gran part de la massa salarial en aquest país no són andorrans i, per tant, no poden votar. Per tant, aquí és quan la Sra. Rosa Gili diu que no tenen vot.

Però en tot cas, entrem al tema concret. El tema del preavis i la compensació econòmica en cas d'acomiadament no causal, escolti, sí que hi ha un canvi, sí que hi ha un canvi molt important. Jo comparteixo amb vostè que són dos conceptes diferents, una cosa és el preavis i l'altra cosa és la compensació tal com ho disposa la Llei. I puc inclús compartir i crec que la companya Rosa també ho ha dit, que un patró que vol acomiadar algú, doncs, desitja que aquella persona quan abans marxi de la seva empresa. I ho puc compartir, i per tant, fins i tot, tirant llarg, podríem dir que aquest preavis es pogués reduir a la mínima expressió possible. Es pot entendre. Però això no treu que... siguem pràctics, mirem la realitat. Què representa el preavis que fins ara la Llei parlava de 90 dies. Doncs, representa 3

mesos de sou més per aquell treballador més els 45 dies. En l'actualitat, el que hem fet és eliminar aquests 3 mesos de sou, els treballi o no, si els treballa són 3 mesos de sou, si no els treballa se li paguen. I això tenint en compte que dintre d'aquest preavís, a més a més, hi havia les dues hores diàries per buscar feina. Per tant, el preavís, amb l'actual Llei ja preveu la possibilitat de buscar una altra feina, perquè pot plegar 2 hores abans, i al damunt està remunerat durant aquests 3 mesos. Ara el que hem fet simplement és reduir això. Per tant, realment hem rebaixat l'acomiadament no causal. I poden donar les explicacions que vulguin, però aquesta és la situació.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Si no hi ha més intervencions, procediríem tot seguit a la votació de les reserves d'esmena.

Comencem per la reserva d'esmena número 13 que es correspon a l'esmena número 116 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 56.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 2, en contra 24, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la següent reserva d'esmena, que és la número 24, que es correspon a l'esmena número 188 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'article 90.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

I finalment votem la reserva d'esmena número 25 que es correspon a l'esmena número 189 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 90.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 2, en contra 20, abstencions 5.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Abans de passar al següent grup de reserves d'esmena, el sisè grup, suspenem la sessió fins les quatre de la tarda.

Se suspèn la sessió.

(Són les 14.08h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 16.23h)

El Sr. síndic general:

Reprenem la sessió.

Continuem amb el sisè grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, consellera general del Grup Parlamentari Mixt.

Aquestes són l'esmena número 14, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 121 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 59.

L'esmena número 18 que es correspon a l'esmena número 141 de l'informe del ponent, proposant afegir una apartat 4 a l'article 67.

La número 29, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 246 de l'informe del ponent, proposant afegir una disposició addicional tercera.

La número 30 que es correspon a l'esmena número 264 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena que modifica l'article 152 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

I l'esmena número 34 que es correspon a l'esmena número 270 de l'informe del ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena que afegeix un article 161 bis de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili Casals.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Gràcies a la defensa d'aquestes reserves d'esmena, ara voldria parlar de conciliació familiar i de qualitat de vida. Aspectes que des del PS considerem molt importants en la vida dels nostres ciutadans.

Perquè pensem que tothom es mereix la millor qualitat de vida possible, els socialdemòcrates vam proposar que tots els treballadors d'Andorra poguessin disposar d'un dia i mig consecutiu de descans obligatori i irrenunciable.

Tots els que podem estem ben contents de poder passar un parell de dies, un cap de setmana lliures de feina i amb la família. A qui d'aquesta sala no li agrada? Per això vam fer aquesta proposta. Malauradament, aquesta va ser rebutjada en comissió.

La nostra reserva d'esmena 18 també va ser eliminada malgrat no comportar ni sancions en cas d'incompliment, ni obligacions concretes de contingut. Preteníem deixar constància de la voluntat del legislador de demanar al patró, poder tenir en compte la situació familiar de cada treballador. Si aquest tenia fills menors, familiars a càrrec amb necessitats especials per raons de discapacitat, d'accident o de malaltia, permetent així contemplar la flexibilitat o reducció horària en la relació laboral.

La majoria no hi va voler entrar, argumentant que això es podria treballar dins de la llei d'igualtat, que és una de les lleis que ara tenim en tràmit d'urgència. Ho podem entendre, però en tot cas, la proposta no feia cap mal i no entenem que la majoria no ens l'acceptés si són conseqüents amb les declaracions de bones intencions que tant sovint fan.

Entenem que és important treballar per una societat equilibrada, solidària pels seus ciutadans quan aquests ho necessiten. Avui són uns, demà podem ser uns altres.

També lamentem que el grup majoritari rebutgés encomanar al Govern la creació d'un pla d'acció destinat a lluitar contra la bretxa salarial.

Malgrat que amb aquesta esmena, és cert, no aportàvem la solució perquè des de l'oposició les nostres eines són limitades, sí que era una manera d'acordar-li la importància que es mereix aquesta qüestió de justícia i d'igualtat.

Les dues últimes reserves d'esmena d'aquesta agrupació reprenen una proposta que ja vam fer a la Llei de drets i deures dels usuaris dels sistema sanitari.

Certament hem avançat gràcies a aquesta proposició de llei que avui es votarà, en relació al que hi havia abans, i això a partir de les propostes que va fer el PS en aquell moment.

A partir d'ara serà un dret poder disposar de permisos no retribuïts per estar amb els nostres fills amb malalties molt greus o hospitalitzacions de llarga durada. Agraïm que el grup de la majoria ho hagi recollit aquí.

Ara bé, tot i reconèixer la millora, nosaltres volem que totes les famílies, no només les benestants, es puguin gaudir d'aquest dret. Què menys que poder acompanyar el nostre infant malalt, el que més estimem en aquest món en els moments difícils. I més tenint en compte que el nostre únic hospital és un hospital de nivell dos i que en casos greus no ens queda més remei que marxar lluny de casa, a França, a Tolosa, a Perpinyà o a Barcelona.

Els socialdemòcrates volem que totes les famílies ho puguin fer sense posar en perill les restes de les seves necessitats bàsiques, i per això vam proposar establir una nova prestació econòmica solidària de la CASS per superar aquests mals moments de la millor manera.

Preteníem donar un cop de mà solidari a aquelles famílies que estan patint.

Així doncs, perquè penso que la qüestió s'ho val, demano avui el vot positiu a totes aquestes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passem a la intervenció dels grups parlamentaris.

Pel Grup Liberal, Sra. Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres igual que aquest matí, mantindrem el vot que vam expressar en la comissió, d'algunes de les qüestions per coherència amb altres esmenes i algunes per exemple com les que al final comentava

la Sra. Gili sobre l'hospitalització d'un menor i la prestació per malaltia greu d'un fill, aquí vam votar a favor en la comissió i també ho farem avui.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

També mantindré el mateix vot que vaig mantenir a la comissió. Per exemple amb la reserva d'esmena 14 sobre l'esmena 121, m'abstindré perquè el PS proposava un temps de descans setmanal d'un dia i mig. Jo vaig ser més ambiciosa, volia dos dies, per això em vaig abstenir perquè la meua va estar rebutjada.

En quant a la resta, votaré a favor perquè estic a favor que aquesta prestació pogués estar inclosa o finançada en el cas d'una malaltia greu del fill o d'hospitalització.

I en quant a la reserva d'esmena 29 de l'esmena 246 que és sobre el tema del pla per lluitar contra la bretxa salarial, també m'abstinc perquè més que res perquè tot i que comparteixo el fons, la meua proposta era molt més ambiciosa. Jo entenc que aquests aspectes han d'estar regulats per llei, i era una bona oportunitat per tenir-los inclosos. Amb un pla ens allargàvem massa en el temps i crec que tenim prou experiència prou informes i experiències estrangeres que ens ajudarien a poder-ho incloure en forma de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

En el meu cas, comparteixo les motivacions expressades per la consellera Gili en aquestes reserves d'esmena, malgrat com ella mateixa, el que fa la bretxa salarial tampoc no aporta solucions però sí que comparteixo els objectius i per tant el meu vot serà favorable en aquestes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem el vot que vam fer en comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina.

No hi ha intervenció... perdó.

Sra. Patrícia Riberaygua.

La Sra. Patrícia Riberaygua:

Gràcies Sr. síndic.

Per aquesta agrupació de reserves d'esmena que ens ha presentat la Sra. Gili, voldria en primer lloc puntualitzar que la llei que tractem avui és una llei que estableix els mínims per regular les relacions laborals i que a partir d'aquests mínims, les persones assalariades i els empresaris poden pactar altres condicions complint els mínims definits en la llei.

Dit això, en la reserva d'esmena 14 que parla del descans setmanal, es defineix en la llei com a mínim un dia de descans, com a mínim. De fet és el mateix que dona el Codi de relacions laborals actual de l'any 2008 i que funciona bastant bé en aquest aspecte, vista la realitat del nostre país, país turístic, de comerç, de serveis i d'hoteleria. Altres sectors donen més d'un dia perquè un dia de descans setmanal és el mínim, es pot donar més.

Pel que fa a la reserva d'esmena 18 que parla de flexibilitat d'horaris o reducció horària per a persones amb fills menors ascendents o descendents i familiars de segon grau que requereixen atenció especial per raons de discapacitat, accident o malaltia, si mira bé a l'article Sra. Gili que esmeneu, en l'aparta 2 ja es parla d'aquest tema de forma més genèrica, que no hi hagi discriminació, etc.

Com ja vam comentar en comissió Sra. Gili, els empresaris són persones i com a persones i empresaris els interessa trobar punts d'acord amb els seus treballadors. I doncs si una persona necessita flexibilització horària per la seva situació familiar i l'estructura de l'empresa ho pot permetre, evidentment estem segurs que trobaran una entesa que satisfarà les dos parts.

Pel que fa la reserva d'esmena 29, que encomana al Govern la creació d'un pla d'acció destinat a lluitar contra la bretxa salarial, el nostre grup parlamentari prefereix el que diu el Projecte de Llei d'igualtat de tracte i no discriminació. Dit Projecte de Llei reconeix el dret a la igualtat retributiva per raó de sexe. I donem el dret que és més que un pla d'acció.

Creiem que és més eficaç tenir el dret al mateix salari per la mateixa feina que no pas un pla d'acció com he dit.

Finalment, pel que fa a les reserves d'esmena 30 i 34 que modifiquen la llei de la CASS per atorgar una prestació econòmica a les persones que han demanat un permís per tenir curar d'un fill menor de divuit anys per malaltia greu, a la llei hem creat el permís no retributiu en cas de malaltia molt greu o hospitalització de llarga durada d'un fill menor de divuit anys.

Aquest permís no existeix en l'actualitat i sabent que existeix aquesta situació dramàtica i que no estava coberta legalment, hem cregut adient crear-lo i definir-lo amb aquesta llei a fi de donar-li una cobertura legal que ara no existia.

Per acabar, el nostre grup parlamentari votarà en contra de les reserves d'esmena 14, 18, 29, 30 i 34.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per Govern, Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

M'adhereixo a les consideracions que acaba de fer la consellera Riberaygua. Com ella penso doncs que aquest codi o aquesta nova llei de relacions laborals suposarà un pas endavant més important des del punt de vista de la conciliació de la vida personal familiar i laboral. És veritat que s'han introduït permisos que fins ara no existien i això suposa un pas endavant. A més a més les opcions que s'han retingut finalment són opcions ponderades i equilibrades, tenint en compte tots els interessos en joc, no només els dels treballadors sinó també els dels empresaris.

I pel que fa a la qüestió de la bretxa salarial, penso doncs que, i ho ha dit també la consellera Riberaygua com el Projecte de Llei d'igualtat i de no discriminació, que esperem tots que pugui veure la llum aquesta legislatura, es contenen mesures efectives reals i que van molt més enllà de les esmenes que pretenia el Partit Socialdemòcrata en

aquesta llei, precisament per lluitar contra aquesta bretxa salarial. Penso que el projecte de llei on s'han de contenir i on té tot el sentit doncs que regulem el principi d'igualtat retributiva per raó de sexes, aquest projecte de llei d'igualtat pel qual tants de nosaltres apostem.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Sra. Riberaygua estem d'acord que evidentment a dins de la relació laboral, les dues parts poden pactar altres coses, però m'hi he referit reiteradament. Hi ha una part que té molt menys poder per a imposar el que voldria. És una certesa, crec que ningú pot dir el contrari i d'aquí l'interès de què les coses vagin regulades per llei. És a dir des del legislador és qui imposem, que tenim el mandat de dir el que pensem que han de ser les garanties mínimes, els drets mínims. I aquí anàvem. Certament es pot pactar a més però deixant-ho d'aquesta manera evidentment el treballador té molts més números que si a l'empresari l'interessa, se li apliqui el mínim de descans, i en aquest sentit només un sol dia.

Per tant era un tema d'oferir més garanties als treballadors.

En relació a la prestació, bé ja en vam parlar llavors, n'hem tornat a parlar ara, aquesta prestació per fills malalts, nosaltres pensem que això són casos puntuals, són casos que tampoc haurien de ser res de l'altre món, de poder pagar això i sempre des d'aquesta perspectiva solidària, que el que voldríem poder fer nosaltres perquè jo penso que ningú d'aquesta sala i segurament i ningú d'aquells que ens puguin estar escoltant, estarien contents de no poder acompanyar un infant malalt o hospitalitzat a Barcelona o a Tolosa o on sigui perquè no tenen mitjans econòmics, perquè s'han de quedar treballant i perquè no poden arribar a final de mes. Com que estic convençuda que tots voldríem això, tots el que som pares i mares ho veiem d'aquesta manera, per tant jo el que vull és que aquesta possibilitat estigui a disposició de tots els ciutadans d'Andorra.

En relació a la bretxa salarial, el tema de la bretxa salarial, miri, bé Sr. ministre nosaltres treballem ara moltes coses al mateix temps i malgrat jo aquesta llei sí que me l'he mirat, ara no puc entrar-hi en detall

però no em consta tampoc que ells proposin coses molt concretes relacionades amb la bretxa salarial, però bé, ja en parlarem. Però a mi em consta que vostè justament està iniciant, ha iniciat un grup de treball amb persones representants d'Acció Feminista en relació a fer una llei d'igualtat que no barregi tots els diferents col·lectius, sinó únicament indicada amb els problemes de discriminació que poden patir les dones.

Per tant, a mi em queda una mica el dubte de dir on ho regularà, què és el que farem? Jo crec que no feia cap mal posar-ho aquí dins, ho he dit abans. Crec que mereixia un estudi aprofundit i per tant lamento que no es prenguessin en consideració aquestes esmenes que vam fer en comissió i que hem reservat ara.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. Patrícia Riberaygua.

La Sra. Patrícia Riberaygua:

Gràcies Sr. síndic.

Només puntualitzar sobre el descans setmanal, jo crec que la majoria dels sectors que no tenen a veure amb l'hoteleria o el comerç del que sustenta el nostre país econòmicament, ja tenen dos dies de descans setmanal. Però hi ha sectors que no poden donar dos dies de descans setmanal i jo crec que així és la realitat i així ho hem vist i així ens ho han dit i per això seguim donat com a mínim un dia de descans setmanal.

Pel que deia la Sra. Gili sobre coses concretes sobre la bretxa salarial. Si em permeteu us llegiré l'article 12 del Projecte de llei d'igualtat de tracte i no discriminació, que diu: "Principi d'igualtat retributiva per raó de sexe.

1-El principi d'igualtat retributiva per raó de sexe implica l'obligació de pagar per la prestació d'un treball d'igual valor la mateixa retribució, qualsevol que sigui la naturalesa d'aquesta retribució sense que es pugui produir cap mena de discriminació per raó de sexe femení en cap dels elements o les condicions de la prestació esmentada.

2-Són d'igual valor les feines que exigeixen de les persones treballadores un conjunt comparable de coneixements professionals, de capacitat i d'esforços de responsabilitat i de càrrega física, mental i psicosocial".

Crec Sra. Gili que és molt concret.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només per completar el que ha dit la consellera Riberaygua. Crec que evidentment i ja tindrem ocasió de parlar-ne àmpliament quan tinguem el debat al tomb d'aquesta llei, però sí que penso que és important ressaltar que no només es defineix aquest principi d'igualtat retributiva per raó de sexe que acaba de detallar la consellera Riberaygua sinó que a més a més se'n deriven unes conseqüències molt concretes i molt exigents. És a dir, aquella persona que demostrí, bé, ja no tant que demostrí perquè com vostè sap també s'introdueix el principi d'inversió de càrrega de la prova, però en tot cas si es demostra, d'acord amb aquesta inversió de la càrrega de la prova que hi ha hagut una desigualtat retributiva per raó de sexe, la persona o la dona en aquest cas agreujada, pot reclamar la totalitat de la diferència salarial deixada de percebre com a conseqüència d'aquesta discriminació sense que hi hagi termini de prescripció.

Vostè sap doncs que els salaris tenen un termini de prescripció de tres anys en el Codi de relacions laborals. En aquest cas concret no hi hauria termini de prescripció. Per tant, no és cert que aquesta llei d'igualtat no suposa un pas endavant significatiu i que no contingui mesures molt efectives.

I efectivament com vostè diu, paral·lelament estem treballant no només amb Acció Feminista, també ho estem fent amb l'Associació de Dones d'Andorra i amb Stop Violències un projecte de llei d'igualtat efectiva entre homes i dones. És un compromís que vam assumir, és veritat que no podrà veure la llum aquesta legislatura, però paral·lelament a aquest projecte de llei d'igualtat que el que volíem doncs és fer una llei transversal que pogués donar resposta i cabuda a tots els col·lectius susceptibles de ser discriminats, no és menys cert que hi ha un col·lectiu, que de fet no és un col·lectiu perquè és la meitat de la població que requereix una resposta legislativa concreta a les situacions de desigualtat que pugui patir, en aquesta cas les dones. I és per aquest motiu que paral·lelament estem treballant aquest projecte de llei que espero que pugui ser una realitat la propera legislatura. En tot cas, si nosaltres governem, ho serà.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

És cert, és veritat he parlat d'Acció Feminista i he oblidat Stop Violències, l'ADA. Sí, sí té vostè tota la raó i és així.

A veure, ara ho hem estat mirant, amb el meu company Gerard ho hem estat buscant el que vostès han posat a la llei dues coses: una -i aquí m'afegeixo al que deia abans la consellera Sílvia Bonet-, és molt curiós que ja amb aquesta Llei estem modificant la Llei que avui encara no hem votat, això amb evidència al que ja ens hem queixat moltíssimes vegades que fem moltes coses però sembla ser que no les fem en paral·lel, a nivell de tempos és molt curiós, no? Tenir a tràmit parlamentari una modificació d'una llei que encara no està aprovada és molt dubtosa. A més a més el fet de què justament vostès modifiquin, dona prova clarament que nosaltres, la nostra proposta, també podia ser adequada vist que també feia referència a aquests aspectes dins de la Llei.

I després, en relació a l'articulat que vostès han posat... A veure, em sembla bé, les intencions estan molt bé, però jo penso que francament cal anar molt més enllà i d'aquí nosaltres ficàvem un pla d'acció perquè crec que si vostès parlen amb qualsevol patró, estic segura que cap ni un reconeixerà que està pagant menys a una dona que a un home únicament per aquesta raó de sexe, és a dir, això ho sabem perfectament que la teoria és molt maca... és a dir, ningú vol discriminar però, a l'hora de la veritat hi ha moltíssimes maneres, és a dir, sempre puc dir: "No, és que aquell va tenir una formació que és això el que tinc en compte" o que el diploma té un petit afegitó que fa que el pagui més... Aquesta és una realitat Sr. ministre i vostè ho sap.

Per tant, jo crec que temes com aquests són complexos, no es resolen únicament amb un article o dos dins d'una llei, cal aprofundir, cal rumiar, cal segurament canviar concepcions de la societat, potser cal incentivar... No ho sé! Reconec que nosaltres necessitem més temps per reflexionar-ho perquè evidentment no tenim els mitjans que vostès tenen però, jo crec que la nostra proposta de què hi hagués aquest pla d'acció impulsat pel Govern era més que encertada perquè amb això no ho resoldrem

i crec que cal anar molt més enllà i reitero el fet de què mal no li feia cap i no estava fora de lloc tampoc perquè vostès mateixos ens estan modificant la Llei de relacions laborals.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Potser abans no m'he explicat prou bé però a banda, evidentment, de la incorporació d'aquest principi i de les conseqüències econòmiques que se'n poden derivar, el Projecte de llei d'igualtat també estableix que s'han de portar a terme plans d'acció com els que vostè volia introduir o programes amb l'objectiu de lluitar contra la desigualtat entre homes i dones. Per tant, jo crec que en el fons estem completament d'acord, simplement jo crec que el raonament ha estat el de dir tenint en compte que això ja es regula amb detall a la Llei d'igualtat i que aquesta Llei d'igualtat segurament en un termini raonable d'un o dos mesos podrà entrar en vigor, doncs entenem que no tenia massa sentit reproduir el mateix en aquesta Llei de relacions laborals. Però en el fons estem d'acord. Jo crec que tots podem mostrar-nos d'acord en el fet de què efectivament existeix aquesta bretxa salarial, que molt sovint és una desigualtat molt subtil i difícil de demostrar i que, per tant, a banda evidentment de les mesures de caràcter sancionador cal fer accions de sensibilització per poder copsar la realitat d'aquesta bretxa i poder-la denunciar en cas de què existeixi.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Moltíssimes gràcies.

Nosaltres des de la nostra formació havíem mirat per la baixa per un fill hospitalitzat i resulta que a nivell jurídic és complicat, llavors potser hauríem de fer una reflexió. Però ara a final de legislatura és impossible, de cara a la pròxima legislatura per veure

com es podria ajudar a aquests pares que tenen fills hospitalitzats sobretot a fora.

És clar, havia fet una consulta i resulta que seria difícil posar en marxa una baixa, llavors s'hauria de trobar una fórmula.

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres votarem en contra per aquest motiu però sinó, a nivell ideològic, doncs evidentment que estem a favor d'ajudar a aquests pares que tenen els fills hospitalitzats.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions procediríem a la votació de les reserves d'esmena.

Recordo que estem parlant de la reserva d'esmena número 14 que es correspon a l'esmena número 121 de l'informe del Ponent, proposant modificar l'article 59.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Vots a favor 3, en contra 22 i abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la votació de la reserva d'esmena número 18 que es correspon a l'esmena 141 de l'informe del Ponent, proposant afegir un apartat 4 a l'article 67. S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 4, en contra 22.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la votació de la reserva d'esmena número 29 que es correspon a l'esmena número 246 de l'informe del Ponent, proposant afegir una disposició addicional tercera.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 19, 4 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 30 que es correspon a l'esmena número 264 de l'informe del Ponent, proposant addicionar una nova disposició final desena que modifica l'article 152 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 7, en contra 19.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem finalment, en aquest grup, a la reserva d'esmena número 34 que es correspon a l'esmena número 270 de l'informe del Ponent proposant addicionar una nova disposició final desena que afegeix un article 161bis de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre de la seguretat social.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 7, en contra 19.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem tot seguit, amb el setè grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili, consellera general del Grup Parlamentari Mixt. Serien la 16, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 134 de l'informe del Ponent, proposant modificar la lletra i) -llatina- de l'apartat 1 de l'article 65. La 17, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 138 de l'informe del Ponent proposant modificar la lletra h) de l'apartat 1 de l'article 66, i la número 28, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 221 de l'informe del Ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 109.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili. Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Les nostres esmenes, en aquest cas, tenien per objectiu dotar d'hores per treballar els representants sindicals sempre des de la perspectiva que el treball que fan, defensant els drets dels treballadors i representant-los front a les institucions i negociacions pels seus drets, recau també en benefici de les empreses i de la societat andorrana en tot el seu conjunt.

Així esmenàvem els articles que regulen els permisos retribuïts i no retribuïts que donen temps als delegats dels assalariats i dels membres dels comitès d'empresa, incloent-hi els mateixos drets pels representants sindicals. Treballar pel sindicat és una feina, senyors de DA!

En aquest debat ja hi aprofundirem més endavant però amb el refús de les nostres esmenes em sap greu veure la poca consideració donada a aquelles persones que donen o donaran el seu temps per un treball altruista com és el de treballar per un sindicat.

No fan feina per les seves empreses? No fan feina pel conjunt de l'Estat? No és important treballar pel benestar dels treballadors conciliant els interessos de tots?

Finalment, la reserva d'esmena 28 volia eliminar la limitació de dos mandats consecutius pels membres dels comitès d'empresa i dels delegats dels assalariats. La pregunta és: quin interès té aquesta limitació, senyors de DA? Posem limitació al representant dels treballadors quan tots els que estem asseguts en

aquesta Sala com a consellers generals o ministres no tenim cap limitació de mandats? Quina diferència hi ha? Algú me la pot explicar? És a dir, per què els representants dels treballadors han de veure els seus mandats limitats i nosaltres, que també som representants en aquest cas de ciutadans, no tenim cap limitació? M'agradaria que m'ho expliquessin.

Per tot això, per tot l'exposat demano el suport a les nostres reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels grups parlamentaris, Sra. Pallarés, pel Grup Liberal.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

En aquesta qüestió nosaltres seguirem el criteri que vam mantenir també en la comissió no donant suport amb aquestes referències.

Després, durant el debat de la Llei d'acció sindical i patronal tindrem més ocasió també de poder exposar el nostre criteri en relació a la simplificació del que es presentaria una via única o una doble via de representació sindical.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

També mantindré el meu vot que va ser d'abstenció en els tres casos, però la meva abstenció no anava tan en relació amb el que proposa justament la Sra. Gili, sinó més aviat en com es compatibilitzen els dies. La proposta era en dies naturals i jo havia fet una esmena proposant que aquests dies es comptessin com a dies laborables i això beneficiava molt el seu còmput als treballadors.

Per aquest motiu va ser la meva abstenció.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, comparteixo els plantejaments expressats per la Sra. Gili i en el meu cas donaré suport a aquestes reserves d'esmena.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per Unió Laurediana i Independents de La Massana, Sra. Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres no donarem suport a aquestes reserves d'esmena.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili, amb aquestes dues primeres reserves d'esmena que ens ha fet farem poc debat, no perquè no ho vulguem fer, perquè com vostè sap vindrà un debat posterior que és precisament aquestes reserves d'esmenes doncs, es deriven del fet de no haver acceptat finalment la doble representació a l'empresa i que, per tant, crec que a la següent llei tindrem temps suficient per parlar-ne.

I quant al que em deia del tema de la representativitat i el fet de què tingui una limitació de vuit anys, és cert, estem asseguts en aquest costat de la Sala, precisament, consellers generals no tenim limitació però sí que cada quatre anys ens hem de presentar a unes eleccions i ens han d'escollir en el cas dels representants dels assalariats. Entenem que hi ha un mandat que es pot prorrogar directament durant vuit anys i el fet de què hi hagi una limitació de mandat respon a un fet d'oxigenar aquest òrgan i de què també hi hagi més gent que vagi passant i que vagin, bé doncs, fent que aquest òrgan no s'enquisti i que sigui un òrgan realment amb funcionalitat dins de l'empresa, però és per un tema de mobilitat del personal.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Alguna altra intervenció per part dels senyors consellers...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, gràcies Sr. síndic.

A veure, molt ràpidament.

Sr. Bardina, podem compartir el fet de què pugui estar bé que hi hagi canvi en els llocs de representació, però això justament jo entenc que si aquests representants dels treballadors no estan complint el rol que s'espera d'ells, els mateixos treballadors els faran canviar, no? I malauradament si és a la inversa, si aquests estan fent una bona feina, si a dins de l'empresa no hi ha ningú més qualificat per la seva bona predisposició, per... no sé jo, per l'altruisme, per la facilitat de paraula, pel que sigui amb aquesta Llei estem tancant portes.

Ha sigut un debat que l'hem tingut reiteradament amb aquesta Llei i crec que amb les altres, és a dir, nosaltres no compartim que s'hagin de tancar portes. El fet de posar aquestes limitacions per llei, fan que aquestes coses siguin molt rígides i estem imposant unes limitacions que entenc que no aporten res, que no aportarien res perquè els mateixos treballadors ja ho aniran autoregulant i aquell que no convingui ja trobaran la manera de fer-lo marxar i que algú que sigui més positiu per aquesta feina agafi el relleu.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

No hi ha intervencions...

Tampoc per part del Govern...

Doncs, passàriem a la votació de les reserves d'esmena. La primera és la reserva d'esmena número 16 que es correspon a l'esmena número 134 de l'informe del Ponent, proposant modificar la lletra i) de l'apartat 1 de l'article 65.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 23, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem tot seguit a la reserva d'esmena número 17 que es correspon amb l'esmena número 138 de l'informe del Ponent, proposant modificar la lletra h) de l'apartat 1 de l'article 66.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 23, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

I finalment, pel que fa a aquest grup, passem a la votació de la reserva d'esmena número 28 que es correspon a l'esmena número 221 de l'informe del Ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 109.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 20, abstencions 4.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Seguin ara amb el vuitè i darrer grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals. Es tracta de la número 19, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 165 de l'informe del Ponent, proposant suprimir l'article 82; la número 20, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 166 de l'informe del Ponent, proposant modificar l'article 82, i la número 21, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena

número 172 de l'informe del Ponent, proposant modificar l'article 83.

Intervé per defensar les reserves d'esmena la Sra. Rosa Gili.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Efectivament ara tractarem les reserves d'esmena 19, 20 i 21.

Començaré recalcant una evidència que és el fet que vivim en un país en el qual el cost de la vida és molt car.

Ara mateix -ho deia abans també- tenim un greu problema amb l'accés a l'habitatge. Abans d'ahir el mateix Govern ens anunciava el cost de la vida a Andorra, un cost qüestionat per molts però, en tot cas, desfasat... -també ho he dit abans però ho reitero-, desfasat amb les pensions dels jubilats i els salaris i els salaris de molts dels nostres ciutadans.

També sabem que vivim en un país en el qual accedir a ajudes socials és molt restrictiu. Recordo el famós LECS (Llindar Econòmic de Cohesió Social) per accedir a les ajudes socials per aquells que no tenen més remei que demanar-les, en el qual s'escaneja els recursos de la persona necessitada, però també els de tota la seva família, vulnerant la seva dignitat i la intimitat de la persona i de tota la família en uns extrems que només ho sap el que s'hi troba.

Vivim en un país en el qual la prestació per desocupació voluntària, quan hi tens drets, és de curta durada, màxim 6 mesos, i molt condicionada, ja que també es veu sotmesa al LECS.

Vivim en un país en el qual les pensions de jubilació són més que insuficients per poder viure dignament.

Amb tot això, vull posar de relleu que és un país que no és gens fàcil per molta part de la societat, i per això ens sembla encara més greu que l'acomiadament de la feina es pugui fer de manera no causal. És pot fer sense que la persona hagi comés cap error, sense que hagi creat cap problema. La persona treballadora es pot trobar al carrer d'un dia per l'altre.

Per aquesta raó nosaltres vam proposar una esmena per eliminar aquest acomiadament no causal. Hauríem estat disposats a treballar millor les causes objectives a través de les quals es pot acomiadar un treballador, perquè, en cap cas, defensem cegament aquells que no volen treballar. Hauríem pogut treballar en profunditat si calia preveure casos d'acomiadament per empreses en patiment

econòmic. Podríem haver-ho fet! Però malauradament, en comissió legislativa es va espolsar en un segon la nostra proposta.

Com que ja ens coneixem de fa dies amb els que estan a la majoria, vam proposat a través de les nostres esmenes un pla B a aquesta proposta a través d'una altra esmena. I més concretament el que vam proposar va ser un escalament de les indemnitzacions d'acomiadament segons l'antiguitat a l'empresa. Qui pateix més quan perd la feina? Aquí i arreu sabem que una persona a partir dels 45 o dels 50 anys comença a veure les seves possibilitats de trobar una nova feina molt minvades, molt més reduïdes.

Per aquesta raó feiem una proposta que permetia protegir aquest sector de la població assalariada i evitar abocar gent d'una certa edat a la precarietat, a la misèria o a la beneficència social, perquè això està passant, senyors de DA, està passant!

Era una qüestió de justícia social per desincentivar els acomiadaments de persones de més edat. No era res escabellat, res exagerat, però tampoc no va merèixer consideració ni per la majoria ni per als altres grups. Probablement, si no s'hagués anat tan en presses -de nou aquí ho torno a dir- perquè aquesta reforma, com moltes altres arriben tard, hauríem pogut debatre més profundament propostes que encara que no provinguin de la majoria ni de Govern, també poden ser bones.

Així doncs, i per tot el que he exposat, demano ara el vot positiu a aquestes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obrim el torn d'intervencions dels grups parlamentaris.

Pel Grup Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem el nostre posicionament en la comissió en la qual no compartíem aquest plantejament del Grup Socialdemòcrata.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Quant a les reserves d'esmena, aquest matí he explicat àmpliament la meva opinió sobre l'acomiadament no causal, que també havia fet una reserva d'esmena en aquest mateix article perquè considero que l'acomiadament no causal precaritzava el mercat laboral, i posa en dificultats i impedeix que persones que treballen i que són bons treballadors no puguin tenir unes expectatives de futur. Per la qual cosa, en aquest cas seria el vot favorable.

Tot i que a les altres dos reserves d'esmena votaré que no perquè el plantejament que fa, va en un sentit diferent al que jo havia fet. Jo ja havia fet uns plantejaments i per aquest motiu votaré en contra d'aquestes altres dos.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per SDP, Sr. Víctor Naudi, dins del Grup Mixt.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Comparteixo els plantejaments exposats per la Sra. Gili. Jo crec que estem davant d'un dels punts més controvertits d'aquesta Llei. Amb aquesta reforma, doncs, s'abarateix l'acomiadament. Jo crec que s'ha volgut fer a la imatge del que succeeix al país veí del sud amb una diferència que allà hi ha unes compensacions, hi ha unes garanties per al subsidi d'atur, i aquí s'acaba precaritzant aquesta situació laboral, quan no tenim... sí que tenim la prestació per desocupació involuntària però no tenim un subsidi d'atur.

Jo crec que això ens pot abocar a una situació problemàtica en el sentit que al carrer avui dia la situació no és el que sembla, hi ha tot un seguit de petites empreses que ho passen malament i possiblement amb aquesta solució es pugui salvar a les empreses, però crearem un problema social al carrer. I jo crec que, a més a més, això va en contra de la dignitat del treballador, de la persona, perquè finalment, el que s'està fent és posar en mans de Govern de forma discrecional la distribució d'ajuts per aquelles persones que ho puguin passar malament.

En tot cas, jo donaré suport a aquestes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per Unió Laurediana-Independents de la Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres no compartim aquest plantejament i, per tant, votarem en contra.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Està clar, Sra. Gili, que en aquest punt tampoc arribarem a acord. Ja ho sap, i l'hem discutit, també n'hem parlat.

No arribarem a acord, perquè entenem, i això volia deixar-ho clar des de la intervenció de la Sra. Bonet al matí, perquè la Sra. Bonet, doncs, en la seva intervenció al matí ha parlat dues o tres vegades del tipus d'acomiadament i l'ha anomenat lliure, Sra. Bonet. No és un acomiadament lliure, i ho sap. L'acomiadament lliure és aquell que la persona arriba a treballar i l'empresari li diu... sap allò de les pel·lícules "agafi la caixeta, posi la foto i ja pot marxar cap a casa". Això és l'acomiadament lliure.

El no causal no! El no causal és que davant de circumstàncies que no estan escrites en el causal, l'empresari pot decidir acomiadar una persona sempre amb una indemnització. I aquella indemnització és la que assegura que la persona, com dèiem abans, no es quedi amb una mà al davant i una al darrera.

I és cert, Sra. Gili, que el seu plantejament implicava una nova gradació de pagament d'aquesta indemnització. Recordem que l'actual acomiadament no causal se situa en 25 dies per any treballat amb un màxim de 365 dies. I la seva proposta establia una forquilla que anava: aquells treballadors amb menys de 5 anys a l'empresa pagar fins a 27 dies amb un mínim d'una mensualitat, i aquells que portaven més de 20 anys a l'empresa 39 dies amb 27 mensualitats.

És clar, com deia el Sr. Víctor Naudi ara, quan les empreses petites passen dificultats i han de fer front a aquests tipus d'indemnitzacions, doncs, jo crec que ajudes no li'n fem gaire a aquest empresari. Per tant, ens mantindrem mantenint amb el nostre

acomiadament no causal, i també denotant que aquest acomiadament no causal que funciona perfectament a Andorra i que està legalment reconegut i que no hi ha cap problema, doncs, el que s'ha de vetllar és perquè realment les indemnitzacions que estan al darrera d'aquests acomiadaments siguin justes i que els assalariats els acabin cobrant.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Crec que el conseller Bardina ha explicat millor que ningú la diferència entre el que molt sovint incorrectament es diu acomiadament lliure i el que és l'acomiadament no causal. Crec que hi ha una diferència significativa entre un tipus d'acomiadament i un altre i a Andorra no hi ha, per tant, l'acomiadament lliure.

Però dit això, a mi sí que m'agradaria fer unes precisions a aquesta constatació catastrofista que ha fet la Sra. Rosa Gili de la realitat social del nostre país. Miri, Sra. Gili, jo penso que sempre ha reconegut que no hem assolit la perfecció, i sempre he reconegut que al nostre país hi ha persones que travessen dificultats econòmiques evidents.

Ara bé, dir que l'accés a les prestacions socials és gairebé una tasca ingent i impossible al nostre país quan només de prestacions no contributives ens gastem més de 10 milions d'euros l'any. A mi em sembla que això és donar una explicació de la realitat, com a mínim, tergiversada.

I ja que vostè ha fet referència al llinar econòmic de cohesió social, jo li recordo que aquest és el topall màxim de les ajudes que una persona pot percebre. Només li demano que intenti mirar una mica en dret comparat quants països -ja no li dic països de fora del nostre entorn- quants països del nostre entorn tenen establert per les prestacions no contributives un llinar econòmic de cohesió social equivalent al salari mínim, per tant 1.017 euros. Jo crec que només que faci aquest exercici s'adonarà que, evidentment, no hem de ser triomfalistes, però que la situació no és tan horrorosa com vostè ens l'ha volgut pintar avui.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels grups...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Començaré pel conseller Bardina.

Sí, és veritat, podria ser pitjor. Podria ser pitjor, podria ser un acomiadament lliure sense res. Sort! En un país -ho he dit abans-, amb la situació que hi ha i que no tenim subsidi d'atur contributiu, bé, que menys.

Ara bé, el que no em negarà vostè és que és una decisió que el patró la pren de manera unilateral. Per tant, juguem amb les paraules, diguin el que vulguin, però ell és ben lliure de prendre aquesta decisió, vist que la pot prendre de manera unilateral.

I de totes maneres, vostè abans em parlava de les petites empreses, Jo ja li he dit abans, nosaltres predisposició a negociar l'hem tingut sempre. De fet a les nostres esmenes jo crec que ens fem un fart de dir-ho. Són propostes i el que ens interessa és fer el millor possible pel país. I per tant, en podíem haver parlat! En podíem haver parlat, però vostès van optar per no fer-ho.

Referent a les paraules del Sr. ministre, miri, Sr. ministre, jo la situació del país, alguna la conec perquè justament li deia abans, degut a la professió que he estat molts anys he vist la realitat de moltes famílies. Al voltant meu tinc persones molt properes que també estan veient la realitat de moltes famílies, algunes no gaire lluny d'aquí, a un barri que tenim aquí a d'alt, i hi ha molta gent que està patint. A veure, jo evidentment, no tinc la certesa d'aquestes xifres, però els remeto als diferents informes que han anat sortint de Càritas, el mateix que vostès van presentar abans d'ahir, en el qual hi havia un percentatge de gent que sembla ser que patia molt amb les dades una mica poc actualitzades. Fa poc van circular imatges de persones remenant a les escombraries. Miri, no ho sé, jo pocs o molts, hi ha gent que ho està passant malament.

Vostè diu que es gasta molts diners amb ajudes. Miri, jo no sé si el fet que es gastin molt amb ajudes, vol forçosament dir que sigui social. Potser el que vol dir és que hi ha molta necessitat. Per tant, no sé fins a quin punt algú es pot posar la medalla en aquest sentit. És a dir, potser hi ha moltes ajudes perquè s'està vivint situacions difícils, no perquè vostès siguin especialment socials i empàtics a la situació d'algunes persones. I no vull tenir el monopoli social.

Abans que m'ho digui ja li dic jo. No crec que sigui una qüestió de monopoli, és una qüestió de realitat.

I després, vostè també em fa una comparació amb altres països. Jo crec que justament quan s'analitza una cosa, no es pot analitzar només una cosa aïllada, sinó que s'ha d'analitzar tot. I per tant, bé, els altres països, doncs, segurament l'habitatge no és tan car, bé a part a grans ciutats, l'habitatge no és tan car, l'alimentació potser no és tan cara, tenen prestacions d'atur, tenen moltes altres coses que, per tant, si comparem, comparem-ho tot, i comparem el real cost de la vida, el cost real de l'habitatge, els salaris, les pensions, i a partir d'aquí, bé, crec que potser sí que podem parlar amb coneixement per comparar la situació andorrana amb la d'altres països.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Una mica per al·lusions i perquè aquest matí no hem entrat massa en el debat aquest, però també m'hi volia afegir, perquè sí que és veritat que jo he tret el concepte de lliure perquè sí que d'una perspectiva teòrica no és lliure, però a la pràctica no deixa de tenir un component de llibertat a l'hora d'aquesta decisió. És a dir, podem tenir un treballador que fa 20 anys que treballa en una empresa, que cobreixi perfectament les seves responsabilitats, que sigui un treballador modèlic, però se'l pot fer fora sense cap altre tipus de causa. Se l'indemnitzarà? Sí. Però ja sabem que no tothom pot accedir a la prestació per desocupació. A més a més existeixen moltes dificultats per trobar un altre lloc de treball, sobretot quan parlem de persones majors de 50 anys, perquè, en definitiva, aquest acomiadament, aquest model d'acomiadament perjudica molt a les persones de més de 50 anys. És molt difícil això. I potser, perquè jo tinc un altre model. Jo penso que no vull un país on ens dediquem a donar prestacions socials. Potser el que vull és un país que tingui, doni llocs de treball, que faciliti el treball de qualitat i que faciliti un treball a més a més amb uns salaris que permetin a les persones cobrir les seves necessitats.

Probablement aquest és el camí que a mi m'agradaria. I per això no m'agrada aquest tipus d'acomiadament, i probablement tampoc m'agraden les indemnitzacions, i altres aspectes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels senyors consellers...

Govern desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili, jo estic completament d'acord amb vostè en el sentit que quan ho comparem o quan fem tasques comparatives, ho hem de comparar tot. Però llavors comparem-ho tot realment. No només agafem allò bo i allò dolent del que ens interessa de fora o d'Andorra.

Per exemple, quan parlem de la realitat dels altres països comparem quina pressió fiscal té, per exemple, un país com França o Espanya i quina pressió fiscal hi ha a Andorra. Perquè això també repercuteix en l'economia dels nostres ciutadans, i penso que també és un punt positiu a favor nostre.

Jo no he dit que es gastin molts o pocs diners. Jo el que he dit és que es gasten un determinat nombre de diners que com a mínim demostra que aquesta dificultat extrema que vostè ha volgut evidenciar, no existeix. I vostè sap perfectament que si es gasten més diners no és perquè hi hagi més precarietat social ara que fa 5 anys, si es gasten més diners és perquè entretant es va aprovar una Llei de serveis socials, malgrat vostès no hi van donar suport, que el que fa és donar més facilitats i crea moltes més tipologies d'ajuts econòmics ocasionals i això és el que també ha fet créixer la partida pressupostària destinada a les prestacions no contributives.

I com que vostè parlava, doncs, de la necessitat de parlar o de definir la situació amb objectivitat, i s'ha referit precisament a aquest informe de Càritas, jo li recordaré que l'últim informe de Càritas evidencia que, efectivament, hi ha tensions en el mercat de l'habitatge de lloguer, però que el nombre de persones que acudeixen a Càritas en situació de precarietat social s'ha reduït substancialment com a conseqüència de la millora de la situació econòmica.

I de la mateixa manera, pel que fa a l'informe sobre el cost real de la vida que vam presentar l'altre dia, crec que hi ha una dada que és important que és, quin és el percentatge de persones que estan en situació de precarietat econòmica severa al nostre país. Ja sé que quan vostès les coses són positives ho volen desacreditar. Però aquest informe, el que ve a dir, és que estem en un percentatge del 2,4% de la població que es troba en aquesta situació. I

evidentment, mentre hi hagi un 0,01%, haurem de fer tot el necessari perquè aquesta precarietat econòmica severa deixi d'existir. Però en tot cas, aquest percentatge ens situa a nivells molt inferiors als d'Espanya, als de França i ens situa a nivells similars als de països com Holanda.

Per tant, jo lluny de defugir la realitat, lluny de dir que tot va perfecte i que no hi ha gent en situació de dificultat, perquè sempre reconeixeré que això és així, i que hem de treballar perquè no sigui així. També m'agradaria que per part seva hi hagués, com a mínim, un exercici d'objectivitat i de reconeixement d'algunes coses que també fem bé.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

A veure, Sr. ministre, vostè segurament obvia de dir una cosa que també la sabem tots, que estem en un país en el qual, vista la poca predisposició que hi ha a vegades a ajudar a qui ho està passant malament, moltíssima de la gent marxa, han de marxar. I per tant, aquesta també és una de les explicacions, és a dir, vista la situació no queda una altra a la gent de buscar-se la vida en un altre lloc, perquè juguem amb el fet aquest que molts dels nostres treballadors són de fora i, per tant, ja ens està bé que marxin. El que passa és que els darrers anys també sabem que ciutadans andorrans marxen. Per tant, bé, jo tan de bo les coses estiguessin bé, però és que quan trepitges una mica la realitat, a mi no és el que m'arriba.

Abans vostè em deia que als altres països hi ha una altra pressió fiscal. Jo ja hi estic d'acord. És que s'ha de mirar tot. Però segurament, a tots aquells llocs on la pressió fiscal és més important, també, en general, els sous, també són més importants, i a més a més, una pressió fiscal més important sol revertir en drets als ciutadans. Per tant, a veure, que hi hagi més pressió fiscal no vol dir que la gent visqui pitjor, perquè justament, sovint els hi reverteix.

En relació a la Llei de serveis socials i socio-sanitaris que es va votar en la darrera legislatura, ens consta que és més aviat una Llei que va recollir totes aquestes ajudes que estaven unificades en un sol text. Es va fer això. Es van agafar prestacions que es pagaven des de la CASS i ara les paga des del Govern, que segurament també explica aquest augment amb la despesa social.

I no la vam votar, és cert, no la vam votar perquè aquest LECS, aquest llinar econòmic de cohesió social ens va semblar inacceptable i ens ho continua semblant. És a dir, jo crec que vostè evidentment intenta posar en valor el que ha fet, però jo crec que no ens convencerà en aquest sentit, és a dir als fets em remeto.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algún altre conseller desitja intervenir...

El Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

No intento convèncer-la Sra. Gili perquè tinc clar que això no és possible. Simplement doncs a mi el que no m'acaba d'agradar és que digui coses que no són certes. L'única prestació no contributiva que pagava la CASS i que ara paga Govern és la prestació familiar per fill a càrrec. Que sigui dit de passada, des de la llei de serveis socials es paga a partir del primer fill, abans era a partir del segon fill i impacta en un percentatge inferior al 8% de la totalitat d'aquests 10 milions d'euros dels quals jo li he parlat.

Per tant, ja sé que vostè no serà capaç de reconèixer cap virtut d'aquesta llei de serveis socials ni cap virtut de la política social que nosaltres hem portat a terme en els últims vuit anys, però als fets em remeto.

I des d'aquest punt de vista jo lamento que per vostès doncs com pitjor, millor. Vostès han de donar una imatge de què la realitat del nostre país és absolutament catastròfica perquè els hi dona la sensació que d'aquesta manera doncs el seu projecte polític queda més justificat.

Jo crec que nosaltres el que intentem és el contrari, tampoc no donar una visió triomfalista de les coses, però com a mínim doncs exposar una situació la més objectiva possible. Parlant de les coses que no es fan prou bé o que s'han de millorar, que n'hi ha i que ho he reconegut sempre, però també dient clar i fort les coses que s'han fet bé perquè penso que també hi ha coses que s'han fet bé.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Gerard Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, només per precisar.

Vostè diu que per a nosaltres com pitjor, millor. Jo crec que no és el cas, però per tornar al debat que sempre tenim en relació a aquesta famosa llei de serveis socials i sociosanitaris, nosaltres el que sempre hem dit és que aquesta llei el que va fer és treure allò que era un dret fins aleshores per convertir-ho amb una prestació.

I escolti, fa quatre dies comentàvem l'informe del Raonador del Ciutadà i va sortir aquest tema. Va dir que havia fet la proposta de demanar una tretzena paga pels jubilats perquè precisament des del canvi de la llei de la seguretat social i de la llei de prestacions socials i sociosanitaris, s'havia tret allò que era un dret per convertir-ho amb una prestació. I per tant, aquí és on està la gran diferència. S'ha tret un dret a la gent i s'ha passat a fer caritat, i aquesta és la crítica que sempre fem en aquesta llei.

Jo sé que a vostès no els hi pot agradar però tampoc ens agrada a nosaltres la seva posició. Però hem d'entendre que aquesta és la realitat.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí gràcies Sr. síndic.

Sr. Alís, digui'm quin dret va treure la llei de serveis socials o quin dret la llei de serveis socials va treure que ara es paga via caritat? Digui-m'ho si us plau. Si em pot respondre la pregunta.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

En fi, no sé si el Sr. conseller vol respondre a una pregunta del Sr. ministre...

Alguna intervenció per part dels Srs. consellers...

Sr. Gerard Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Gràcies.

Bé, ja li he dit, la prestació aquesta de solidaritat a la gent gran, que abans per la via de la legislació de la CASS era un dret que reconeixia i automàticament

es podia tenir quan no s'arribava al llindar del salari mínim de compensar la pensió. Ara per fer això cal recórrer a serveis socials i demanar una ajuda amb tota l'exposició de la situació personal que això comporta i que insisteixo, fa quatre dies que el Raonador del Ciutadà en la presentació de l'informe posava de manifest que suposa una càrrega per la gent que consideren que havent treballat durant 40 anys, tenen dret a tenir una pensió digna. Aquesta és la gran diferència.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

Lamento dir-li que el que ha dit no és cert. Les pensions de jubilació contributives es van mantenir intactes a la llei de seguretat social, i la pensió de solidaritat de la gent gran que va recollir la llei de serveis socials, amb anterioritat es regulava en un reglament de Govern, i per tant, es va elevar a rang legal i mai ha tingut altra consideració que la de prestació no contributiva. Per tant doncs, crec que hauríem de ser una mica més ajustats a l'hora de fer segons quines afirmacions.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions en aquest aspecte, procediríem a la votació de les reserves d'esmena.

Estem parlant en primer lloc de la reserva d'esmena número 19 que es correspon a l'esmena número 165 de l'informe del ponent, proposant suprimir l'article 82.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

Vots a favor 4, en contra 23.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem tot seguit a la reserva d'esmena número 20 que es correspon a l'esmena número 166 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 82.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 24, abstencions cap.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

I passem finalment a la reserva d'esmena número 21 que es correspon a l'esmena número 172 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 83.

Obrim un termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 24.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

A continuació seguim amb el grup de vots particulars presentats per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals.

El primer vot particular és un vot particular demanant que es retorni al text original de la proposició de llei modificat per l'aprovació de l'esmena 235 de l'informe del ponent, corresponent al Grup Liberal.

El segon vot particular és el que demana que es retorni al text original de la proposició de llei modificat per l'aprovació de l'esmena 236 de l'informe del ponent. Una esmena del Grup d'Unió Laurediana - Independents de la Massana.

I el tercer vot particular demanaria que es retorni al text original de la proposició de llei modificat per l'aprovació de l'esmena 240 de l'informe del ponent. Era una esmena del Grup Liberal.

Intervé per defensar els vots particulars, la Sra. Rosa Gili.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Aquí agruparé la defensa dels tres vots particulars que tenen per objectiu revocar les votacions que es van fer en comissió legislativa a fi de retornar al text original de la proposició de llei.

Aquest tema el tractarem àmpliament en el debat de la proposició de llei d'acció sindical i patronal. Tanmateix hem considerat convenient presentar aquests vots particulars perquè no podem compartir que s'eliminin els delegats sindicals de la negociació dels acords i convenis col·lectius d'empresa.

No podem compartir que se'ls hi negui la capacitat jurídica per negociar i obligar-se mitjançant un acord o conveni col·lectiu.

I finalment, tampoc podem compartir l'eliminació de les seccions sindicals de les empreses de més de 50 assalariats.

No entenem aquest canvi de rumb dels demòcrates que buiden de sentit una gran part de la feina que correspon arreu, aquí i arreu, als representants sindicals.

Els exclouen de les negociacions de primer nivell, d'aquells que afecten més directament, més a prop dels treballadors. Ni s'entén ni ho compartim, i per aquesta raó, avui demanem el vot positiu als nostres tres vots particulars.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels grups parlamentaris, pel Grup Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres vam ser favorables de trobar una forma més senzilla a l'hora d'elaborar la representació dels treballadors dins del si de l'empresa i també un paper dels sindicats molt més concret.

Per tant, tot i que després podem parlar més àmpliament amb l'altre text legal, nosaltres votarem

igual que vam fer en la comissió i mantindrem el text tal i com ha sortit de la comissió i votarem en contra dels tres vots particulars que s'han presentat.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Una mica en la mateixa línia, es va arribar a una transacció per intentar simplificar tot aquest procediment, per la qual cosa, com vaig acceptar la transacció votaré en contra dels tres vots particulars.

Gràcies

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP, dins del Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

En quant als vots particulars, el meu pronunciament serà d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per Unió Laurediana - Independents de la Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres no compartim aquest plantejament. Pensem que una sola via, un únic canal de representació sindical doncs seria més adient per Andorra. Recordo que no tenim un marc legislatiu sindical, no tenim cultura sindical i per tant, per fer sindicats forts i representatius i interlocutors de les empreses, doncs s'ha d'anar pas per pas i millor simplificar-ho que no pas tenir un sistema complex.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina, teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

En aquest cas al tractar-se de tres vots particulars que demanen de tornar el text a la redacció inicial i saber que la discussió d'aquests punts doncs vindrà amb la propera llei, simplement dir que ens mantindrem amb els vots que vam expressar en la comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, hi ha intervenció...

No hi ha intervenció...

Algun altre conseller desitja intervenir...

Bé, si no hi ha més intervencions, passariem tot seguit a la votació dels tres vots particulars, votant sí al vot particular o votant no i deixant aleshores el text tal i com ha sortit de la comissió.

Anem pel vot particular número 1, demanant que es retorni el text original de la proposició de llei, modificat per l'aprovació de l'esmena 235 de l'informe del ponent corresponent al Grup Liberal.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 24, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimat el vot particular i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Passem al segon vot particular demanant que es retorni al text original de la proposició de llei, modificat per l'aprovació de l'esmena 236 de l'informe del ponent. Era una esmena del grup Unió Laurediana - Independents de la Massana, dins del Grup Mixt.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí gràcies.

A favor 2, en contra 24, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimat el vot particular.

Finalment, vot particular número 3, demanant que es retorni al text original de la proposició de llei modificat per l'aprovació de l'esmena 240 de l'informe del ponent, que era provinent aquesta modificació del Grup Liberal.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 24, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimat el vot particular i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Acabat el debat i votació de les reserves d'esmena i vots particulars, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Grup Parlamentari Liberal, des de la tribuna, Sra. Judith Pallarés, teniu la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, després de tot el debat de tot el dia, és evident que estem discutint la llei de relacions laborals així com també després a posteriori la d'acció sindical i patronal, tota una reforma i unes modificacions importants i necessàries.

De fet ja fa més d'un any que el Grup Demòcrata va entrar a tràmit aquestes lleis i hem pogut treballar molt densament dins de les comissions.

Totes tres lleis formen part d'una revisió global d'aquestes relacions, unes relacions que com podem entendre són dinàmiques i molt canviants que evolucionen amb les persones, també amb les societats que les formen i amb les empreses que també es transformen segons l'estructura econòmica.

Establir normes laborals clares que ajudin a garantir els drets de totes les parts i que donin resposta ràpida als abusos quan existeixen, són imprescindibles en tot Estat de dret. I de fet és la nostra obligació poder cobrir aquesta qüestió.

Tot i així treballar per obtenir una norma que sigui moderna, fàcil i entenedora i que aportï tot el necessari no és fàcil. D'aquí que aquests tres textos com hem comentat han estat molt debatuts i també molt discutits i negociats i transaccionats en el si de la comissió durant el llarg d'aquest últim any.

La que més hem debatut sense cap dubte ha estat aquesta, la Llei de relacions laborals que de fet és el nucli d'aquesta adaptació i que ara passem a considerar.

Des del primer moment nosaltres els liberals igual que també els altres grups, ens consta, vam intentar reunir-nos amb els representants tant empresarials com sindicals per conèixer les seves opinions. Hem rebut informes de molts tipus en el seu moment, en el qual vam poder discutir en el nostre cas també dins del nostre partit per poder elaborar les propostes que després vam portar a la comissió.

Té raó en el debat la Sra. Gili, més d'un cop. És veritat que ens falten interlocutors, per part de sectors laborals sobretot i que això fa que a vegades algunes de les aportacions al no ser un sector plenament organitzat, doncs podria ser que no estiguessin ben contemplades.

Però també és cert que aquesta llei i aquests textos fan el gran esforç d'intentar que sobretot sigui la part que més es potenciï, aconseguir que arribin a tenir prou representants dins de les empreses els treballadors, i així arribar a acords i posicionaments de forma més clara.

El text ha estat altament treballat com comentava i com ja hem vist al llarg del dia. I també negociar, de fet vull agrair la predisposició de tota la comissió que ha estat oberta al debat i a la discussió en tot moment, però especialment també al Sr. Bardina, a la Sra. Martisella que han estat disposats en tot moment a trobar una opció a les propostes presentades per tots els grups, i que tot i no sent finalment acceptades en molts dels casos, sempre van ser capaços de portar un criteri o una justificació en aquesta qüestió.

La Llei de relacions laborals que avui votarem, té la voluntat de flexibilitzar moltíssimes qüestions. Jo exposaré breument algunes de les nostres aportacions en aquest text final. Per exemple ofereix una varietat de contractes molt amplis, que tot i que inicialment consideràvem que eren molts, també he pogut entendre que ajudaran a que cada persona,

treballador i empresari pugui triar el model que més els convingui.

Amb les esmenes també hem pogut incloure una modalitat de teletreball, un format cada cop més utilitzat sobretot per moltes dones i que també hem aconseguit regular.

Estem segurs que afavorirà en molts casos el desenvolupament de les tasques laborals d'una forma més còmoda i que ajudarà a molts aspectes en la conciliació de la vida familiar i laboral allà on sigui necessari.

Hem aconseguit reforçar de fet el text, no per part nostra sinó en general. Tots hem aconseguit reforçar la idea de què tot acord sigui per escrit i sempre d'acord mutu entre les dues parts, i no imposat per cap d'elles.

S'ha millorat el text amb algunes aportacions com deixar fora d'aquesta norma els contractes en pràctiques formatives no remunerades per tal de facilitar la formació laboral de molts joves, principal estudiants.

Es clarifica i adapta la contractació dels menors. Hem pogut parlar abans però també a la normativa de la Carta Social Europea molts casos sent molt estrictes i molt limitades, i tot el debat que hem pogut tenir abans, sincerament penso que tal i com ha quedat el text difícilment aconseguirem contractar menors amb les dificultats que generaran algunes qüestions, i per la burocràcia que això suposarà. Però sense cap dubte ells estaran protegits i s'haurà d'informar en tot cas de la seva contractació.

S'ha millorat el redactat de la successió de contractes per tal de regularitzar situacions abusives d'altres i baixes contínues durant anys i donar garanties als treballadors que es trobaven en aquesta situació sovint irregular i que es repetia de forma anual.

S'ha pogut establir també els contractes per exemple per cessions de treball. També va ser una qüestió que vam debatre i que ajudarà a estabilitzar situacions de vegades absurdes amb algunes contractacions puntuals de serveis específics com per exemple les contractacions d'hostesses per alguns serveis o d'altre personal i sense entrar en contradicció amb la Llei de la CASS.

Hem apostat els Liberals, molt, per incentivar en la formació en el si de les empreses com una eina important en un món cada cop més tecnològic on es necessita poder adaptar el personal per garantir la seva vida laboral dins de la mateixa empresa, la formació és molt important i s'ha pogut reforçar a base d'algunes esmenes que també, és cert que hem discutit molt l'ampliació de la baixa de maternitat i paternitat, la relació de setze a vint setmanes és

sense cap dubte positiva, tot i així nosaltres pensàvem que un cop iniciada la reforma hagués estat important allargar-ho fins als sis mesos.

La viabilitat econòmica dels recursos de la CASS era el tema en si en aquesta discussió però nosaltres entenem que finalment serà el Govern qui haurà d'acabar proveint aquest allargament fins a les vint setmanes i, per tant, podíem discutir algunes de les propostes que per exemple s'han comentat aquest matí que va fer la Sra. Bonet o la Sra. Sílvia... Perdó la Sra. Sílvia Bonet o la Sra. Gili per tal d'intentar allargar fins als vint-i-sis mesos d'una forma progressiva al llarg del temps... Bé jo... no descartem que en un futur això es pugui tornar a plantejar i esperem que tard o d'hora, més aviat d'hora, puguem arribar als sis mesos de baixa per maternitat.

S'ha parlat molt del llenguatge inclusiu i de la qüestió de la igualtat. En aquesta qüestió s'ha millorat la llei en algunes definicions com l'equiparació de drets de maternitat i paternitat amb la parella legal reconeguda donant cabuda a totes les formes d'estructura familiar actual.

Com també va plantejar DA incorpora millores en relació a la inserció laboral de les persones amb discapacitat complint amb el Conveni de Nacions Unides i obrint les portes a aquells que més ho necessiten.

Tot i així s'ha preferit deixar per la futura Llei d'igualtat algunes esmenes plantejades vinculades a la no-discriminació salarial entre homes i dones que, de fet, van plantejar des de diferents grups. Ja hem parlat d'això, haguéssim preferit que aquesta qüestió tan essencial quedés regulada ja en aquest text dins d'aquesta norma però no ha estat així i hauré de procedir a una reforma a través de la Llei d'igualtat, d'aquest text.

En canvi, sí s'ha acceptat un canvi de plantejament de les relacions entre l'empresa quan parlàvem dels comitès d'empresa i els sindicats, que originalment el Grup Demòcrata va plantejar i que al nostre criteri ha estat encertat i de fet molt més realista, perquè com també expressava la Sra. Gili hauré de discutir més endavant, i ho vam fer en el moment de la presa en consideració de les tres lleis, tenim una manca de cultura sindical al país que dificulta molt poder tenir prou representants des de les empreses i també vinculats als sindicats i, per tant, si el que volem és promocionar canals d'interlocució vàlids entre empreses i treballadors hauré de treballar des de les bases i començar des d'un principi.

Els Lliberals entenen que la Llei laboral és un principi amb uns certs mínims que s'hauran de respectar en tots els casos però afortunadament potencia molt també el fet d'arribar a acords mutus,

per tant, tots aquells es poden ampliar mitjançant els convenis col·lectius. Per fer-ho és necessari que les empreses disposin dels seus representants. Aquests plantejaments que ja feia la Llei del 2008 no van tenir èxit i, per tant, considerem que voler desenvolupar un sistema de doble representació encara ho complicaria més vist que no va funcionar en el seu inici. De fet, nosaltres vam revisar diferents models, models de via única, com per exemple el de Luxemburg i vam pensar que potser era molt més adient que no pas el model que té l'Estat espanyol o francès que disposa d'una tradició sindical molt potent que nosaltres no tenim i també d'una estructura empresarial molt més gran que tampoc tenim.

Hem de treballar, per tant, per incentivar que totes les empreses tinguin acords propis adaptats a les seves necessitats i a la voluntat sempre de totes les parts. Pensem que les modificacions al text donaran una resposta més senzilla i àgil a les necessitats de les empreses i dels treballadors, i per aquesta raó nosaltres donarem suport a la Llei de relacions laborals tal i com ha estat sorgida del treball en la comissió.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Avui es sotmet a la presa en consideració la Proposició de llei qualificada de relacions laborals.

Hem pogut observar que existeixen models diferents sobre com entenem les relacions laborals. En la presa en consideració vaig expressar certes preocupacions i he de dir que moltes d'elles encara es mantenen en el text final.

Els drets laborals han estat el resultat d'un gran procés econòmic i social sobretot en l'últim segle i van amb l'objectiu d'assegurar la lluita contra la pobresa i l'exclusió social, augmentar la protecció dels col·lectius més vulnerables i eliminar la disminució de les proteccions socials.

La mateixa Unió Europea, a través del Pilar Europeu dels Drets Socials, actua per donar als ciutadans uns drets socials nous i més efectius amb una sèrie de principis entre els quals hi ha la igualtat d'oportunitats i d'accés al mercat de treball, unes condicions de treball justes i la protecció i inclusió social, i concretament el seu capítol segon s'ha

dedicat a promoure unes condicions de treball justes a través del treball segur i adaptable, fomentar els contractes indefinits, el treball de qualitat, la protecció en cas d'acomiadament, i d'una indemnització adequada en cas de no justificat.

Tots els estudis demostren que la qualitat en el treball es tradueix en millores en la productivitat, i tinc dubtes de si algunes d'aquestes modificacions aniran en aquest sentit, o com he dit anteriorment, generarem una disconformitat per part dels ciutadans. Anem dient que hi ha una millora econòmica i aquesta millora econòmica no ha estat fruit de cap reforma laboral.

Es manté un llistat innumerable de contractes alguns d'ells que no comparteixo i no es fa un pas decidit per afavorir els contractes indefinits. Jo entenc les reformes com un treball per construir i conquerir drets i no per perdre el que ha costat molt d'aconseguir. Aquest tema és un dels punts claus negatius de la reforma ja que s'introdueix sense un diàleg social necessari que l'avalii.

Sabem perfectament que amb aquesta modificació no podrem aixecar certes reserves a la Carta Social Europea, per exemple l'article 24 que no està adoptat per Andorra i és l'article que parla de la protecció en l'acomiadament.

Penso... -i ja acabo amb els punts negatius d'aquesta reforma-, es promocionarà la precarietat i la temporalitat laboral i sincerament no ho accepto.

M'he esforçat a través de les 96 esmenes a modificar molts d'aquests articles per millorar les condicions dels treballadors i treballadores per lluitar contra aquesta precarietat i al favor dels treballs de qualitat, i per incloure el dret a la igualtat de condicions. Hi ha millores? Sí. Les valoro? També. Les agraeixo? També. Però penso que no són suficients per donar suport a la Llei.

Per aquest motiu el meu vot serà negatiu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt per SDP, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

El meu vot no serà favorable a la Proposició de llei qualificada de relacions laborals i ja avanço que tampoc ho serà a la Llei d'acció sindical i patronal i a la de mesures de conflicte col·lectiu.

El Codi de relacions laborals vigent fins la data d'avui necessitava una reforma en profunditat, tots ho convindrem, i calia actualitzar una sèrie de d'aspectes en acord amb els temps actuals, però finalment que avui s'acabarà votant dista molt de ser la que ens hauria agradat als progressistes.

Una vegada més el Projecte de llei s'ha inspirat en la normativa espanyola, i fins i tot es reiteren en algun cas els errors o anomalies detectades al país veí.

El text adoptat finalment ha acabat sent molt controvertit, ho acabem de veure avui mateix en la votació de les reserves d'esmena presentades.

El Projecte de llei que avui es porta a votació acaba abaratint l'acomiadament, i pot incórrer a agreujar una situació de la classe treballadora menys afavorida que actualment viu en una situació límit. Ho veiem dia rere dia amb la pèrdua del poder adquisitiu de les famílies, ocasionat entre altres per les congelacions salarials i l'augment real del cost de la vida molt per damunt de les dades que ens avançava el Govern ja de per si preocupants.

El Projecte de llei és un cop més de tascó que pot acabar agreujant la bretxa social entre les dues Andorres, la que cada dia viu millor i la que cada dia pateix mes per arribar a la fi del mes.

Un projecte de llei que no pas més lluny que ahir tenia el rebuig de la Unió sindical però també el rebuig de la patronal, no pot ser bo de cap de les maneres.

Com ja he avançat, el meu vot no serà favorable al Projecte de llei presentat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, pels consellers del PS, Sra. Rosa Gili, teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Certament aquesta Llei comportarà alguna millora com per exemple l'excedència per l'exercici d'un càrrec públic o polític que ha estat acceptada en comissió a proposta dels socialdemòcrates. És una bona notícia ja que a partir d'ara els treballadors del sector privat podran optar a ocupar els escons d'aquesta sala sense perdre la feina. Ens felicitem! Que representants dels assalariats del sector privat puguin implicar-se en institucions com el Consell General és certament un avenç democràtic.

Estem contents també que s'hagi recollit en l'articulat el contracte de teletreball que és corrent

en països avantguardistes i moderns. Pot suposar una millora per la conciliació familiar afegint flexibilitat. Pot ser interessant per les empreses que veuran les seves despeses reduïdes per treballadors que no necessiten espai físic, i també en molts indrets és positiu i per què no, també aquí a Andorra? Perquè redueix els desplaçaments reduint les despeses de transport dels treballadors, reduint el trànsit i, per tant millorant el medi ambient. Veurem si s'implanta al país però, en tot cas, ara és una nova possibilitat regulada.

També l'augment de les baixes de maternitat i de paternitat és una bona mesura per les famílies malgrat que si ens haguessin escoltat ho hauríem pogut millorar.

Ara bé, a aquestes alçades del debat ningú deu tenir massa dubtes del que pensem del text que d'aquí poc votarem. Una llei que encara no ha entrat en vigor i que ja representa un problema, no només per la part de treballadors per la qual ja portem una estona explicant les afectacions sinó que pel que sembla també ara suposa un problema per la part patronal.

Senyors de DA, vostès porten mesos dient-nos que aquesta Llei ha estat consensuada. Amb la part assalariada ja sabem que no massa, però sembla ser que amb la part patronal tampoc es van entendre massa bé, i evidentment em refereixo a la nota de premsa que va trametre ahir la Confederació Empresarial Andorrana advertint de la posada en vigor inadequada d'aquesta Llei.

A més, ja els vam dir en el debat de la presa en consideració d'aquestes tres lleis laborals que no s'hauria d'haver fet mai aquesta modificació sense haver organitzat abans la part sindical. No ha sigut una llei que hagi escoltat totes les parts de la relació laboral ja que una d'elles no està ni organitzada ni té recursos, per tant és una part sense veu ni vot. És una llei que arriba tard, que avança descompensada ja que només representa, o sembla representar, la voluntat d'una part, l'altra part sent silenciada. Una llei que augmenta la precarietat laboral en un país en què no hi ha prestació d'atur contributiva i amb unes ajudes socials limitades.

I la pregunta que els hi faria ara és: digui'ns, si us plau, per quina raó encara no ens hem adherit a l'Organització Internacional del Treball (OIT)? Per quina raó no ens hem subscrit encara el pacte dels drets econòmics, socials i culturals de les Nacions Unides tal com el Sr. cap de Govern va prometre al Sr. Ban Ki-moon al 2013? Estaria bé que algú ens ho expliqués.

La nostra opinió és que algunes persones ben posicionades en càrrecs governamentals saben

perfectament que no compliríem els requisits que es demanen.

Així doncs, per tot l'exposat anuncio ara el vot negatiu dels consellers socialdemòcrates a la Llei de relacions laborals.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sra. Carine Montaner, teniu la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Avui es sotmet a votació la Proposició de llei qualificada de relacions laborals presentada pel Grup Demòcrata.

En primer lloc volia dir que aquesta Proposició va ser objecte de debats, debats apassionats, debats molt enriquidors on tothom va expressar la seva opinió, i volia agrair a la majoria que per la seva predisposició i que van acceptar debatre esmena per esmena. Debat que va permetre millorar el text de manera molt satisfactòria al nostre entendre.

Aquesta Llei és el fruit d'un treball intens a la Comissió Legislativa d'Afers Socials i puc dir que vam debatre amb justament cada punt donant exemples concrets i tothom va donar la seva opinió, i penso que això hauria de ser sempre així en cada comissió.

Al nostre parer s'ha trobat un equilibri entre els drets i deures dels treballadors, i els drets i deures dels empresaris.

Les empreses són el pulmó de l'economia andorrana i els treballadors són el pulmó de les empreses i, per tant, no podem dir un contra els altres, no... no, són uns amb els altres perquè els treballadors no són res sense les empreses i les empreses no són res sense els treballadors i per tant s'ha de mirar per tothom. Era primordial, doncs, trobar aquest equilibri. Al nostre entendre s'ha trobat i és per aquest motiu que es votarà a favor.

Volíem destacar alguns punts positius de la Llei, els meus companys ho han dit, és a dir s'allarga la baixa de maternitat: de setze setmanes passem a vint setmanes, cosa positiva; hi ha més permisos retribuïts pels treballadors, hi ha quatre dies pel pare, després el part de la seva dona, hi ha diferents contractes que s'adaptin i donen resposta a la realitat del mercat laboral i també que dona resposta als canvis demogràfics actuals.

Penso, per exemple, en el contracte de relleu, en el contracte de continuïtat laboral que permet a una persona jubilada de tenir una nova relació laboral amb l'empresa i que li permet cobrar la pensió, i això independentment del nivell de sou, i percebre també el salari de l'empresa, i trobem que és molt positiu que això dona més poder adquisitiu per la gent gran.

Després un altre punt positiu són les hores extres. Simplifiquem les hores extres amb una categoria, el 40% (es paga amb un increment del 40% respecte al preu base per hora), abans hi havia tres categories i es computava per setmana (les quatre primeres amb un increment de 25, les quatre següents amb un increment del 50% i les últimes amb un increment del 75%). Doncs, segons mirem les coses doncs, els treballadors les quatre primeres, el còmput de les quatre primeres doncs, guanya més. Doncs, depèn on situem el treballador guanya o perd, però no s'ha de dir que el treballador perd perquè depèn del cas. I tenir una única categoria penso que és positiu i facilita el càlcul de les empreses, i penso que el treballador tampoc surt perjudicat.

El període de prova es posa en dos mesos, cosa positiva pel treballador i per l'empresari; penso que dos mesos és un temps raonable per saber si continua amb la relació laboral, o no; la incorporació en el concepte del teletreball és una cosa molt positiva per reduir les cues, per conciliar la vida familiar amb la vida laboral. Després, aquest text dona resposta a l'incompliment per part de l'empresari i per part també del treballador. I després doncs, s'assenta -per a mi- en unes bases d'una estructura sindical sòlida perquè, és clar, no tenim cultura sindical i per tant s'ha d'anar pas per pas. Tot no es pot fer en un dia! Llavors s'han de tenir unes estructures sindicals fortes, s'ha de treballar en la base i després ja desenvoluparem potser més endavant aquest tema, però penso que per Andorra era ideal tenir un únic canal sindical en una doble representació.

Dit això, hi ha tres punts negatius que voldria destacar en aquesta Cambra que des de la nostra formació no veiem bé, que és el nombre màxim setmanal d'hores extres -abans eren quinze hores setmanals, ara són dotze-; pensem que s'ha de deixar diguéssim, al treballador i a l'empresari, doncs triar, gent que necessita fer hores extres per poder arribar a final de mes per poder pagar els estudis als seus fills i s'ha de deixar triar a la gent. Penso que de reduir aquest concepte doncs perjudica no només a les empreses sinó també al treballador.

Després hi ha un segon punt, l'acomiadament col·lectiu. Pensem que és una mesura massa intervencionista a nivell del ministeri. Una empresa que acomiada un 10% de la seva plantilla, ha de comunicar al ministeri, cosa normal, però ha de ser

autoritzada i, és clar, aquesta organització a nosaltres ens molesta. Pensem que és massa intervencionista, l'empresa no acomiada a la gent per gust sinó perquè té unes restriccions financeres o d'altres que l'obliga...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant si us plau.

La Sra. Carine Montaner:

Sí, acabo Sr. síndic.

I per acabar doncs el termini de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, però el meu company ja farà ressò sobre aquest tema, a veure si podem trobar una solució, ja hem parlat i a veure que fem.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata té la paraula el conseller, Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Ja fa més d'un any i mig que van començar el seu camí les lleis laborals que avui es sotmeten a l'aprovació d'aquesta Cambra.

Recordem breument el camí seguit. A finals de març de l'any 2017 es van presentar els esborranys elaborats per DA als principals agents socials i associacions que tenien, o més ben dit, tenen, una vinculació importantíssima en aquest àmbit, parlem de patronals, sindicats i associacions diverses. Aquest va ser el punt de partida per començar a recollir les opinions, inquietuds, propostes de canvi i de modificació que des d'un bon principi vam deixar clar que volíem fer. Es va obrir d'aquesta manera el treball participatiu que el Grup Parlamentari Demòcrata s'havia marcat.

El 23 de novembre de l'any 2017, set mesos després d'iniciar el treball amb els col·lectius, s'aprovava per aquesta Cambra l'admissió a tràmit parlamentari dels 3 textos que avui tornem a presentar, ara sí, per la seva aprovació.

En aquell moment, jo mateix en les meves intervencions vaig agrair a tota l'oposició, incloent al PS, i prometent un treball constructiu i obert en comissió que millorés l'aplicació i el desplegament d'aquestes lleis.

L'objectiu que perseguia el Grup Parlamentari Demòcrata i sent coneixedors de la importància i de

l'abast d'aquests textos, era el de treballar i escoltar a l'oposició per tal de millorar en tot el que fos possible aquestes lleis, i així ha estat. Aquestes lleis han estat gairebé un any en tràmit parlamentari, i amb la premissa de què volíem parlar de tot, comentar-ho tot i arribar al màxim d'acords, ens sembla un tràmit força raonable.

Potser ens podíem haver estalviat algun termini, que ens hagués ajudat a passar les lleis pel Consell una mica abans del dia d'avui, però finalment avui ha arribat el dia.

Presentant aquests 3 textos el Grup Parlamentari Demòcrata assoleix un doble objectiu: donar compliment al seu compromís electoral i alhora presentar uns textos que actualitzen i modernitzen la legislació andorrana en matèria laboral, adaptant-la encara més a la realitat i a les necessitats del nostre país, i respectant alhora els tractats i les recomanacions internacionals.

Em centraré ara en la Llei que ens ocupa, la de relacions laborals.

A aquesta Llei s'hi van presentar 272 esmenes, en 18 sessions del treball en comissió i més de 50 hores de discussió, van servir per presentar, analitzar, comentar, posicionar-se i votar cada una de les esmenes. Una a una!

Aquest treball ens va portar acceptar més del 50% d'aquestes esmenes presentades. I aquest treball fa que avui puguem presentar una Llei -entenem- que millor que la que es va admetre a tràmit parlamentari. Una Llei que actualitza i millora de manera substancial el Codi de les relacions laborals vigent, però sense canviar-ne l'essència. S'ha revisat la legislació actual i s'ha canviat tot allò que s'ha cregut necessari per tal d'actualitzar-la, modernitzar-la i alhora homologar-la als compromisos, als tractats, als convenis i a les recomanacions internacionals en aquesta matèria.

Però el més important era, tot respectant el que acabo de dir, adaptar-la encara més a la nostra realitat. A les necessitats i demandes del nostre mercat laboral, i a l'estructuració i bon desenvolupament del nostre teixit empresarial.

Presentem un text que clarifica i dóna un marc de garanties més gran i equilibrat pel que fa a cada una de les parts que conformen les relacions laborals.

Es dota a la norma d'una major seguretat jurídica per les parts fent, entre d'altres, que en el termini d'un any tots els contractes laborals hagin de formalitzar-se per escrit i ser signats individualment per cada assalariat. Això suposarà una clara acreditació de les condicions laborals reals i permetrà evitar la possible

conflictivitat quan calgui interpretar i aplicar les clàusules del contracte de treball.

Entre les novetats que trobem a la Llei, cal parlar de la reorganització i tipologia dels contractes, que finalment s'han classificat sota dues grans tipologies:

Per raó de la durada en el temps del contracte, com ara els contractes indefinits, determinats, els de obra o servei concret.

O per raó de la modalitat del contracte, és a dir de la tipologia del contracte específic, contracte de menors, contracte d'aprenentatge, d'inclusió sociolaboral, etc.

I hem fet que aquestes dues agrupacions de contractes es puguin executar o bé en modalitat de jornada ordinària completa, és a dir de 40 hores setmanals, o bé en modalitat de contractació d'horaris parcials.

La diversitat d'aquestes tipologies contractuals pretenen donar resposta a la totalitat de la realitat del mercat laboral andorrà, i alhora delimitar amb més claredat cada tipus de contracte per tal d'adaptar-lo al màxim a l'estructura del nostre país, tot lluitant i evitant la precarització laboral.

Una altra de les novetats significatives rau en l'establiment d'una nova causa d'extinció del contracte laboral, el fet que la persona assalariada assoleixi l'edat que li permet percebre la pensió de jubilació. Amb l'excepció que l'extinció no es pugui fer efectiva si la pensió a percebre no assoleixi el llindar econòmic de cohesió social.

Juntament amb aquesta causa d'extinció apareixen noves formes contractuals específiques que li donen cobertura i acompanyament com ara: el contracte de relleu o successió i el contracte de continuïtat de la vida laboral de la persona assalariada.

S'amplien els contractes de formació per poder donar cobertura a les noves necessitats del mercat laboral i poder donar resposta també a la reubicació dels assalariats que necessitin "reiniciar-se" en el camp laboral, malgrat ser-hi actius des de fa molt de temps.

S'ha creat també el nou contracte de treball a distància o teletreball, com a primera mesura de canvi per tal d'afrontar i donar una resposta exitosa a les noves modalitats contractuals que ens depara el futur més immediat. Les noves tecnologies també impliquen noves relacions laborals.

S'han revisat totes les hores extres, tant pel que fa a la seva realització i execució com pel que fa al seu reconeixement, passant a unificar-les totes en el seu pagament.

Es mantenen com està actualment, sense que hagi patit cap variació, els mínims de les 12 hores de

descans entre jornades laborals i el dia de descans mínim obligatori, a excepció del col·lectiu dels monitors d'esquí que podran moure aquest dia de descans una setmana abans o després, per tal de donar resposta a la reivindicació d'aquest col·lectiu, tot emparant-nos per la legislació internacional en la matèria.

També cal destacar les millores que aporta el text en l'àmbit social, com ara:

S'adequa la Llei, incloent de manera clara i visible, els preceptes de la Carta Social Europea i els de la convenció dels drets de les persones amb discapacitat.

El reconeixement dels drets i les necessitats de les persones amb discapacitat, des de la perspectiva de la plena inclusió i la igualtat efectiva en l'àmbit de les relacions laborals.

Es proposen també millores significatives en l'apartat dels permisos, retribuïts i no retribuïts, i tots contemplats com fins ara fins als familiars de segon grau.

Es crea un permís no retribuït per tal de tenir cura de familiars directes, en especial per atendre els menors de 18 anys que estiguin hospitalitzats.

També s'han ampliat els descansos; com ara passant de 4 a 5 mesos la baixa de maternitat, passant de 15 dies a un mes la baixa de paternitat, i possibilitant als dos membres de la parella, de compartir i compaginar aquests descansos.

Ampliem la cobertura de l'acció d'acolliment familiar, que es beneficiarà en igualtat de condicions, com no pot ser d'una altra manera, al procés d'un part natural o d'una adopció.

I tots els permisos i descansos seran, en igualtat de condicions, pels dos membres que conformin la parella legal constituïda, sigui quin sigui el seu sexe, o sigui quina sigui la seva orientació sexual.

Tot això amb l'ànim d'incidir d'una manera directa i positiva en la millora de la conciliació de la vida familiar i laboral, però tenint en compte, també, el context laboral andorrà i les seves realitats.

No hi ha hagut canvis respecte al projecte que es va entrar a tràmit parlamentari pel que fa a les indemnitzacions, que recordo, -com ja s'ha dit- que en l'acomiadament no causal, que no vol dir "acomiadament lliure", segueix sent de 25 dies per any treballat i fins a un màxim de 365 dies, igual que en la normativa vigent.

Pel que fa als acomiadaments fets de forma improcedent o indèguda, s'ha canviat el procediment del càlcul de la sanció i ara a l'empresari se'l

sancionarà incrementat en un 25%, el que suposaria l'acomiadament no causal.

Per contra, i davant de la "desvirtuació" i mala "praxis" que s'ha fet d'aquesta figura, sí que s'ha incidit en el preavís. S'ha reduït el període de preavís que marca la legislació actual passant del màxim de 90 als 30 dies. Aquesta afectació s'ha fet de manera bilateral i, també, s'han reduït els dies que l'assalariat ha de donar a l'empresa en cas de resolució del contracte, que passen del màxim actual de 30 als 15 dies que proposa la nova norma.

La Llei presenta també un renovat règim sancionador que, amb l'objectiu d'incloure les faltes i les sancions que sorgeixen de la nova normativa laboral pel que fa al les altres dues lleis que després discutirem, la Llei d'acció sindical i patronal, i la Llei de mesures de conflicte col·lectiu, doncs amb l'objectiu d'introduir aquestes noves clàusules, també ens va servir per revisar a fons tot el règim disciplinari, tant pel que fa al règim disciplinari dels assalariats, com pel que fa al règim sancionador dels empresaris.

Finalment, cal esmentar les importants novetats que es presenten en els àmbits dels drets col·lectius dels assalariats, de la representació i elecció dels representants i dels delegats dels assalariats i dels processos de negociació col·lectiva, des de l'acord d'empresa fins al conveni intersectorial.

S'han rebaixat les ràtios per tal d'assolir una major representació dels assalariats, s'han ampliat les hores de dedicació en consonància amb la grandària de l'empresa i s'han simplificat els processos per tal que els assalariats puguin tenir més facilitats a l'hora d'executar la seva representació col·lectiva, amb l'objectiu d'adequar la norma a la realitat andorrana, on el seu teixit empresarial queda conformat majoritàriament per petites i mitjanes empreses.

Vull fer una especial menció, en aquesta i en les altres dues lleis que vindran, a la importància que se li ha donat al diàleg com a eina de cohesió social i laboral. Situem l'arbitratge i la mediació com a elements claus i innovadors en el desenvolupament de les relacions laborals i en la resolució dels seus conflictes.

I tot i el temps esmerçat, encara hi ha moltes coses, que per no fer-se malament i a corre-cuita, queden al tinter. Entre elles vull fer esment especial al "Fons de Capitalització". Figura que creiem fermament ha de tenir un desenvolupament normatiu no gaire llunyà i que permetrà donar encara més cobertura i garanties.

La Llei que es presenta avui vol afavorir la cooperació entre assalariats i empresaris, des de la coresponsabilitat i amb l'objectiu de fomentar

l'ocupació i el respecte a les condicions i garanties laborals. Aquesta Llei segueix proporcionant un marc de condicions mínimes de compliment obligatori i alhora afavoreix la participació en la negociació col·lectiva d'assalariats i empresaris per a la millora de les condicions laborals a través dels acords o convenis pertinents.

Per tot l'exposat, demano a les conselleres i als consellers d'aquesta Cambra vulguin donar el seu vot positiu a l'aprovació de la Llei, les conselleres i els consellers de DA així ho farem.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, té la paraula el ministre, Sr. Xavier Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

La Proposició de Llei de relacions laborals dóna resposta a les necessitats sorgides de l'evolució de la situació socioeconòmica del nostre país des que va entrar en vigor de la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals, i també de la Llei 33/2008, del 18 de desembre, qualificada de llibertat sindical.

Així, una vegada escoltades les propostes i les observacions que han exposat tots els interlocutors socials, aquest text normatiu conté una regulació adaptada a la realitat sociolaboral del nostre país, i té en compte les característiques específiques del nostre teixit empresarial i també dels nostres assalariats.

Aquesta Proposició de Llei aporta un major nivell de claredat en relació amb les disposicions de la norma vigent que havien generat dificultats d'interpretació o aplicació, o que conduïen a situacions d'inseguretat jurídica. D'aquesta manera, tot i mantenir substancialment l'estructura del Codi de relacions laborals vigent, s'aprofundeix, es concreta i es clarifica encara més la norma, i s'estableix un marc regulador que possibilita una millor cooperació entre els assalariats i els empresaris, des de la coresponsabilitat, amb l'objectiu de fomentar l'ocupació, però sempre respectant estrictament les condicions i les garanties laborals oportunes.

Convé destacar la millora de la regulació del període de prova, que resultarà més detallada gràcies a aquesta Proposició de Llei, la regulació també més precisa de les modalitats contractuals vigents, i la seva ampliació, com ara pel que fa al contracte a temps parcial, els contractes d'aprenentatge o formació, els contractes de relleu o successió i els

contractes de continuïtat de la vida laboral de la persona assalariada, en relació amb els quals hem tingut ocasió d'estendre'ns abans. Les noves modalitats contractuals fomentaran la incorporació dels joves al món laboral, i també donaran una major llibertat contractual a ambdues parts quan la persona assalariada assoleix l'edat en què té la possibilitat d'acollir-se a la jubilació voluntària.

En aquest sentit, si bé la nova regulació continua apostant de forma prioritària, com ha de ser, per la contractació indefinida, també introdueix especificitats que adapten la norma a la realitat del mercat laboral, amb la finalitat de satisfer les necessitats dels diferents sectors productius, sense desmerèixer, òbviament, les garanties preceptives que dimanen del principi *pro operario*, el qual continua sent el pilar fonamental d'aquesta nova regulació.

Encara més, l'establiment de l'obligatorietat que el contracte es formalitzi per escrit i de forma individual amb cadascú dels assalariats, sigui quina sigui la seva durada o modalitat, suposarà una millora en l'acreditació de les condicions laborals reals, i reduirà, per tant, la conflictivitat quan cal interpretar i aplicar el contracte de treball.

En l'àmbit social, la Proposició de Llei també introdueix millores substancials, com ara les relatives al reconeixement dels drets i les necessitats de les persones amb discapacitat, des de la perspectiva de la seva plena inclusió i la igualtat efectiva, la qual cosa representa sens dubte un pas significatiu i molt coherent amb les polítiques que està portant a terme el Govern en els darrers anys.

La Proposició de Llei incorpora, per primera vegada, el permís no retribuït per tenir cura d'un menor en cas d'una malaltia molt greu o en cas d'hospitalització de llarga durada, i també el descans dels assalariats en els supòsits d'acolliment familiar. En la mateixa línia, amplia el descans per maternitat de setze a vint setmanes, i amplia també la durada, de dues a quatre setmanes, i l'abast del descans per paternitat, que ara es preveu per a la parella que hagi reconegut legalment l'infant, de manera que també es dóna cabuda a les noves realitats familiars existents. Totes aquestes novetats es traslladen al descans per adopció i comporten una innegable millora de la conciliació de la vida laboral i personal o familiar.

La Proposició de Llei comporta també una regulació més detallada de la jornada laboral, del càlcul dels salaris, de les modalitats i formalitats inherents a la finalització de la relació laboral, la qual cosa implica una major seguretat jurídica per a totes dues parts del contracte de treball. Pel que fa a la regulació

relativa als acomiadaments és coherent amb la millora de la situació econòmica actual, i introdueix mecanismes prudents i moderats de flexibilització que tenen com a finalitat incentivar la contractació i millorar l'ocupabilitat dels assalariats.

A banda del que he exposat, la Proposició de llei també suposa un avenç en l'àmbit dels drets col·lectius dels assalariats i de la negociació col·lectiva i introdueix una sèrie de mesures que faciliten, fomenten i afavoreixen la convocatòria d'eleccions per escollir representants dels assalariats a les empreses. Així, a títol enunciatiu, s'amplien les atribucions i les garanties dels representants dels treballadors a les empreses, i es crea, per primera vegada, el comitè d'empresa, amb l'objectiu de millorar la representació col·lectiva dels treballadors.

En matèria també de negociació col·lectiva, la Proposició de llei representa una adaptació a les característiques del Principat d'Andorra, de forma que s'incideix molt més, com ha de ser, en els convenis i acords col·lectius negociats i aprovats en l'àmbit empresarial, però, és veritat que tampoc deixa de banda, els que puguin tenir caràcter sectorial o intersectorial, en els casos escaients.

S'ha de destacar, ho han dit tots els consellers que m'han precedit en la paraula, el treball intens efectuat i el nivell de consens, crec, assolit pels diferents grups parlamentaris que crec, doncs, que queda palès pel nombre d'esmenes introduïdes, però no només les esmenes introduïdes, sinó aquelles que s'han transaccionat finalment, la qual cosa, evidentment, també ha suposat una millora del text inicialment proposat. Per exemple, ja se n'ha parlat, aquestes transaccions han permès l'establiment del contracte de treball a distància o teletreball, la qual cosa comporta introduir un nou mecanisme que facilitarà també la conciliació de la vida laboral i personal o familiar.

Per tot l'esmentat, doncs, el Govern considera que aquesta Proposició de llei de relacions laborals, conjuntament amb la Proposició de llei qualificada d'acció sindical i patronal i la Proposició de llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu, que sotmetrem a votació posteriorment, i que seran objecte de les corresponents intervencions, dotaran totes elles, l'àmbit laboral d'una coherència global, i, al mateix temps, permetran completar d'una manera harmonitzada i, alhora, actualitzada i estable, el marc normatiu de les relacions laborals al nostre país.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels grups...

Pel Grup Liberal no hi ha intervenció...

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Faig aquesta intervenció ara perquè dispo de molt poc temps en la meua intervenció inicial.

Com a presidenta de la Comissió d'Affers Socials volia agrair a tots els membres de la comissió, ja s'ha repetit diverses vegades, però la seva predisposició per treballar molt intensament per tot el debat que hi ha hagut, pel bon ambient de treball que hi ha hagut al darrer d'un debat complex i amb models diferents, i també voldria des d'aquí agrair al secretariat, a la secretària de la comissió en concret, doncs, també la seva tasca d'ajuda en tota la feina durant aquest últim any.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels senyors consellers...

Pel Govern no hi ha intervenció...

Bé, acabades les intervencions, els hi he de dir que hi ha una demanda dels M. I. Srs. consellers generals d'Unió Laurediana-Independents de la Massana. integrants del Grup Parlamentari Mixt, de procedir a la votació separada de la disposició final sisena, i procediríem, doncs, en primer lloc, a votar aquesta disposició final sisena, i després votaríem la resta de parts del text.

No sé si algun conseller vol manifestar el perquè...

Sr. Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

En non d'Unió Laurediana-Independents de la Massana fem aquesta proposta que la disposició final sisena de la Proposició de llei que avui ens ocupa, amb el vot que ara el Consell General emetrà, quedi derogada.

Això ho fem pel senzill motiu que d'acord amb el que s'ha pogut sentir darrerament als mitjans, les organitzacions demanen una mica més de temps per ficar això en marxa perquè més enllà de la política hi ha una realitat i és que hi ha certes parts d'aquesta nova llei que entrarà en vigor aviat, ara en parlarem de quan. Doncs són difícils de portar a terme a les

seves empreses i això genera problemes no només per les empreses sinó que també conseqüentment pels treballadors.

Les empreses com tothom sap van demanar més termini perquè això entrés en vigor, i avui ens trobem que amb el redactat la llei entraria en vigor l'1 de gener de l'any vinent, d'aquí poques setmanes.

Com he dit, aquesta llei comporta una sèrie d'obligacions tècniques i per tant comporta una sèrie de neguits per la majoria de les organitzacions, i malgrat han demanat un termini molt més ampli perquè aquesta llei entri en vigor doncs això no és possible. La normativa i la llei en aquest cas, ens lliga al que ens lliga i es pot fer el que es pot fer, que ara ho explicaré.

Implementar aquests canvis, a més a més a la pràctica porta dos problemes. Les grans empreses que ara comencen el període de vacances es troben que la llei entraria en vigor estant de vacances inclús als seus departaments de recursos humans. I també diguem-ho clar, les petites empreses es poden trobar que amb la rapidesa que això entrarà en vigor, s'ho trobin a sobre i no ho puguin ni tan sols adaptar.

Guanyem el temps suficient perquè això entri en vigor si el vot que ara tira endavant i per tant es deroga l'entrada en vigor de l'1 de gener? Bé no és el termini necessari però sí que és un termini com a mínim una mica superior perquè això sigui realitat. I això ho fem i avui hem donat crec valor alguns consellers a la sala dels passos perduts perquè hem pogut parlar els uns i els altres, i hem arribat a una conclusió. Que derogant aquesta disposició final sisena, la llei mitjançant tots els terminis que estableix la llei i la Constitució per la seva entrada en vigor juntament amb el Codi de l'Administració, sortiria publicada al BOPA l'11 de gener i per tant l'entrada en vigor d'aquesta llei seria l'1 de febrer.

És important que aquesta llei entri en vigor a un mes complet perquè si entra en vigor per dir alguna cosa, el 23 de febrer o el 23 de gener, encara és més complicat per les empreses i per tant per les persones, queda això una realitat.

Doncs per tant amb ànims que això entri en vigor l'1 de febrer, hem fet aquesta proposta de vot separat i per tant demanem que es derogui, que es voti en contra d'aquest article de la disposició final sisena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

No sé si algun altre conseller o algun altre grup parlamentari abans de passar a la votació, voldria manifestar-se al respecte...

Començaríem pel Grup Liberal.

Sra. Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Jo voldria comentar que el Grup Liberal tenia una esmena que va mantenir en els tres textos legals en la qual demanava que la llei entrés en vigor sis mesos de l'endemà de la seva publicació per tal de donar molt més temps a aquesta aplicació.

El fet de què hi havia una data concreta marcada a la llei, generava certs dubtes però s'entenia de què s'havia consensuat així amb... crec que el Sr. Bardina tindrà ocasió d'explicar-ho. S'havia consensuat així amb el sector empresarial a l'hora de poder establir aquest criteri, per tant va ser rebutjada i nosaltres la vam mantenir sempre perquè enteníem que podia existir aquesta dificultat.

El que ara tenim dubte en relació amb aquesta dotació que es planteja és com quedaria si tota la Cambra decideix treure aquesta disposició final, quina serà l'entrada en vigor d'aquest text, ja que el que estem fent és suprimir l'articulat on diu que la llei ha de tenir una data d'entrada en vigor. Per tant no sé si existeix alguna possibilitat de recuperar aquella proposta que es va fer i deixar sis mesos, si no existeix o com serà al final el redactat i què suposarà.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altre grup desitja intervenir dins del Grup Mixt...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

De fet nosaltres també havíem fet una esmena demanant un any per l'entrada en vigor d'aquesta llei. Malauradament és veritat que vam tenir un error tècnic, vaig demanar en comissió que es transaccionés però sent conscient de què no servia de res perquè la majoria no ens la volia acceptar, aquesta es va quedar tal qual i per aquesta raó no la vam reservar sinó a dia d'avui segurament n'hauríem parlat. Tanmateix em sembla adequat trobar una solució perquè considerem molt nefast que es tiri endavant una llei que ens està arribant per moltes vies que causarà problemes. Entenem que el Consell General sempre hauria d'evitar això, no és en cap cas positiu aprovar lleis que estan abocades a

l'incompliment. Per tant, som favorables a trobar una solució.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre grup desitja manifestar-se...

Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sí, simplement per aclarir i donar més informació al que han comentat les companyes conselleres.

Efectivament si recordem, quan el Grup Parlamentari Demòcrata va entrar la proposició de llei, el tema de posar en funcionament aquesta llei havíem dit que l'endemà de la publicació al BOPA. Amb les successives reunions que vam tenir amb els diferents col·lectius, doncs precisament des de la CEA se'ns va dir que seria millor per les empreses que això comencés amb l'any natural perquè entenien que hi havia uns canvis que representaven doncs haver de fer una sèrie d'adequacions tant als seus programes informàtics com a l'aplicació de la pròpia llei. I vam entendre que el lògic seria posar l'1 de gener per entrar en vigor. Vam continuar treballant en això i és cert que doncs i la nostra previsió hagués estat aprovar les lleis com teníem previst fa un parell de mesos, segurament aquest problema no el tindríem aquí. Però amb l'ànim de voler discutir-ho i parlar-ho tot en comissió i fer-ho tot doncs d'una manera calma i sense presses, ens ha portat a què l'aprovació s'hagi endarrerit.

Comparteixo amb els meus companys que el fet es tracta ara de trobar una solució que ens permeti a tots també donar una resposta positiva perquè no es tracta que després del treball que s'ha fet ingent amb aquestes lleis, doncs que ara la seva aplicació no sigui possible.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

No sé si des del Govern es vol dir alguna cosa...

Només dir-los que podríem tal i com ha avançat el conseller Carles Naudi, es podria mirar perquè la llei entrés en vigor el dia 1 de febrer. Això voldria dir que s'hauria de publicar en el butlletí oficial 15 dies hàbils abans, possiblement hagi de sortir un butlletí oficial especial però no crec que hi hagi cap problema al respecte i pel demés crec que aprovant

la llei avui, donant el termini necessari perquè els coprínceps d'acord amb allò que diu la Constitució, la sancionin i la promulguin. Després la fan arribar al Consell General, nosaltres la trametrem al butlletí oficial i si el butlletí oficial fa aquesta publicació, creiem el dia 11 de gener, ho revisarem per estar segurs que sigui així, 11 de gener, doncs aleshores crec que entraria perfectament en vigor a l'inici d'un mes que seria el mes de febrer.

Aquesta seria una solució, es guanyaria un mes aquesta entrada en vigor, que si no es derogués aquesta disposició seria l'1 de gener del 2019.

Sr. Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Moltíssimes gràcies Sr. síndic.

Doncs només per fer un aclariment perquè portem des de dos quarts de deu del matí votant reserves d'esmena, entenem que ara hem de votar en contra de la disposició final sisena...

(Se senten riures)

...per derogar-lo i que per tant passi el que acaba d'explicar tan bé el Sr. síndic, que és que entri en vigor l'1 de febrer.

Faig aquesta matisació perquè estem acostumats ara a fer votacions en sentit contrari. És a dir que ara hauríem de votar els que vulguem que això sigui així, de forma negativa.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies Sr. conseller.

He obviat en la meua explicació que amb la derogació d'aquesta disposició, s'aplicaria el que diu el Codi de l'Administració en el seu article 9, i és que entraria en vigor 15 dies després de la seva publicació. És per això que si es publicués l'11 de gener, la seva aplicació seria 15 dies després, 15 dies hàbils després, l'1 de febrer. D'aquí la necessitat que sigui publicada el 10 de gener al BOPA.

Si no hi ha més intervencions, procediríem a aquesta votació.

Doncs obrim tot seguit un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

La Sra. Judith Pallarés:

Perdó...

Abans de votar voldria...

El Sr. síndic general:

La votació ha estat de 26 vots en contra. Per tant quedaria derogada...

En fi, Sr. secretari si em pogués dir quin és el resultat de la votació, si us plau.

(Se senten riures)

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El resultat de la votació és: cap vot a favor, 26 en contra i cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies per fer-ho formalment bé. Per tant, declararia refusada la disposició final sisena.

Sra. Judith Pallarés...

A continuació procediríem a la votació de la resta de parts del text.

Obrim tot seguit un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

23 vots a favor, en contra 4 i cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovada la proposició de llei.

Abans de passar al següent punt de l'ordre del dia, suspenem la sessió durant 20 minuts.

Se suspèn la sessió.

(Són les 18.34h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 19.02h)

El Sr. síndic general:

Passem al quart punt de l'ordre del dia.

4- Examen i votació de la Proposició de llei qualificada d'acció sindical i patronal.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials ha estat publicat en el Butlletí número 118/2018 del 29 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió, el M. I. Sr. Carles Enseñat Reig, nomenat ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

El passat 23 d'octubre, la Comissió Legislativa d'Afers Socials, em va nomenar ponent de la Proposició de llei qualificada d'acció sindical i patronal, i com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa d'Afers Socials va examinar, en les reunions mantingudes els dies 5, 13, 20 i 27 de novembre la Proposició de llei qualificada d'acció sindical i patronal així com les 37 esmenes que s'hi han presentat: 2 per part de la consellera general del Grup Mixt, Sílvia Eloïsa Bonet; 14 per part del Grup Parlamentari Liberal, 6 per part del Grup Mixt-PS, 9 per part del Grup Parlamentari Demòcrata i 6 per part del Grup Mixt-Unió Laurediana - Independents de la Massana.

D'aquestes, 7 s'han aprovat per unanimitat; 7 més s'han aprovat per majoria; 7 han estat rebutjades; 7 s'han retirat per posteriorment ser transaccionades i aprovades per majoria i finalment 9 han estat retirades.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la intervenció del ponent, proposo procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena i de vot particular i continuar després amb el debat de les altres parts del text.

Us informo que s'han presentat 2 reserves d'esmena i un vot particular per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, consellera general del Grup Parlamentari Mixt, que seran defensades de la manera següent:

Hi haurà agrupació i per tant una defensa conjunta de les dos esmenes i després de forma separada serà defensat el vot particular.

Iniciem doncs el debat de les reserves d'esmena.

Comencem doncs amb aquestes reserves d'esmena que són les reserves d'esmena que es corresponen a l'esmena número 13 de l'informe del ponent, proposant modificar l'article 10 i la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 17 de l'informe del ponent, proposant modificar l'apartat 1b) de l'article 12.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili Casals.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Vam presentar dues esmenes al text perquè ens semblava inadmissible haver de posar els noms dels assalariats afiliats en cada moment en les organitzacions sindicals. Ens semblava inadmissible, per moltes qüestions, però també i sobretot per la vulneració del dret a la intimitat i la vulneració de la protecció de dades que això suposava.

En comissió es va rectificar, deixant únicament el nombre d'assalariats afiliats en cada moment.

Tanmateix, avui hem reservat aquesta esmena perquè això tampoc ens agrada.

De fet, la nostra esmena pretenia eliminar tot aquest apartat ja que no compartim que calgui tan control del nombre d'afiliats.

Al nostre parer s'imposa una fiscalització excessiva a nivell de registre que no sembla tenir cap més interès que el de controlar els sindicats d'assalariats.

A unes organitzacions amb poc recursos, no s'entén exigir tant control, imposant en cada una de les seves actuacions haver d'acreditar el nombre d'afiliats.

Els sindicats al final passaran més temps controlant el nombre d'afiliats que treballant en els temes que els importen.

Quin interès té aquest control?

Què passarà si un dia estan a sota dels percentatges que han imposat vostès a la llei?

Dóna la impressió que vulguin en tot moment posar en qüestió la legitimitat d'aquests sindicats a ser interlocutors, a poder-se organitzar per defensar els drets socials i econòmics dels treballadors.

D'altra part, l'esmena 17 lliga la subvenció al nombre d'afiliats dels sindicats. La pregunta que ens fem és si realment volem desenvolupar el dret sindical?

L'objectiu de la subvenció, al nostre parer, hauria de ser el de donar mitjans a aquestes organitzacions, perquè aquestes tinguin recursos per fer la seva tasca i aquí els remeto a l'article 12 de la proposició de llei,

intitulat: Atribucions de les organitzacions sindicals. Quines són aquestes atribucions?

Primera, representació institucional davant de les administracions públiques i la resta d'entitats o organismes oficials, quan escaigui, prop del consell econòmic i social, que recordo és l'òrgan consultiu i d'assessorament en matèria econòmica, laboral i ocupacional. I això està en l'article 30 d'aquesta llei. La composició de la qual és un ministre acompanyat de quatre alts càrrecs de Govern, dos representants de les organitzacions sindicals, dos representants de les organitzacions patronals i un representant de les entitats cíviques.

Voldria aquí fer-los una reflexió: quina és la tasca que vostès esperen que facin els sindicats? Que s'espera que facin?

Suposo que no volem que siguin mers espectadors en aquestes reunions i negociacions sinó que volem que siguin interlocutors vàlids que hauran pogut analitzar les qüestions que es posaran sobre la taula. Crec que aquesta és la qüestió essencial.

Quina tasca considera el Grup Demòcrata que han de fer els sindicats a la societat andorrana? Si han d'opinar, no se suposa que haurien de tenir recursos per demanar assessoraments, potser per poder-se documentar, assistir en fòrums internacionals o altres tasques. Nosaltres pensem que sí. De la mateixa manera que el Govern té recursos per analitzar les qüestions, han de tenir un mínim per poder elevar la veu dels treballadors i poder parlar amb criteri professionalitzat com ho poden fer tots els altres agents del consell econòmic i social.

Hi ha alguna més atribució, i per això cal remetre's a les dues altres lleis laborals, perquè amb aquesta no queda massa clar.

Així doncs, malgrat el descafeïnament del rol dels sindicats a les empreses, n'hem parlat abans, encara els queda com a tasca la negociació dels convenis col·lectius intersectorials, sectorials, i els acords col·lectius sectorials, i aquí ho diu l'article 131 de la Llei de relacions laborals, criteri de representativitat.

Suposo que ningú vol que els sindicats estiguin en aquestes negociacions per servir de decoració, veritat?

Recordo aquí, que l'objectiu de la llei segons la seva mateixa exposició de motius era millorar els drets col·lectius de representació i de negociació col·lectiva.

Així doncs, per totes aquestes raons demano ara el suport a les nostres reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels grups parlamentaris, pel Grup Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem les nostres propostes que vam presentar a la comissió, en aquest cas votarem en contra de les reserves d'esmena que ha presentat el Grup Socialdemòcrata, igual que vam fer.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Jo també mantindré el mateix sentit del vot que vaig tenir en comissió, que va ser negatiu tant en un com en l'altre.

Es va proposar una transacció que conservava la confidencialitat de les dades personals dels afiliats, i entenc que si la subvenció estava relacionada amb el nombre d'afiliats, aquesta informació era favorable als sindicats per mostrar la seva representativitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Pel que fa a la reserva d'esmena número 1, comparteixo els criteris, per tant, votaré favorablement. En canvi, la reserva d'esmena número 2 la votaré en contra perquè entenc que la proposta que fa la Sra. Gili trencaria una mica una certa independència a nivell de funcionament del sindicat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres votarem en contra d'aquestes dues reserves d'esmena tal com ho vam fer en comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sí és cert Sra. Gili que quan es va presentar la primera de les reserves d'esmena en comissió tothom ens vam quedar una mica sorpresos del significat d'aquell article, malgrat que després d'haver-ho consultat jurídicament la frase: "*La relació dels assalariats com quedava estipulada*", en cap cas vol dir el nom i el cognom d'aquestes persones. Però tot i així com havíem fet en altres ocasions per voler millorar el redactat vam acceptar sense cap tipus de problema que poguéssim posar-hi només el nombre, això pel que fa a l'esmena número 1. Pel que fa a la 2, i com ha explicat la companya Sílvia Bonet, és necessari mantenir aquest article si volem mantenir l'estructura de la nostra llei en tant que aquesta representativitat és la que atorga dret a obtenir la subvenció tal com marca el següent article que ha esmenat que és l'article referent a l'esmena 2 de l'article número 12 en el seu punt b) que diu: "*Obtenir subvencions públiques per desplegar les seves activitats en una quantia proporcional al nombre de delegats dels assalariats o dels membres del comitè d'empresa que formin part*". Per tant, és necessari saber quants assalariats formen part del comitè d'empresa per poder donar les subvencions.

Per aquests dos motius, com vam fer en comissió, no podem votar les seves esmenes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Govern no hi ha intervenció...

Alguna altra intervenció per part dels senyors consellers...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Efectivament amb el redactat original plantejàvem uns dubtes i sense dubte això ara millora.

A veure, jo el nostre plantejament ve del sentit de dir que si realment volem que existeixin aquests interlocutors pensem que és molt important que tinguin recursos. Si tenen recursos entenem que això els ajudarà a fer una bona feina i a partir d'aquí els treballadors veuran l'interès d'afiliar-se a aquestes organitzacions que els representarà, que els hi donarà veu i que la seva tasca servirà per negociar tots aquests convenis col·lectius, acords sectorials, intersectorials que ens interessin a tots, és a dir, interessin als treballadors, interessin als patrons i entenem també que interessin al legislador. Ens hem fet un fart justament de parlar-ne a dins de la Llei de relacions laborals que és molt difícil regular d'una manera general tots els àmbits del sector econòmic de la nostra societat perquè la realitat del que poden ser els treballadors de la construcció no té res a veure amb els treballadors del SAAS, per exemple -hem evocat sovint aquest exemple, gent que treballa a les nits, que han de fer guàrdies, que han de fer moltes hores...-, és a dir, cada sector té la seva casuística i els seus condicionants, no? Per tant, entenem que és molt important que aquests acords es puguin fer de la millor manera possible.

Crec que vostès amb les motivacions de les lleis han reconegut que aquesta part assalariada, aquesta part sindical fins el dia d'avui no ha funcionat; els empresaris mateixos reclamen tenir interlocutors vàlids i crec que en aquest sentit hauríem d'anar, no? Nosaltres si hem reservat aquestes esmenes és perquè francament pensem que si haguéssim procedit d'una altra manera -és a dir incentivant, ajudant, valoritzant- certament nosaltres estem convençuts que hauria sigut una clau de més èxit que no el que serà ara. Ja ho anirem parlant, però jo crec que més aviat la línia del model de DA va més aviat en el sentit invers del que al final es busca aconseguir.

Per aquesta raó discrepem en moltes de les disposicions que parlarem avui.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Per part del Govern tampoc...

Bé doncs, acabades les intervencions procediríem tot seguit a la votació de les dos reserves d'esmena.

Recordo que és la reserva d'esmena número 1 que es correspon a l'esmena número 13 de l'informe del Ponent, proposant modificar l'article 10.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Vots a favor 3, en contra 24, abstencions cap.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem ara a la votació de la reserva d'esmena número 2 que es correspon a l'esmena número 17 de l'informe del Ponent, proposant modificar l'apartat 1.b) de l'article 12.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 2, en contra 24.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Seguim ara a continuació amb el debat del vot particular presentat per la consellera Sra. Rosa Gili Casals. És un vot particular demanant que es retorni al text original de l'article 13 de la Proposició de llei que ha estat modificat per transacció de les esmenes 18 de Sílvia Bonet dins del Grup Mixt, 19 del Grup Liberal, 20 del Grup Demòcrata i 21 d'Independents de La Massana-Unió Laurediana.

Intervé per defensar el vot particular, la Sra. Rosa Gili. Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Aquest vot particular buscar elevar al Ple la transacció acordada per tots els consellers generals de tots els grups menys el PS per poder-la revocar i

tornar al text original. En aquesta transacció s'ha acordat en comissió -reprenc el terme que he utilitzat abans- "descafeïnar" l'article 13: "Drets sindicals en l'àmbit de l'empresa" tal com se'ns havia presentat inicialment a la Proposició de llei.

Malauradament, després del treball legislatiu en comissió els sindicats ja no podran constituir seccions sindicals en l'àmbit de l'empresa. Ja no tindran dret a la negociació col·lectiva en l'àmbit de l'empresa, no tindran dret a rebre la mateixa informació que es doni als delegats dels assalariats i dels comitès d'empresa i tampoc tindran dret a ser consultats abans de l'adopció de mesures de caràcter col·lectiu. I molt greu! Tampoc tindran les mateixes garanties laborals que gaudeixen els delegats dels assalariats i dels membres dels comitès d'empresa.

Amb aquesta transacció vostès avui allunyen el rol dels sindicats del món dels treballadors, així francament al nostre parer no es treballa per valoritzar aquesta figura que no té cap altre rol que el de permetre als treballadors d'organitzar-se... No en contra del país ni de l'empresa! Mai! Té l'encàrrec de permetre als treballadors de beneficiar-se de l'experiència, dels recursos i de les vivències que puguin tenir altres treballadors. Però, de què tenen por?

Francament crec que fan exactament el contrari del que anuncien a l'exposició de motius de les tres lleis. Vostès no volen aprofundir en els drets laborals i als fets em remeto.

Haurien de voler tenir uns interlocutors vàlids, legitimats i transversals, ben informats de la realitat de les empreses del país amb recursos i coneixement dels problemes d'aquestes, dels sectors i de l'economia global andorrana, quan enfront sí que estaran informades les altres parts. El sector... Ai, el Govern, perdó, estarà assabentat i tindrà recursos per conèixer els problemes a tots els nivells com també ho estaran els empresaris.

Però difícilment ho estaran uns sindicats vetats, en el primer nivell de negociació com ho és el de les empreses, perquè... senyors de DA, és que no ho entenc! De què tenen por?

Perquè allunyen els sindicats de la realitat de les empreses? Com podran parlar amb coneixement en les negociacions dels convenis col·lectius sectorials i intersectorials i els acords col·lectius si no coneixen la realitat de les empreses? Francament no ho entenem, si no és perquè al final acabem creient que traspua una por irracional al representant sindical que, repeteixo, no és res més que un treballador, una mica més ben organitzat potser que un altre, però no s'equivoquin, és un treballador certament recolzat per altres, se suposa, però que en cap cas és una

persona manada per provocar problemes. De fet, al nostre parer, i pensem que es comparteix en molts llocs no només des de les nostres files sinó que arreu també, el rol dels sindicats és el de buscar solucions, ser interlocutors, ser portaveus.

Així doncs, per tot el que he explicat, demano ara el vot positiu a aquest vot particular.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels grups parlamentaris, pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Tal com s'ha comentat aquest model que es planteja de relacions entre treballadors, sindicats i les empreses va ser acceptat per transaccions amb tots els altres membres de la comissió i nosaltres mantindrem el vot i l'acord que vam prendre en aquell moment i votarem en contra d'aquest vot particular.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo també em mantindré amb la mateixa posició que vaig tenir en comissió. Vaig acceptar aquella transacció que entenia que millorava el text original, per la qual cosa votaré en contra d'aquest vot particular.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

El meu vot serà d'abstenció a aquest vot particular.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, dins del Grup Mixt, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Votarem en contra.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili, és cert que aquest era un tema que vostè sap que Demòcrates per Andorra quan van presentar les lleis el va presentar com una novetat important, com havíem fet amb tantes altres.

En el treball en comissió de la mateixa manera que hem escoltat cada una de les esmenes, aquesta també va ser debatuda davant de la presentació per part de dos grups parlamentaris de l'oposició d'una esmena. La vam voler revisar i això va implicar tornar a revisar tot el que havíem plantejat i tornar a parlar amb els col·lectius. Aquest cop és cert que vam parlar possiblement més amb les empreses que no pas amb els sindicats, això també li haig de dir, perquè volíem conèixer les reaccions i les estructuracions reals que tenien avui en dia aquestes figures.

No tenim por de res... No ens fa por res... Ja li dic ara! I vostè ho sap això malgrat que li agrada dir-ho, no ens fa por res! El que volem és construir la casa pels fonaments, no per la teulada i això implica que abans de buscar la representació sindical que no ens hi oposem i que creiem que hem d'anar cap allà, abans de buscar aquesta representació sindical el que és important és tenir una bona representació d'empresa, i per aquest motiu optem a què les empreses tinguin una bona representació dels seus assalariats, i després ja obrirem la porta allà on calgui. La llei no tanca mai... -abans ho deia vostè- no volem una llei de murs, aquesta llei no és de murs, aquesta llei és de portes, però de portes per anar de més a menys. No cal començar amb tot si no tenim res estructurat.

Com deien també companyes, abans, en les seves intervencions malauradament, o no, la nostra cultura sindical és minsa per no dir gairebé inexistente i això implica que aquesta cultura s'hagi també de treballar prop dels assalariats, dels empresaris i de les empreses. Per aquest motiu vam

acceptar la transició de tots els grups de la Cambra, exceptuant el PS, i vam plantejar la desaparició de la doble representació i quedar-nos amb la via única de representació amb cada una de les empreses d'Andorra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern no hi ha intervenció...

Per part dels grups...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Miri, jo crec que ara m'agradaria una mica explicar la meua percepció. És a dir, a dins de la comissió hem parlat molt d'aquest doble canal, del fet aquest, -ara m'ho ha dit el Sr. Bardina-: "*volem començar la casa pels fonaments*"... Francament m'ha costat, de veritat, entendre què és el que estaven dient.

Jo crec que vostès s'equivoquen! La diferència que hi ha entre un sindicat (una persona representant d'un sindicat) i un delegat d'un assalariat o d'un comitè d'empresa és que un està aïllat, no està recolzat. És a dir, el del sindicat se suposa que té una estructura, li he dit abans. És a dir, no és una cosa dolenta, és el fet que està més ben organitzat, que se suposa que té recursos, és a dir, és el mateix! I aquí reitero que jo penso, de veritat i els hi dic amb tot el respecte, que vostès no entenen el que és el món sindical o bé el tenen mal entès. I em sembla que ja ho he dit alguna vegada, que pot haver-hi mal sindicalista o un sindicalisme mal entès? Cert! Ja li puc reconèixer, però també ho he dit abans, també hi ha patrons, mals patrons, que fan malament la seva feina, i hi ha mals polítics, i hi ha mals ciutadans i a tot arreu hi ha bons i dolents.

Jo crec que vostès s'equivoquen perquè, justament ho ha dit ara mateix, no hi ha cultura sindical en aquest país i l'única cosa que penso que molts de vostès es queden és amb les males percepcions que probablement vénen contaminades per coses que puguin passar als nostres països veïns, però crec que un fet aïllat no representa el tot. El dret sindical és un dret reconegut pels Drets Humans, el reconeix l'ONU: dret sindical, dret de vaga... és a dir, és que no estem fent res fora de lloc, estem fent una cosa... ho tenim a la nostra Constitució. Fa vint-i-cinc anys... vint-i-cinc? Sí, vint-i-cinc anys que ho hem de regular això i ens ha fet por, i a dia d'avui continua fent por.

Jo ho lamento, de veritat perquè bé, ja ho he dit, crec que no ajudarem a desenvolupar-ho perquè en el fons no ho volem desenvolupar.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Sí, simplement un aclariment.

Sra. Gili, actualment no prohibeix a ningú que un representant d'empresa s'afiliï a un sindicat, oi que no? No. Per tant, aquest representant d'empresa escollit pels seus companys i que realitza la tasca dins de l'empresa en qualsevol moment es pot afiliar al sindicat que cregui oportú i comptar amb aquest recolzament d'estructura empresarial del sindicat que vostè em deia, d'acord? Llavors, entenem que el que hem de potenciar nosaltres és que a les empreses hi hagi aquella representació que fins ara no ha acabat de funcionar i que, com deia abans la companya Pallarés, doncs és motiu que haguem volgut també reformar aquesta legislació per fer que dins del món de l'empresa, de les empreses, aquesta figura de representació aquí sí vagi perdent por, vagi posicionant-se i vagi creant la cultura que serà necessària per després desenvolupar encara més doncs tota aquesta acció sindical.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció Sr. ministre...

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo només per precisar també unes consideracions que ha fet la Sra. Gili que jo crec que no s'ajusten a la realitat perquè ella del que s'hagi eliminat la doble representació i del fet que no existeixi a partir d'ara delegats sindicals, n'extreu que no es respecten els drets sindicals. Els drets sindicals els exemplifiquen no només els delegats sindicals sinó també els delegats dels assalariats i els membres dels comitès d'empresa, és aquest conjunt que configura els drets sindicals. Jo crec que la controvèrsia rau en el fet que vostès, a banda de què volen aquesta figura del delegat sindical, li volen... o en tot cas em remeto a la Proposició de llei que van entrar en el seu dia i

també a les esmenes que han presentat, vostès volen equiparar la figura del delegat sindical amb la figura del representant dels assalariats o dels membres dels comitès d'empresa quan nosaltres entenem doncs que en tot cas, primer hem de treballar per consolidar plenament aquesta figura dels delegats dels assalariats i dels membres dels comitès d'empresa que en el fons doncs són les persones elegides democràticament en el si de l'empresa pels seus companys, i un cop haguem consolidat aquestes dues figures, que també van en la línia evidentment de la garantia dels drets sindicals, podrem fer o acomplir el següent pas que és introduir aquesta figura dels delegats sindicals, però com ha dit el conseller Bardina, la casa s'ha de començar pels fonaments. Primer, acomplim aquesta assignatura amb bona nota i després ja ens plantejarem si donem per bona una segona figura, en aquest cas la figura del delegat sindical.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

A veure, d'acord, potser vostès no limiten el dret sindical directament però hi posen traves.

Hi posen traves perquè els volen controlar, perquè no els hi volen donar diners, perquè no els hi volen donar informació, perquè no els deixen assistir a les reunions de les empreses. Això no és fomentar això.

I Sr. ministre. a veure, posi-li el nom que vulgui. És a dir, el nom no fa la cosa. El tema no és si s'han de dir sindicats o representants sindicals o si s'han de dir delegats dels assalariats. Nosaltres el que volem és gent -i ho he dit-, gent legitimada, gent amb recursos que hagin pogut rumiar. És a dir, el tema és aquest. No és el nom que li donem. I per a nosaltres la gran diferència és aquesta. És a dir, per a vostès començar pels delegats dels treballadors seran unes persones aïllades, unes persones que a dins de l'empresa, doncs, tindran molt clara la seva posició jeràrquica pels quals els hi serà, segurament més difícil de dir, segons què als seus superiors, perquè això és una realitat. És a dir, hi ha gent que no s'atreveix, i menys en un país sense cultura sindical i menys en un país en què molts dels treballadors no tenen dret a vot. És a dir, la figura aquesta de la persona aïllada, jo no veig en què forçosament ajudarà als sindicats. Bé, potser una mica, però en tot cas no anem a la

velocitat que hauríem d'anar 25 anys després d'haver contemplat aquest dret a la Constitució, d'haver firmat la declaració dels drets humans, i altres convenis que van en aquest sentit.

És a dir, jo crec que la base és aquesta. La diferència és aquesta. Volem gent preparada amb recursos o no la volem? Per a nosaltres al final ens quedem amb això, perquè crec que no és una altra cosa, no és una qüestió de noms. Ja li poden dir com vulguin. És igual. Crec que no és aquesta la importància, si no és el fet de tenir en front, quan parlem, per exemple, d'una relació laboral o d'un interlocutor amb el Govern que hagi de posicionar-se en relació a un reglament, que hagi d'analitzar un projecte de llei o una proposició de llei d'un grup parlamentari, que tinguin eines. És això el que volem. No volem res més, perquè ja ho he dit moltes vegades, la part patronal té mitjans, està organitzada, és normal, és una cosa normal. I el Govern i les institucions el mateix, està organitzat i té recursos. Doncs, volem una cosa similar per la part assalariada i repeteixo, no per donar molts drets i que tot sigui xauxa. Per la part dels treballadors no, per treballar per una societat equilibrada en la qual tothom tingui veu, i que si els treballadors estan patint un moment difícil, doncs, que ens ho puguin dir d'una manera estructurada, perquè hi haurà una piràmide per transferir aquesta informació i un interlocutor que ens dirà la realitat d'aquests treballadors. A dia d'avui no la tenim, i amb les mesures que vostès han pres ara, tinc molts dubtes que avancem gaire més.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun conseller més desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Per part del Govern...

Tampoc hi ha intervenció...

Doncs, acabades les intervencions procediríem a la votació del vot particular.

És el vot particular que demana que es retorni al text original de l'article 13 de la Proposició de llei que ha estat modificat per transacció de les esmenes 18, 19, 20 i 21.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 24 i abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimat el vot particular i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Acabat el debat i votació de les reserves d'esmena i del vot particular, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés, teniu la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

La Llei 33/2018 qualificada de llibertat sindical que teníem fins a la data no va assolir els resultats esperats. Desenvolupava l'article 18 de la Constitució que reconeix el dret de creació i funcionament d'organitzacions sindicals i democràtiques i definia els drets de les organitzacions i requisits de les mateixes.

És difícil avui en dia creure que una reforma legislativa que no tingui en compte els implicats pugui tenir tots els resultats desitjats. El fet de no disposar de tots els interlocutors laborals necessaris a l'hora de tirar endavant propostes com aquesta Llei d'acció sindical i patronal o la de conflicte col·lectiu que considerarem després, pot dificultar en certa mesura l'èxit de la proposta. Això és així.

Tot i així, nosaltres sí que vam parlar tant amb els empresaris com també amb els sindicats del país per recollir alguns comentaris en relació sobretot al text original. Tampoc van ser massa les propostes que ens van manifestar. De fet, el que sí vam poder copsar per part dels sindicats, és que no hi creien en la proposta original en relació al plantejament que es feia, per la mateixa raó que hem estat discutint durant tot el dia. Tenim una manca de cultura sindical i de representativitat dins de les empreses que pugui reforçar aquest plantejament.

Per tant, quan vam proposar la idea de buscar un model diferent, un model també sindical però diferent, i que fos més simplificat, tampoc no els hi va semblar malament.

Per aquesta raó, tal com també he expressat anteriorment, pensem que aquesta necessitat era necessari defensar un model de via única on els delegats dels assalariats fomentin la negociació interna dins dels seus convenis, i on els sindicats puguin actuar paral·lelament, assessorant i defensant

els interessos dels treballadors en aquestes negociacions.

La Llei d'acció sindical i patronal acompanya la Llei de relacions laborals i defineix el dret dels assalariats a constituir aquestes organitzacions que defensaran els seus interessos.

Fomentar la celebració d'eleccions en el si de l'empresa.

Regular la creació i el funcionament democràtic de l'organització sindical i regula igualment la participació de les organitzacions empresarials en la negociació col·lectiva i configura el Consell econòmic i social com a òrgan consultiu d'assessorament de totes les parts.

Determina la representativitat de les organitzacions sindicals i les seves atribucions i se les dota de subvenció pública per tal que puguin desenvolupar les seves tasques, una subvenció pública que queda proporcional també al nombre dels que hi ha representats, de forma que com més gran sigui un sindicat, més recursos també disposarà per defensar i assessorar els seus membres.

Estableix els drets de les organitzacions empresarials i també la seva representativitat i atribucions.

Els liberals pensem que s'ha aconseguit un text més senzill, de fàcil aplicació i sempre i quan hi hagi gent disposada a desenvolupar-la, que de fet és el handicap que tenim, trobar les persones que vulguin desenvolupar aquest text.

Sabem que no serà fàcil, per això pensem que és necessari establir programes que expliquin els beneficis de treballar-hi conjuntament per la defensa dels drets dels treballadors dins de la nostra societat, incentivi la representativitat dels treballadors en el si de l'empresa i la creació de sindicats que els ajudin. De fet pensem que és des de dins de l'empresa i d'aquests treballadors i representants, que es podran generar aquests sindicats i no al revés. Però que aquests sindicats sí que tindran un paper molt important. De fet és un model que nosaltres vam buscar i vam consultar com un petit país que és Luxemburg, en el qual pràcticament la majoria de tots els treballadors i assalariats del país formen part d'algun sindicat. I això és perquè el sindicat, a part de disposar dels recursos necessaris, assessora legalment en relació a tota la Llei laboral a tots els seus treballadors. Participa també a l'hora d'assessorar aquests treballadors en les negociacions dels seus convenis. Poden ser consultats contínuament, poden tenir assegurances directament des dels sindicats de cara a tots els treballadors. I en aquest cas també formaran part després a l'hora de poder mediar en els conflictes col·lectius, en els

arbitratges o negociacions que puguin haver-hi per obtenir acords sectorials.

Per tant, pensem que es defineix també un paper important que es pot anar construint des de la base.

S'ha demostrat que el treball interconjunt fa empreses més productives i fortes, i que els sindicats són un gran reforç de la democràcia per la seva defensa dels drets fonamentals d'aquests treballadors.

El fet d'haver obtingut finalment un text que representi un model diferent al que segurament tenim en els països més propers, no vol dir que no existeixi un model que pugui ser útil. Pensem que la simplificació i el poder haver reconduït aquesta qüestió ajudarà allò que, ja en un principi, no sabia aconseguir en el 2008 i que és aquí on hem de poder treballar i reforçar aquest paper, tant per incentivar la representativitat dels treballadors dins de les empreses, com per potenciar el fet que puguin ser assessorats a l'hora de negociar convenis amb els seus empresaris. I també després a l'hora de poder treballar conjuntament els treballadors i els sindicats a l'hora de negociar i mediar quan hi hagi conflictes.

Tot i que som conscients que serà difícil veure el desenvolupament d'aquesta Llei i que probablement un cop ficada en marxa haurem de fer algunes rectificacions. Això és una cosa que hem d'assumir. Sobretot perquè hi ha una gran diferència amb el text de la Llei laboral que abans comentàvem, i és que teníem un històric, parlàvem de coses molt reals, que coneixíem, que vivíem, que s'havien treballat. En aquest cas, l'històric, lamentablement, és molt fluix, l'únic que tenim és que no va funcionar en la legislació anterior. Per tant, hem de fer un esforç per generar programes de política pública que potenciïn aquesta representació sindical a les empreses i també que potenciïn la creació de sindicats que puguin donar els assessoraments que necessitin.

Per aquesta raó, tot i ser conscients que serà difícil veure-la desenvolupada, nosaltres, els liberals, votarem a favor d'aquesta Llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És el torn ara del Grup Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Com ja vaig dir en la presa en consideració calia revisar la legislació sindical per no haver estat capaç de donar la resposta esperada en el veritable exercici

del dret sindical, en l'aplicació dels drets col·lectius de representació i de negociació col·lectiva, com tampoc en la constitució d'organitzacions sindicals amb presència i representativitat en el si de les empreses de forma normalitzada.

La voluntat d'aquesta Llei és aconseguir incrementar el nombre d'interlocutors socials sobretot en el sector privat.

Els sindicats representen un dels elements fonamentals en la negociació de les condicions laborals i, en cas de ser necessari, a recórrer a les mesures de conflicte col·lectiu, sempre amb la finalitat de reivindicar o defensar els interessos dels treballadors.

En aquest cas vaig presentar dos esmenes, una d'elles amb l'objectiu d'incorporar la possibilitat que els treballadors per compte propi puguin formar part dels sindicats, sempre i quan no disposin de treballadors al seu càrrec.

Penso que caldrà estar molt atents en la seva aplicabilitat -sobretot en l'aspecte relacionat en l'única representació que la Sra. Pallarés ha detallat- i analitzar de forma més acurada la seva implantació, per evitar deixar passar massa temps en cas d'una evolució de l'acció sindical lleu o molt focalitzada i poc representativa sobretot degut al model de teixit empresarial existent a Andorra que es troba format de forma majoritària per petites i mitjanes, o inclús microempreses, però que tenen el dret a poder trobar la fórmula per també estar representades sindicalment.

Penso que és positiu trobar regulada per primera vegada l'acció patronal, en aquest sentit. I també penso que és positiu la creació del Consell Econòmic i Social on es troben partícips, tant sindicats com patronal, i pot ser un element positiu en el nostre entorn.

En general, entenc aquesta Llei com una millora de l'anterior, i li donaré suport amb l'esperança que ajudi a millorar l'exercici del dret sindical

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

A data d'avui aquesta Llei era inajornable, per necessitat de la conjuntura actual i però també per mandat constitucional. La iniciativa legislativa

promoguda pel grup de la majoria té aquest mèrit, ara bé, tal com he dit amb la Llei anterior la Llei que avui s'acabarà votant dista molt de ser la que ens hauria agradat als progressistes.

La Llei és un primer pas, però el camp de regulació de la negociació col·lectiva necessitaria ser més desenvolupat, i també caldria desenvolupar totes les potestats que haurien de tenir les organitzacions sindicals en el si de l'empresa.

La Llei no facilitarà o acabarà no facilitant la implantació dels sindicats com a interlocutors necessaris en el si de les empreses mitjanes i grans.

Per tant el meu vot no serà favorable a la Proposició de Llei qualificada d'acció sindical i patronal.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, pels consellers del PS, Sra. Rosa Gili, teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Lamentablement aquesta Llei ens decep, i ens decep sobretot per tot el que he exposat anteriorment. Ens decep perquè buida de sentit l'acció sindical que ha de poder intervenir a tots els nivells de la vida dels treballadors. Una Llei que allunya voluntàriament als sindicats de la realitat d'aquests. Una Llei que diu que vol potenciar l'acció sindical però que en realitat avança reculant amb por i sense creure-hi.

Jo ho vam constatar veient la no voluntat dels demòcrates de treballar la Llei sindical que vam presentar els consellers del PS el març del 2017. No la van voler ni prendre en consideració.

Curiosament, vostès ara han presentat aquest text conjuntament amb altres dues lleis. Unes lleis que no han fet més que reduir els drets dels treballadors. Hem parlat abans de la de relacions laborals, d'aquí una estona parlarem de l'altra.

Això demostra que a vostès sembla que els hi molestin els drets sindicals, que no són res més que els drets dels treballadors. Quanta ironia!

Aquí els recordo que si realment haguessin cregut en aquests principis, en aquests drets, haguéssim començat per treballar aquella proposició que vam entrar nosaltres, per reforçar la representació dels treballadors, perquè aquests tinguessin veu i poguessin expressar les seves inquietuds i realitats, defensar els seus drets també amb l'anterior llei de relacions laborals.

S'equivoquen senyors de DA i també tots aquells que avui votaran les tres lleis. Els sindicats no són enemics, són aquells que porten la veu de la part assalariada i la representen front a les institucions o a les decisions empresarials. En cap cas no tenen per objectiu enfonsar ni l'empresa ni el país. Els repeteixo, ho fan per portar la veu d'aquells que no estan representats enlloc sense ells, d'aquells que no disposen de mitjans per defensar-se, per fer arribar les seves inquietuds allà on calgui. I en aquest país més que enlloc, ja que molts dels nostres treballadors no tenen tampoc la ciutadania andorrana.

Ho deia abans, poden haver-hi mals sindicalistes, segurament, però també mals empresaris i mals gestors polítics, com a tot arreu, senyors, hi ha de tot a tot arreu.

En conclusió en textos legislatiu com els que debatem avui, poc farem avançar el rol sindical, poc entendran els treballadors l'interès d'implicar-se en aquests sindicats, i poc escoltarem la realitat de la societat andorrana.

Tant és així, que gairebé m'atreviria a nomenar aquesta Llei la llei de no dret sindical. Una altra ocasió mancada i un text que tampoc votarem avui.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de la Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Els sindicats són necessaris al Principat d'Andorra i arreu, per tal que els empresaris i els polítics tinguin interlocutors representatius dels treballadors. Són els sindicats que permetran en part de fer evolucionar el teixit socioeconòmic del país.

Ara bé, el que s'havia plantejat en el text inicial pel Grup Demòcrata, ens semblava molt feixuc amb la doble representativitat i estàvem convençuts que d'alguna forma seria un fre a la formació de sindicats forts i ben estructurats per un país que no té cultura sindical.

Així es va negociar en comissió i nosaltres compartíem el plantejament del Grup Parlamentari Liberal, es va negociar, es va modificar i agraïm al Grup Demòcrata que va entendre que la simplificació d'aquesta representació sindical amb única via, doncs, seria positiva i apropiada pel nostre

país. Tot això per formar una base sindical forta, poc a poc i bona lletra. Tot de cop no es fa res de bé.

I és per aquest motiu, Sr. síndic que votarem a favor d'aquesta Proposició de llei.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, té la paraula el conseller, Sr. Josep Anton Bardina.

(El Sr. síndic general deixa la sala)

El Sr. Josep Anton Bardina:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Ens trobem ara amb la segona de les lleis laborals que es presenten avui per aprovació de la Cambra: la Llei qualificada d'acció sindical i patronal.

Ja s'ha dit que la Llei vigent i que va ser aprovada també a finals de l'any 2008, no ha acabat de produir els efectes que haguessin estat desitjables en el seu desplegament.

Però també és cert que no és únicament la "legislació vigent" l'única responsable d'aquesta situació, molts altres factors en condicionen l'aplicació.

Els nous reptes laborals del segle XXI ens demanen que la implicació de les parts en el funcionament del tot, sigui equilibrada, ferma i responsable. Cal legislar per fer que se'n millorin les condicions per tots.

Sabem que la llei sindical vigent aprovada l'any 2008 va significar un pas molt important en el desenvolupament i l'assoliment dels drets socials de la nostra Carta Magna. I entenem que el text que presentem avui suposa també una millora en el desenvolupament de l'article 18 de la nostra Constitució, reconeixent els drets de creació i de funcionament també de les organitzacions empresarials, professionals i sindicals.

Aquesta llei pretén incentivar l'acció sindical a les empreses, tot propiciant l'entesa entre assalariats i empresaris en matèries de relacions laborals. I es fa des de l'òptica de voler potenciar l'acció de les organitzacions sindicals però també de la regulació de les organitzacions patronals en benefici del foment de l'ocupació i de la creació de riquesa.

Aquesta llei amb la regulació de les associacions empresarials suposa un avenç en relació a la majoria de legislacions europees en la matèria, alhora que en millora la seva participació i la seva seguretat jurídica.

També ho fa, recollint amb més detalls i claredat els drets i les competències i els nivells de

representativitat que tenen les organitzacions sindicals i patronals.

La Llei que es presenta actualitza els criteris d'actuació de les organitzacions sindicals i estableix criteris més assumibles per tal de determinar els nivells de representativitat de cada organització. També millora els criteris per tal de participar activament en els processos de la negociació col·lectiva dels convenis sectorials i intersectorials.

Al capítol primer, el relatiu a l'acció sindical, s'hi regula el dret de creació i el funcionament d'organitzacions sindicals, els seus requisits de funcionament i de contingut mínim, el dret d'afiliació a aquestes organitzacions, la seva representativitat i la creació del Registre d'Organitzacions Sindicals, entre d'altres.

El capítol segon regula un "oblit" del nostre ordenament jurídic, l'acció de les Organitzacions Patronals, com a garant de l'equilibri que tan necessari és entre les parts. Es regula la seva organització i el seu funcionament, els continguts mínims, els requisits per la seva creació i la seva representativitat.

Cal finalment fer un especial esment al tercer capítol d'aquesta llei amb la creació del Consell Econòmic i Social com a òrgan consultiu i d'assessorament per tal de garantir la participació activa dels agents i actors socials amb l'ànim de generar diàleg i cooperació en matèria socioeconòmica, laboral i ocupacional, fent-lo plenament homologable a les normes contingudes i recomanades en els convenis internacionals en matèria laboral.

És cert que en el transcurs del treball en comissió, i escoltant les esmenes presentades pels companys liberals i d'UL - consellers generals independents de la Massana, perquè sempre hem dit que volíem escoltar i canviar allò que creguéssim oportú... i tornant a valorar el tema i a parlar amb els actors implicats, vam creure més oportú tornar a la via de representació única dins de les empreses com teníem fins ara, i no anar cap a una doble representació com havia previst el projecte entrat a tràmit parlamentari inicialment.

La poca estructura i la baixa cultura existent en aquest camp així com les ganes de començar a desplegar una legislació més assumible i que donés resposta a les necessitats requerides, i sense voler construir la casa començant per la teulada, s'ha convingut anar pas a pas, sense tancar cap porta, vers una bona representació sindical més sòlida i més segura. Comencem per aquí com un punt de partida i anem creixent i desenvolupant la normativa a mida que sigui necessari.

Per tot l'exposat, demano a les conselleres i als consellers d'aquesta Cambra vulgueu donar el vostre vot positiu a l'aprovació d'aquesta llei.

Gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies Sr. conseller.

Per part del Govern, hi ha alguna intervenció...

Teniu la paraula Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sra. subsíndica.

La Proposició de llei qualificada d'acció sindical i patronal representa el segon pilar en l'esforç d'assolir una normativa integral en matèria laboral, amb la qual es pretén tant incentivar l'exercici de l'acció sindical, propiciant a la vegada l'entesa entre assalariats i empresaris, com potenciar també l'acció institucional de les organitzacions sindicals i patronals en benefici del foment de l'ocupació i de la productivitat.

Aquesta Proposició de llei suposa una millora respecte de la normativa vigent i s'alinea amb les premisses de la Carta Social Europea revisada, ratificada pel nostre país el 30 de juny del 2004, tant pel que fa a l'adequació de la legislació a les necessitats actuals en matèria social, com també en el compliment dels compromisos internacionals.

La regulació conjunta de l'acció sindical i patronal cobreix una llacuna fins ara existent en el nostre ordenament jurídic, ja que amb l'entrada en vigor del Codi de relacions laborals només es va definir parcialment quina havia de ser la participació de les organitzacions empresarials en la negociació col·lectiva; però no es van arribar a precisar alguns dels aspectes importants que han de conformar les fórmules de la seva representativitat en el marc de les relacions laborals i del diàleg social.

Així doncs, la Proposició de llei crea el Registre d'Organitzacions Empresarials com a corol·lari del Registre d'Organitzacions Sindicals. A més, recull d'una forma més detallada i amb major claredat els drets, les competències i el nivell de representativitat de les organitzacions sindicals i patronals.

Aquesta nova regulació ha de contribuir a homologar l'ordenament jurídic andorrà a les recomanacions precisament de l'Organització Internacional del Treball, i, alhora, permet incidir en una millora de la seguretat jurídica.

El text presentat actualitza l'abast d'actuació de les organitzacions sindicals, i estableix criteris que des del punt de vista del Govern són més assumibles per

determinar nivells de representativitat; la qual cosa ha de facilitar l'assoliment de les condicions mínimes perquè les organitzacions sindicals tinguin al seu abast poder exercir la representació institucional davant de les administracions públiques i davant també del Consell Econòmic i Social, que ja ho hem dit, constitueix una novetat introduïda per la Proposició de Llei i també per poder accedir a subvencions públiques.

Precisament la creació del Consell Econòmic i Social representa una novetat significativa.

Es configura com un òrgan consultiu i d'assessorament en matèria socioeconòmica, laboral i ocupacional. La seva creació té com a finalitat garantir la participació dels agents socials prop de les institucions i també genera diàleg, cooperació i concertació en les qüestions relatives a les relacions laborals i el foment de l'ocupació i la formació en el treball.

Estarà constituït per representants del Govern i dels agents socials, amb preferència per les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, i també hi seran presents les entitats cíviques.

Entre les funcions d'aquest nou òrgan cal destacar l'emissió de dictàmens sobre els avantprojectes de llei i projectes de reglament que regulin matèries socioeconòmiques, laborals i d'ocupació.

En conclusió, el Govern considera que aquesta Proposició de Llei avança substancialment en el reconeixement dels drets sindicals i patronals, a través de la millora del règim de representativitat dels assalariats i també regulant per primera vegada d'una forma completa la representativitat dels empresaris, amb el doble objectiu de desenvolupar la democràcia en el si de les relacions laborals i de crear estructures que fomentin el diàleg entre els diversos interlocutors socials.

Gràcies Sr. síndic.

(El Sr. síndic general s'ha reincorporat a la sala)

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obrim un segon torn d'intervencions, si és que n'hi hauria d'haver...

Algun conseller desitja intervenir...

No hi hauria més intervencions...

Doncs una vegada finalitzat el debat, procediríem tot seguit a la votació final del conjunt del text.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

24 vots a favor i 3 en contra, cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovada la proposició de llei.

Passem al següent punt de l'ordre del dia.

5- Examen i votació de la Proposició de Llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials ha estat publicat en el Butlletí número 118/2018, del 29 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió, la M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud, nomenada ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

El passat 6 de novembre, la Comissió Legislativa d'Afers Socials, em va nomenar ponent de la Proposició de llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu, i com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa d'Afers Socials va examinar, en les reunions mantingudes els dies 13, 20 i 27 de novembre la Proposició de llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu així com les 55 esmenes que s'hi han presentat: 31 per part del Grup Mixt-PS; 5 per part del Grup Parlamentari Demòcrata; 6 per part del Grup Mixt, UL - Independents de la Massana; 6 per part del Grup Parlamentari Liberal i 7 per part de la consellera General del Grup Mixt, Sílvia Eloïsa Bonet.

D'aquestes, 2 s'han aprovat per unanimitat, 2 més per majoria, 37 han estat rebutjades, 3 més han estat transaccionades i aprovades per unanimitat, 2 han estat transaccionades i aprovades per majoria i, finalment, se n'han retirat 9.

Del resultat de la votació de les esmenes, se'n desprèn l'informe de la comissió el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la intervenció de la ponent proposo també procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena, en primer lloc, i continuar després amb el debat de les altres parts del text.

S'han presentat 23 reserves d'esmena per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals que seran defensades de la manera següent.

Les reserves número 1, 2, 3, 4 i 5 serien defensades de forma conjunta; les reserves número 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17 i 18 de forma conjunta, i finalment les reserves número 15, 19, 20, 21, 22 i 23 també de forma conjunta.

Iniciem doncs el debat de les reserves d'esmena.

Comencem pel primer grup de reserves d'esmena. La primera és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 4 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 2; la segona reserva d'esmena és la que es correspon a l'esmena número 7 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 6; la tercera reserva d'esmena es correspon a l'esmena número 8 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 2 de l'article 6; la quarta es correspon a l'esmena número 12 de l'informe de la ponent proposant modificar l'apartat 3 de l'article 8; i finalment, la cinquena reserva d'esmena es correspon a l'esmena número 13 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 9.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili. Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Aquesta agrupació d'esmenes busca denunciar unes disposicions que, al nostre parer, limiten el procés de conflicte col·lectiu contradient l'objectiu pretès i anunciat en la Llei.

No compartim que s'impedeixi fer ús del procediment del conflicte col·lectiu per modificar allò pactat en un acord o en un conveni col·lectiu que estigui vigent. Si aquest és bo tenim la certesa que no hi haurà conflicte col·lectiu. Per què impedir el diàleg? Per què impedir la discrepància? Per què prohibir-ho per llei? No hi ha cap raó que justifiqui, al nostre parer, que els acords siguin inamovibles.

Tanmateix hauríem pogut acceptar reflexionar en com reobrir un altre procés de conflicte. Estem d'acord, si hi ha hagut un treball podíem rumiar-hi,

però tancar la porta d'aquesta manera no ho podem compartir.

Prohibir és restrictiu, és intervencionista... No ens agrada aquesta manera de procedir.

Què no tenen confiança en la gent i en el seu bon criteri? Nosaltres sí! Creiem en l'autoregulació de les persones, dels treballadors i també dels patrons. No ens agrada aquest intervencionisme regulat per llei i, per exemple, no podem estar d'acord que s'obligui a un arbitratge si no s'arriba a un acord després del tercer dia de conflicte. El principi de l'arbitratge és que sigui voluntari i així es va preveure en l'article 1 de la Llei 47/2014, d'arbitratge del Principat d'Andorra. En canvi, vostès, aquí, en aquesta Llei fan obligatori l'arbitratge després de tres dies... tres dies de conflicte! Així, si les parts no arriben a un acord en un termini de tres dies obliguen a sotmetre les parts a un arbitratge que ha de finalitzar amb un laude de compliment obligatori. Els socialdemòcrates creiem en l'arbitratge, però sempre de manera voluntària.

A més, tampoc entenem per què es limita a les condicions de treball, perquè poden haver-hi altres aspectes que també es podrien resoldre via arbitratge, però un cop més vostès ho limiten per llei. Què aporta això?

Una altra de les esmenes que debatem ara busca eliminar apartats que han posat vostès en la Proposició de Llei que, al nostre parer, afbleixen també el dret de vaga, perquè per a nosaltres el dret de vaga ha de ser irrenunciable i per aquesta raó anul·làvem que es puguin pactar clàusules mitjançant un conveni col·lectiu en virtut de les quals les parts es sotmeten a no fer vaga durant el seu període de vigència. Això no ens agrada! A través de les nostres esmenes també hem volgut eliminar altres parts de l'article, per exemple, al punt 2.b) i al 3 perquè entenem que també són limitadors del dret de vaga.

Vostès baixen en un detall, al nostre parer, innecessari. En una llei que traspua desconfiança en els treballadors hi posen, prohibeixen la vaga per un dany greu, intencionat i desproporcionat a l'empresa. Quin treballador amb seny pot voler fer això a la seva empresa?

Hem anat explicant les raons per les quals no ens agraden les disposicions de llei esmentades en aquest apartat perquè no compartim la línia general, i per aqueta raó demano ara el vot positiu a les nostres reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És el torn dels grups parlamentaris. Pel Grup Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem el nostre posicionament que vam tenir a la comissió i votarem desfavorablement a aquestes reserves d'esmena.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo també mantindré el mateix vot que vaig mantenir en comissió que és desfavorable a totes les reserves d'esmena excepte a la segona en la qual em vaig abstenir.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Pel que fa a aquest grup de reserves d'esmena no comparteixo els motius exposats per la Sra. Gili, per tant, votaria en contra amb excepció de la reserva d'esmena número 2 que, si bé comparteixo que el termini de tres dies de vegades pot semblar curt per poder acabar negociant abans d'anar a l'arbitratge, s'escurça, es treu aquest termini però jo crec que falta una data i s'hauria de poder acotar amb un termini de finalització. Per tant, el meu vot en aquest cas seria d'abstenció.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem el nostre vot de la comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina, teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Un altre model Sra. Gili. Això és el que vam dir en comissió, vostè defensa un model i nosaltres en defensem un altre, i arran d'això hi ha totes les diferències que proposen les esmenes que vostè ha reservat.

Nosaltres entenem que hi ha un model diferent al que vostè proposa i pensem que ens pot funcionar millor per la nostra realitat de país i sobretot pel que fa a la manca de cultura en aquest àmbit per ser una legislació de nova aplicació i no tenir cap referent anterior. Per tant, creiem que cal dotar el país d'aquesta norma i vetllar pel seu correcte desplegament, i si no funciona o grinyola en algun punt caldrà revisar-la i canviar el que calgui per tornar-la a posar en solfa.

Dit això, fem ara una revisió de les reserves d'esmena que ha fet.

En la seva intervenció ens ha abocat explicacions com que no hi ha raons que justifiquin que els acords col·lectius siguin inamovibles, que l'arbitratge ha de ser voluntari, que el dret de vaga ha de ser irrenunciable i que la llei en general limita el dret de vaga.

Expliqui'm què diu la llei!

La Llei no implica que els acords o convenis col·lectius atorgats siguin inamovibles, simplement es tracta de marcar cada procediment a través de la regulació pertinent i de consagrar la negociació col·lectiva com a pilar estructural dels drets col·lectius dels treballadors i, alhora, de la bona convivència social.

És important que els drets a la negociació col·lectiva, el conflicte col·lectiu i en darrera instància el dret de vaga tinguin una regulació autònoma i clara per tal de què els treballadors disposin d'un marc normatiu estructurat que els hi faciliti l'exercici dels seus drets.

Aquesta Llei preveu la revisió dels convenis o regula específicament l'article 152, i a l'article 140 es regula el procediment de denúncia dels convenis col·lectius, per tant, els convenis no són inamovibles.

Ens diu també que l'arbitratge ha de ser optatiu, i nosaltres li vam explicar que no. Que entenem que l'arbitratge com està previst a la Llei és un mecanisme del tot conforme amb les finalitats perseguides per la regulació legal de les mesures de conflicte col·lectiu, en tant que mecanisme per potenciar el diàleg social com alternativa sempre preferible a l'exercici del dret de vaga. Per tant, entenem que és una mesura encara més beneficiosa per als assalariats per poder, a través del diàleg evitar la vaga que ningú desitja.

I en aquest sentit, l'arbitratge que proposa la Llei és una mesura prevista en darrera instància i únicament és aplicable en cas que no s'arribi a un acord en el procediment de conciliació que ja preveu l'article 5 de la Llei, és també un procediment d'abast limitat atès que únicament es poden sotmetre a aquest arbitratge determinades matèries, i així queda regulat a l'article 6.2.

I finalment cal dir que és totalment proporcional, atès que l'elecció dels àrbitres en aquest procés recau, primerament, a les parts.

Després ens ha dit que la Llei limita parlar de temes o el fet que no es pugui parlar de tot. No, no! El que fa la Llei és establir una diferenciació entre els diferents procediments en funció de l'objecte de la controvèrsia. És a dir, si el que volem és parlar de modificacions de condicions de treball existents, utilitzem arbitral. Si per contra, el que volem és interpretar una norma legal o un acord o un conveni col·lectiu, s'ha d'utilitzar un procediment jurisdiccional. I això és el que defineix la Llei.

Després ens diu que limitem el dret de vaga i que el dret de vaga ha de ser irrenunciable i per delimitar aquest dret vostè proposa suprimir l'apartat tres de l'article 8. Doncs, això que vol suprimir, Sra. Gili, és el que actualment es coneix com clàusules de pau social, les quals han estat acceptades per l'Organització Internacional del Treball i recollides en la legislació de molts països. A tall d'exemple el país veí del sud, Espanya, el seu estatut dels treballadors, a l'article 82.1 diu: "mediante los convenios colectivos i en su ámbito correspondiente, los trabajadores i empresarios regulan las condiciones de trabajo i de productividad, igualmente podrán regular la paz laboral a través de las obligaciones que se pacten". I el seu reial decret del 1977 diu: "los convenios colectivos podrán establecer normas complementarias relacionadas con los procedimientos de solución de los conflictos que den origen a la huelga, así como la renuncia durante su vigencia al ejercicio de tal derecho".

La regulació prevista a la nostra Llei és fins i tot més garantista que la regulació espanyola que li acabo de

llegir, perquè la Llei diu clarament que únicament s'admet aquest tipus de clàusula quan el conveni col·lectiu millori en el seu conjunt les condicions laborals vigents amb anterioritat.

I finalment proposa una esmena que suprimeix l'apartat b de l'article 5 de la Llei que diu i cito literalment: "resten prohibides les vagues que pretenguin l'alteració d'allò pactat en un acord o un conveni col·lectiu vigent, o allò establert en un laude de compliment obligatori, llevat que la motivació de la vaga rau en la interpretació o el compliment de l'acord o el conveni col·lectiu o del laude, o en l'alteració de l'acord o el conveni col·lectiu com a conseqüència d'un canvi substancial de les circumstàncies que així ho justifiquin". I vostè vol suprimir aquest punt.

Doncs, aquest punt és un apartat conforme a les directrius de l'OIT. L'Organització Internacional del Treball ha acceptat com a restricció temporal del dret de vaga les disposicions que prohibeixen les vagues que impliquin una ruptura d'un conveni col·lectiu. És més, fins i tot l'OIT ha declarat acceptable la prohibició de vaga quan es tracti d'una diferència o divergència d'interpretació de la normativa aplicable. La Proposició de Llei no preveu el respecte a aquesta prohibició, al contrari, exclou aquest supòsit i és, per tant, més favorable als treballadors.

I per un altre costat pretén suprimir el punt 3 d'aquest mateix article, que aquest punt diu i cito literalment: "Tenen la consideració d'abusives les vagues que ocasionin un dany greu intencionat i desproporcionat a l'empresa o a les empreses concernides. Es presumeix que constitueix un abús de dret de vaga, llevat de prova en contrari, les vagues rotatòries, les vagues de zel o reglament i, en general, qualsevol forma d'alteració col·lectiva en el règim de treball que sigui diferent de la vaga". Aquí no és tracta d'un apartat genèric que limiti el dret de vaga, aquí es tracta d'una redacció conforme als principis generals de dret del que es pot considerar com abusi: d'any greu, intencionat i desproporcionat, essent aquestes condicions cumulatives. Fins i tot supòsits que tradicionalment es consideren abusius, com la vaga rotatòria o la vaga de zel no es prohibeixen, sinó que tan sols es presumeixen abusius, admetent-se, per tant, en cas de litigi qualsevol tipus de prova en contrari. Per tant, això no limita cap dret de vaga.

Per tot l'exposat i com van fer en comissió, nosaltres no podem recolzar les seves esmenes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo poca cosa puc afegir a aquesta explicació tan argumentada que ha fet el conseller Bardina.

Una vegada més es demostra, Sra. Gili, que quan arriba una proposició de llei del Grup Parlamentari Demòcrata o un projecte de llei del Govern, vostès ja parteixen del prejudici que aquesta norma està, diguem, completament poc homologada als organismes internacionals i al dret comparat dels nostres països veïns. I jo crec, doncs, que el Sr. Bardina li ha demostrat àmpliament que la nostra normativa és tant o més protectora i garantista que la d'altra països del nostre entorn que estan plenament homologats a nivell internacional.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Mirin adherim-nos ara mateix a l'OIT i que ens ho diguin, que ens ho diguin!

Jo ja vull.

Si nosaltres ens hem equivocat en algun plantejament, cap problema. Rectificarem!

Jo tinc molt respecte pel Sr. Bardina, però ell, és clar, s'ha agafat segurament en una part, perquè entenc que no ha fet l'anàlisi de tota la regulació seguint les indicacions de l'OIT perquè a veure, aquí sap fer-ho. I no té res contra la seva persona Sr. Bardina, i jo tampoc. Jo tampoc puc fer aquí un anàlisi com si fos l'OIT. Que ens ho faci qui en sap! I si està bé, fantàstic!

Nosaltres a dia d'avui tenim molts dubtes. Els hi he dit abans, vam esmenar coses per posar reflexions sobre la taula, i marxant des del punt de partida que no enteníem en un país en el qual no tenim antecedents d'haver tingut massa vagues, no tenim antecedents de desbordaments. I per tant, ens ha sorprès amb aquesta llei i amb les altres, sempre aquesta visió -ho deia abans- d'una por: "i si passa

això, i si passa allò!". A veure, nosaltres, bé, ja ho he dit abans, volem tenir confiança amb la gent. La gent normalment no fa bestieses. No fa bestieses, o sinó és gent que té problemes. Però sinó, en general la gent no fa aquestes coses per fer-les.

I, per tant, no ens agrada, els hi he dit abans, ho he dit varies vegades a la comissió, de deixar les coses una més obertes. Que hi ha un problema... les arreglem. Però vostès estan fent al revés. Justament abans em deia de començar la casa per la teulada. Doncs, jo crec que aquí ho han fet. Encara no hi ha hagut gairebé ni una vaga, bé, n'hi ha hagut una i una coseta que s'hi assemblava, i amb això hi estan posant cinquanta mil restriccions. És a dir, això sí que per a mi és començar la casa per la teulada.

Nosaltres, al nostre parer, primer dones les bases i ja veure'm, però no ho fem restrictiu. És a dir, canviar una llei és complicat, és llarg, té un procediment llarg. I per tant, no entenem que s'hagi escrit dins d'una llei tantes prohibicions i tantes limitacions.

I ara en la segona agrupació parlarem d'altres coses.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Govern tampoc desitja intervenir...

Doncs, acabades les intervencions, procediríem a la votació de les reserves d'esmena.

Començaríem per la reserva d'esmena número 1 que es correspon a l'esmena número 4 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 2.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la següent reserva d'esmena, la número 2 que es correspon a l'esmena número 7 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 6.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 23, abstencions 2.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 3 que es correspon a l'esmena número 8 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 2 de l'article 6.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 4, que es correspon a l'esmena número 12 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 3 de l'article 8.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

I finalment, anem a la reserva d'esmena número 5 que es correspon a l'esmena número 13 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 9.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Seguim amb el segon grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals.

Són la número 6, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 17 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 11.

La número 7, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 18 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 2 de l'article 11.

La número 8, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 21 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 12.

L'esmena número 9, que es correspon a l'esmena número 22 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 2 de l'article 12.

La número 10, que es correspon a l'esmena número 25 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 14.

La número 11, que es correspon a l'esmena número 27 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 15.

La número 12, que es correspon a l'esmena número 30 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 2 de l'article 18.

La número 13, que es correspon a l'esmena número 31 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'article 19.

La número 14, que es correspon a l'esmena número 32 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 20.

La número 16, que es correspon a l'esmena número 39 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 4 de l'article 23.

La número 17, que es correspon a l'esmena número 40 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 5 de l'article 23.

I finalment la número 18, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 42 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 1 de l'article 25.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Aquesta agrupació té per objectiu elevar al Ple el que per nosaltres som obstacles, impediments, advertències per tots aquells que tinguin la temptació de fer vaga.

Un exemple, per convocar-la, vostès demanen majoria simple de tots els assalariats de l'empresa, no dels presents en l'assemblea sinó que de tots els treballadors de l'empresa. Excessiu.

Crec que és important recordar que la vaga és l'últim recurs que té un treballador quan està en desacord amb el seu patró o amb mesures governamentals que el puguin afectar.

Cap, cap ni un, cap treballador té ganes de fer vaga perquè no cobra. Perquè cap treballador amb seny busca el conflicte gratuïtament. Perquè és desagradable entrar en conflicte amb el patró, amb els companys de feina que no compateixen amb el problema i que no volen fer vaga. I també és desagradable de cara als usuaris de l'empresa, també és desagradable.

Es fa molt difícil exercir el dret de vaga demanant quòrums mínims d'assistència del 50% dels representants dels assalariats. Ho deia abans i ho torno a dir, des del PS preferim autoregulació, no infantilització de les persones, no volem paternalisme de l'Estat. Els representants de les organitzacions sindicals també haurien de poder convocar una vaga per si sols perquè són persones escollides que ja representen els treballadors.

Per donar un exemple, a França, em referiré al preavis, no es demana cap preavis en el sector privat. Nosaltres n'hem posat, sí n'hem posat però considerem que els terminis dels demòcrates són massa llargs.

Tampoc ens agrada la responsabilitat excessiva de les persones que configuren el comitè de vaga. Se'ls hi demana de garantir la prestació de serveis necessaris per la seguretat i la integritat de les persones i dels béns. El manteniment dels locals, de la maquinària, les instal·lacions, les mercaderies de l'empresa o les empreses concernides.

Al nostre parer, el comitè de vaga s'ha d'encarregar de la vaga, no de la resta. Entenem que això és una responsabilitat excessiva, fora de lloc que el que fa és posar més traves a la vaga.

Qui faci un desperfecte, qui causi problemes se l'ha de sancionar a nivell individual. El comitè de vaga no pot ser responsable de les actuacions inadequades que s'hagin pogut donar. Pot participar evidentment en el bon desenvolupament de la vaga, ajudant les forces de l'ordre o parlar amb el Govern, però en cap

cas ser responsable de totes les derives que hi puguin haver.

En la llei vostès també coresponsabilitzen el comitè de vaga junt amb l'empresari de garantir els serveis i treballs de manteniment necessaris per la represa normal de les activitats quan finalitzi la vaga. Fins aquí d'acord. Però els consellers del PS no compartim que al final si no hi ha acord, acabi sent l'empresari que decideixi unilateralment aquesta qüestió, deixant molt poc temps als treballadors discrepans per impugnar aquesta decisió i fent-ho molt complicat. Aquesta és al nostre parer una altra limitació directa del dret de vaga.

També considerem inadequat que es pugui substituir la gent durant la vaga. Entenem que això també és un principi del dret de vaga que no hauria de ser i al final per nosaltres ens dóna la impressió que suposa una manera més de limitar aquest dret de vaga.

Ens sembla inadmissible també no tenir dret a prestació econòmica de la seguretat social per baixa mèdica durant la vaga. És a dir, un fre més al dret de vaga.

Hauríem pogut matisar-ho, rumiar-ho, però en cap cas posar-ho tal qual ho han posat vostès a la llei.

Així doncs, jo crec que moltes de les propostes dels Demòcrates en aquesta llei, semblen avisos a navegants, semblen disposicions que semblen tenir sentit per fer por. I un dels exemples també, és en aquell article, en aquell apartat que diu que s'adverteix que tots aquells que fan vaga poden estar sotmesos a responsabilitats penals, civils, administratives. Bé, això és una evidència, és a dir qui fa coses incorrectes evidentment, però calia posar-ho aquí?

Bé, amb totes aquestes explicacions espero haver fet una mica el tomb del que nosaltres pensàvem destacable amb aquesta agrupació i per tant acabo demanant el vot positiu a aquestes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels grups parlamentaris...

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Igual que anteriorment, mantindrem el nostre criteri de votació que vam expressar a la comissió legislativa.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Mantindré també el vot que vaig mantenir a la comissió. Voldria fer un esment a la reserva d'esmena 11, que és sobre l'esmena 27, que jo també havia presentat la mateixa esmena, més o menys amb la mateixa explicació. És l'esmena en què manté a l'empresari la designació dels treballadors que durant la vaga hagin vetllat pel manteniment dels locals, maquinària i instal·lacions. En una sentència del Tribunal Constitucional espanyol manté que aquesta exclusivitat de l'empresari és inconstitucional, tot i que el Grup Demòcrata considera que aquesta situació subsidiària, jo segueixo veient-ho de la mateixa manera que aquesta sentència perquè tot i que quan...

El Sr. síndic general:

Perdoni Sra. consellera.

Demanaria silenci, si us plau!

Sra. consellera, pot continuar.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Doncs, quan no hi ha acord aleshores és en el moment en què de forma exclusiva se li dona aquesta competència a l'empresari, per això comparteixo la sentència i en aquest cas sí que votaria a favor.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt també, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Per aquesta agrupació de reserves d'esmena el meu vot serà contrari.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Mantindrem el vot que es va fer en comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina, teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Sra. Gili... Agrupació de 10 esmenes. Aquí passarem una estoneta...

Per un costat vostè vol anular que la vaga sigui aprovada per majoria simple dels treballadors d'una empresa amb l'argument que una sola persona la pot convocar i ja la seguirà qui vulgui. Tornem a estar davant un altre model.

Ens treia el model francès, que jo no sé si aquests dies és un model a tenir gaire present amb les imatges que estem veient a la televisió i a les notícies que ens arriben de França. Possiblement no és el model que volem per Andorra.

Per a nosaltres, que sigui la majoria simple dels treballadors d'una empresa els que hagin d'aprovar una decisió tan important com aquesta no és gens abusiu.

L'exercici del dret a vaga afecta a tots els treballadors inclosos els que decideixen no participar-hi pels motius que sigui, i per aquests també s'ha de legislar.

En aquest punt... encara que li costi, l'Organització Internacional del Treball també ho reconeix. L'OIT ha reconegut referint-se a l'aprovació d'una vaga, -i llegeixo literalment, que: "*El requeriment de què es dugui a terme una votació sobre la vaga abans de convocar-la o declarar-la, té per objecte que les relacions de treball, inclosa l'acció laboral, es desenvolupin de manera ordenada, assegurant el control democràtic sobre una decisió de considerable importància que afecta a tots els treballadors involucrats, als que segueixen la vaga i als que no la segueixen*".

Ens parla també que tornem a limitar el dret de vaga perquè ampliem preavisos i posem traves, doncs tornem a l'OIT. L'OIT accepta que s'estableixi legalment un preavis a respectar per poder exercir el dret de vaga, atès que aquest preavis pot permetre

fomentar i afavorir la negociació entre les parts abans de què s'iniciï la vaga i davant d'això entendre que perquè es pugui afavorir aquest diàleg i aquesta negociació són molt millor els cinc dies que nosaltres proposem que no pas les vint-i-quatre hores com vostè proposa.

Cal recordar que la vaga ha de ser el darrer mecanisme i l'últim recurs per resoldre un conflicte laboral tenint en compte els efectes que en resulten per a l'economia del país, pels sectors i empreses afectades però, sobretot, pels propis treballadors.

També he esmentat que hi hagi un preavis diferent en les... En les seves esmenes esmentava que hi havia un preavis diferent depenent de com fos la vaga, si afectés al sector públic o aquelles empreses privades que realitzin un servei públic o facilitin béns o serveis de primera necessitat, i nosaltres entenem que això és totalment conforme amb el principi de proporcionalitat i el necessari equilibri entre l'exercici del dret de vaga, la garantia de la continuïtat en la prestació del servei públic així com la protecció de determinats sectors econòmics que són bàsics per a la ciutadania.

Ens diu que carreguem de responsabilitats i funcions al Comitè de vaga i que són responsabilitats desmesurades. La Llei diu: *“El Comitè de vaga resta obligat a garantir, mentre duri la vaga, la prestació dels serveis necessaris per a la seguretat i la integritat de les persones i dels béns, i per al manteniment dels locals, la maquinària, les instal·lacions i les mercaderies de l'empresa o les empreses concernides. També ha d'assegurar l'execució efectiva de tota actuació dirigida a acomplir els serveis i els treballs de manteniment, a fer possible la represa normal de les activitats de l'empresa o de les empreses quan finalitzi la vaga, i a garantir el dret al treball de les persones que hagin optat per continuar treballant durant la vaga.”*

Entenem que la Llei es dota al Comitè de vaga de les facultats necessàries per a què pugui vigilar que no es duguin a terme actuacions abusives per qualsevol de les parts implicades.

I una altra de les seves funcions, el Comitè, i que vostè vol suprimir és la de garantir el dret al treball de les persones que hagin optat per continuar treballant durant la vaga. Per tant, que el Comitè de vaga participi en la presa de les decisions relatives a les funcions que s'han de mantenir funcionant a l'empresa, a les decisions relatives als assalariats que han de garantir la realització dels serveis i els treballs de manteniment necessaris per a la represa normal de les activitats un cop hagi finalitzat la vaga, això vostè ho veu com a massa responsabilitat i nosaltres ho veiem com una necessitat. Nosaltres ho veiem com un aspecte més garantista per als drets dels

treballadors, de fet, els informes de l'OIT recomanen que els treballadors puguin participar en la decisió sobre la determinació d'aquestes funcions.

I ara, parlem dels serveis essencials. El que s'ha volgut és que a la Llei quedessin ben clars quins considerem que són serveis essencials, per tant, la definició proposada és altament garantista i dóna seguretat jurídica a les parts concernides en una vaga evitant qualsevol controvèrsia addicional quant a l'afectació, o no, d'àrees sensibles per a la població andorrana. Les supressions que vostè proposa no són ni adequades ni s'ajusten a la Llei perquè fer referència a institucions públiques en lloc d'empreses públiques no és conforme amb l'estructura de la Llei que ja preveu una disposició transitòria en matèria d'Administració pública. Per nosaltres, el transport i la distribució de mercaderies a Andorra és, a totes llums, essencial tenint en compte la nostra condició de país altament depenent de les importacions, però també li he de dir que la seva esmena m'ha sorprès perquè suprimeix el transport intern de mercaderies i, en canvi, no suprimeix la menció relativa al servei de duanes.

Creiem que els serveis audiovisuals són igualment rellevants i, en aquest cas -a França que és un exemple que vostè ens treu-, ja sap que existeix una regulació sectorial específica en la matèria dels mitjans de comunicació.

Vostès que es limitin els serveis essencials només a l'educació obligatòria... Sra. Gili, l'educació és un dret constitucional sigui l'edat que sigui, sigui l'etapa que sigui. I la resta entenem que es refereix a serveis indispensables i inajornables per atendre als ciutadans.

I finalment, què passa amb la relació laboral quan hi ha una vaga? Entenem que mentre es realitza una vaga l'relació laboral queda en suspens, l'empresari no paga i l'assalariat no cobra, l'empresari no cotitza a la CASS i l'assalariat no cotitza a la CASS, però en cap cas això vol dir que s'extingeixi ni la relació laboral vigent, ni la cobertura de la CASS que queden plenament garantides.

Per totes aquestes explicacions, no serà possible que li donem recolzament a les seves reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, Sr. ministre, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Una vegada més poca cosa tinc a afegir als arguments del Sr. Bardina. Jo crec que ha agafat totes i cadascuna de les afirmacions genèriques i segons hem pogut comprovar avui d'aquest contingut que ha formulat la Sra. Rosa Gili i en certa forma els ha desmuntat amb arguments molt i molt sòlids.

Sap que passa Sra. Gili? Que vostè de totes, totes avui havia de fer aquest paper i havia de demostrar doncs que, o en tot cas no donar el benefici del dubte al Grup Parlamentari Demòcrata que fa un pas endavant des d'una perspectiva social molt significatiu regulant per primera vegada el dret de vaga, però se li ha escapat una cosa i és que abans de fer això el Grup Parlamentari Demòcrata amb el suport del Govern evidentment ha estudiat molt aquesta temàtica, no només ho ha estudiat molt sinó que a més a més aquesta Proposició de llei prové d'un projecte de llei, no sé si ho recordarà que es va entrar a finals de la passada legislatura que ja va ser objecte de consulta i de participació per part dels interlocutors socials i molts dels suggeriments que en el seu moment van fer els sindicats andorrans amb un informe extens i complet es van incorporar precisament al Projecte de llei i posteriorment a aquesta Proposició de llei. Per tant, li puc garantir que abans de tirar endavant aquesta iniciativa legislativa tots plegats estàvem molt i molt convençuts que les salvaguardes i les garanties que s'hi contenen no només estan perfectament emparades amb exemples de dret comparat sinó que a més a més són plenament conformes a les recomanacions de l'Organització Internacional del Treball tal i com li ha demostrat abastament el conseller Bardina.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Començaré per la intervenció del Sr. Bardina intentant contestar algunes coses que ha dit.

Cert, sí és veritat, ens hem inspirat bastant del model francès, però sempre tenint en ment la realitat andorrana. Hem fet el millor que hem pogut. I em reitero una vegada més sempre amb una voluntat de diàleg i de posar el debat sobre la taula.

Vostè deia, estàvem parlant de quin quòrum hi havia d'haver perquè es pugui fer una vaga. És veritat, a França dos treballadors ja poden fer una vaga.

Jo crec que aquest debat el cal tenir en comissió. Jo conec una mica aquest món perquè he estat vivint a França i ho conec una mica, i fer una vaga no és una cosa fàcil, i si només hi ha dos treballadors que fan vaga, poca afectació tindran en l'empresa, i si la raó no és bona poques incidències hi haurà.

Per tant, en aquest sentit, era on ens semblava més adequat aquest concepte de llibertat i torno a dir, d'autoregulació.

Nosaltres pensem que les coses, no és perquè donis drets que la gent n'abusa, perquè a més a més, és el que deia abans, això és un dret però que pocs beneficis aporta a la persona que l'exerceix, perquè va lligat a un cert patiment, amb un conflicte, amb unes conseqüències a tots els nivells, econòmiques, relacional i tot el que pot seguir.

Vostè m'ha fet referència al moviment que està passant a França dels *Gilets Jaunes*. Doncs, sap que li dic Sr. Bardina, que justament en aquest moviment no hi ha sindicats. És justament com una anarquia, no hi ha interlocutors i això és el que està passant a França. I segurament, si hi haguessin uns sindicats potents que fossin interlocutors, potser no s'hauria arribat als moments aquests extrems que hi han hagut.

I per tant, reitero una vegada més, crec que és important tenir interlocutors, perquè sinó l'alternativa és l'anarquia i els desbordaments que sembla que a moments estan passant a França. Malauradament amb tota aquesta feina tampoc ho he pogut seguir molt atentament.

Vostè es referia al tema de l'OIT. Votació, okey, hi estem d'acord en què hi hagi una votació. El que no ens agradava era la majoria de tots els treballadors. Però li reitero, adherim-nos a l'OIT i que ens ho analitzin. Ja hi estarem d'acord.

I el tema del preavís, el mateix. És a dir, estàvem d'acord quan a França en el sector privat... doncs, no, no hi ha necessitat de preavís.

Després vostè s'ha referit a la reserva d'esmena que vam fer relacionada amb els serveis essencials. Jo crec que avui no ho ha explicat massa bé, perquè jo penso que vaig deixar molt clar en comissió que l'esmena aquella era per obrir el debat. I vaig dir clarament que era una reflexió molt difícil que nosaltres no vam tenir ni el temps ni els mitjans segurament de rumiar-ho bé, perquè la realitat és la que és, 103 i amb tots els projectes i les proposicions de llei súper importants les unes més que les altres,

doncs, sí, a vegades ens falta, malauradament, temps per reflexionar.

Però el mèrit que tenia aquesta esmena, jo crec, era el fet de posar sobre la taula això. És a dir, jo quasi bé que li demanaria, quins serveis van deixar a fora dels que vostès consideren que són serveis essencials. És que aquí anem. És a dir, si al final tot és un servei essencial, al final queda descafeïnat -ho deia abans- queda descafeïnat el dret de vaga. Perquè si al final garantim que tots els serveis continuïn sent-hi, doncs, podem arribar a posar en dubte aquest dret de vaga.

Vostè m'ha dit...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, acabo Sr. síndic

... que l'educació és un dret constitucional. Doncs, miri, la defensa dels drets dels treballadors també ho és. I perquè hi hagi un dia de vaga, crec que no posa en perill el dret aquest.

I només per acabar, bé el tema de la prestació, de no tenir dret a la prestació de baixa de malaltia, francament, pensàvem que això no calia posar-ho. Ens sembla molt fort. És a dir, aquell treballador que pot agafar la grip, que agafarà la grip el dia aquell que farà vaga, què passarà? Ja no tindrà prestació. I si té un atac d'apendicitis o si es trenca una cama? És a dir, què passarà? Bé, a nosaltres ens sembla molt greu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

El Govern desitja intervenir...

No hi ha més intervencions...

Doncs, passariem a la votació de les reserves d'esmena.

Comencem per la reserva d'esmena número 6 que es correspon a l'esmena número 17 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat primer de l'article 11.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor: 2, en contra: 25.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 7 que es correspon a l'esmena número 18 de l'informe de la ponent proposant modificar l'apartat dos de l'article 11.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor: 2, en contra: 25.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 8 que es correspon a l'esmena número 21 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 12.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 9 que es correspon a l'esmena número 22 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 2 de l'article 12.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 10 que es correspon a l'esmena número 25 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 14.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 11 que es correspon a l'esmena número 27 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 15.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 24.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 12 que es correspon a l'esmena número 30 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 2 de l'article 18.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 24.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 13 que es correspon a l'esmena número 31 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'article 19.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 14 que es correspon a l'esmena número 32 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 20.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 16 que es correspon a l'esmena número 39 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 4 de l'article 23.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 24 i 1 abstenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 17 que es correspon a l'esmena número 40 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 5 de l'article 23.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 21, abstencions 4.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

I finalment passem a la reserva d'esmena número 18 que es correspon a l'esmena número 42 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 25.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 2, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Finalment seguim amb el tercer i darrer grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals.

Aquestes són la número 15, que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 35 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 21.

La número 19, que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 43 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 28.

La número 20, que es correspon a l'esmena número 44 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 3 de l'article 28.

La número 21, que es correspon a l'esmena número 45 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 29.

La número 22, que es correspon a l'esmena número 48 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 3 de l'article 30.

I finalment, la 23, que es correspon a l'esmena número 49 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 4 de l'article 30.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili Casals.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Efectivament aquesta és l'última agrupació de reserves d'esmena i suposo que això és bona notícia per molts dels que estem aquí des de les 9.30h del matí.

A veure, amb aquestes reserves d'esmena, també volia posar en evidència alguns aspectes de la proposició de llei que no ens agradaven, i aniré desgranant-ne.

De fet, una d'elles, el que deia abans, es referia als serveis mínims, n'hem parlat una mica abans. El fet aquest que un excés de serveis mínims i unit al dret de vaga.

Després també amb aquesta agrupació, vull posar de rellevància que sorprèn que amb aquesta llei en la qual es parla de conflicte col·lectiu, del dret de vaga però també del dret de tancament patronal de manera conjunta.

Primera, ens va sorprendre perquè no ens constava que hi hagués necessitat urgent de regular aquest dret de tancament patronal.

Aquest dret és una mesura que permet que l'empresari decideixi unilateralment el tancament temporal de l'empresa. I això amb què afecta als treballadors? Doncs els afecta en el sentit que si l'empresari pren aquesta decisió, ningú cobrarà el seu salari. Així es podria interpretar posant-ho aquí amb aquesta llei conjuntament amb el dret de vaga i el conflicte col·lectiu, que es buscava donar eines al patró per tenir mesures que es podrien assemblar molt fortament a mesures de coacció.

No ens sembla innocent haver presentat conjuntament el tancament patronal amb el dret de vaga, perquè aquí també ens sembla que això suposi

un advertiment per aquells treballadors temptats de recórrer en aquest dret.

No diem que no hagi d'existir el tancament patronal, però posar-ho aquí francament penem que és com a mínim desafortunat.

Aquest dret de tancament patronal, hauria de ser un dret molt excepcional, una mesura que hauria de ser acceptada i aprovada sempre pel Ministeri de Treball, i en canvi vostès han invertit el sentit de l'autorització. El patró decideix el tancament, i els assalariats ja es queixaran.

Nosaltres ho vam esmenar justament perquè això anés en el sentit contrari. És a dir que aquesta mesura, que no diem que no calgui que existeixi, però que fos excepcional i que sempre fos aprovada pel Ministeri de Treball. Perquè és cert, nosaltres el que buscàvem protegir aquest cop també la part que considerem que és la més feble.

Perquè un tancament patronal mal portat pot comportar moltes conseqüències de cara a la convivència dels treballadors dins de l'empresa.

Poc provocar un fort enfrontament entre els treballadors en situació de conflicte, en situació de vaga i els altres. Perquè uns certament, es veurien implicats en aquesta decisió patronal i haurien de suportar doncs totes les conseqüències de la mateixa manera que els primers.

Per tant, ho considerem desafortunat i reiterem que pensem això, que haver regulat el dret al tancament patronal conjuntament amb els altres aspectes del conveni al conflicte col·lectiu i el dret de vaga és una mala decisió.

I per tot això, ara també demanaré suport a les nostres últimes reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obrim el torn dels grups parlamentaris.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem el vot que vam manifestar en la comissió, que en algunes d'aquestes reserves d'esmena va ser d'abstenció, ja que sí que vam entrar en el debat que potser alguna modificació del text hagués estat adient. Per tant és el que també mantindrem ara.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies.

Mantindré també la posició i el vot que vaig tenir en la comissió. Comparteixo alguns dels aspectes i penso que es podia haver intentar d'arribar a certs acords i en la majoria serà abstenció, excepte la 23 que hi votaré en contra.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Pel que fa a aquesta agrupació de reserves d'esmena, no comparteixo la proposta bàsicament perquè la supressió de bona part dels articulats comportaria unes contrapartides difícils de gestionar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana - Independents de la Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres mantindrem els nostres vots tal i com vam fer en la comissió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Josep Anton Bardina, teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

En aquest bloc Sra. Gili ha fet referència que el tancament patronal ha de ser molt excepcional. Ens diu que no s'ha de buscar la confrontació entre

empresaris i assalariats, no crear mesures o buscar mesures de coacció, i també critica els terminis d'execució.

Nosaltres pensem que els terminis proposats són adequats i realistes perquè són reduïts, i això novament afavoreix als assalariats per evitar que es trobin en una situació d'incertesa sobre per exemple la decisió del tancament patronal.

D'altra banda, el tancament patronal ja es troba contemplat com una situació excepcional fins el punt que se sotmet a una autorització ministerial. Abans o després, el seu model o el nostre. I referent a la supressió de l'apartat 4 de l'article 30, que vostès volen fer, dir que novament es tracta d'una garantia prevista a la llei a favor dels treballadors. Suprimir aquest apartat implicaria no regular els casos en què un empresari decideixi el tancament patronal sense complir els requisits legals establerts. Vist que es tracta d'una circumstància excepcional sotmesa a un control administratiu és coherent que el tancament patronal tingui uns efectes regulats; en cas contrari, la seva admissió legal seria totalment inútil.

Per tot l'exposat, no podem donar recolzament a les seves reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

Pel que fa a la consideració de la consellera Gili segons la qual no acaba d'entendre per què s'ha regulat... és a dir, s'ha regulat alhora el dret de vaga i el tancament patronal en una mateixa proposició de llei, jo li diria que és molt senzill, perquè totes dues modalitats són diverses formes d'articular al conflicte col·lectiu, i en totes les legislacions de dret comparat... -potser es regulen amb normes a part- però, totes les legislacions de dret comparat regulen tant el dret de vaga com el dret de tancament patronal.

Jo crec que de la intervenció de la consellera Gili s'ha evidenciat més que mai aquesta visió... permeti'm que li digui i li dic amb absolut respecte, però aquesta visió dogmàtica i parcial que tenen de la realitat social del nostre país. Mentre vostè defensa que els drets dels empresaris, i en aquest cas el dret de tancament patronal -li recordo reconegut també constitucionalment- ha de ser excepcional i per tant només es pot fer en cas que ho aprovi el ministeri, paral·lelament defensa que el dret de vaga

i, per tant, el dret dels assalariats han d'estar absolutament il·limitats i per tant no han d'estar sotmesos a cap salvaguarda o garantia.

Bé, aquesta és la visió de cap on ha de caminar la nostra societat i que vostè defensa. Nosaltres, en canvi, defensem una visió més ponderada, més equilibrada on creiem que tant els empresaris com els assalariats tenen drets i deures, i evidentment també defensem perquè és normal i perquè és així, que en una relació laboral d'acord amb el principi "pro-operario" el treballador sempre és la part més feble i per tant requereix unes garanties reforçades, però això evidentment no pot comportar que els drets que se'ls reconeix siguin absolutament il·limitats.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Jo vull creure que la gent que ens han estat escolant avui durant tot el dia han entès el que estem defensant.

És a dir, jo crec que els hi he dit de manera reiterada: nosaltres volem un equilibri de les dues parts. Vostè el que m'ha dit ara, francament és que li giraria... al que m'acaba de dir li diria que se li aplica a vostè. Vostès sí que tenen una visió parcial, dogmàtica, ponderada?... De què ponderada! Si no ha mantingut en consideració la part assalariada. Ho hem dit abans, és a dir... Equilibrada? De què, equilibrada!

Vostès estan defensant només una part de la societat perquè a més a més només han parlat amb aquesta, i a més a més ho deia abans, i fins i tot no tinc clar tampoc que ho hagin consensuat massa però el que és evident és que no escolten la resta de la ciutadania i dels residents d'aquest país d'Andorra. Tenim molta gent silenciada. Nosaltres a dins de les coses que estem defensant, és això, és que volem integració, volem escolat a tota la societat, els que voten, els que no voten, els assalariats i també els patrons. Tots.

Qui té una visió parcial, francament Sr. ministre, jo crec que se li aplica molt més a vostè. Crec que ha quedat evidenciat també que moltes coses de les que passen al país no sé fins a quin punt vostès en són conscients, o vostès tenen ganes de trobar-hi

solucions. Portem estona parlant-ne, hem parlat de pensions, hem parlat de salaris mínims, hem parlat de moltíssimes coses avui i després d'uns vuit anys de majoria absoluta de Demòcrates per Andorra, jo francament tinc molts dubtes del que vostès estan dient de què el país està millor. És a dir, jo al contrari diria que cada cop hi ha més distanciament entre les capes de la societat andorrana, cada cop tenim més patiment a les famílies -i això ens ho diuen a les escoles-, cada cop hi ha més joves amb famílies amb situacions socials difícils, gràcies segurament als seus horaris comercials, a les condicions de treball, al fet que no escoltem i no sabem quins són els problemes de les famílies.

Per tant, ho sento molt Sr. Espot però li giro cap a vostè el que vostè m'acaba de dir, és a dir, vostès no tenen en compte amb les seves decisions, amb les seves normes i amb les seves lleis tota la societat andorrana.

I aquí també aprofito. Abans m'ha dit que havia vingut aquí a... no sé com ho ha dit... A vendre no sé què... A veure, jo crec que nosaltres, la gent que ens coneix i amb qui parla saben que el que defensem és perquè realment ho creiem i no venim aquí ni a fer teatre, ni a fer comèdia, venim a expressar el que ens sembla important de cara a l'equilibri dins de la societat andorrana, és a dir, no només per una part sinó per tota perquè és un conjunt.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. síndic.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Pel Govern, Sr. ministre...

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

Miri, més enllà d'aquestes generalitats i d'aquest discurs global que vostè ens acaba de fer Sra. Gili, jo crec que hauríem d'anar als exemples concrets perquè són els que millor evidencien o demostren als nostres arguments o al que puguem dir des d'una perspectiva general. I li donaré un exemple molt concret en la matèria que estem debatent en aquest moment: la vaga amb la regulació que hem fet s'ha de provar pels propis treballadors i només requereix una simple notificació; en canvi, el tancament patronal -en cas que l'empresari faci aquest tancament patronal- està subjecte a una autorització posterior. Per tant, no em digui que la nostra posició és desequilibrada o no és ponderada. Jo crec que precisament qui no té una posició equilibrada i ponderada que vol donar tots els drets a una part i

establir tots els deures a una altra part, són vostès. I li dic amb un exemple molt concret.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

A veure, només molt ràpidament.

És a dir, nosaltres només volem arribar a aquest equilibri. És evident que la part assalariada no està al mateix nivell, ho he dit abans, és a dir que estan a nivells diferents per moltes coses: per la seva organització, per la capacitat econòmica... per moltíssimes coses. I, per tant, nosaltres només volem ajudar a arribar a un cert equilibri, res més.

Jo crec que, bé ja ho he dit, amb tot el que hem estat regulant avui, amb tot el que hem estat parlant avui doncs penso, de veritat, que no ho estem fent bé.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Sap el que passa Sra. Rosa Gili? És que la Història escriurà el que ha passat avui. Perquè vostè em parlava fa un moment de què aquí en aquest país hi ha molta gent silenciada. Abans de continuar el que li vull dir, nosaltres som conscients que hi ha gent en aquest país que pateix. Una altra cosa és que estiguin silenciats. Però, el que quedarà a la Història és que vostès dos com a mínim han vingut i han estat presents en aquest debat, això també quedarà. El que també quedarà és que avui tenia l'oportunitat, vist que hi ha tanta gent silenciada, de donar-los hi una mica de veu. La Història recordarà que per primera vegada aquest dijous a Andorra es legisla per primera vegada... i mira que hi han hagut tabús en aquest assumpte! el dret de vaga, i que l'esquerra andorrana no hi està present i votarà en contra, això és el que la Història recordarà... I justament en aquesta votació -i després podem tenir tots els discursos que vulguin- però resulta que forces polítiques molt diverses aquí a la Cambra que no compartim molts plantejaments dels uns i dels altres, s'han unit

gairebé tots per votar per primera vegada la possibilitat, si tanta gent està silenciada, per donar-li la veu des d'un punt de vista també de reivindicar els seus drets amb el dret de vaga. I la Història recordarà aquest dijous com el Partit Socialdemòcrata, que era un avenç com a mínim, no va estar present en la votació i va votar en contra.

No sé quins seran els titulars de demà, perquè evidentment no els faig jo, el que quedarà escrit a l'acta de sessions del Consell d'avui és que els dos, tres consellers del Partit Socialdemòcrata no van voler donar la veu als ciutadans vist que hi ha tants ciutadans silenciats.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun conseller desitja intervenir...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sr. cap de Govern, vostè és un mestre en tergiversar les coses.

És a dir, el que jo estic dient ara sembla haver-ho vist no més tard que ahir, els mateixos sindicats, els pocs que tenim, manifestant el seu desacord amb aquestes lleis laborals. I m'imagino que vostè no s'atrevirà a dir que els sindicats també es posicionen en contra dels seus drets dient això. És a dir, si realment no els hi agrada aquestes lleis, és que alguna cosa hi ha d'haver. I a més a més, és que el nom no fa la cosa. És a dir, el que fa la cosa, és el que hi ha dins dels articles.

Nosaltres evidentment que estem pel dret de vaga, que estem pels drets dels treballadors d'organitzar-se. Però que vostè em digui ara això avui en aquestes alçades, m'imagino que probablement no ha escoltat massa el que hem explicat. És a dir, jo crec que han quedat argumentades les raons per les quals no ens agraden aquestes lleis. Senzillament perquè pensem que al final són unes lleis de no-drets, perquè hi ha molts impediments, perquè hi ha molta pressió. En algunes coses són repressives, són controladores, són limitadores. Ja està! I per tant, no hi ha problema. Igualment vostès tenen majoria. No hi ha cap problema. Ja ho veurem. I la història ens jutjarà, evidentment. Però crec que una mica més a vostè, perquè vostè ha tingut la responsabilitat de Govern i unes majories absolutes.

Nosaltres fem tot el que podem, però vist on estem, doncs, tampoc se'ns pot jutjar tant, de la mateixa manera perquè el nostre treball, que ens hem fet un

fart, però no té les mateixes afectacions de cara al ciutadà com ho poden tenir les seves decisions.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller...

Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sí, mireu, Sr. cap de Govern, vostè té el mal costum de voler escriure la seva història. Ja ho hem vist amb les reformes que no han acabat de ser unes reformes adequades amb les necessitats del país, unes reformes institucionals, em refereixo, de competències i transferències. I ara vostè amb aquesta reforma es vol marcar, doncs, el fet d'haver estat el primer que ha desenvolupat els drets establerts en la Constitució en aquesta matèria, no?

Bé, ja li reconec aquest dret, però com a mínim sigui prudent, tal com ha fet el Sr. Bardina i el ministre, que han reconegut, de fet, doncs, que era un primer pas i que això caldria desenvolupar-ho. I torno a dir, amb la qüestió de les relacions laborals es corre el risc que es podria donar les circumstàncies que s'acabi agreujant la bretxa social. En aquest sentit, doncs, s'està vanagloriant, això és clar de l'acomiadament no causal, que és una arma de doble fil. Pot anar bé en certes empreses, per certes empreses que ho passen malament, la realitat del carrer és la quina és malgrat vostè no ho vulgui reconèixer, i això pot conduir a una precarització de les feines, gent que pugui quedar-se sense feina, s'està promocionant el treball temporal, l'arribada de treballadors nous, i aquelles persones que estan arrelades al país poden acabar tenint problemes i crear un problema social.

I aquesta és la realitat, podem córrer aquest risc amb la vostra Llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Pel Govern...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, començaré la meva segona intervenció o la tercera del dia d'avui, agraint al Grup Parlamentari Demòcrata que hagi presentat aquestes lleis. Així, Sra. Rosa Gili, aquella primera intervenció que vostè ha fet que quan va venir el secretari general de les Nacions Unides, no he complert aquell compromís amb aquella roda de premsa, parcialment, almenys amb el dret de vaga sí.

Miri, Sr. Víctor Naudi, a veure com li explicaré. La Llei que s'ha votat de la reforma del Codi de relacions laborals es poden tenir plantejaments diferents. Jo obertament dic que és una bona Llei i el temps dirà si l'hem encertat o no.

Amb això no m'hi fico.

Jo li deia a la Sra. Rosa Gili, que fent una mica meves les seves paraules o a la inversa, sí que es va pas a pas, però s'ha de fer un primer pas Sra. Rosa Gili, i vostè no el vol ni donar. I mantinc el que he dit.

Jo no sé si els sindicats estan a favor o no. Jo he sentit alguna persona representant dels sindicats dels que hi ha a Andorra. Però jo li puc assegurar que amb la votació d'avui es fa caminar la classe treballadora a Andorra, perquè per primera vegada tenen el dret a la vaga, i que vostè, i en aquest cas suposo que s'hi afegeix el Sr. Víctor Naudi, l'esquerra andorrana no hi ha estat present. Evidentment que tot és millorable, però un pas per anar avançant. I aquest pas no l'han volgut ni fer.

Miri, Sra. Rosa Gili, vostè pot fer una cosa que em semblaria molt més intel·ligent. De defensar que ho ha fet, penso que amb molta educació tot al llarg del matí i de la tarda, i ha defensat els seus plantejaments. Amb això no hi tinc res en contra. No tinc res en contra tampoc del que votaran. Però vostè podria votar aquesta Llei reconeixent que és un pas important, i un primer pas, potser per a vostè petit però un primer pas. Però ni això!

Per tant, quan vagi a veure els treballadors, que n'hi ha molts, i el Sr. ministre d'Interior en coneix tants com vostè o com el Pere López, quan hi vagi i vagin de la mà del Partit Socialdemòcrata, evidentment, però acompanyats del Partit Liberal, recolzin-se amb el Partit Liberal, perquè el Partit Liberal haurà votat aquest pas significatiu a favor dels drets dels treballadors.

I és curiós que quan vagin a fer el porta a porta, segurament s'hauran de recolzar més dins del liberalisme, que en aquest cas ha fet un pas endavant i els vull felicitar, que amb el que en teoria representen les classes treballadores que haurien de ser el seu partit.

Per tant, Sr. Jordi Gallardo, les classes que també ho passen pitjor i que potser també volen fer vaga, serà de molta ajuda pel Sr. Pere López, potser, per arribar a fer-lo cap de Govern.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili, teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Bé, molt ràpid.

A veure, Sr. cap de Govern, per a nosaltres no és un pas. És a dir de cert no s'ha fet bé, no ens agrada, no hi votem.

I li agraeixo molt que ens vulgui donar consells, però si no li sap greu, ja prendrem nosaltres les nostres decisions.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions procediríem a la votació de les reserves d'esmena.

Comencem per la reserva d'esmena número 15 que es correspon a l'esmena número 35 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 21.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 21 en contra i 4 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 19 que es correspon a l'esmena número 43 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 28.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 21 en contra i 4 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 20 que es correspon a l'esmena número 44 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 3 de l'article 28.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 21 en contra i 4 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 21 que es correspon a l'esmena número 45 de l'informe de la ponent proposant modificar l'article 29.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 vots a favor, 21 en contra i 4 abstencions.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la reserva d'esmena número 22 que es correspon a l'esmena número 48 de l'informe de la ponent proposant suprimir l'apartat 3 de l'article 30.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 a favor, 24 en contra i 1 abstenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena.

I finalment, passem a la reserva d'esmena número 23 que es correspon a l'esmena número 49 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 4 de l'article 30.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

2 a favor, 25 en contra i cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Passem a continuació, acabat el debat i votació de les reserves d'esmena, procedim doncs a debatre les altres parts del text.

Pel Grup Parlamentari Liberal, té la paraula la consellera, Sr. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

La veritat és que ja no sé que dir en relació al contingut d'aquest text perquè pràcticament les reserves d'esmena que s'han plantejat, s'ha arribat a explicar crec que tots els articles pràcticament sobre el que es menciona.

Tot i així, sí que recordaré, com ja s'ha mencionat que era una necessitat, estava marcada en la nostra Constitució, s'ha trigat molt en poder fer una regulació en la qüestió al dret de vaga, tot i que això no ha fet que quan hi ha hagut la necessitat, i de fet ho hem pogut veure al llarg d'aquest any, quan algú ha volgut exercir aquest dret sense tenir desenvolupat aquest text, ho ha pogut fer. I s'ha fet, perquè quan algú vol defensar allò que l'interessa al final s'organitza i ho fa.

Desenvolupar l'article 19 era el principal objectiu d'aquest text, que per fer-ho s'ha emmirallat en alguns models de països veïns i també en normativa

internacional. Vam treballar textos d'altres legislacions al costat, sortint de zero, això és així. I s'ha intentat fer un text que s'adaptés a les nostres especificitats.

La llei segueix un principi d'ordre, d'establiment de negociacions que nosaltres vam compartir des d'un principi, perquè estableix sobretot les mesures de diàleg i negociació que s'han d'anar esgotant abans d'arribar a una situació de vaga, ja sigui sectorial o vaga general o abans d'arribar a una situació de tancament patronal.

Tot això som conscients que per desenvolupar totes les mesures que es preveuen en aquest text doncs com els actes de conciliació, la mediació i l'arbitratge serà imprescindible que els treballadors estiguin organitzats i desenvolupin els seus drets dins de les empreses. Sense aquesta prèvia, això no serà possible.

De fet, m'atreveria a dir que part d'aquest text i també de l'anterior són una bona declaració d'intencions, però que serà difícil veure com es desenvolupen. És molt important que aquests treballadors escullin els seus representants, que negociïn aquests acords interns, ho hem anat dient al llarg del dia, amb l'empresa i amb convenis col·lectius que defineixin les seves necessitats de funcionament.

Fer els acords interns és la clau, és la clau per desenvolupar tot aquest marc laboral que avui hem discutit i que nosaltres creiem. Creiem sincerament que els treballadors cada cop més coneixen els seus drets i podrem desenvolupar el contingut de les tres lleis.

Sense representants no hi ha acords, sense acords intentar solucionar situacions d'injustícia o malbaratant drets quan sorgeixen, és molt més complicat.

Pensem que la llei manté aquest ordre, regular els serveis mínims d'una forma més o menys coherent en alguns casos però que a l'hora de la pràctica tindrem de veure si és suficient. I pensem que s'ha de recordar que els primers interessats en tots aquests representants i per intentar tenir bones negociacions són els empresaris.

És molt important que s'estableixin a través de totes aquestes mesures de diàleg, relacions positives, que l'única cosa que poden produir sempre són beneficis, beneficis pels treballadors, beneficis per les empreses, un bon funcionament i una vida més satisfactòria en general. Perquè passem tot el temps pràcticament treballant, tot el nostre dia estem dedicats a fer una feina o una altra, i és molt important poder incentivar les bones relacions.

Arribar a una situació de vaga, l'únic que demostra és la manca d'habilitat de totes les parts per arribar a acords. Perquè tal i com es preveu a la llei, hi han d'haver tot uns passos que nosaltres voldríem que es poguessin desenvolupar.

La realitat és que el Govern de DA tot i aquest text, ha demostrat no ser el millor model a seguir en aquesta qüestió de negociació perquè ens hem tingut d'enfrontar precisament, quan tot això ja estava entrat al Consell i a tràmit, com aquesta capacitat de negociar, no és el seu fort, lamentablement.

Tot i així creiem que aquesta llei pot arribar a ser una bona base, un principi i que pensem que les actuacions que es poden dur a terme, doncs també ens ajudaran en el temps a poder millorar-lo. Perquè de fet, Sr. cap de Govern, quan anem a fer el porta a porta amb els companys socialdemòcrates, això és el que direm, que millor és possible fer-ho.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Per primera vegada tenim l'oportunitat de votar una llei que regula el conflicte col·lectiu o dret de vaga.

Per tenir una visió tan àmplia com sigui possible sobre la problemàtica que planteja el dret de vaga, convé recordar en primer lloc que, igual que el dret a la llibertat sindical, es tracta d'un dret fonamental recollit a la Constitució, però que, sorprenentment, no ha estat regulat per cap llei.

La no existència d'una regulació clara ha impedit reconèixer que l'exercici d'aquest dret implica el cessament temporal en el lloc de treball com a manera d'expressió d'un conflicte laboral. És un dret subjectiu individual però d'exercici col·lectiu, en la mesura que els titulars del dret decideixen de manera individual si se sumen o no a una convocatòria col·lectiva dels seus representants.

Exterioritzar el conflicte, fer-ne publicitat i comunicar-lo a la societat, forma part de l'exercici del dret de vaga. I malgrat que es percebin negativament les conseqüències de l'aturada en el treball, -certament, si s'exercita dins dels límits lícits que els serveis mínims fixen tenint en compte que a vegades poden afectar serveis essencials de la comunitat-, no per aquest motiu es pot menysprear el dret en si mateix.

Aquests dies hem pogut veure dos vagues importants al nostre entorn, a França i la de metges a Catalunya. Totes dues han defensat la millora d'una situació, les dos han aconseguit més o menys la seva finalitat però la forma ha estat totalment diferent, són dos models.

Els serveis mínims a garantir quan les aturades afectin a serveis públics o essencials sempre genera debat, fins on han d'arribar per aconseguir l'objectiu d'evitar que els usuaris siguin moneda de canvi en les negociacions i alhora sense perdre el dret que tenen els treballadors a lluitar per les seves condicions laborals? És de difícil resposta.

He presentat 7 esmenes amb l'objectiu de millorar el text. I entre totes les presentades per la resta de grups, considero que hi ha una millora del text inicial.

En el debat de les reserves d'esmena ja he presentat el meu plantejament en alguna d'elles.

Però rebutjar aquesta llei tornariem a impedir el tret de sortida a la nostra manera d'organitzar i ben legítima la societat com un Estat social i democràtic de dret que estableix la pròpia Constitució.

Segurament el temps ens ajudarà a corregir els aspectes que calgui per assegurar un desenvolupament legal del dret a la vaga amb la seguretat jurídica necessària per tothom, i establir les bases per a aconseguir un equilibri més just entre l'exercici d'aquest dret i els altres drets fonamentals.

Per aquest motiu el meu vot serà favorable.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També pel Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

A l'igual que les lleis anteriors aquesta llei esdevenia necessària.

Ara bé, malgrat reconèixer alguns avenços i encerts, s'acaba resolent de forma imprecisa el marc regulador dels serveis i treballs de manteniment i de caràcter essencial que es podien haver regulat millor dins del marc dels convenis col·lectius.

La regulació de l'exercici del dret de vaga...

El Sr. síndic general:

Silenci si us plau.

El Sr. Víctor Naudi:

La regulació de l'exercici del dret de vaga acabarà passant pel sedàs aquells treballadors que l'autoritat governamental estimi de forma arbitrària que s'han extralimitat en la seva manifestació, retallant i limitant els seus drets bàsics i la seva llibertat.

Per tot, el meu vot no serà favorable a la Proposició de llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers del PS dins del Grup Mixt, Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Començaré per dir que tenim molts dubtes en relació a l'articulat d'aquesta llei. Fins i tot pensem que hi podria haver, fins i tot, algunes incoherències dins del text. La vaga és un conflicte col·lectiu, veritat? Segons l'article 7 la vaga és una mesura de conflicte col·lectiu però la llei recull dos capítols diferents. Ens crea bastanta confusió...

Ara bé, avui certament durant tot el dia han quedat evidenciats dos models molt diferents: el de DA i el nostre. Un model restrictiu, amb tendència repressiva, limitador de drets; i una altra, el dels socialdemòcrates, un model que creu en la seva gent, en els treballadors, en la seva voluntat per treballar pel bé de l'empresa i per tota la societat andorrana. Un model que marxa de la confiança reforçada per la certesa que cap treballador amb seny -ho deia abans- té cap interès en promoure, sense raó, conflictes col·lectius que siguin sota la forma d'una vaga o de qualsevol altra forma.

Aquesta, també per nosaltres, és una llei de "no dret", una llei de "no vaga".

Van prometre regular-ho durant l'altra legislatura, ho fan ara, tard i al nostre parer malament.

Separar el dret de vaga del dret sindical en dues lleis és més que sorprenent i ajuntar el dret de vaga amb el dret patronal deixa palesa la poca confiança de la majoria en regular un dret vàlid en les democràcies del voltant.

De nou recalco, no hi havia cap demanda, cap urgència de regular el dret de tancament patronal. Reitero que una regulació mal utilitzada pot provocar un enorme conflicte entre treballadors, entre aquells favorables en reclamar els seus drets via una vaga, front a aquells que preferiran no

mobilitzar-se, perquè efectivament, el tancament patronal permet que l'empresari tanqui l'empresa i que cap d'aquests treballadors cobri.

Així, i per concloure, penso que ha quedat clar que els socialdemòcrates no ens agrada aquesta llei, com tampoc ens han agradat les anteriors. Pensem que no complirà els objectius anunciats ni ajudarà en res en la defensa dels drets dels treballadors.

I per totes aquestes raons anuncio ara que no donarem suport a aquesta llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, dins del Grup Mixt, Sra. Carine Montaner, teniu la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Regular el dret de vaga era important per Andorra vist que no hi havia cap marc regulatiu... marc normatiu en la matèria.

El Grup UL i Independents de La Massana entenem que la Proposició de llei estableix un mecanisme de mediació adient en cas de conflicte col·lectiu. Aquesta llei garanteix els drets dels treballadors, el dret de vaga, tot i preservant la seguretat pública i el teixit econòmic.

Cal ser conscient que Andorra és petita, Andorra és un país que viu del turisme, Andorra té una economia poc diversificada i, per tant, s'ha de tenir molta cura amb el que fem i pensem que aquest text és més aviat preventiu.

És per aquest motiu que veiem bé que s'hagi previst un mecanisme de mediació eficaç i ràpid per solucionar els conflictes parlant per no arribar a una vaga que podria tenir conseqüències a nivell de la imatge del nostre país pels turistes.

Negociar en una fase embrionària pensem que és adient per evitar que la situació es gangreni.

Entenem que calia preveure mecanismes de seguretat i que es va fer, és el que es va fer, i com a país turístic el que venem és la seguretat del nostre país i esperem que per molts anys sigui així. Per tant, penso que aquesta llei té un caràcter preventiu.

Dit això, val més prevenir que curar, això ho repetirem i ho repetirem amb tot, amb sanitat, amb conflictes... amb tot pel bé del país, pel bé en aquest cas dels treballadors i de les empreses.

La pau i el diàleg han de ser la via per solucionar conflictes i amb aquest text penso que és el que estem fent per evitar justament que s'arribi a una vaga.

D'altra banda pensem que assegurar uns serveis mínims és important, primordial per donar serveis a la ciutadania, serveis importants, serveis públics importants. Per a nosaltres això no es pot renunciar als serveis mínims. Després cadascú té els seus plantejaments. I després hi ha la part patronal i la part dels treballadors, quan hi ha un conflicte doncs evidentment s'ha de seure i s'ha de parlar, i jo trobo bé que s'hagi parlat d'això, d'associació de la part patronal i de la part dels treballadors en aquest text legislatiu, perquè sinó, no pot haver-hi mediació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el conseller, Sr. Josep Anton Bardina.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

I arribem finalment al tercer i últim dels textos laborals que es presenten avui per la seva aprovació, la llei qualificada del conflicte col·lectiu.

Assolirem per primera vegada a Andorra amb l'aprovació d'aquesta llei la regulació i el desenvolupament de l'article 19 de la nostra Constitució, segons el qual els treballadors i els empresaris tenen dret a la defensa dels seus interessos econòmics i socials i ens remet a la creació d'una llei que reguli les condicions d'exercici d'aquets drets i que garanteixi el funcionament dels serveis essencials de la comunitat.

I un cop més, amb el text que presentem, som innovadors i ens posicionem al capdavant de la legislació europea en aquesta matèria. Assolim fites i disposicions que marquen normatives internacionals, com el compliment de l'article 6è de la Carta Social Europea intitulat: "Dret de negociació col·lectiva", en el que es reconeix el dret dels treballadors i dels empresaris a emprendre accions col·lectives en cas de conflictes d'interès, inclòs el dret de vaga.

La regulació continguda a la Proposició de llei és del tot proporcional amb les garanties requerides per les parts afectades per un conflicte col·lectiu en matèria laboral.

D'una banda, perquè es regula un mecanisme, el dels conflictes col·lectius, alternatiu a la vaga, la qual, degut als seus efectes sobre l'economia, el teixit

empresarial, i sobretot, els treballadors afectats, ha de ser sempre concebuda com un recurs extraordinari a l'hora de fer front a un conflicte laboral.

D'una altra banda, perquè en establir una regulació del dret de vaga, la Proposició de llei facilita el seu exercici, i atorga a les parts concernides un marc procedimental clar i àgil que permet evitar conflictes addicionals quant a la manera d'exercir el referit dret i quant als seus efectes.

En aquesta llei es regula entre d'altres el capítol primer, el conflicte col·lectiu, i se'n regula l'àmbit d'aplicació i els requisits formals d'acompliment necessaris. També s'hi preveu l'existència d'un acte de conciliació previ i en cas de no reeixir, possibilitant la resolució del conflicte mitjançant un procediment arbitral que finalitza amb un laude de compliment obligatori.

La norma posiciona el diàleg i la comunicació entre les parts com a primera pedra en el procés de resolució dels conflictes laborals.

El capítol segon, el dret de vaga, el defineix, en regula l'aplicació, les seves característiques i les seves particularitats. També s'hi detalla el "com" i el "qui" en relació al desplegament d'aquest dret constitucional.

Es preveu també mecanismes que assegurin que no sigui contradictori el vetllar per l'exercici dels drets de vaga i el de no perjudicar el funcionament mínim dels serveis per aquells que no estiguin incumbits per dita manifestació o simplement no vulgui seguir-la.

Finalment, el capítol tercer regula el tancament patronal com a efecte i conseqüència lògica de la regulació del dret de vaga. Se'n defineix també el seu àmbit d'aplicació, les seves regulacions específiques i els seus efectes.

Amb aquest text culmina coherentment la reforma laboral que Demòcrates per Andorra ha plantejat i per aquest motiu sol·licito també ara el vot favorable de les conselleres i dels consellers presents a la Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, té la paraula el ministre, Sr. Xavier Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

La Proposició de llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu té com a finalitat -tal com han dit

i ja han explicat aquells que m'han precedit en la paraula- desplegar per via legal i per primera vegada el dret fonamental establert a l'article 19 de la Constitució, segons el qual tant els assalariats com els empresaris -Sra. Gili- tenen dret a la defensa dels seus interessos econòmics i socials.

Aquesta finalitat s'assoleix per la Proposició de llei a través de la regulació de les diverses mesures de conflicte col·lectiu existents, que són el conflicte col·lectiu pròpiament dit, el dret de vaga i el dret de tancament patronal, i també a través de la incorporació de solucions modernes i coherents amb el principi de participació dels actors socials en la millora de les condicions laborals.

D'altra banda, també amb aquesta norma s'incideix en el compliment del conjunt de disposicions de la Carta Social Europea. Ara bé, aquesta adequació als compromisos adquirits amb organismes internacionals s'efectua, també, adoptant solucions adequades a les especificitats andorranes.

És així com, en primer lloc, la Proposició de llei regula les mesures de conflicte col·lectiu, és a dir la controvèrsia que sorgeix en el si de les relacions de treball entre un col·lectiu d'assalariats i un o diversos empresaris, i que comporta l'inici d'un procediment formal, mitjançant el Departament de Treball del Govern, en què s'ha d'intentar una conciliació, i, si això no és possible, es remet la resolució a un arbitratge. Als efectes de dotar a les parts d'una regulació clara que els hi permeti exercir els seus drets de manera ordenada, la Proposició de llei estableix la legitimació de les parts en els àmbits empresarial, sectorial i intersectorial, els requisits de l'escrit que hi dóna inici a aquest procediment, i com es desenvolupen tant l'acte de conciliació com el procediment arbitral.

En segon lloc, la Proposició de llei incideix en el dret de vaga, que es desglossa en un contingut individual i un contingut col·lectiu, i també estableix la prohibició de renunciar-hi individualment, sense perjudici -n'hem parlat abans- que els convenis col·lectius puguin preveure el compromís de no fer vaga mentre siguin vigents. També es regula de forma detallada i seguint l'experiència del dret comparat, en quins casos puntuals i taxats s'ha de considerar prohibida la vaga, atès que la limitació de l'exercici d'un dret fonamental sempre s'ha d'interpretar de forma restrictiva.

Es preveuen també quines són les parts legitimades per instar la vaga, i quin és el procediment i els requisits escaients per aprovar-la. Es fa referència igualment a la seva notificació, i es regula de forma precisa el comitè de vaga, com a òrgan representatiu dels assalariats en vaga, i s'incideix en els serveis i

treballs de manteniment necessaris per reprendre de forma normal les activitats un cop finalitzi la vaga, en les obligacions de publicitat de la vaga quan afecta l'Administració pública o qualsevol empresa de servei públic o d'interès general, i en la possibilitat que el Govern nomeni un mediador durant la vaga.

La Proposició de llei regula també i detalladament la garantia de funcionament dels serveis essencials, i en aquests casos, segons el text, el Govern ha d'adoptar els acords necessaris i motivats per conciliar l'exercici del dret de vaga amb la garantia del funcionament dels serveis essencials.

La norma enuncia els supòsits de finalització de la vaga, i els efectes que se'n deriven pel que fa a la prestació del treball, el pagament del salari, la cotització a la CASS i les prestacions socials que hi són inherents. En relació amb aquest dret de vaga, a través de les disposicions finals, també es fa possible l'exercici del dret de vaga als treballadors de l'Administració pública.

En tercer lloc, la Proposició de llei desenvolupa el dret de tancament patronal com a darrera vessant de les mesures de conflicte col·lectiu. Aquest només es pot exercir en cas de vaga o conflicte col·lectiu irregular, i sempre que hi hagi situacions de perill per a la seguretat o la integritat de les persones o dels béns, o l'ocupació il·legal del centre de treball, entre altres supòsits taxats, sense que es pugui emprar per impedir o limitar l'efectivitat d'una vaga, o per sancionar-la. El text legal sotmet aquest dret a requisits formals estrictes i a l'autorització per part del Govern, i també es regula els efectes associats en relació amb la prestació del treball i altres aspectes.

En definitiva, la Proposició de llei de mesures de conflicte col·lectiu, mitjançant una regulació moderna, garantista, -i ho hem dit abans- ponderada i adaptada a la idiosincràsia del nostre país, completa i culmina el marc normatiu de les relacions laborals. Un marc normatiu que, d'altra banda, també s'actualitza en virtut de les dues altres proposicions de lleis que s'han sotmès avui a l'aprovació d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels grups parlamentaris...

No hi ha més intervencions...

Doncs, acabat el debat, procediríem a la votació final del conjunt del text.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

24 vots a favor, 3 en contra i cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat declaro aprovada la Proposició de llei.

Té la paraula el conseller, Josep Anton Bardina que m'ha dit que volia dir alguna cosa.

Teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Molt ràpidament.

Després d'aquesta sessió de Consell tan curta que hem tingut avui, voldria agrair, per un costat, els companys del Grup Parlamentari que hem tingut una immensa feina amb les lleis laborals, en especial els que estem a la comissió de socials, la Sra. Patrícia Riberaygua, la Sra. Maria Martisella, el Sr. Justo Ruiz i el Sr. Carles Enseñat. Però sobretot vull agrair a l'oposició. Crec que hem fet un any de debat de lleis laborals intenses que ens han servit per parlar de temes tan amplis com la classificació de contractes, i baixar després a temes tan concrets com parlar del punt g) de la Judith a l'article 24, que no me'l volia deixar, Sra. Judith.

(Se sent riure)

Agraeixo, i Sra. Gili, simplement un últim comentari, no se m'enfadi. Li agraeixo personalment a vostè, perquè vostè i jo ja ens coneixem i quan parlem a les comissions a vegades som tan vivencials amb les coses, però que acabem després raonant. I crec que això és important.

Però hi ha hagut una cosa que no m'ha agradat en la seva última intervenció i li vull dir. És quan parlava dels dos models que avui ha pogut seguir la gent que estava a casa seva, ens deien que ha pogut seguir dos models, el que ha presentat DA i el que té el PS. Jo crec que el que ha presentat DA és un model que va presentar DA, que ha passat en comissió, que s'ha treballat, i que aquest model ha tingut un recolzament important de la Cambra. Mentre que el model del PS vostè ha elevat avui al Ple el seu model, l'ha pogut explicar tranquil·lament, però penso que s'han quedat sols, Sra. Gili. Per les

votacions s'ha pogut veure i, tot i això, el debat ha sigut importantíssim i ens ha servit a tots per aprendre'n molt.

Així que moltíssimes gràcies a tots.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sra. Rosa Gili, teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Per al·lusions, Sr. síndic.

Sr. Bardina, ja rectifico. És a dir, ens hem quedat sols, sí, però és que no ens sap greu de quedar-nos sols. És a dir, justament demostra que una altra visió per Andorra és possible i, per tant, i avui que haurà quedat evidenciat el nostre model i el dels altres.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

(Són les 21.50h)